

RADIVOJE PEŠIĆ
**OPTUŽUJEM
ĆUTANJE**

**KAKO
POMOĆI
EVROPI**

**ZAVERA
PORICANJA**

PEŠIĆ I SINOVI

urednik **Vesna**
Pešić
redakcija, lektura i korektura
Pešić i sinovi
design, layout
Dimitri Vladimir
slog studio
Hobit
štampa
Atelje Sava print
plasman i marketing
Egy 064/1661754

Copyright All
rights reserved
Pešić i sinovi
Beograd, Dušanova 25
tel/fax: 011/183-666 e-
mail: dimitri@drenik.net

RADIVOJE PEŠIĆ

OPTUŽUJEM ĆUTANJE

**ZAVERA PORICANJA KAKO
POMOĆI EVROPI**

(ZAPISI I PREDAVANJA 1982 -1992)

PEŠIĆ I SINOVI

BEOGRAD 2001.

PRODOR U TAMU PRAISTORIJE SISTEM VINČANSKOG PISMA RADIVOJA PEŠIĆA ILI NOVI ORGANON

Problemi koje svojim istraživanjima postavlja i teorije koje iz tog otkriva Radivoje Pešić, zalaze u, za nas još nepoznate i delikatne, sfere. On nam je najpre otkrio. sistem "Vinčanskog pisma" (1980) posle osam hiljada godina od njegovog nastanka. Sledio je još jedan (1985), sistem pisma Lepenskog vira, posle deset hiljada godina od njegovog nastanka. Ovo je već bilo dovoljno za vrtoglavicu. Ali nam je profesor Pešić ponudio i univerzalnu genezu pisma. Po njemu, čovek je biološki pismen. On nije najpre crtao predmete radi komunikacije, jer crtež je po Pešiću gotova struktura. Praistorijski čovek je, neopterećene svesti, polazio od elementa. Otud Pešićeva formula: arhetipsko, kreativno, formativno, koje je sadržano u strukturi. Ali, kao što je indijski gramatičar Panini iz IV veka pre Hrista, tragao za nultom fonemom, tako je i profesor Radivoje Pešić obrazložio danas svoje traganje za nultom grafemom. To ga je i dovelo do zaključka da je "u početku bilo slovo", a ne crte (piktogram), hijeroglif ili ideogram. Poput kineskog filozofa Fo Hia koji je otkrio pre tri hiljade godina kinseko pismo na leđima dragona, Radivoje Pešić

otkriva pismo na krilima leptira Anomeris Janus iz Ekvadora, koje ćemo docnije prepoznati u sistemima mnogih arhajskih pisama (vinčanskom, venetskom, hetitskom, etrurskom, protoindijskom, kiparskom).

Otkrićem sistema Vinčanskog pisma Pešić nam otkriva skrivene parametre unutrašnje strukture čestice. A otkrićem pisma Lepenskog vira, čiju ćemo morfologiju naći u skoro svim arhajskim sistemima pisma, kao da preslikava one kosmičke refleksije oblika koje ne možemo prihvatiti nikako drukčije nego kao aksiome.

Prvi utisak koji ova istraživanja nameću sastoji se u odvažnosti i visokoj kulturi istraživača. Ali dalja analiza otkriva čudesne prodore ovog istraživača u takozvanu tamu praistorije. On pomera ono istorijske i civilizijsko u veoma duboku prošlost, on menja geografske , - prostore nastanka ranih tekovina civilizacije, puteve njihovog razvoja i ukrštanja, on nameće nove principe spekulacije i saznanja. I što je takođe značajno, on nam otkriva čudesnu slovensku civilizaciju daleke prošlosti. To je ona civilizacija koja je oduvek bila samo na korak od nas, a mi smo tragali za Vavilonom i Egiptom, Indijom i Kinom. Ono što mi nazivamo mistično u toj civilizaciji, a Pešić to definiše kao idealno jedinstvo, biva za nas danas očaravajuće saznanje suštinskih duhovnih struktura.

U svom "Traktatu o pismu" koji je objavio 1986. godine Pešić nas približava svojoj filosofiji, ali samo periferno. Po svoj prilici on to čini svesno da bi pokrenuo sve naše duhovne mehanizme do onih

nivoa na koje nismo navikli. Jer u ovom svetu bez nade, u ovom svetu gađenja i otuđenja, bez ljubavi i verovanja kao da nas navodi na novu religiju.

Posle svega, obogaćenim slatkim zamorom, zbunjeni, zatečeni u oskudnom znanju, ali utešeni i ohrabreni, pitamo se, nije li se to Prinstonska gnoza preselila u Evropu, ako je ona uopšte tamo i zaživela makar i anonimno kako nas je obavestavao Rejmon Rije. U svakom slučaju, ako se Pešićeva istraživanja i teorije mogu bar donekle povezati sa neognosticizmom, onda je to njegova nova dimenzija. Ili je to Pešićev novi organon kojim nas je zasuo do te mere da se još ne možemo pribrali kako bismo ga shvatili u celini.

Johana Vaiders-Mirolubof
Aachen

Možda ćeš jednoga dana
odoleti vremenu koje nas razdvaja
i zaustaviti sve u nekom lepenskom oblutku
da pripoveda istoriju naših večeri između
prvog slova u trouglu kosmičke moći
i spiralnog bila naroda
koji još traga za korenima.

Devojčice draga pupoljku moje gordosti
jedina preostala boginjo mudrosti boginjo ljubavi
nebo je pocepano
kontinenti se pomeraju
svet gori
i rađaju se nemoćni bogovi.

Putujem ali te ne ostavljam
posmatram sasušena stabla i usahle reke
sumorno rađanje sunca u velikoj
seobi i besmislenom bekstvu.

Svet gori svet iščezava u neznanju
u bolestima u sveopštom ludilu.

A ti Možda ćeš ti
jednoga dana
ali možda ćeš
jer te ne ostavljam
jer si druga polovina moje reči
kadre da povрати svetlost
reči koja je ljubav
ali koja je ljubav
ali koja je ljubav
jedino nasušno spasenje
ovog sveta u raspadanju.

ZAVERA PORICANJA

I. GEOMETRIJA ILI EMPIRIJA

Tradicija nas obaveštava da su oblici svuda oko nas. Platon ističe da se znanje o geometrijskim figurama nalazi u samom čoveku u završnom vidu. Stoga preostaje jedino prepoznavanje ili buđenje osećanja za suočavanje sa oblicima. Jer, kako to upozorava Galilej, priroda govori jezikom matematike, a slova tog jezika su krugovi, trouglovi i druge matematičke figure.

Stara tradicija je smatrala da praoblake čine: harmonija, ritam, broj i slovo. Atinski akademičari su, takođe, posmatrajući svemir, utvrdili da ga čine četiri elementa: vatra, voda, zemlja, vazduh. Shodno njihovoj spekulaciji, bila su to počela ili slova.

Da li je čovek daleke praistorije poznao znakove geometrije? Tragovi, koje nam je ostavio, potvrđuju da je on bio suočen sa oblicima, da ih je prepoznao i empirijski osmišljavao.

Tragajući najpre za prostorom nastanjivanja, on je evocatio postizao pomoću životinja: one su mu pokazivale mesto pogodno da na njemu podigne svetište ili stanište što je za njega takođe sveto mesto, ali se pri tom izvoru rukovodio i semantikom konfiguracije prostora. U njoj je nalazio privrženost koja ga je nadahnjivala entuzijazmom za stvaranje svog sveta koji je mogao da ga indentifikuje u svim kosmičkim sferama.

Odlučujući se za prostor, kako nam to pokazuje arheološka dokumentacija, praistorijski čovek je svakako ucrtao prvu tačku iz koje je poteklo ucrtavanje kruga kako bi se dobile prve konture njegove geometrije. Strukture koje su proistekle iz daljeg procesa dobile su tako različite simetrične obrasce. Oni će dovesti do promene, odnosno preobražaja konfiguracije što ne predstavlja ništa drugo no primarni aspekt prirode. Ovo nalazimo u staroj kineskoj tradiciji ali i u savremenoj fizici.

Tako je, najverovatnije, nastajalo i njegovo ponavljanje nastanka sveta, njegov centar sveta. Bilo je to, u stvari, još jedno njegovo otkriće i definisanje oblika, odnosno njegove geometrije.

Ali ne samo izborom prostora i konstruisanjem staništa, već i unutrašnjom arhitekturom tog staništa on je iskazivao svoj smisao i potrebu za simetrijom. Taj smisao je dalje potvrđen u kreiranju sopstvenih osećanja i doživljavanja sveta. Prirodno je stoga što je u njemu bila probuđena i potreba za prepoznavanjem oblika i njegovim empirijskim osmišljavanjem sopstvenim svojim pismom koje nije ništa drugo do praoblik azbuke u svemu.

II. ČOVEK PRAISTORIJE POZNAVAO JE SLOVO

Ako se suočimo sa najnovijim fundamentalnim otkrićem nauke da voda poseduje memoriju, sigurno je da Dunav čuva u sećanju mnoga prohujala vremena i civilizacije koje su činile ta vremena. Jer, Dunav je kroz sva ta, istorijski poznata ili nama još nedokučiva vremena, privlačnošću svoje energije kao svetim osmišljavanjem opstojanja, ukazivao materinsko utočište i domorocima i nametnicima. Ognjišta mnogih civilizacija, nadahnuta tom svetom energijom trajala su na njegovim obalama i svojom duhovnom snagom obasjavla potonja vremena i svetove.

Na njegovim obalama, nicali su i rascvetavale najranije civilizacije starog kontinenta, te takozvane zemlje zalazećeg sunca, ali on je uvek hitao ka istoku, ka izvorištu svetlosti i istine, kao da je svetovima jednako ukazivao na mogućnost tog puta.

Na veoma širokom prostranstvu između Crnog i Jadranskog mora, Karpata i Krita, u periodu neolita, od VI do IV milenijuma pre Hrista, imamo prvu pojavu pisma koje predhodi svim do danas poznatim sistemima pisma. Najbogatiju riznicu te prve pojave otkrivamo na srednjem Podunavlju, na monumentalnom arheološkom lokalitetu Vinča, nedaleko od Beograda, po kome je ovo pismo i dobilo svoj naziv. Ali, Vinča nije i jedini arheološki lokalitet na

Balkanu, koji današnju civilizaciju suočava sa tako bogatom riznicom pismenosti sveta, koga smo veoma često smatrali svetom primitivnog duhovnog života. Pismenost Vince širi se prostorno i vremenski u skoro nezamislivim dimenzijama i svim prirodama svoje morfologije, piktografskom, ideogramskom i slovnom, ono vrši uticaj na razvoj pismenosti potonjih civilizacija.

Panonska ravnica, čije južne obale zapljuskuju vode očaravajućih tokova. Dunava, predstavlja još jednu riznicu te pismenosti. O tome nam pružaju obilje svedočanstvo arheološki lokaliteti: Starčevo, Gomolava, Donja Banjevina, Vatin.

Od mlađeg kamenog doba koje je označeno kulturom Starčevo - cca. 6000 godina pre Hrista - preko Vinčanske kulture do kasnog bronzanog doba u koje spada i Vatinska grupa do 1400 g. pre Hrista, paleopismo panonske ravnice, potvrda je kontinuiteta razvoja vinčanskog pisma.

Rani tragovi ovog pisma sačuvani su u sintetizovanim porukama i duhovnim zakonima, urezanim na keramičkim predmetima za svakodnevnu upotrebu ili votivnim figurama u kojima je utisnuta mehanika duha praistorijskog sveta.

Zadivljuje danas istančana morfološka preciznost praistorijskog čoveka u ovim zapisima, ali i činjenica o velikoj doslednosti njegove duhovne indentifikacije sa pismom. Veliki broj ovih dokumenata, s druge strane, potvrđuje i veoma široku rasprostranjenost njegove pismenosti, što nas navodi

na zaključak da ona nije bila privilegija samo odabranih, već duhovna potreba daleko širih krugova.

Mnoge civilizacije, koje su se kretale preko prostranstva Balkanskog poluostrva, nisu mogle da ne podlegnu uticaju ovog duhovnog izraza. One su preuzimale svetost slova kao najdublju svetost oblika iz koga nastaje i u kome opstaje svet čiste svesti, prilagođavajući se njegovim principima, ili prilagođavajući njih, svojoj energiji duha.

Panonski silabarijum je bio dugo u upotrebi kao jedini udžbenik pismenosti stare Evrope, ali i kao jedini izvor za silabarijume potonjih evroazijskih civilizacija. On nas danas približava vremenima koja ne možemo potcenjivati. I ne samo to. On kao da ispituje našu spremnost - hoćemo li čisto i ispravno primiti njegovu poruku - čiju ćemo sadržinu uskoro saznati.

Svojim pismom praistorijski čovek formuliše svoje ideje i slike sa slobodom duha. Bez osećanja praznine i usamljenosti on se društveno ne izoluje i ne otuđuje, već teži zajednici i zajedničkoj intelektualnoj komunikaciji. On se ne odvaja od svoje budućnosti i prošlosti i ne predstavlja takozvani »ploveći svet«. Naprotiv, svestan svoje prošlosti on ima poštovanja za nju, on je zahvalan za sve što mu je ta prošlost ostavila i živi u neposrednoj blizini sa njom, ona je prisutna u njegovom svakodnevnom životu, on je doživljava. To nam ne potvrđuje samo način sahranjivanja i prostor sahranjivanja koji on deli sa svojim životnim prostorom, već i njegovi principi življenja na tri vremenska nivoa koje smatra

da mu pripadaju jer i on njima pripada. Praistorijski čovek je čovek snažnih emocija i pravičnog odnosa prema zajednici, prema prirodi i prema sebi samom. On ne preobražava svet svojim životom i svojom delatnošću, koja nije samo neprestana borba za puki opstanak. On otkriva svet. Otkriva ga oko sebe i u sebi. On takođe ima svoje želje i snove. Jer je čovek. Ali, prema mišljenjima nekih istraživača, taj čovek ne pripada istorijskoj, već mitološkoj svesti. Takva mišljenja doprinela su da novije civilizacije imaju jedan indiferentan odnos prema duhovnim tekovinama praistorijskog čoveka. Ispostavilo se, međutim, da granica između istorijskog i mitološkog, iz dana u dan iščezava. I stare civilizacije koje su bile tako ignorisane od novijih, sve više zadaju glavobolje civilizacijama visoke tehnologije, nudeći im izvesna svoja esencijalna, egzistencijalna rešenja, koje ove svojom tehnologijom još ne mogu odgonetnuti.

Praistorijski čovek je ostavio tragove svoga iskustva i time takođe potvrdio da nije bio takozvani »ploveći svet«. Bio je to svakako njegov odnos prema budućnosti, njegova odgovornost prema budućnosti, kojoj je, kao što smo rekli, pripadao isto onoliko, koliko je pripadao i svom i minulom vremenu.

Zapisi koje je svet praistorije ostavio na pećinskim zidovima, na kamenim pločama, na keramičkim predmetima ili na drvetu, ne predstavljaju samo istoriju njegovog življenja, već i zakonitost tog življenja, kao i nužnost te zakonitosti. Stoga njihove

poruke nisu otkriće tajne te zakonitosti koja bi za buduća vremena bila uputstva, već opomena za način življenja i mišljenja koje su oni bez svake sumnje izjednačavali. Bila je to u stvari njihova pripadnost budućnosti.

Koliko su potonje civilizacije osmišljavale prisutnost u svom vremenu tom pripadnošću budućnosti, najbolje potvrđuje njihova nemoć da shvate jezik i pismo tih svojih dalekih predhodnika. I svaka pomisao na mogućnost pisma u dalekoj praistoriji, izvesne mrzovoljne istraživače koji su se opredelili za pojedine discipline istraživanja prošlosti, ne samo što ne zbunjuje, već ih do te mere ispunjava samouverenošću i samoljubljem, da takvu mogućnost hladnokrvno odbacuju.

Postavlja se pitanje, ko je u ovom slučaju pismen ili nepismen? Onaj ko nije poznavao umeće pisanja, ili onaj ko ne poznaje umeće čitanja?

Danas u svetu postoji velika dokumentacija arhajskih zapisa. Oni su nastali iz nekoliko familija pisama. Najraniji njihovi tragovi dosežu do IV milenijuma pre Hrista. Međutim, najnovija arheološka, speleološka i gramatološka istraživanja su pismenost čoveka pomerila na veoma duboku prošlost koja seže do 250.000 godina. I to nije nikakva senzacionalnost, već moralni čin svesnih istraživača koji su davno shvatili da je pismo biološki vezano za čoveka, kao njegova duhovna manifestacija.

Dokumentacija arhajskog pisma na Balkanu, posebno na području Jugoslavije pomerila je mnoga istorijska geografska saznanja o razvoju i prostiranju

pisma. I što je još značajnije, ta dokumentacija nudi potvrdu o postojanju linearnog, odnosno azbučnog pisma još u VI, VII milenijuma pre Hrista koje traje i danas.

Čovek je pisao slovo i broj bez ustručavanja u za nas, još uvek nedokučivoj i neshvatljivoj dubini prošlosti. To znači da vremena koje su prohujala, nisu bila uboga.

Čovek je u dubokoj prošlosti živeo u vertikalnoj duhovnoj zakonitosti kadar da se suoči i savlada sve zagonetke života na koje je nailazio, ali ih nije savlađivao jer je živeo kao deo njih, u sveopštoj zakonitosti idealnog jedinstva. Sve svoje iskustvo ostavio je u svojim pisanim porukama budućim vremenima, možda sa predosećanjem poremećaja ravnoteže čiste strukture. Da li će samoubilačka atomska civilizacija biti u stanju da dostigne nivo njegove pismenosti kako bi otkrila pravu, možda spasonosnu sadržinu njegovih poruka zavisi od naše preostale energije duha.

Klanjanje pred alfabetom kao stecištem neiskazanih tajni bilo je svojstveno sinkretizmu. Za Frančeska d Assisa je svaki ispisani list bio svetlost jer su slova bila sveta. Čovek duboke praistorije ispisivao je slovo. Arheološka dokumentacija nas uverava da je to za njega bio sveti čin jer je otvarao nove prostore istorije.

Stalne deobe sveta, nesporazumi, samoljublje, bekstvo od zakonitosti prirodnog razvoja prividne blagodeti, svedočanstvo su jednog hoda ivicom provalije, svedočanstvo bekstva od istine u beznade

jer je, između ostalog, u upotrebi otuđeni jezik, jezik mehaničke komunikacije, a u čoveku je potisnuto uzbudljivo osećanje ljubavi i radosti življenja u zajedništvu i razumevanju. Hoćemo li se prepustiti divljanju stihije koja vodi u neminovnu i konačnu katastrofu izloženu našem svakodnevnom pogledu na pocepano nebo, ili ćemo prihvatiti zračak nade na pragu trećeg milenijuma koji nam nudi suočavanje sa svojim naličjem u prethodnoj eri, sa svim porukama duhovnog iskustva? Preostaje nam istina pred kojom se treba klanjati i sa kojom je jedino moguće živeti i osmisliti svoj identitet.

III. AUTENTIČNA PISMENOST PODUNAVLJA

Na gotovo četrdeset lokaliteta širom Balkana, jedna bogata riznica pisanog materijala nije bila samo svedočanstvo visokog stepena pismenosti sveta iz perioda neolita, već je pružila i obilje dokumentacije o visokom stepenu njegove svesti. Sve je to pružalo mogućnost da se taj svet sagleda u pravoj svetlosti koja odbacuje inače uvrežene predrasude i domišljanja o njegovoj duhovnoj zakržljalosti. A upravo tom svetu, svetu pisma, zanemarivanjem te njegove najsvetije tekovine, preoteta je uloga lučonoše i preneti na sasvim drugu stranu sveta, gde je cvetala jedna potpuno drukčija civilizacija, civilizacija koja je materijalno već pretpostavljala duhovnom, ili ga je bar izjednačavala s njim.

Istorija je potvrdila da vreme smenjivanja koncepcija ujedno znači i vreme preotimanja tekovina civilizacija. Takav je slučaj i sa balkanskom razgrađenom civilizacijom. Gotovo deset hiljada godina svet ne može da se snađe u sopstvenim projekcijama.

Sve do 1980. godine bogati fond pismenosti iz doba neolita na Balkanu svrstavan je u proizvoljne kategorije koje su samo blede nagoveštaji pisma, kako bi se pismo kao tekovina ustupilo drugim civilizacijama. Tada se tom materijalu prišlo kao

autentičnoj pismenosti podunavskih civilizacija koje do današnjih dana prenose tu tradiciju iz vremena u vreme šireći je daleko, na sve četiri strane sveta.

Godine 1987. u Milanu je dokumentovano obrazložen sistem tog pisma koje je, prema prvom najbogatijem nalazištu, dobilo naziv Vinčansko pismo. Od tog trenutka, Vinčansko pismo kao slovno pismo nastalo u VI milenijumu, ušlo je u enciklopedije i predmet je izučavanja na univerzitetkim katedrama Evrope. To je uslovalo promenu i popunu već utvrđene hronologije pojave i razvoja pisma koja sada glasi:

1. Protopismo Lepenskog vira (8000 - 6000 g. pre Hrista)
2. Vinčansko pismo (5300 - 3200 g. pre Hrista)
3. Sumersko u Mesopotamiji (3100 pre Hrista - 75 g. naše ere)
4. Protoelamsko (između 3000 i 2000 g. pre Hrista)
5. Protoindijsko (oko 2200 g. pre Hrista)
6. Kinesko (1300 g. pre Hrista i traje do danas)
7. Egipatsko (3000 g. pre Hrista - 400 g. naše ere)
8. Kritsko (2000 - 1200 g. pre Hrista)
9. Hetitsko (1600 - 777 g. pre Hrista)

Stara hronologija, koju je dao američki gramatolog I. E. Gelb dakle, morala je ustupiti mesto novoj bez roptanja. Verodostojnost dokumentacije porazila je sva nagađanja, domišljanja i proizvoljnosti zaključivanja. Vinčansko pismo je poteklo iz svog

sistema i trajalo u svom sistemu, a sistem pisma su Etrurci ispravno nazivali elementa, što znači azbuka.

Posvađanim, zakrvavljenim i poniženim Slovenima sada je posve jasno zašto je istorija njihove civilizacije tako dugo bila skrivena i falsifikovana i zašto su i sami morali da se služe originalima falsifikata u kreiranju svoje povesti. I to je dodatni faktor koji pomaže Slovenima da ovoga puta ne odgađaju svoje buđenje. Istoriju Slovena pisali su nesloveni. Tu pre svega mislim na takozvanu nordijsku (germansku) istorijsku školu, koja o slovenskoj civilizaciji govori sa ogromnim ignorisanjem, nudeći više projekat nego istinu, više kreaciju nego spoznaju. To je istorija u službi večne politike nad-rasa, koja teži da omalovaži dostignuća slovenske civilizacije na svim područjima njihovog duhovnog i matrijalnog stvaralaštva. Pomenuta istorijska škola ne priznaje da se Sloveni pominju u antičkoj istoriji, a već kod Herodota ćemo pronaći veliki fond izvora o slovenskoj civilizaciji. Uistinu, on nigde ne pominje da je reč o Slovenima kada govori o plemenima imenujući ih Skiti, Tračani, Iliri, Peonci, Dardanci, Mezapi, Japidi, Sarmati, Pelagonci, Dačani... Kasnija će istraživanja dokazati da se upravo radi o slovenskim plemenima, a pre svega arheološka otkrića nastala na području između Dnjepra i Dnjestra, poznata kao Tripoljska kultura, koja dokazuje da se populacija o kojoj je reč širi preko Balkana, sve do Krita i sastavljena je uglavnom od slovenskih plemena. Nauka se, naravno, ne oslanja samo na Tripoljsku kulturu da bi

zaključila kako su Sloveni tri hiljade godina pre Hrista zauzimali prostranstva na liniji Dnjepr-Dnjestar-Balkan-Krit. Uz antropološka istraživanja, u prilog ovome su i otkrića krvnih grupa francuskog arheologa Luisa Karpantjea. Podunavlje je kao koevka pismenosti u nauci poznate kao - linearno pismo. Ono se javlja najpre na arheološkom lokalitetu Lepenski vir, a potom i na nalazištu u Vinči. »Narod knjige«, Sloveni, u predćirilovskoj epohi pišu na drvetu, urezuju dakle, slovo na drvetu. Ostale su zabeležene mnoge poruke i molitve na brezovim daščicama, potom sakupljene u knjigu. U vreme rimske civilizacije, ta knjiga će poneti naziv »kodeks«, što će reći »drvena knjiga«. Ali, kodeks nije samo drvena knjiga za Slovene, već u pravom smislu te reči - duhovni zakon.

Veoma je ilustrativan primer istraživanja američkog lingviste Svadeša, koji je pedesetih godina dvadesetog veka promovisao svoju metodologiju lingvističkih istraživanja, kasnije usvojenu u nauci kao gramatologija. On tvrdi, a u tome ga slede i ostali svetski lingvisti, da se nemački jezik odvaja od slovenskih jezika pet hiljada godina pre Hrista. Da je nemački jezik bio u uskoj vezi sa slovenskim, takođe potvrđuju kasnija istraživanja, a živi dokaz za to su današnji Lužički Srbi na germanskom području. Na to najviše upućuje Tacitova mapa iz prvog veka, koja prikazuje prebivanje slovenskih plemena u granicama savremene Nemačke i Skandinavije. Slovenska plemena koja su živela u ovim predelima, nisu doživela asimilaciju sve negde do osmog i devetog

veka. Opet, ostaci tih Slovena su današnji Lužički Srbi. Studija Ksavera Marmea iz 1874. g. istražuje njihov život, običaje, religiju i pismenost.

Tokom 19. veka javlja se čitava plejada istraživača koja rasvetljava mnoge tamne trenutke iz istorije Slovena. *Ali, nova historiografija je odbacila istraživačke rezultate ovoga doba, ne ponudivši pri tom, argumentovane činjenice za takav čin.*

Iz naše historiografije je poznato da su Sloveni došli na Balkan u šestom i sedmom veku. Tako je odvajkada. To je i prva informacija koju đaci dobiju u školi. Mi znamo, dakle, samo ono što su nam drugi rekli. Naša nauka nije odmakla ni za pedalj odatle. Imajući u vidu navode naše historiografije da su Sloveni bili nepismeni do devetog veka, a arapski putopisci ih istovremeno nazivaju »narodom knjige«, čuvši naše istoričare kako tvrde da su se Sloveni ovde naselili tek u šestom i sedmom veku, a istraživanja govore o civilizaciji toliko staroj da doseže tri hiljade godina pre nove ere, nameće se utisak da je neko *namerno* sve to falsifikovao, ili prećutao ne bi li dokazao *zaostalost* slovenske civilizacije u poređenju sa drugim narodima u Evropi. Dakako, i o civilizaciji koja naseljava *tude* prostore, koja je ni manje ni više nego *osvajačka!* Komplex većitih lotalica i došljaka je očigledno *programski nametnut*. Sa tim kompleksom žive naši naraštaji stolicima. *Život u lažnoj istoriji je upravo uzrok mnogobrojnih nesporazuma i međusobnih sukoba u mnogoljudnoj slovenskoj civilizaciji.*

Većina se pokorava manjini, i obrnuto, pa su stoga mnoge analogije u lingvistici proizišle upravo iz toga da je taj svet govorio jedinstvenim jezikom. I umesto da nauka krene putem istraživanja jezičkog jedinstva slovenske etničke skupine, okrenula se nečijem diktatu, po kojem slovenski jezici spadaju u indoevropske jezike, odnosno indogermanske, koji su nastali docnije. Teorija indoevropskih jezika je samo paravan iza kojeg su političke snage htele da zaklone prave vrednosti slovenske civilizacije. Skupa sa misijom Ćirila i Metodija, stvorena su tako dva uspešna programa sa ciljem da se sakrije prava istina o jednoj mnogoljudnoj civilizaciji.

Engleski arheolog Kolin Renfju izjavio je na skupu arheologa u Firenci, maja 1991. g., kako je arheologija često u službi politike. »Kad je izbila petrolejska kriza za Zapad, arheologija je izmislila teoriju haosa i katastrofe. Arheologija često prećutkujući arheološka dostignuća, želi da posluži tekućoj politici.« Umesto komentara, na ovo bih mogao odgovoriti sledeće: Da nije bilo hidrocentrale Đerdap, ne bi bilo ni Lepenskog vira! Naši arheolozi su otkrili lokalitet Čelarevo kod Novog Sada, sa dve trake grobova. U jednoj su sahranjeni Avari, a u drugoj Sloveni. Naši arheolozi su raskopali grobove Avara i Hazara, jer u njima ima priloga - nakita, na primer. Slovenske grobove su raskopali buldožeri čelarevske ciglane, jer u njima nije bilo vrednih priloga. A sama ta činjenica govori da Sloveni nisu bili pljačkaši i da se nisu kitili nakitom, već mirni

zemljoradnici. Ipak su ti tragovi skeleta iščezli kao dokumenat o njihovom postojanju.

Ali, ja sam ubeđen da vreme Slovena dolazi. Slovenska civilizacija sedam decenija živi pod teškom presijom, a onaj svet koji toliko dugo akumulira patnju, upravo može dovesti do preporoda. To su zakonitosti. *Zapad* je hteo da baci na kolena Istok, ne poznajući duh slovenstva. Slovenstvo ne podnosi poniženja i pad. Balkan, dakako. I ne zna *Zapad* za drugo ime Balkana - lanac sveta. Zove ga buretom baruta, površno i nesvestan činjenice da će ceo svet biti poremećen, ako se samo jedna karika u tom lancu poremeti i da će nemiri sa Balkana posejati klicu nemira u Evropi. A onda, pusti će biti snovi o njenom ujedinjenju. Konačno, Sioran je to najlepše formulisao, rekavši: »Jedino svet Balkana može da reši duhovnu i materijalnu krizu kojoj hrli zapadni svet, bez obzira na svekoliki tehnički razvoj. Taj svet je umoran i bez kompasa.« Uistinu, *Zapad* se mora okrenuti Istoku, jer i Sunce izlazi na Istoku.

IV. ENERGIJA ZABLUDE

Aboridžini što znači »iz porekla«, od porekla (od latinskog -ab origine), naselili su Australijski kontinent pre 40000 godina, obaveštava nas Džozefin Flad.¹ Dakle, po onoj već uvežbanoj šemi, i Aboridžini nisu autohtono stanovništvo zemlje koju, inače, iskonski smatraju svojom jedinom postojbinom. Možda je upravo ta pretpostavka motivisala Evropljane nadahnute težnjom za osvajanjem tuđih prostora da ih kao »primitivne divljake« kolonizuju. Ostalo je nepoznato, ili ne nužno, obrazložiti odakle su se to naselili.

OTISAK DUŠE PREDAKA

A kad se već ukazuje na seobe kao na ključni istorijski trenutak, koji je najčešće polazište u rasvetljavanju istorijske prošlosti ili prošlosti koja nije uvažavana kao istorijska, od prevashodne je važnosti ukazati na te dve centralne tačke koje označavaju polazište i pristanište »prapostojbinu« i »novu postojbinu etničkih skupina koje se sele« tako masovno, u nepoznatom pravcu prevaljujući i velike daljine. Dva skeleta, ili još tačnije, fragmenti dva skeleta, čija je hronologija determinisana 26.000

¹ Josephine Flood, *Archeology of the dreamtime*, Sidney, 1983.

godina pre Hrista, jedan robusni, a drugi graciozni, čini se, bila su dovoljna za zaključak da se radi o dva sveta, o jednom domorodačkom, i drugom naseljenom. Taj naseljeni svet su dakle Aboridžini. Poznato je da im je kao takvima od velikodušnih Evropljana dodeljena jedino sudbina rezervata čime su bili počastvovani i Indijanci nakon otkrića Amerike. Možda da se ne bi iselili i iz te svoje »nove« postojbine.

Međutim, Ket Voker (Kath Walker), upravo Aboridžinka, koja je opevala dušu ove zaustavljene civilizacije, sistemom koncentričnih krugova koje naziva »krugovima života«, utvrdila je dijagram poimanja zajednice Aboridžina koji predstavljaju njihov »društveni prostor« i »društveno vreme«. Taj » životni krug« nije samo mehanizam zakonitosti življenja već i opstajanja. Ujedno je on ključ kretanja ili seoba naroda koje historiografija uvodi kao konvenciju. Po sistemu Ket Vokerove, kretanja zajednice proizilaze iz težnje za ekološkom ravnotežom. Naime, iscrpevši izvore jedne teritorije, grupa se pomera na drugo mesto, i tako sve dok se nekoliko godina kasnije, nakon završenog ciklusa, ne vrati na polaznu tačku.²

Pravila ove zakonitosti iscrtana su na njihovim telima, ali i na kamičcima sa kojima su sahranjivali pokojnike i na kojima je bio urezivan ili upisan znak

---

V. R. Kabo - *Model sveta u tradicionalnim shvatanjima lovaca i sakupljača* - rad pročitao u okviru XII Međunarodnog kongresa antropologa i etnologa, Zagreb, 1988.

koji je bio otisak duše pokojnika, otud i naziv »kamičci duše«. Takvi »kamičci duše« otkriveni su i u pećini Mas d Asil u Ariježu, čija je hronologija determinisana na cea. 10.000 godina starosti. Na njima je crvenim okerom ispisano još nepoznato pismo koje možda nije samo »otisak duše predaka«, već i sistem jednog linearnog pisma koje ćemo naći i na ostalim arheološkim lokalitetima u svetu. Jedan od njih je i kod sela Bele Vode u okolini Kruševca gde su u kamenu urezani linearni znaci i čija je morfologija identična sa morfologijom iz Mas d Asila, ili onom na Kanarskim ostrvima. Primerke te arhajske pismenosti nalazimo i u pećinama planine Bugar kod Slunja, u pećini Ledenjača kod sela Badanj u Bosni i Hercegovini. Stoga, ako se svest o istoriji rađa sa pismom, nužni su novi, ovom prilikom dubinski prodori u prošlost koji produžavaju istorijske vreme i šire istorijski prostor da bi nas odbranili od osećanja teskobe, mučnine i zablude.

PODUNAVLJE U ŽIŽI EVROPSKE CIVILIZACIJE

Sistem koncentričnih krugova koji nam je ponudila Ket Vokerova kao jedan od modela za logično prosuđivanje smisla takozvanih seoba analogan je Njutnovom elektromagnetnom polju, a ovo lingvističkom vektoru civilizacija. Jer, vertikalna na više je težnja prema uzvišenom, a vertikalna na niže, prema materijalnom. Iz zakonitosti ovih vertikalna proizilazi smisao razvoja civilizacija, i

kauzalnost njihovog opstanka. Sa tog stanovišta je jedino moguće posmatrati i izvesne kulture koje se javljaju u Podunavlju, kao epicentralnom području rane evropske civilizacije. Šablonski pristup materijalnim tragovima kultura ranih civilizacija isključujući inerdisciplinarnu metodologiju istraživanja ugrozio je ne samo sopstvene tanušne istraživačke težnje, koje se svode na suvoparno registrovanje otkrivenih objekata i njihovu hronološku klasifikaciju, već i nadahnute ambicije da se kompleksnije sagleda jedan svet prošlosti tako složen i transcendentno osmišljen u svojoj duhovnosti. Samo otkriće pisma, ako smo u stanju da vidimo ono što je očigledno, pomerilo je i geografske i istorijske granice prostiranja i trajanja jedne civilizacije koja će svojom energijom zračiti potonje epohe.

Ali krug se ni ovde ne zatvara jer vertikalna u duhovnom oku sveta Podunavlja, od koga smo udaljeni preko 9.000 godina, empirijski osmišljena u svemu što je manifestacija života nije religija posmatram sa klasičnog stanovišta koje i danas traje, već idealno jedinstvo, čista struktura kojoj je najbliži pojam sanskrtsko *śradha* što na nemačkom ima ekvivalent *glaublich*, odnosno, izraženo našom složenicom, *vera-zakon*. To su te relacije logičke koherentnosti i jedinstva u kojima je živio taj svet i o kojima nas tako jednostavno obaveštava svojim porukama. Ali te poruke ne dosežu do naše percepcije jer mi ne verujemo i odbacujemo njegovo pismo i pored toga što nismo u stanju da ga pročitamo. Njegovo pismo, njegovu poruku

potražićemo daleko u Mesopotamiji i Egiptu, na Dalekom i Bliskom istoku, upravo tamo gde su njegovi potonji sledbenici.

Tako su potomci sveta Podunavlja prognali svoje pretke iz svog ionako oskudnog saznanja.

NI HERODOT NIJE ZNAO...

Ne postoji ništa suprotno od istine ili slično istini, kaže indijska tradicija. A istina, u suštini, nije tako tužna. Stari Indijci su istinu učili pevajući. Bile su to Vede, njihovi duhovni i socijalni zakoni. I Agatirsi, koji su živeli u VI veku pre Hrista, prostirući se na svojoj »zemlji zlata« od Moriša i Tamiša do Sremske Mitrovice, učili su svoje zakone pevajući. Pevati, znači tragati za ritmom prirode, izjednačiti se sa njegovom zvučnom harmonijom koja suočava sa istinom.

Hiljadu godina islamski vojnici prelazili su indijske granice, ali Indija je sačuvala svoju geografiju. Preko dvesta godina evropski indolozi se upinju da otkriju prapostojbinu Indijaca, ali bez ubedljivih rezultata. Ni Herodot nije znao poreklo Agatirsa, kao što je nagađao i da su Etrurci na Apeninsko poluostrvo došli iz Lidije kao Tirseni. Etrurci su sami sebe nazivali Rašani, Raseni ili Rasi. Ako su bili Tirseni, Tirsi, ne znači da je Herodot bio u obavezi da ih povezuje sa Agatirsima kako bi otkrio poreklo jednih ili drugih Uprkos tome što bi ga Agatirsi, ne na varvarskom, već na njegovom jeziku podsetili da imaju i atribut *aga-agia* što znači *sveti*.

Herodot, doduše nije znao ni jezik Etruraca i pored toga što u njegovo vreme još nije bio izvršen definitivni genocid nad njima, a on je dolazeći na područje Apeninskog poluostrva mogao u neposrednom kontaktu da se bliže obavesti o njihovom jeziku. Još je bilo i njihovih knjiga koje su bile napisane vinčanskim pismom. Ova činjenica je potresno delovala i na neke naše savremenike koji su glatko odbacili najpre osnovanost samog vinčanskog pisma, a potom i bilo kakvu vezu između sveta vinčanske kulture i etrurske civilizacije, s obzirom na veliki raspon u pojavama ta dva sveta, naglašavajući da se vinčanska kultura javlja između VI i IV milenijuma, a da je etrurska civilizacija svoj procvat doživljavala na početku I milenijuma. Pri ovom je zaboravljeno da se tragovi vinčanskog pisma protežu sve do kraja II milenijuma, a da su počeci procvata etrurske civilizacije, na osnovu najnovijih arheoloških istraživanja, pomereni u dublju prošlost.

Sada je već očigledno, krug još uvek nije zatvoren. Stare civilizacije ukazuju na nešto drugačiju geografiju od one u kojoj su ucrtane.

SLOVENIMA NATURAN KOMPLEKS DOŠLJAKA

Jermenski istoričar V veka, Mojsije Horenski, piše da »Trakijsku zemlju predstavlja 5 manjih oblasti i jedna velika u kojoj obitava sedam slovenskih plemena«. Ta trakijska zemlja prostire se na području današnje geografije Balkana. Međutim,

istoriografija poznaje Slovence na Balkanu tek od VI i VII veka. Slovenima na Balkanu je 1.400 godina prirodan kompleks došljaka na taj način da ni sami ne znaju odakle su došli, koliko se tu mogu zadržati i kuda to treba da se vrate ako se nađu u takvoj poziciji. Preko 2000 godina Slovenima su prirodne deobe i seobe vestom manipulacijom religija i ideologija, falsifikovanjem njihove istorije i geografije, podcenjivanjem i zanemarivanjem čak i egzaktnih aksioma kakvo je elektromagnetno polje Isaka Njutna, ili sistem koncentričnih krugova Ket Voker, sa ciljem da se ospori njihova autohtonost i da se dovedu u definitivnu poziciju kolonizovanih.

Ne do V veka, kako to pomera Horenski, a istoriografija odbija da i to prihvati, već mnogo, mnogo dublji prodor u prošlost otkriva dokumentovanu argumentaciju koja korenito menja sliku istorijske prošlosti Slovena.

Ali, odbačene su poruke starih civilizacija. Poruke starih civilizacija nisu ni pročitane, a možda baš u njima piše da će buđenje biti brutalno.

Postoji jedna misao Arnolda Tojnbia, koja nije ni nova ni originalna, ali je u celosti ispravna jer je logična. Ona glasi: »Što dalje gledamo u prošlost, to manje nalazimo dokaza za samodovoljnost ili izdvojenost«.

Ne možemo biti ubeđeni da se i tim iskazom krug može zatvoriti. Jer, ako istraživanje istorije ne podrazumeva i istraživanje istoriografije, bilo bi to još jednom samo jednostrano sagledavanje činjenica. Istoriografija nije pozvana da kreira prošlost prema

potrebama trenutka, već da je otkriva i verno prikazuje. Vrhunski etnički princip indijske tradicije nas uči da smo dužni da prema prošlosti gajimo osećanje zahvalnosti, prema sadašnjosti osećanja poštovanja, a prema budućnosti osećanje obaveze. Neizvesno je koliko je svet dorastao ovom neprikosnovenom principu. Uprkos svemu, svi drugi izlazi su privid koji vodi u anarhiju, mržnju i zločin.

17. februara 1160. godine pogubljen je Đordano Bruno posle osmogodišnjeg zatočenja jer je dokazivao misao o beskonačnosti. Hiljadu godina pre njega tu istu misao dokumentovale su svete knjige Indije i Tibeta, a i »Višnupurana«.

Ali ni posle pogubljenja Đordana Brana krug nije zatvoren.

U ovim dramatičnim trenucima, dok još traje eksperiment sa Slovenima, preostaje nam da još jednom izrazimo strepnju. O, Gospode, kako je surovo, kako je pogubno neznanje!

V. ZAVERA PORICANJA

U jugozapadnom delu današnje Rusije, pet hiljada godina pre Hrista bio je lokalizovan takozvani »narod kurgana«. Kurgani, po kojima je ovaj narod dobio ime, predstavljaju humke sa unutrašnjim pregradnim zidovima i kamenim krovom prekrivenim zemljom. Pretpostavlja se da su u njima bili sahranjeni bogatiji moćnici s obzirom na obilje priloga koji su se sastojali od raskošnog blaga, kao i mnoštva skeleta mladih žena i slugu. Pokojnik, dakle, koji je bio gospodar, odlazio je na svoj večni počinak zajedno sa svojim najbližim životnim saputnicima i slugama, ali i sa dobrim delom svoga blaga. Ovo ukazuje na socijalnu strukturu te populacije koja je, po svemu sudeći, imala patrijarhalni karakter pa stoga i muški panteon, s jedne strane, i o izvesnom materijalnom blagostanju što je verovatno uslovljavalo miran i sređen život zajednice. Po tehničari zidanja, šta je sve ovu populaciju navelo da se pokrene iz tog života, neizvesno je. Izvesno je jedino to, da je prvi talas njene seobe krenuo negde oko 4200 godine pre Hrista i došao do današnje Grčke, da je do drugog talasa seobe došlo do 3300 godine pre Hrista, dakle u doba kad su počeli da se šire megaliti duž Atlantika i oko Severaog mora. Taj drugi talas krenuo je od Dnjepra i Dnjestra, dakle iz ovog centra gde je nastala takozvana tripoljska kultura, koja je za sobom ostavila tragove pisma i u

kojoj je u nauci dokumentovno utvrđeno da je nosila sve odlike slovenske civilizacije i da se širila do Krita. Drugi talas je u svom širenju prekrivao područja današnjeg Balkana sve do Krita što nam, kao što vidimo, potvrđuje Tripoljska kultura i preko Apeninskog poluostrva širio se na zapad sve do Rajne, Elbe i Visle i dalje do Skandinavije. Zabeležen je i treći talas oko 2800 godine pre Hrista koji se kreće prema Češkoj i Španiji, kao i jedan posebni koji se širi ka jugoistoku u Mesopotamiji i Iranu.

Nije izvesno na kakav su prijem nailazili narodni kurgana kod starosedeoaca na koje su svakako nailazili zauzimajući tako široka prostranstva, ali činjenica da se nisu vraćali u staru postojbinu svakako govori o nekom međusobnom prilagođavanju došljaka sa starosedeoacima. U drugom milenijumu su i Hetiti ostavili svoju iskonsku postojbinu i krenuvši na jug postali vladajuća sila u Maloj Aziji. Druga jedna populacija kreće iz oblasti današnje Poljske i Karpata preko zone današnjeg Balkanskog poluostrva i pristiže u današnju Grčku, zauzimajući istovremeno i zapadne obale Male Azije. Bili su to Heleni ili Grci koji su na novonaseljenim prostorima susreli jednu već razvijenu civilizaciju, u nauci poznatu pod imenom Pelasti.

Tako je počelo širenje takozvanih Indoevropljana kojima će P. Džajls dati nešto blaži naziv Wirosi što znači čovek, dakle ljudi, narodi, shodno sanskrtskom *vira*, latinskom *vir*, germanskom *wer* i staroirskom *fer*. Ti Indoevropljani govorili su

istim ili veoma srodnim jedinstvenim jezikom dok se njihova jezička zajednica nije raspala na vedski, drevnopersijski, avestinski i grčki, gotski i druge germanske jezike, na latinski, keltski, baltijski, jermenski, hetitski i toharski.

Početak indoevropske teorije vezuje se za 1816. godinu, kad se pojavilo delo Franca Bopa u kome on poredi sanskrt, grčki, latinski, staropersijski i germanske jezike sa željom da utvrdi »prvobitno stanje«. Ali i pre njega je bilo izvesnih pokušaja koje ne možemo zanemariti. Tako je jezuitski misionar, Francuz Coerdoux, 1767, godine, za Francuski Institut, sačinio memorandum u kome je ukazao da postoje upadljive srodnosti sanskrta i latinskog. Na podsticaj Lajbnica, P. S. Palas je između 1787. i 1798. izdao u Petrogradu Leksikon od 285 reči na 200 različitih jezika Evrope i Azije. Drugo izdanje ovog Leksikona dopunjuje Srbin Teodor Janković-Mirijevski 1790-1791, uključivši još 80 jezika, od kojih su neki sa područja Afrike i Amerike. Ser William Jones je 2. februara 1786. godine pred skupštinom Azijskog društva, podneo saopštenje u kome je između ostalog izložio: »Sanskrt je savršeniji od grčkog, bogatiji od latinskog, a prefinjeniji od oba, ali je sa njima tako srodan u glagolskim korenima i gramatičkim oblicima da to nikako ne može biti posledica slučaja; ta je srodnost doista tako velika da ih filolog ne može pažljivo ispitati, a da ne dođe do uverenja da su potekli iz nekakvog zajedničkog izvora koji možda više i ne postoji... » Međutim, da li taj izvor ne postoji?

Herodot, koji je živeo u V veku pre Hrista i pisao svoju Istoriju, pominje takođe, najstarije stanovnike Balkana i Male Azije, Pelaste. Ti Pelasti se služe svojim jezikom koji filolozi ubrajaju u neindoevropske. Herodot taj jezik ne poznaje, kao što ne poznaje ni jezik Etruraca o kojima navodi da su kao Tirseni došli iz Lidije u Malu Aziju. Taj jezik Etruraca o kojima Dionisije Halikarnaški³ tvrdi da potiču od Pelasta, ne poznaje ni Strabon sa Ponta koji navodi da »nije poznato kojim su se jezikom služili Etrurci, jer u njegovo vreme nije bilo sačuvanih tragova tog jezika«. Njegovo vreme je I vek pre Hrista, a u tom veku, tačnije u njegovoj prvoj polovini živi i Tit Livije, retor i literata koji tvrdi na osnovu izvora svojih predhodnika i kao svedok jednog stanja, da je u njegovo, vreme mesto Cere (Cere) bilo u stvari grad-škola, gde su rimski mladići sticali visoko obrazovanje iz filosofije, književnosti i etrurske retorike na etrurskom jeziku. Bilo je to, dakle, u vreme Strabona. Pelaškoj porodici pripadaju i Brigi, prvi susedi Dardanaca sa kojima će, pridruženi i od Venata poći u Trojanski rat. U Maloj Aziji, Brigi su poznati kao Frigi ili Frižani. Njih takođe pominje Herodot u svojoj Istoriji, ali ne i njihov jezik koji je u stvari zajednički sa jezikom Pelasta. Njihov jezik, po svemu sudeći poznaje polihistor Elijan i on nas izveštava da su Ilijada i

---

³ Dionysius Halicarnassus, *Antiquitates romanae*, Lipsiae, 1905.

Odiseja bili napisani upravo na jeziku Frižana i da je nad tom originalnom verzijom dela izvršena redakcija u duhu grčkog jezika u VI veku, po naredbi Pizistrata Tiranina. Platon u *Kratilu*, takođe tvrdi da mnoge grčke reči vode poreklo od frigijskog jezika. Tako su ova dva velika dela svetske književnosti postala tekovina grčke civilizacije.

O jeziku Skita, tvrdi se da je jaka mešavina indoevropskog s mongolskim i ugrofinskim. Slični zaključci su poznati i o jeziku Sarmata i Budina (sarmatski Budini). I Skiti i Sarmati poznaju prostranstva Balkanskog poluostrva. Sarmatski jezik ne znamo, ali znamo sarmatsko pismo koje je svojom morfologijom identično sa našim vinčanskim pismom.⁴ I upravo sarmatskim pismom nastao je monogrampelaškog božanstva Domatros koji od Pelasta preuzimaju i Kričani pre XVIII veka pre Hrista. Milan Budimir nas izveštava da »glavno muško božanstvo ima arhaičan kult u epirskom naselju Dodoni sa osobenim sveštenicima i kaluderima negrčkog porekla«. ⁵ Dopusštena je veza starobalkanskog, dogrčkog, što će reći Pelaškog htonskog božanstva Do-dona, Do-matros, odnosno Dios sa Dažbog i to stoga što sporedni oblik za Dažbog glasi Da-bog. Imenom Dažboga interpretira se grčka reč Ilios u prevodu Đorđa Hamartola, pisca *Kratke hronike* u XI veku. Daž-bog je slovensko

⁴ R. Pešić, *Vinčansko pismo*, Pešić i sinovi, Beograd, 1955.

⁵ M. Budimir, *Sa Balkanskih istočnika*, str. 260, SKZ, 1969, Beograd

božanstvo. To je bog plodnosti, bog koji daje bogatstvo. U srpskim pričama Dajbog ili Dabog. On je Bog, jedini gospodar zemlje i neba. Ali on je i bog sunca. Sunce je na grčkom ilios, a na dorskom alios. Unutrašnja semantika je jasna - ono što svetli, ono što sija. Pokušamo li čitanje s desna na levo biće jasno i Slovenima, ne samo stoga što je slovenofono, veći stoga što ima identičan semantički sadržaj. Doduše tu istu semantiku ima i Pelast koji altermacijom P u B daje Belast, što znači svetao, prosvetljen, sjajan, a već smo govorili o daljoj etimologiji ovog etnonima, sve što je svetio je sveto, a sve što je sveto datost je slave, jer jedino se sveto slavi a ne imenuje i ne označava. Otud je neubedljivo tumačenje nekih etimologa da ime Slavi dolazi od skjavi, što na latinskom daje robovi. Sloveni imaju Dažboga, boga sunca, pa otud i njihov etnonim koji ovu civilizaciju predstavlja kao civilizaciju svetlosti. Identifikujući Domatrosa sa Dažbogom u situaciji smo da identifikujemo i liniju njegovog prostiranja od Podunavlja na jugu prema Kritu i na severu prema stepama, a samim tim i etničku pripadnost Sarmata i Skita Slovenima. Doduše, to nam Ptolomej potvrđuje kad kaže »Sarmatae populi Zirbi«. Tako nam božanstvo Domatros, čiji su nam monogram ostavili Vinčani i Sarmati otkriva ono što će nam docnije potvrditi i arheološki materijal tripoljske kulture o prostiranju slovenske civilizacije u najranijim epohama svoga razvoja od područja između Dnjepra i Dnjestra, preko Balkana sve do Krita.

Međutim, privrženici indoevropske teorije, slično antičkim historiografima, vide drugu sliku. Jedan od najistaknutijih među njima, Andre Martinet⁶ doslovce kaže: »Slovenski jezici koji zauzimaju dosta prostrano područje, izvode se relativno kasno iz jednog oblika indoevropskog, koji se početkom naše ere mogao govoriti na severozapadu današnje Ukrajine«.

Znači li to da Sloveni nisu imali svoj jezik sve do početka naše ere? Ili su se služili nekim drugim jezicima pa su tek na početku prvog milenijuma naše ere pristali na slovenski jezik. Sudeći po ovome, slovenska civilizacija je veoma mlada. Njenom podmlađivanju nije prvi doprineo Adre Martinet i ostali indoeuropeisti. Mnogo pre njih, solunski misionari, braća Ćirilo i Metodije, kako to navodi i slovenska i neslovenska historiografija, dali su prvu pismenost Slovenima u IX veku. Prema ovome, Sloveni su bili bez jezika do prvog milenijuma naše ere, a bez pismenosti i knjige do IX veka. Persijski i sirijski putopisci i istoričari, međutim, narode Slovena nazivaju narodima knjige. Pitamo se kako su to orijentalni pisci mogli Slovene nazivati narodima knjige kad su oni bili nepismeni?

Vizantijska pisci do X veka nas obaveštavaju o postojbinama brojnih slovenskih plemena i većih zajednica širom starog evropskog i azijskog kontinenta. Tako i saznajemo da porodičnom stablu Slovena pripadaju Iliri i Tračani, Veneti i Anti,

⁶ Andre Martinet, *Des steppes aux oceanes*, Pariš, 1986.

Dačani i Geti (ili Goti), Neuri, Tribali,- Mezi, Dardanci, Brigi, Peonci i drugi. Saznajemo takođe da u izvesnim istorijskim okolnostima Sloveni nose naziv Goti. O ovoj semiotičkoj operaciji promene imena, Averincev nas izveštava: »Grci i maloazijci Sloveni i Jermeni, koji su govorili grčki i nisu videli Italiju niti su obično gajili prema latinima posebno lepa osećanja, menjaju sebi ime i nazivaju sebe, kao nosioce carske državnosti, »Romejima«. Svi su oni bili Rimljani.«

O samom prisustvu Slovena na Balkanu i slovenska i neslovenska historiografija ponudila je dokumentaciju koju je ostavio Konstatin Porfirogenit prema kojoj, kao što je poznato, ne nalazimo prisustvo Slovena na Balkanu pre VI veka naše ere. Ali Porfirogenit ne zalazi u detalje. On ne navodi koji su to Sloveni. Je li to samo novi talas ili prvi talas seobe i naseljavanja? Nisu li ti Sloveni samo nov prodor Slovena na svoja stara ognjišta. Jermenski hronograf Mojsije Horenski (Moses Von Chorene), koji je stariji od Porfirogenita punih pet stotina godina, ukazuje da u Trakiji još u njegovo vreme, a prema njegovim izvorima i u dubljoj prošlosti, u pet oblasti živi sedam slovenskih plemena. Trakija je, kao što znamo na Balkanskom poluostrvu, ali sa kakvim opravdanjem su savremeni istoriografi potcenili i odbacili jermenskog pisca, nije izvesno, kao što nije izvesno ni to, koji su sve razlozi doprineli da istoriografi novijeg doba zapostave i odbace navode gotskog pisca Jordanesa, koji je takođe stariji od Porfirogenita punih pet stotina

godina, a koji piše da su Anti i Veneti koje ćemo naći u Paflagoniji i na severu današnje Italije, Austrije, Švajcarske sve do Baltika, već i oni Vaneti koji su pre Trojanskog rata i posle njega, bili nastanjeni u oblasti srednjeg Podunavlja, duž Timoka i Morave, do izvora Vardara, a otud preko današnje Crne Gore i na severnom delu istočne obale Jadranskog primorja.

Predhodnici Konstantina Porfirogenita su, dakle, egzakatno i eksplicirao ukazali gde su se sve prostirala slovenska plemena i kao starosedeoeci i kružeći u seobama od svojih prvobitnih do novih postojbina vraćajući se uvek onim prvobitnim, po zakonitosti koncentričnih krugova, ali je i slovenska i neslovenska historiografija povlačeći stroge granice njihovog prebivanja, pozivajući se ovom prilikom na Porfirogenita, umesto da rasvetljava nejasna istorijska razdoblja, doprinela da ona bude što mutnija, nudeći . koncept kreirane prošlosti.

Tako je eshatološka konstrukcija istorije ustupila mesto licemernoj i lažnoj, kako bi i noviju arheološku dokumentaciju obesmisllila i omalovažila, ili još prepisala one sadržaje i značenja koje ona ne nosi u sebi, ali koja su išla u prilog teoriji konstrukcije zasnovane na nekakvom ideološkom ili političkom preimućstvu. Iz ovoga su proizišla dva osnovna pravca u historiografiji: takozvani dogmatski koji je bio u isključivoj službi cara i gospodara, i takozvani jeretički koji je težio istini mimo volje cara i gospodara. Prvi je pisao istoriju bez glave, a drugi je gubio glavu zato što je pisao istoriju. Jeretičari su

istraživali univerzalnu ideju sveta, dogmatičari su univerzalnost te ideje parcelisali sa tendencijom otuđenja i međusobnog suprotstavljanja, ali u ime univerzalnog. Jeretičarima su posečene glave, a dogmatičari imaju dugovečan život i bez glave.

Tako su mnoga slovenska plemena postala protivnički tabor među sobom i kroz maglu bezumlja u ime istorije ukidala istoriju, zahvaljujući lažnom identitetu koji su im, između ostalih nametnuli i pisci istorije.

Centralna duhovna i socijalna institucija Slovena bila je porodica. O tome govori i slovenska hronika ispisana na brezovim daščicama i posvećena bogu Velesu, a poznata kao Velesova knjiga.⁷ Istoričari koji su radili na proučavanju ove hronike tvrde da se ona čitala prilikom krštenja, kao svojevrstan ritual uvođenja novog člana u zajednicu, a takođe i prilikom osnivanja porodice, odnosno stupanja u brak. Slovensku zajednicu nisu razorili samo spoljni faktori sveta, već i sam taj slovenski svet. Njeno razaranje trajalo je stolicima. Moralo je toliko trajati s obzirom na njenu granitnu duhovnu konstrukciju. Poslednjih sedamdeset godina slovenski svet živi na njenim razvalinama. Avantura sa eksperimentom je, čini se, privedena kraju.

U centralnu duhovnu instituciju Slovena, koja je od prevashodnog značaja i za njihovu socijalnu instituciju, svrstava se i slovenski jezik i slovensko

---

⁷ *Velesova knjiga*, prevod i komentari R. Pešić, Pešić i sinovi, Beograd, 1997.

psimo. Privrženici indoevropske teorije, kao što smo videli, otkrivaju jezik Slovena tek na početku našeg prvog milenijuma. Najnovija istraživanja, međutim, koja su obavljena u Americi tridesetih godina pod rukovodstvom Morisa Svadeša, osnivača glotohronologije kao nove discipline, utvrdila su da se porodica germanskih jezika odvaja od porodice slovenskih jezika još pre pet hiljada godina. Kako je moglo doći do ovog razdvajanja, ako Slovena i slovenskog jezika nije ni bilo? Kako je moguće da se »slovenski jezici izvode relativno kasno iz jednog oblika indoevropskog koji se početkom naše ere mogao govoriti na severozapadu današnje Ukrajine«, kad su Sloveni još pre šest hiljada godina imali sedam vokala u svom vokalnom sistemu, što je odraz harmoničnog sklada jedne jezičke kulture. Ne podleže li, usled svega ovoga, strogoj reviziji indoevropska teorija jezika koja nam je u doba nacizma ponuđena i kao indogermanska. Postavljajući sve to kao naučni problem, nismo sigurni da je indoevropska teorija samo lingvistički problem.

Još četrdesetih godina ovog stoleća dokumentovano je utvrđeno da su Sloveni imali svoju pismenost daleko pre pojave Ćirila i Melodija. Deo ove dokumentacije nalazi se i u Vatikanu i pristupačan je za sva paleografska i paleolingvistička istraživanja. Ali i paleografi i linvisti i historiografi ostali su pri svojoj tezi o nepismenosti Slovena pre Ćirila i Melodija i tu svoju tezu nude kao naučnu istinu, nenaučno omalovažavajući svaki napor rušenja jedne zablude, koja se pogubno odrazila na duhovni

razvoj Slovena. Neshvatljiv prepad od pojave sistema Vinčanskog pisma doveo je u žalostan položaj jedino izvesne beogradske lingviste i arheologe koji su, inače, na izvestan način došli do ugleda, ali jedino u svetu naše nauke. A upravo u sistemu Vinčanskog pisma javlja se postojanje sedam vokala i ukupno 27 fonetskih vrednosti elemente, što je u skladu sa zvučnom harmonijom i 27 slojeva u jednom tonu, što je harmonska zakonitost koja se ne može osporiti Uprkos nastojanjima da se po svaku cenu prikrije pogubno neznanje. Vinčansko pismo se, dakle, sastoji od 27 glasovnih vrednosti svojih grafema, a taj isti broj nalazimo i u etrurskoj elementi, ali i u slovenskoj o čemu nam svedoče mnogobrojni etrurski pisani spomenici i brojni slovenski pisani spomenici u koje spada i Velesova knjiga.

Čini se utešno, međutim, posle svih ovih navoda ne osećati izvestan pesimizam. Uz dužno izvinjenje za ovu digresiju, navešćemo u prilog ovome osećanju nekoliko reči viteza od Ravela iz XVIII veka koji kaže: »Bog je mrtav pre nego što je završio svoje delo... Imao je najlepše planove sveta i najveća sredstva. Već bese upotrebio veći broj sredstava, kao na primer kako se podižu skele da bi se gradilo. Ali, uspred ovog posla, on je umro... Tako da se sada sve nalazi stvoreno s ciljem koji više ne postoji. Mi se, posebno, osećamo namenjeni nečemu o čemu nemamo nikakvu predstavu. Mi smo poput časovnika za koji nikada neće postojati brojčanik i čiji će se zupčanici, obdareni inteligencijom, okretati sve dok se ne istroše, a da ne

znaju zašto i koji će uvek sebi govoriti: »Pošto se okrećem, ja dakle imam cilj«.

Kad su Grci osvojili današnja prostranstva Grčke i zapadne obale Male Azije, zatekli su civilizaciju Pelasta koju su jednim delom asimilirali; drugi deo Pelasta, asimiliran je od Slovena. Ali Grci nisu samo asimilirali Pelaste, oni su porušili i njihov Pelazgion. Kad su shvatili da im izmiče vreme, obnovili su pelaški olimpijski kalendar i počeli da grade Partenon. Mnogo stotina godina građen je Partenon, jer je vreme izbrisalo osećanje na brojčanik koji je ustvari predstavljao Pelazgion.

Sloveni su takođe ostali bez brojčanika. Zupčanici se troše. Na razvalinama su pokidani delove njihove porodice kao centralne duhovne i socijalne institucije. Imali su i zakone kojima je porodica kao društvena zajednica ukidana.

Možda će rekonstrukcijom Pelazgiona i povratkom na sedmovokalni sistem, čovečanstvo shvatiti da može opstati jedino ako se vrati čistom slovu i broju i istinitom jeziku, jer, imali mi snage ili ne, dužni smo pre svega pokloniti se religiji znaka. A ako iza neke razvaline slovenske porodice niče neprimećeno neka braberina ili jagličak, imajmo nade za naše naraštaje kojima nismo imali nikakvo moralno pravo uskratiti vreme na njihovu svetlost. Oni će utvrditi laži koje smo nas ledili, na koje smo pristajali i u kojima ćemo iščeznuti.

VI. CATENA MUNDI

Rane evropske civilizacije čije je žarište na Podunavlju, širile su svoj krug u pravcu juga i u pravcu severa, ali uvek vertikalnom linijom koja je imala tendenciju istok-zapad, što je u punoj saglasnosti sa prirodnim tokom kretanja u zakonitosti harmoničnog ritma duhovnog mehanizma iz koga su nicali i kroz koga su trajale, ili možda još traju, ali neprimetne za oko modernog tehnološkog intrumentarija.

Tendencija istok-zapad ima, međutim, i suprotno usmerenje što je neumitna težnja ka izvoru svetlosti. Ovo svedoči da rane evropske civilizacije smislom, već kao sama ravnoteža egzistencije na kojoj se zasnivalo jedinstvo njihove strukture, kao univerzalni princip opstanka. Niti su one izlazile iz uspavane ravnoteže, niti su ulazile u nju, ali je do njenog poremećaja ipak došlo. Taj poremećaj je, između ostalog, prekrilo zaboravom rane evropske civilizacije i time isključio njihov značaj za razvoj potonjih civilizacija koje će mu se, doduše, suprotstavljati obnavljanjem zapostavljenih zakonitosti ili uvođenjem novih modela. Ali novi modeli nisu u dovoljnoj meri obnovili zapostavljanje zakonitosti, niti su svoje projekcije zasnovali na pravim temeljima. Bio je to, možda, samo privid u osvajanju neosvojivosti vremena i prostora, ali u svakom slučaju posledica neuvažavanja zakonitosti. Radikalne

promene koje su zahtevale nove projekcije pribegle su ključu brisanja tragova prošlosti, jer su se novi koncepti sukobljavali sa onima koji bi mogli biti nasleđe. Dati su novi sadržaji i novi smisao tih sadržaja prošlosti. Jednom rečju, prošlost je kreirana i pored toga što njena prava slika ne bi mogla biti suštinska prepreka za realizaciju koncepata novih projekcija. To je paralisalo prodor do korena slovenske civilizacije koja je u prvom redu bila zaklonjena nepreciznom interpretacijom etničkih areala širom Evrope u spisima antičkih istoriografa, a potom indoevropskom linvističkom teorijom i teorijom o kasnom opismenjavanju Slovena. Tako su geografske mape Evrope bile ispunjene, pored ostalog, manje poznatim ili nepoznatim plemenima, manje poznatim ili nepoznatim etničkim skupinama koje svi nekako prolazno bile situirane na evropskom prostoru, često bez porekla i bez sudbine.

Ono što je predstavljalo novi svet obuhvatalo je izabrane etničke skupine, često sa kvalitetima onih etničkih skupina koje nisu bile obuhvaćene tim izborom. A svojevolejno ili suprotno svojoj volji sve etničke skupine koje su se našle na tlu Evrope u vreme nastanka tog novog sveta, direktno ili indirektno učestvovala su u njegovom kreiranju. Još jednom je zaklonjena uloga slovenske civilizacije, i još jednom je geografija dobila druge oblike koji nisu bili u skladu sa njenom stvarnom slikom. To će proizvesti katastrofalne posledice u daljem razvoju, sada već nove, evropske civilizacije. I one će se

ponavljati u veoma bliskim vremenskim intervalima koji bi mogli biti i poruka i pouka.

Liniju istok-zapad, ili zapad-istok ocrta upravo i Podunavlje kao izvor i centar evropske i slovenske civilizacije. Stari naziv Dunava je *Istar* što „dolazi od etrurskog *histrion* ili *ister* ili po mišljenju rimskih gramatičara od ilirskog *istra*, otud Istra (*terra rossa*) po crvenoj zemlji na kojoj se nalazi Istra na severnom Jadranu. I stanovnici Lepenskog vira na Dunavu, 7000 godina pre Hrista su u svojim staništima podove prekrivali crvenom zemljom. Po toj crvenoj zemlji poznati su i Hananci, koji su krajem III milenijuma pre Hrista živeli u sirijsko-palestinskoj oblasti. Ali ekvivalitet za crvenu zemlju kod Grka je i Fenikija. Međutim, Stefan Vizantinac i Eustatij pišu da Istar, odnosno Dunav ima naziv *Mataos*, što znači Majka. Imamo li u vidu dužinu njegovog toka na čijim je obalama našlo materinsko utočište više etničkih skupina, poreklo ovog naziva je izvesno.

U vreme Strabona i Ptolomeja na geografskim mapama Evrope isticalo se jedno planinsko bilo koje se bez prekida pružalo od Crnog mora do Alpa. U vreme renesanse to planinsko bilo nosilo je naziv *Catena Mundi*. Istočni njegov deo, nedaleko od Carigrada nosio je naziv *Hemus*. U prošlom veku otkriveno je da je pravi naziv za klasični *Hemus* upravo *Balkan*. I pored toga što su geografi (A. Zeune, 1808.) pobrkali centralno sa istočnim planinskim bilom, ovaj deo Evrope koji povezuje to planinsko bilo od Crnog mora do Alpa, nazvan je *Balkansko poluostrvo*. S istočne strane *Balkanskog*

poluostrva je *Mala Azija* koja obuhvata *Anadoliju* a sa zapadne *Apeninske poluostrvo*. Etimologija naziva *Anadoloja*, *Anadolu* potiče od *ana* - majka, i *dolu* - mnogo, što znači *mnogomaterinska* ili *zemlja mnogo majki*. Međutim, i etimologija *Balkana* ima identičan sadržaj jer dolazi od *balk* što znači *stecište*, *košnica* i *ani* - majki. Otud *stecište majki*. Etimologija *Apeninskog poluostrva* dolazi do *ape* što znači *pčela*, od latinskog *apis* što je i naziv za egipatsko božanstvo (*bika*) koje je poštovano i kod Slovena kao simbol energije i svetlosti, i *rani*, što dolazi od grčkog *deca*, odnosno *košnica* u kojoj su pčele (*majke*) sa svojom *decom*.

Ova tri poluostrva su od najranije istorije bila prave *košnice* plemena i naroda istorodnih ili bliskih po srodnosti. Najstariji među njima su *Pelasti* čija je istorijska prisutnost dokumentovana na područjima današnjeg *Balkana*, *Male Azije* i *Apeninskog poluostrva*. Na tim prostranstvima nalaze se i *Tračani* i *Iliri*, *Mezapi* i *Mizijsci*, *Japodi*, *Japigi*, *Pelagonci* i *Peonci*, *Dardanci* i *Brigi*, odnosno *Frigi* (*Frižani*), *Enetoi*, *Vendi*, odnosno *Veneti* koji se protežu od *Paflagonije* u *Maloj Aziji*, preko današnjeg *Balkana*, u srednjem *Podunavlju*, duž *Timoka* i *Morave* do *Vardara*, i dalje preko severne *Italije*, današnje *Švajcarske*, *Austrije* i *Nemačke* do *Baltika*, a nauka ih je dokumentovano otkrila kao *Slovene*.

Rim, *Grčka* i *Vizantija* koji će docnije prekriti ova prostranstva kao nosioci nove civilizacije, ne dolaze na prazna prostranstva niti stvaraju tekovine nove civilizacije bez sveta koji je imao svoju

postojbinu na ovim prostranstvima. Duh ovog sveta ugrađen je u temelje tih novih civilizacija i što je prevashodno od značaja, taj duh je nadživio te civilizacije. Ovo je veoma važno otvoreno reći.

Svi pokušaji religija i ideologija koji su težili otuđivanju ovog sveta, njegovom usitnjavanju, deobama i seobama kako bi bilo jednostavnije definitivno materijalno i duhovno pokoreni, nisu ih mogli odvojiti od porekla. Ni odbacivanje istorijskih činjenica, ni promena geografije, ni uvođenje novih društvenih sistema, ne mogu savladati prošlost i izvore. Mnoga nasilja slomljena su upravo ovde, na ovom *lanču sveta*, jer funkcija lanca nije samo u povezivanju sveta već i u obuzdavanju pomahnitalih strasti. Poremećaj samo jedne karike proizvodi poremećaj celog niza, kako je to potvrdila istorija. Znajući sve to, Balkan kao raskrsnica i trezor najranijih evropskih civilizacija, svojim položajem, svojom sudbinom u ovom trenutku kao da obavezuje nosioce nove evropske civilizacije, koji u prvom redu teže zajedništvu, da između ostalog uvažavaju i zanemarene principe opstanka minulih civilizacija, kao i princip da pravi i duhovni i materijalni preporod može nastati jedino iz energije koja je decenijama bila akumulirana. Jer, ni ovom prilikom ne bi trebalo zaboraviti da je pismenost kao svetlost došla upravo sa Balkana. A to je jedna od najvećih tekovina civilizovanog čovečanstva.

VII. TRAGOM AUTOHTONOSTI SLOVENA NA BALKANU

Srodnost, ali najčešće istorodnost kulturnog sadržaja na neolitskim lokalitetima od Krita i Tesalije, preko Vardarske i Kosovske oblasti, duž Pomoravlja i Podunavlja pa sve dalje na sever, do Dnjepra i Dnjestra proširuju svoja prostranstva i sadržajima tripoljske kulture koja, između ostalog, sugerise i istorodnost etničkih formacija. Antički istoriografi su, međutim, najčešće kontraverzni u svojim informacijama o etničkim formacijama koja prekrivaju ova, doduše, veoma široka prostranstva. Ali i kod nekih od njih postoje ti nagoveštaji makar i bleđi i nesigurni. Maglovite predstave koje je Herodot imao o plemenima i etničkim formacijama manje ili više udaljenijim od njegovog mogućeg vidokruga, proizvele su niz protivrudnosti i nepouzdanosti koje će se, umesto rasvetljavanja i nužne rekonstrukcije, udvostručavati i kod nekih njegovih savremenika i kod potonjih istoriografa. Stoga se ispostavilo da je istinu trebalo prepustiti vremenu i da je trebalo tražiti u istorijskom arhivu koji skriva utroba zemlje. Preostala je, dakle, ta jedina pouzdana dokumentacija koja je neprikosnoveno svedočanstvo tokova daleke prošlosti.

Kad je Englez Artur Evans (Arthur Evans), otkrio Kritsko-minojsku civilizaciju (1900/94)

istoriografija je pomerila nasatnak helenske civilizacije u dublju prošlost i suočila se sa civilizacijom koju će nazvati *predgrčkom*. Ali još nije odgovoreno na pitanje ko je pravi nosilac te civilizacije. Pelaški etnički areal koji pominju i Homer i Herodot, a koji zauzima, pored Krita i Mikene, prostranstva od zapadnog dela Male Azije preko celog Balkanskog poluostrva do Apeninskog, B. Georgiev⁸ povezuje sa Tračanima, Locher-Huttebach⁹ sa Ilirima, a u poznijem njihovom preiodu, kad je došlo do njihove definitivne asimilacije, Milan Budimir jedan deo vezuje za Helene a jedan za Slovene. U svojoj konparativnoj studiji: *Homerus Slavicis dialectis cognata lingua* (1829) Gregorius Dankovskv dokumente vano obrazlaže Homerov pelaški jezik kao supstrat slovenskih jezika. Još je enciklopedista Alijan isticao da je postojala *Ilijada* na jeziku Bruga (Brižana ili Fižana) bliskih srodnika Dardanaca. Ta *Ilijada* je postojala, dakle, pre 560 godina pre Hrista kad je Pizistrat tiranin zapovedio njeno novo, jezički redigovano izdanje.

Jermenski pisac Mojsije Horenski iz V veka naše ere, piše da se Trakija sastojala od pet manjih država i jedne veće u kojoj je prebivalo sedam slovenskih plemena.

---

⁸ *L'etnogenese paleobalkanique d'après les données linguistique*, Sofia, 1971. ⁹ *Die Pelasger*, Wien, 1960.

Etničku formaciju Veneta koju takođe pominju i Homer i Herodot oko II milenijuma, nalazimo u Maloj Aziji kraj reke Helis u Paflagoniji i kraj Pontskog primorja, nalazimo je i između Crnog i Kaspijskog mora, u Rusiji, a odatle sve do Baltičkog mora. Dalje, Venete nalazimo u Noriku, po Gornjem Tirolu, sve do Bodenskog jezera koje je i nazvano njihovim imenom *Lacum veneticus*, potom u Krajini i na Jadranskom moru. Appian¹⁰ nalazi Venete i u srednjem i donjem Podunavlju, a shodno tom i drugim izvorima Contzen¹¹ ih nalazi na Timoku, duž Morave do Vardara, a odatle preko celog Kosova i Sandžaka do Cnogorskog primorja. Gotski istoriograf Jordandes iz VI veka naše ere u svom delu *Getica* piše da »mnogoljudno pleme Veneta samo sebe naziva Sklavini i Anti«, a da je i u njegovo vreme imalo nazive »Veneti, Anti, Sklavini«. Ili još izričitije on u istom delu, (2, 14) navodi: »Scriptores aequivalenter modo Venedos, modo Venetas ac Vindos scripserunt, sesub hoc nomine semper Vindos seu Sclavos intellexerunt«.

Polibij smatra da su Veneti jedna od grana Ilira. Time posredno vezuje Venete i za Pelaste kao što Helanik, Mirsal, Plutarh vezuju Etrurce, odnosno Rasene za Pelaste. Imajući u vidu podneblje Apeninskog poluostrva, gde u neposrednoj blizini i u bliskim međusobnim komunikacijama nalazimo Etrurce i Venete, čije je pismo takoreći istovetno, a

¹⁰ *Bellum Mithrid*, 1,5

¹¹ *Die Vene ter*, 1875.

jezik srodan, trebalo bi svakako uključiti i tu komponentu.

U svojoj studiji *Grci i Pelasti* (Beograd, 1950) Milan Budimir, dokumentovano ističe jedan nastariji indoevropski supstrat na Balkanu koji naziva Pelastima što je, kako smo videli u saglasnosti sa tvrdnjama ili nagoveštajima predhodnih istoriografa. Iz tog supstrata, zaključuje Budimir, razvili su se Tračani, Iliri, Makedonci. Uputno je ovde podsetiti se i jednog zapažanja istaknutog francuskog istoriografa Cupriena Roberta koji iznosi u svojoj obimnoj studiji *Le monde Slave I, H* (Pariš, 1852). Robert ne razlikuje Ilire od Slovena o kojima kaže da su kao i Heleni proizišli svojim jezikom i kulturom iz iste kolvke, ili, iz pelaškog stabla.

Herodot navodi da su Veneti i Iliri bili u susedstvu sa Dardancima i Makedoncima, ali ne zna ništa o njihovoj srodnosti, jer kako bi se inače ovi Veneti zajedno sa Peoncima i Brigima (Frižanima) pridružili Dardancima i uputili zajedno u Troju, gde će zajedno uzeti učešće u Trojanskom ratu. Strabon i Apijan nalaze da su Dardanci i Iliri srodni, dok ih Polibij razlikuje.

Nema nikakve osnove da se *dardanos* identifikuje sa »čovjek tamne kose« kako to neubedljivo čini lingvista August Fik. *Dardan* se ne može vezivati ni sa *dardhus* što nalazimo u albanskom rečniku za označavanje *kruške*. *Dada* je na tom takozvanom predgrčkom, ili kako bismo mi bliže odredili, pelaškom, *pčela*. Ali to je samo prvi sloj identifikacije. *Dardhya* je na sanskrtskom

postojanost, nepokolebljivost, snaga, moć. Božanstvo *Turan* kod Etruraca je *daritelj, dariteljica*. Staroslovensko *daronosie* je grčko *doropsoria*, što znači *prinošenje darova*. Prema tome, iz složenice *Dardan, Dardanija, Dardaneli* proizilazi slovensko *da-dat, dar-doneo* ili *dar-dao-nama* i *dar-doneli*, što je u saglasnosti sa pelaškim *dar da* (pčela), ona koja daje dar, dakle dariteljica, kao kod Etruraca *turan* (ili daran). Dokumentovano je to i u mnogim slovenskim antroponimima (Bogdan, Vojdan, Gordan, Jordan, Lordan, Prodan, Slob(o)dan, itd.), a sanskrt nam otkriva sveukupnu suštinu *dara-darivanja-daronosia* kao etičku kategoriju postojanosti, nepokolebljivosti i moći iz koje proizilazi dar kao takav. Shodno tome i *Ras*, koje je došlo od *Ars* (otuda Arsova između Panfilije, Kapadokije i Kipra) pripada pelaškoj toponimiji u kojoj bi svakako trebalo tražiti i etruske *Rasni, Rašani, Raseni* ili srpsko *Raci, Rasi, Rašani*, (kako su jedno vreme Srbi i bili nazivani). To je analogno i etnonim *Sarmat* koji zahteva anagramsku identifikaciju *rasmat*. Etruske božanstvo je *ris* koga oni nazivaju *r as*. Dakle, slično božanstvo koje na čuvenom bareljefu drži Gilgameš u ruci. Ne zaboravimo pri ovom lidijski grad *Sard*, kao ni najnovija istraživanja Masima Pitau-a,¹² da su Etrurci najpre sa *Sardinije* prešli u Italiju u XV ili XIV veku pre Hrista. Tu spada i pelaški hidronim za današnje

---

¹² Massimo Pitau, *La lingua del Sardi Nuragici e degli Etruschi*, Sassari, 1981.

Dojransko jezero koji glasi *Prasijas*, i u svom korenu sadrži *ras*. Prema tome *Sarmat*, *Sarmati*, *Sarmatija* ili *Rasmat* nije ništa drago do postojbina Rasa, ili kako bi to Rusi rekli, matuška Rasa (od sanskrtskog *matr-mati*). Inače, veliko pelaško božanstvo je Damatros koji su prihvatila moga okolna plemena, ali Sarmati jedini ispisuju njegovo ime svojim bogatim pismom, koje je svakako s obzirom na identičnost, za svoj izvor imalo Vincu.

U *Letopisu* Nestora Kijevskog iz XII veka naše ere, stoji da su dugo vremena Sloveni prebivali na Dunavu i kad su počeli sa seobama opet su sačuvali svoja imena, ali su prisvajali i naziv mesta koja su naseljavali. Oni koji su se naseljavali u Moraviji bili su Moravljani, a drugi Česi. To se dogodilo i sa Slovenima koji će se nazvati Hrvati beli i sa onima koji će sebe nazivati Srbi. Tako je, prema Nestoru, pradomovina Slovena na granici srednjeg i donjeg Podunavlja i u Panoniji.

U vreme Herodota, međutim, pa i docnije Sloveni su poznati samo u etničkim formacijama kao Veneti, Iliri, Tračani, Skiti, Sarmati, Anti, Neuri ili Dardanci, Brigi, Dalmati, Pajonci, Marjani, Mezijci, Japodi itd. Ali, u manjoj ili većoj meri oni su povezani Pelaškim imenom koji sugerise sinonim za Slovene. Prema Gilbertu Muray¹³ *pelas* se može interpretirati kao: *blizak*, *srodan*, *bližnji*, *biti kome sused*, *druževan*, *prijateljski*, ali ova interpretacija nema dovoljno osnova za bližu etimologiju. Ako pak

¹³ *The Rise of the Greek Epic*, London, 1907.

prihvatimo uobičajeni prelaz P u B od *pelasta* ćemo dobiti *belasti*. A stari narodi su Pelaste nazivali *belim bogovima* ili prvim naseljenicima Levanta, kako se u drevnosti nazivala stara Fenikija. Prema tome, ako još prihvatimo značenje, takođe pelaškog, *pleistoi* što je bio naziv za podunavske askete koji su poštovali Helijev kult, pa su otud bili *blistavi* ili *prosvetljeni*, etimologija nas, dakle, vodi do pojma svetlosti (light) što će reći *blistavi-sjajni-svetli*. A s obzirom da se svetio identifikuje sa sveto (holiness) to je sve bivstvovanje u slavu svetosti. Na sanskrtu je svetlost *satyasam* koje proizilazi iz *satjam-istina* i *sam-bit*i (biti u svetlosti, dakle, znači biti u istini), što je sveto i zahteva *poštovanje*, "čast, slavu". Prema tome, dijalektika pojma se kreće linijom: *svetlost-svetost-slavnost*. Otud i logičniji put etimologije za *Pelast*.

Predindioevropski ili jafetski stadijum razvitka Slovena pored lika, Tračana, Skita, Sarmata i već pomenutih Etruraca, obuhvata i Kimerce (Kineri ili Iberi - Kimberi) u kojima M. Budimir¹⁴ sa terminom *sebar* (stariji oblik *simb/e/ro*) identifikuje sa potonjim imenom Srpskih Slovena.

U duhu je jafetske teorije i Mavro Orbini¹⁵ koji etnogenezu Slovena nalazi u etničkim formacijama: Sarmati, Skiti, Vendi (Veneti), Anti, Sirbi (Srbi), Švedi, Finci, Prusi, Vandali, Burgundi, Goti, Polomi, Boemi, Bugari, Iliri, Tračani itd.

Teorija Mavra Orbinija nije dovoljno uvažavana niti

¹⁴ M. Budimir, *Sa balkanskih istočnika*, SKZ, 1960.

¹⁵ *Kraljevstvo Slovena*, 1601.

dovoljno proveravana da bi bila odbačena, ali ostaje činjenica o tragovima slovenskog življa u prošlosti koji su se zadržali do danas na svim prostorima koje pominje Orbini, od Finske, Švedske, Norveške, Danske i Holandije, do Engleske, Nemačke, Austrije i Italije.

Pored *Letopisa Nestora Kijevskog* i istorije o *Kraljevstvu Slovena* Marva Orbinija, duboku prošlost istorije Slovena otkrivaju i takozvane *henbekove daščice*, čiji su delovi teksta dešifrovan! i prvi put obavljeni 1954-1959 god., U San Francisku u redakciji A. A. Kura i J. Miroljubova. Kompletno izdanje ovog neobičnog dokumenta istorije Slovena pod naslovom *Veles knjiga* javlja se u 10 svezaka sa prevodom na ukrajinski u redakciji M. Skripnika u Hagu 1967. god. Nepoznati pisac zapisao je na ovim tablicama (daščicama), a predćirilovskim pismom, istoriju Slovena u periodu od 650. g. pre Hrista- do IX veka naše ere, na osnovu čega se može pretpostaviti da je i pisana u IX ili X veku. Ova novootkrivena hronika Slovena, neobična u svemu, pokreće temeljna pitanja etnogeneze Slovena i slovenske istorije i mobiliše pažnju naučnih krugova ukazivanjem na pomen Slovena u epohi pre Hrista, na veoma širokom prostoru evropskog i jednog dela azijskog kontinenta.

Veliki istraživač slovenske istorije Šafarik¹⁶ (Pavel Joseph Schaffarick) ni u jednom trenutku ne

¹⁶ *Slovenski starožitnosti*, Praha, 1837.

dovodi u pitanje autohtonost Slovena na Balkanu. On dokumentovano odbacuje svaku održivost Porifirogenitove informacije o tobožnjoj seobi Slovena i njihovom nastanjivanju na Balkanskom poluostrvu u VII veku. Odbacujući kategorički verodostojnost Porifirogenitove informacije, Šafarik je smatra namerno »zamršenom«, kako bi realizovala svoju »političku apologiju«. Na takve i slične apologije tekuće politike nailazi istorija istraživanja problema o poreklu Slovena i pre i posle Šafarika, ali političke apologije ne mogu nikako biti prihvaćene kao istorija, već kao neka druga »istorija«.

Nova arheološka otkrića do kojih je došlo tokom prošlog stoleća ponudila su nam veoma bogatu dokumentaciju koja definitivno odbacuje sva dvoumljenja, domišljanja i igre sa istorijom. Arheološka, etnološka, semiološka i lingvistička istraživanja našeg stoleća nove su svetlosti istorije koja više ne zatvara oči pred činjenicama. Takozvani panslavizam, koji nije nastao kao presija nad istorijom, već kao zaštita od pannordizma u istoriji, proizveo je vakum obazrivosti i snishodljivosti pred fundamentalnim činjenicama. Čini se da je to i bila suštinska namera tog izazova.

Arheološka istraživanja V. V. Hvojke¹⁷ u oblasti Dnjepra-Dnjestra otkrila su bogat kulturni sadržaj neolita, poznat u arheologiji kao Tripoljska kultura. Na osnovu svestrane analize sadržaja ove kulture koje su izvršili Hvojka, a docnije Rudenko,

¹⁷ *Drevne obitateli*, Kiev, 1913.

T. S. Pesak, M. M. Gerasimov, F. K. Černiš, B. V. Gornung, došlo se do zaključka da je nosilac te kulture bio sedelački zemljoradnički narod i da se »u njemu mogu videti samo naši preci Prasloveni (ili Protosloveni), koji su predhodili i preživeli na našem terenu sve do sada poznata pomeranja i naježde drugih tuđih plemena, a čiji su potomci održali u svojoj vlasti krajeve svojih predaka do današnjih vremena. U svojim daljim zaključcima ugledni arheolog Hvojka, između ostalog, ističe da se početak Tripoljske kulture može datirati na 3500 godina pre Hrista. Opštim tipom svojih stvarnih spomenika i osnovama socijalnog uređenja koje se po njima mogu ustanoviti na najtešnji način povezuju ovu kulturu sa kulturama u donjem Podunavlju, na celoj teritoriji Balkanskog poluostrva, sa Tesalijom i najstarijim kulturnim centrom Sredozemnog mora - s Mikenom i Kritom, a na istoku - s Malom Azijom. Ovo je dalo osnova mnogim arheolozima da označe Tripoljsku kulturu kao *predmikensku*.

Imajući u vidu ovu dokumentaciju, veoma bogat kulturni sadržaj na neolitskim lokalitetima u Jugoslaviji (Lepenski vir, Starčevo, Vinca i dr.) na lokalitetima u Mađarskoj, Rumuniji i Bugarskoj, bez obzira na izvesna blaga stilska odstupanja, nemamo osnove dovesti u sumnju srodnost ili istorodnost tog sadržaja na tako velikim prostranstvima. Veoma rana pojava pismenosti (Vinčansko pismo) i njena rasprostranjenost svedoči o visokom stepenu civilizovanosti ovog kulturnog areala, koji je mogao biti temelj procvata Kritsko-Minojske civilizacije.

Podunavlje, naročito njegov deo na granici između srednjeg i južnog, kao kolevka pismenosti tako rasprostranjene, sistematizovano i tako često u svakodnevnoj upotrebi, svedočanstvo su jedne svesti koja je ovu tekovinu ljudskog duha dovela do svetosti. Bio je to proizvod zajedničke misli, zajedničkog ideala i zajedničke težnje. Antropološka istraživanja na ovim prostorima pokazala su rezultate zajedničkih osobina ovog sveta koji je znao da iskoristi plodnost tla da izrazi svu svoju kreativnu energiju.

Iz tog plodnog tla poniklo je i to veliko stablo Pelasta, čije će grane dodirivati obale Sredozemnog do Kaspijskog, do Baltičkog, do Severnog i Tirenskog mora. To potvrđuje bogata dokumentacija iz arhiva u utrobi zemlje. Verodostojniju dokumentaciju istorija i ne može naći.

VIII. VREME KOJE NEDOSTAJE

U starim slovenskim tekstovima Biblija se naziva jednostavno, ali ne slučajno - Knjiga. Knjigom Sloveni nazivaju i slovo i epistemu, kao pismo i kao poslanicu.

Sveto drvo kod Slovena nosi naziv Zapis što dolazi od glagola zapisivati, pisati. Drvo i pismo su, dakle, u veoma bliskom uzajamnom i svetom odnosu. I sam naziv slovenskog etnonima identifikuje se sa slovom kao sa logosom. Semantičke refleksije obuhvataju višeslojnost znaka, označitelja i označenog jer kod Slovena je to slovo: i grafema i fonema i leksema. _Slovo je, dakle, znak grafički i zvučni, slovo je sinonim za reč, za govor, za epistemu, otud i za knjigu. A knjiga je simbol »otkrovenja«.

U *Pohvali Ćirilu Filozofu* stoji između ostalog da je »Slovenski rod boravio u neznanju i mraku greha. Milošću i čovekoljubljem gospoda našeg Isusa Hrista, poslan mu je pastir i učitelj...» Međutim, u *Žitiju Konstantina Ćirila* navodi se da Konstantin Ćiril u Hersonu »...nađe Jevanđelje i Psaltir pisan slovenskim slovima i nađe čoveka koji je govorio tim jezikom i, govoreći s njim, primio je silu reči«. Ova dva zaključka su očigledno kontraverzna. Ali podsetimo se za trenutak misije i dela Svete braće Ćirila i Melodija... Bili su istaknuti vizantijski intelektualci uključni u državnu i crkvenu politiku Vizantije. U misiju moravskim Slovenima pošli su

863. godine na poziv kneza Rastislava izabrani od cara Mihajla i patrijarha Fotija, kako bi Slovenima stvorili pismo, književni jezik i Knjigu, odnosno prevod Novog zaveta, jer Rastislav nije navodno mogao stvoriti državnu i crkvenu organizaciju bez pisma. Bilo bi to »kao pisanje po vodi«, navode se tim povodom reči Konstantinove.

Međutim, ni dotle Sloveni nisu pisali po vodi, već su svoje »misli prostirali po drvetu«, kako to zapisuje pisac «Slova o polku Igorovu». I ne samo po drvetu, jer nas izvesni izvori upućuju i na kamen ili zemlju (keramiku), na zemlju koja je za Slovene Magna Mater, »to najdublje hrišćansko otkrovenje ne samo u ruskoj nego verovatno i u čitavoj svetskoj kulturi«. Jer sve do sada nam se činilo da biti hrišćaninom znači voleti nebo i samo nebo - i odvratiti glavu od zemlje i svega što je zemaljsko. Ali evo, pred nama je hrišćanstvo koje nije negacija zemaljskog i izdaja zemlje - pred nama je hrišćanstvo koje znači najveću ljubav prema zemlji, koja znači »ljubite zemlju«. Ovo upozorenje Mereškenskog pomoći će nam docnije da bliže sagledamo i izvesne istorijske tokove razvoja slovenske civilizacije, slovenske seobe i slovensku vezanost za zemlju, za rodnu grud, za princip ne posezanja za tuđom zemljom, za princip svete dužnosti čuvanja svoje zemlje.

U skandinavskim izvorima nalazimo da pismo *runa* nosi naziv Vende Runir (vendske rune). Ovo pismo je plod slovenskog sistema pisma o čemu nam svedoče mnogi arheološki nalazi. I sam naziv, kao

što je očigledno, ima slovenski koren, jer *runa*, *runja* je brazda, *urez*, a *ruti* (*ili riti*) je brazditi, urezati, gravirati. Morfologija sistema ovog pisma je, pored ostalog, i u bliskoj srodnosti sa sistemom pisma koji srno 1985. godine obrazložili kao Vinčansko pismo, s obzirom na veliki fond arheološkog materijala u oblasti vinčanske kulture.

U Kremničkoj oblasti u Mađarskoj, na steni koja se nalazi na mestu gde se reka Vaga uliva u Turoč, na prelazu u Slovačku, postoji natpis iz III veka naše ere upravo ispisan pismom runa koji glasi: »Pr(i)exax (v) Simion ot Porane (,) zrumix Kremenitu te Turu i vena (g) rada i be gode Turu dveeste osamdšt«.

Ovaj natpis nije ni najstarije ni jedino svedočanstvo slovenskog jezika i slovenske pismenosti pre pojave Ćirila i Melodija. Postoje i druga brojna svedočanstva, istražena i još neistražena koja govore o tome da »slovenski rod nije boravio u takvom neznanju i mraku greha«, kako je to zapisao pisac Pohvale Ćirilu Filozofu.

Hrabanus Maurus (776-856) koji je 847. godine bio arhiepiskop u Majncu, napisao je delo o pismu¹⁸ u kome saopštava da je on našao slova *filozofa Etika* koji je bio poreklom' Skit. O ovom Etiku je poznato da je rođen u Istri, da je bio Sloven i da je u prvoj polovini IV veka stvorio sistem slova slovenskog pisma koji nema ničeg zajedničkog sa

---

¹⁸ *De inventione linguarum ab hebrae usque Theodiscam et notis antiquis*

kasnijom glagolicom. Inače, Etik je stekao veliki ugled i svojim delom o Kosmografiji koje je kasnije preveo Sveti Jeronim.

Giacomo Grimaldi je 1617. godine u svom katalogu pod brojem 52, zapisao ikonu apostola Petra i Pavla koja je datovana na vreme prvih vekova hrišćanstva, a koja se do VI veka nalazila u jednom od oltara crkve sv. Petra u Rimu, kad je prenetu u odeljenje relikvije. Na ovoj ikoni nazivi svetog Petra i Pavla zapisani su slovenskim pismom. Postoji još jedna ikona iz istog perioda koja se čuva na istom mestu sa natpisom koji je, takođe, ispisan slovenskim pismom i pravopisom a glasi: »Obraz gospodnji na ubrus«.

Ovim svedočanstvima slovenskog jezika i pismenosti nauka do danas nije poklonila odgovarajuću pažnju. I ne samo ovim.

Arapski pisac Ibn-Nedim iz X veka, piše da je sam video daščice sa urezanim natpisima slovenskim pismom na slovenskom jeziku, a persijski istoričar Fahr ad-din Muburakšah Marvarudi ukazuje da »hazarsko pismo potiče od slovenskog«. U svojoj »*Istoriji Hazara*« Horezma Fahr-edin navodi da su Hazari počeli svoj prodor na Kavkaz početkom VIII veka i kad su zauzeli Azovsko i deo Crnomorskog primorja, oni su od Slovena preuzeli 22 slova i njima se koristili. Bilo je to, dakle, u VIII veku, a VIII vek prethodi IX.

Vavilonski talmudisti to pismo Hazara nazivaju *Asura*. Tim pismom bili su napisani svi dokumenti iz kojih je nastala Knjiga života Biblije.

Po pričanju cara Artakseraksa Mnemona napisana je Tora 395. godine nakon prevođenja tih dokumenata sa jezika *Asura* na haledijski haledijskim pismom, navodi dalje Horezma Fahr-edin, pitajući se nisu li Hazari mnogo ranije preuzeli pismo od Slovena.

Jedan drugi izvor nas izveštava da je poljski kralj Boleslav Hrabri zauzeo Kijev 118. godine. Tom prilikom on je uništio ili poneo sa sobom mnoga važna dokumenta i dohrišćanski letopis »*Velikoe letopisanije*« kao i Bibliju u rukopisu koji je predstavljao prevod još iz vremena Jaroslava Svetog od strane herosonskih prevodilaca. Neizvesno je da li je to ta ista Biblija o kojoj govori Horezma Fahr-edin, ali u svakom slučaju uništenje cele jedne boblioteke i arhiva Desjatinske crkve u Kijevu predstavlja veliki gubitak svedočanstva slovenske civilizacije predhrišćanskog doba.

Međutim, izvesno je da Boleslav Hrabri nije time mogao da uništi sve predhrišćanske i ranohrišćanske tragove slovenske civilizacije koja se prostirala na jednom veoma širokom geografskom prostranstvu, negovana i kod onih plemena za koje se nije znalo da takođe pripadaju velikoj slovenskoj porodici i da tekovine svojih predaka čuvaju kao svetinje, prenoseći taj amanet s kolena na koleno.

Poznato je da je Bliblija pisana na hananskom jeziku. Hananci, inače, predstavljaju grupu naroda koji su od kraja III milenijuma pre Hrista živeli u sirijsko-palestinskoj oblasti i to na jugu i istoku. Tvrdi se da su semitskog porekla, ali su »asimilovali sredozemne elemente iz primorja i pretrpeli snažan

uticaj egipatske misli i egipatskog načina izražavanja«. Etimologija njihovog etnonima izvodi se iz *hanan* ili *kanan*, što bi po nekima značilo *ravničar*. Izvesni etimolozi su i za etnonim *Pelast* davali ekvivalent *ravničar*. Ali za etimologiju Hananaca postoji još jedno obrazloženje koje je dokumentovano kao *hanan* ili *kanan*, što će reći *oni koji boje kanom* ili *ljudi crvene zemlje*. Grčki ekvivalent za *hanan* ili *kanan*, kao crvena zemlja, je Fenikija. Nema filoloških podataka da se ovi Hananci mogu povezivati sa potonjim Hebrejima. Ali ovi Hananci su jezički bliski Filestejcima. Međutim, ono što nam sada otvara nove istraživačke prostore je u činjenici da su i Hananci i Filistejci veoma srodni s jezikom balkanskih Pelasta. Ako se ovde podsetimo i istorijske činjenice da su Grci preuzeli pismo od Feničana i to u IX veku pre Hrista, a Feničani imali konsonantsko pismo u XI veku pre Hrista, koje izvire iz protofeničanskog slogovnog iz XVI veka pre Hrista, imajući u vidu morfologiju grafema još 1980., a prvom sistematizacijom Vinčanskog pisma 1985. g., dokumentovano smo povezali putanju linearnog pisma sa severa na jug, a ne sa juga na sever, kako se dotle smatralo u nauci o pismu. Dakle, Grci su mogli preuzeti pismo ili od Feničana ili od Hananaca koji su za njih Feničani ili nose atribut Fenikija, što, kako smo rekli znači »crvena zemlja«, ali putanja linearnog pisma kreće iz Podunavlja. I ne zaboravimo, podovi svih staništa u Lepenskom viru su crvene boje, dakle, od zemlje crvene boje.

Sve nas ovo navodi na još jedno preispitivanje Biblije koja je štampana u Londonu 1850. g., na hananskom jeziku, jer nam i ovo izdanje pruža materijala veoma srodnog slovenskom jeziku. Uzmemo li u obzir leksičnu Srodnost između pelaškog i slovenskog koja ne proizilazi samo iz toponimije od Bosfora do Gibraltara, već i iz fonetske zakonitosti, što je nauka već dokumentovano utvrdila, krug se zatvara opet na geografskim prostranstvima slovenskih plemena i slovenskih naroda čiji su najraniji duhovni centri .ovde, na Balkanu.

Bilo je izvesnih pretpostavki o povezanosti između gotskog i slovenskog pisma i prevoda Biblije gotskog episkopa Ulfile, tvorca gotskog pisma i prevoda Biblije na gotski u IV veku, ali se u ovom trenutku ne možemo upuštati u pouzdanost argumenata koji su te pretpostavke motivisali. Možda su tome doprineli Ludvig Tubero i Halkokondil koji pišu da su Grci i Rimljani, Srbe nazivali Gotima. Međutim, oni su svakako izvore za ove tvrdnje našli kod rimskog historiografa Amijana Marcelina (Ammianus Marcellinus, oko 330 - 400), koji je nastavljao Tacitove Istorije svojim delom *Rerum gestarum libri XXXI*, od kojih su sačuvane samo poslednje knjige (14-31), koje obuhvataju epohu od 353. do 378. god. Amijan Marcelin, doduše opisuje prodor tih Gota na područja Volge, Visle i Dunava i naziva ih Šervingi (odnosno Servingi), koji sebe i svoj jezik tako nazivaju. Oni su došli i do reke Elbe koju nazivaju Laba, stoga ih susedi nazivaju

Polabima što nalazimo i u Nestorovom Letopisu. Bili su moćni narod koji se širio daleko od Rajne i granica stare Saksonije. Drevni Saksonci nazivaju ih Tervingi, a njihovu teritoriju Tervingen, jer stari Saksonci umesto *S* upotrebljavaju *T* u ličnim imenima. Grci i Rimljani su Amijanove Šervinge nazivali Goti kako ne bi izgovarali njihovo pravo ime *Slavi*, *Skiavi*, što je značilo *robovi*, jer su Šervingi, Servingi, Tervingi ili Goti vladali celih 100 godina od 170. do 370. g., pod vodstvom Teodora Velimirovića koji će docnije kad dolazi na područje današnje Nemačke svoje ime promeniti u Teodorik ili Teodorikus, ili ga sasvim germanizovati u Didrih, odnosno Odoaker. Ovaj Odoaker, koji je inače gradio hram u Raveni i dvorce u Nemačkoj, u nemačkim pisanim izvorima vodi se kao Theoderich, odnosno germanski kralj Odoaker (Odowaker).

Ove istorijske činjenice podudaraju se delimično i sa veoma oštećenim tekstom, takozvanim *Gotskim tablicama* iz slovenskog dokumenta posvećenog bogu Velesu, u nauci poznatog kao *Velesova knjiga*. Velesova knjiga je u stvari hronika pisana slovenskim pismom i jezikom na daščicama, a izlaže istoriju Slovena u periodu od 650. g. pre Hrista do IX veka naše ere. Postojanje ovog retkog dokumenta obnarodovano je najpre u Beogradu 1923. g., a prve stranice njenog transkribovanog teksta objavljene su 1957. g., u časopisu »Žar-ptica« u San Francisku, a prva naučna saopštenja podne ta su na Međunarodnom kongresu slavista u Sofiji (Sergej-Lesnoj-Paramonov) i na IX Međunarodnom kongresu

slavista u Kijevu 1983. g. (Lujza Sotnikova). Delovi originalnog rukopisa, ili u itegralnom prevodu sa komentarima objavljeni su do danas u Americi, Engleskoj, Holandiji, Francuskoj, Švedskoj i Australiji, a od 1962. g., osnovan je u Hagu i Centar za istraživanje ovog rukopisa koji od prošle godine¹⁹ radi u Ahenu.

»*Veles knjiga*« u ovom trenutku predstavlja najstariji dokument pisane istorije Slovena, koja daje široku sliku nastanka razvoja i seoba slovenskih plemena i njihove uloge u istoriji. Govoreći o prostranstvu koje su Sloveni zauzimali u svojoj najranijoj istoriji, o njihovoj pradomovini, za kojom su inače i antički istoriografi i istoriografi novijeg doba tragali često i na pogrešnim mestima, poistovećujući izvesne geografske pojmove sa etničkim, ovaj nepoznati pisac otkriva u daščici 7-a: »...tamo gde je pala naša krv, tamo je naša zemlja. To dobro znaju naši očevi ali i naši neprijatelji to znaju«, čime nas upozorava da Sloveni nisu prihvatili ljubav prema zemlji kao egzistencijalni princip tek s hrišćanstvom, kako nas je na to potsetio Mereškovski, već da je on kod njih ustanovljen u davnoj prošlosti, da je centralna duhovna institucija i centralna duhovna energija koja pokreće neotudivost čoveka od njegove prirode, jer je upravo ona sama priroda. Stoga, uzroke deoba, seoba, sukoba možemo nalaziti

¹⁹ Od 1990. g. (prim. red.)

samo u poremećenoj prirodi, u poremećenosti ovih principa.

»Veles knjiga« nas suočava sa još jednim suštastvenim principom razvoja slovenske civilizacije, principom društvene organizacije. Naime, nepoznati pisac, ili nepoznati pisci »Veles knjige« ističu porodicu kao osnovni stožer života zajednice, naglašavajući da je za Slovene najviši ideal, najviša svetinja upravo rod, porodica iz koje sve potiče i kojoj sve teži, kojom je osmišljena aktivnost i radost življenja.

Imajući samo ovo u vidu, »Veles knjiga« dokumentpvano odbacuje pseudonaučnu teoriju Marksa i Engelsa o nesposobnosti slovenskog naroda za društvenu organizaciju koju su proturali svetu 1851. i 1852. g., na stranicama New York Tribun-a.

Jedina društvena organizacija koju su Sloveni uvažavali bila je, dakle, porodica ne zato što su bili nesposobni za složenije društvene strukture, koje su kroz istoriju takođe imali, već zato što su u svojoj svesti videh jedino Boga kao gospodara koji ih ne deli, koji ih ne razlikuje i koji ih ne potčinjava u laži već uzdiže u istini. Ovo dramatično uverenje najveća je tekovina slovenske civilizacije, kao doprinos univerzalnoj civilizaciji.

»Veles knjiga« je napisana slovenskim pismom na slovenskom jeziku. Prema istraživanjima Sergeja Paramonova taj jezik je u stvari guculski dijalekt koji je izumro.

IX. SEOBE ILI GEOMETRIJA IDENTITETA

Kao najstarije stanovnike, od Crnog do Jadranskog mora, Strabon pominje Titane i Gigante. Titanima daje i etničko ime Pelagonci.²⁰ A. Fick smatra Peonce i Pelagonce najbližim srodnicima *Pelasta*.²¹ I sam naziv dolazi iz istog korena i ima isto etimološke i etnološko značenje. Smatra se da *Peonija* dolazi od imena Boga *Peana*, koga Homer spominje kao iscelitelja bogova. (22) *Peana* je i pobjednička tračka himna (u slovenskoj leksici proizilazi iz glagola *pevati*). Panonija također potiče iz istog korena. Jedan grčki natpis u Luvru sadrži posvetu: »*Poenu, bogu jasnom*«,²³ što je u podudarnosti sa našom etimologijom *Pelasta*: *Pelasti-svetli*. Otud *svetlost - svetost - slava*?²⁴ Doduše, još je i M. Budimir dao sličnu etimologiju: *Pelasti - belasti - blještavi* (shodno alternaciji p/b).²⁵ A poznato je da su Peonci poklonici solarnog kulta što će se docnije utvrditi i kod Slovena.

²⁰ Strabon, *De Geographia*, V 2, 4; VII 281, 337, 338.

²¹ A. Fick, *Griechische Ortsnamen*, 1909.

²² Homer, *Odiseja*, XIX

²³ Dain A., *Inscriptiones grecques du Musee du Louvre*, Pariš, 1933, N. 19

²⁴ R. Pešić, *On the scent of Slavio autochtonj in the Balkans Homeland*, Beograd, 1989, str. 77-79

²⁵ M. Budimir, *Antika i Pelasti*, Beograd, 1950, str. 85

Smatra se da je Pelazg jedan od najstarijih grčkih heroja po kome su i Pelasti dobili naziv. Apolodor²⁶ ga naziva »sin zemlje«, jednom rečju »div« što ide u prilog Strabonovom zaključku.

Egipatski pisani spomenici Pelaste pominju kao *narode s mora*. Nazivaju ih *Pulasati*. U sanskrtu je *sat* - biti, a *sat-jam* - istina. To je istovremeno i *svetlost*, što takođe ide u prilog našoj etimologiji *Pelasta*.²⁷ Asirski pisani spomenici upućuju da je po njima dobilo ime *Filesteja* i *Palestina*.

U vedskom panteonu Agni je bog vatre. U pelaškom rečniku ogon je takođe vatra (u slovenskim jezicima: oganj, ogin). Sve je dakle, u znaku svetlosti: sunce - vatra - sunce kao velika vatra. Otud poštovanje kulta, pa shodno tome i etnonim.

Homer i Hekatej (28) a za njima docnije i *Herodot*²⁹ isticali su da su upravo Pelasti bili ono moćmo i razgranalo staro balkansko stablo, čije su se grane širile na velikim prostranstvima Evrope i Mediterana. Iz njih su ponikle mnogobrojne srodne ili heterogene populacije. Otud su neadekvatne formulacije M. Budimira i V. Georgieva,³⁰ inače vrsnih poznavalaca starobalkanskih populacija, da Pelaste možemo prihvatiti kao etničku skupinu koja

²⁶ Apolodor, *Hronika-Fragmenti*, 19.; Isto kao H. Ritter et L. Preuller, *Historia*, 1838.

²⁷ R. Pešić, ibidem

²⁸ Hekatej, *Istorija* I, II

²⁹ Herodot, *Istorija* I, II, IV, IX

30 V. I. Georgiev, *Introduzione alla Storia delle Lingue Indeuropae*, Roma, 1966.

ide uz atribut *ilirski* ili *trački*. Oni jesu u sibiozi sa Ilirima i Tračanima, ali su Iliri i Tračani pelaški, a ne obrnuto. Iliri i Tračani su, dakle, grane velikog pelaškog stabla.

Pelasti su živeli u simbiozi i sa Dardancima, Peoncima, Frižanima. Njima su pripadali Atinjani i Driopi, savremenici Minojaca, Kaukonci, Teukri i Kureti. Njihovoj grupi pripadaju i likijeski, lidijski, etrurski i karski jezik. I ne samo jezik. Mnogo srodnosti upućuje na to da su to opet grane velikog pelaškog sabla. Za tradiciju Pelasta, dakle, vezana su mnoga plemena, mnoge etničke skupine. Kult božanstva Damatre, odnosno Demetre, kao vrhovnog božanstva prastare religije agrikulturnog društva, a Pelasti su bili prvi, ili među prvim zemljoradnicima u Evropi III milenijuma, širi se od Krita do Samartije. Sarmati su čak imali i jedinstven monogram Damatre, veoma vesto složen od vinčanskih grafema koje su preuzeli od naslednika vinčanskog pisma.³¹ Prema tome, kad je čuveni ruski arheolog V. V. Hvojka³² pre osamdeset godina, na osnovu arheološke dokumentacije Tripoljske kulture, video srodnu ili istorodnu etničku skupinu na veoma velikom arealu, od Dnjeptra i Dnjestra do Krita, nije to nikako moglo biti domišljanje jer su to potvrdila i kasnija arheološka, antropološka, etnološka i lingvistička istraživanja, o kojima nas između ostalih izveštavaju i

---

³¹ R. Pešić, *L origine della scrittura Etrusca*, Grande enciclopedia Contemporanea, Milano 1985, str. 325-338

³² B. A. Hvojka, *Drevnie obitateli*, Kiev, 1913.

T. S. Pasek, I. K. Svešnikov, M. M. Gerasimov, G. Čajld, V. I. Danilenko i drugi.

Lingvistička istraživanja koja će još u prošlom veku obrazložiti Ekonomidi i Dankovski u potpunosti dopunjuju zaključke tripoljskih istraživača, a u novije vreme to su autoritativno potvrdila i istraživanja M. Budimira i V. Georgijeve. Međutim, novija istraživanja šire ovaj areal i dalje od Krita, do egipatskog carstva na jugu i izraelskih plemena na istoku. Ovo dokumentuje najosnovnija arheološka istraživanja filistejskog grada Ekrona u blizini Jerusalima, posebno tekstovi urezani na keramičkim pločicama koji upućuju na morfologiju pisma poznatom na pelaškom arealu kao vinčansko pismo, a takođe i jezika s obzirom na srodnost između pelaškog, filistejskog i hananskog na kome je nastala i Biblija.³³

Pelasti su bili izvanredni zemljoradnici, vesti graditelji i arhitektae kao i njihovi srodnici ili istorodnici Filistejci i Etrurci, koji će mnoge elemente svoje autohtone arhitekture pozajmiti Egipćanima i Grcima, a ne preuzeti od njih kako su tvrdili neki etruskolozi. Pelasti su gradili odbrambene zidove oko Akropolisa, ali i Pelazgion koji će Heleni razoriti da bi tek posle petsto ili hiljadu godina izgradili svoj Partenon. Pelasti će svetu dati i pismo,

---

³³ S. Gitan and T. Dothan, *The Rise and Fall of Ekron of the Ohillistiens BibUcal Archeologist*, Jerusalem, 1987, str. 197-222.

kako to saopštava Isak Tejlor 1899., a ne Feničani.³⁴ Gramatik i retor G. Marij Viktorin (iz IV veka naše ere) govori da po mišljenju jednih Euandr, a po mišljenju drugih Herkules je doneo pismenost u Italiju od Pelasta. Sada je već sasvim pouzdano da je to pismo bilo u upotrebi na Balkanu još u VI milenijumu kao slovno, a ne ideogramsko i kako to neubedljivo tvrdi Marija Gimbutas.³⁵ Pelasti će svetu dati i medicinsku terminologiju, o čemu nas iscrpno obaveštava V. A. Vorobuev 1987. g.³⁶ Oni će ostaviti svoju onomastiku i topominiju širom Evrope koja je dobrim delom i do danas sačuvana. Daće svetu jednog Odiseja koji je za Likofrona³⁷ iz Halkide na Eubiji, sinonim pelaškog kralja Nanosa, osnivača docnije etruske Kortone na Apeninskom poluostrvu. Ovaj podatak potvrđuje i Plutarh u Romulovoj biografiji³⁸ kao i Helanik sa Lezbosa koji Pelaste navode kao predhodnike Etruraca na Apeninskom

---

³⁴ I. Taylor, *The Alphabet*, London, 1883, vol. II, str. 124-207

³⁵ M. Gimbutas, *Bronze Age Cultures in Central and Eastern Europe*, Mouton, The Hague, 1965. Posebno u studiji *Idiograms and Symbolic Design on Ritual Object of Old Europe*. (Neolithic and Chalcolithic South-east Europe)-*Essays on Archeology* presented by Stuart Pigott, London, 1976. str. 78-96. Isto kod Colin Renfrew *Before Civilisation*, London, 1973, str. 101-109 i 192-195.

³⁶ B. A. Vorobiev, *Indoevropsko i neindoevropsko i grčkoj medicinskoj terminologiji*, *Antična Balkanistika*, Moskva, 1987, str. 16-19.

³⁷ Likofron, *Kassandra*, (Aleksandra)

³⁸ Plutarh, *Romulova biografija*, N. Sad, 1989.

poluostrvu. Pelasti će svetu dati i Pitagoru, ali će za taj novi svet biti dugo samo mitološka prošlost, što će stvoriti pometnju i kod Roberta Grejvsa, inače neumornog tragača za istinom starih civilizacija.³⁹ Jer često, kad se istoriografija nađe pred zagonetkama prošlosti ona ih ili u potpunosti odbacuje, ili ih svrstava u mitologiju, uprkos nepobitnoj argumentaciji koja joj se nudi. Uostalom, granice između mitološkog i istorijskog su sve bleđe što istoriografiju obavezuje na daleko širi i odgovorniji pristup upravo tom mitološkom izvoru koji otvara krugove.

F. N. Fink, jedan od najvećih autoriteta u komparativnoj lingvistici proglasio je baskijski jezik nesumnjivim nastavkom od njega starijeg iberskog jezika. Baski žive još i danas u Španiji i jugozapadnoj Francuskoj. Ali priznati naslednik iberskog jezika je i đurđijanski, odnosno gruzijski. Đurđijanski jezik pripada grupi kavkaskih jezika, ali Fink i baskijski jezik ubraja u grupu kavkaskih jezika.(40)

Nomadi koji žive na poluostrvu Cukčen na kranjem severoistočnom vrhu Azije, takođe govore jezikom koji je veoma blizak baskijskom. A. Bragin nalazi analogije baskijskog sa đurđijanskim odnosno gruzijskim, ali i sa japanskim. Japanski je srodan đurđijanskom preko svoje tunguske komponente.

³⁹ R. Grevs, *Grčki mitovi*, Beograd, 1987, str. 29-31.

40 Prema navodima: Oto Muk, *Alles über Atlantis*, Wien 1976, str. 158-164.

Ali, krug se ne zatvara još uvek, jer nalazimo da su idiomi plemena Lakandonjana iz okruga Peten u Gvatemali, analogni baskijskim idiomima. U Tuli u Meksiku, indijansko pleme Otomi govori starim japanskim dijalektom.

Objavljajući svoja istraživanja 1986. g., u La Pazu, Karlos Freire zaključuje da ne samo jezičke, već i folklorne đurđijanske analogije postoje i još žive kod plemena Kuekua u Potrugalu i Ajmara u Španiji.⁴¹ S druge strane, V. Georgijev nalazi srodnost između hititskog, etrurskog i Iračkog jezika.⁴² Veoma ozbiljne tragove hetitskog jezika nalazimo i kod Adigejaca na Kavkazu koji su nam ostavili očaravajuće legende o Nartima, veoma sličnim prastanovnicima na području Like (Jugoslavija), u čijim ćemo pećinama naći njihove kolosalne skelete, kao i tragove jednog prastarog pisma hronološki determinisanog na 150.000 godina pre Hrista.

Američki lingvista M. Svadeš, osnivač glotohronologije, pedesetih godina nas obaveštava da se slovenski i germanski jezici razdvajaju pre 4.000 do 5.200 godina.⁴³ Verodostojnost ovog obaveštenja

---

⁴¹ C. Freke, *Quechua y Aymara Portuges Espanol Un estudios constrativo*, La Pas, 1986.

⁴² V. I. Georgiev, *Denešnoto sostojanie na trakolognata Arheologia*, Sofia, 1972, H. 4.

⁴³ M. Swadesh, *Toward Greater Accuracy in Lexicostatic Dating*, *International Journal of American Linguistic*, Baltimor, 21-1955, str. 121-137.

potvrđuju i pismeni istorijski izvori. Ali ono što je od pravoshodne važnosti, ova nas obaveštenja nadahnjuju na dalja svestranija traganja za Slovenima u dubokoj prošlosti, u VI i V milenijumu, a ne u drugu polovinu drugog, kako je do tada došao B. A. Ribakov.⁴⁴

Činilo se da je pelaški krug zatvoren ponuđenom mitologijom ili neubedljivim zaključkom u nedostatku pisanih istorijskih izvora, što se često navodi i pri pomenu Slovena i njihovih »seoba«. Činilo se da je baskijski krug zatvoren na liniji: Meksiko, Portugal, Španija, Francuska i Gruzija, Čukčen, Japan. Međutim, bilo bi to samo ucrtavanje njegovih bledih kontura iza kojih se prepliću i drugi pravci. Jedan od tih pravaca kreće iz Stračevačke i Podunavske civilizacije. Prva između 5.400 i 4.200 godine, karakteristična po malim kipovima i pečatima, koje ćemo naći i na lokalitetu Cerje kod sela Govrleva u blizini Skoplja, sa tragovima pisma koje je predhodnik Kritsko-minojske pismenosti.⁴⁵ I druga, između V i IV milenijuma. One su izvršile uticaj i na razvoj kultura u Italiji i Ukrajini. Podunavci stižu do današnje Nemačke, Holandije i Francuske pre 4.000 godina i donose starosedeocima zemljoradnju. Tako nastaje civilizacija Resena ili Rasena (3300-2200) severno od Alpa (i ne samo severno), i nordijska (3300-1800) u južnoj

---

⁴⁴ B. A. Ribakov, *Jezičestvo drevnih Slovena*, Moskva, 1981, str. 214-230.

⁴⁵ R. Pešić, *Dea da Cerje*, *Instituta di studi Orientali*, Milano, Bol. anno II, N. 4, 1987, str. 7-11.

Skandinaviji i Severnoj Nemačkoj. Vinčanska kultura, međutim, veoma snažna po svojoj pismenosti, pokrivajući široka prostranstva Balkanskog poluostrva, kao raskrsnica između istoka i zapada, severa i juga, preko čijih će prostranstava proći mnogi događaji i sveto vi, poklonice tim sveto vima pismenost kao najveću ljudsku svetlost kojom će oni osvetljavati široka prostranstva svojih novih boravišta.

Balkanski lokaliteti iz doba neolita sa veoma bogatom dokumentacijom pisma, odbaciće tako doskorašnje teorije o nastanku pisma na jugu, u ovom slučaju slovnog pisma koje proizilazi iz svog sistema i koje je hronološki determinisano daleko pre svih familija pisama u Egiptu, Mesopotamiji, Anadoliji ili Grčkoj. Linija vinčanskog pisma ucrtana je dubokim urezom da označi nastanak jedne civilizacije koja će se dalje širiti na jug i sever, na istok i zapad. Kameno doba, doba koje ne poznaje granice ljudske komunikacije, ostavlja svoje tragove upravo na kamenu i keramici, ne samo stoga što kamen ima miris ljudske duše koji proizilazi iz slojeva čiste svesti, već i stoga da otisne stanje svoje svesti, da ostavi ogledalo svoga duha kao molitvu ili poruku o svom identitetu. Ih' kao opomenu i pouku budućim naraštajima i vremenima.⁴⁶

Teodor Momzen 1850. objavljuje jednu terakotu sa natpisom koja se čuva u kolekciji Minizis (De Minicis) u Fermu, a potiče iz IV veka pre

⁴⁶ R. Pešić, *Sillabario Etruscum*, Arezzo, 1980.

Hrista.⁴⁷ Tadej Volanski, 1854. g., analizirajući ovaj natpis ističe da je on nastao od grčkog pisma i da označava posvetu koja bukvalno glasi: »Ierakleos Sklabenos«. Ovaj natpis on doslovno prevodi: »Heraklu Slovenskom«, i naglašava da je to najstarija zagonetka o pomenu imena Slovena na Apeninskom poluostrvu.⁴⁸ Ali iste godine on nalazi da je i nadgrobna ploča Eneja iz XII veka pre Hrista, pronađena 1846. g., kod Krečenta, ispisana etrurskim pismom, ali na slovenskom jeziku.⁴⁹

U Luvru se čuva velika statua bradatog boga, verovatno Gilgameša, koga takođe nazivaju Heraklom, ali Asirskim. Ovaj Herakle, odnosno Gilgameš, drži u desnoj ruci risa.⁵⁰ Ris je na etrurskom *ras*, otud i jedan od izvora njihovog pravog imena. Rasi, Raseni, Rasni, Rašani, što su oni posebno isticali i zaštitnim znakom koji je predstavljala figura risa na njihovim brodovima. Cara Resa pominje Homer u Troji, ali postoje i Rasi u severnoj Indiji. Pri ovom ne bismo zanemarili ni naziv Raci (Rasi, Rašani) za Srbe, kao ni drevni Ras koji je nastao od Dardanskog *Ars* kako nas

---

T. Momsen, *Die Unteritalischen Dialekte*, Leipzig^ 1950. str. 333 (Tab 2)

⁴⁸ T. Volanskii, *Pamjatniki pismenosti Slovan do rizdva Hristovoga*, Moskva, 1854, str. 3 (tab I, lb)

⁴⁹ Ibidem str 20 (Tab VII)

⁵⁰ L. Robert, *Rev. Arheologic*, Paris, 1933, VI-XII, str. 121-147.

obaveštava M. Budimir. Možda otud i država Arsava u Maloj Aziji.

Danbatista Viko⁵¹ izveštava da su svi narodi imali svog Herakla i naglašava da je Varon, »najčuveniji istraživač drevnosti uspeo da ih nabroji 40«. Imamo i Herakleu, Herakleopolis između Memfisa i Abidosa, ali imamo i Herson (koji se takođe identifikuje sa Herinim sinom) gde će se upravo sveta braća Ćirilo i Melodije možda prvi put suočiti sa dotadašnjim pismom Slovena. Ne sa crtama i rezama kako kaže Crnorizac Hrabar, kome su slovenske rune i mogle biti slične crtama i rezama u poređenju sa morfologijom glagoljskih slova, ili ono pismo kojim je bila napisana Veles knjiga⁵² u isto vreme kad su i slovenska sveta braća krenula u širenje svog novog pisma namenjenog slovenskom svetu.

Stoga i taj »Slovenski Herakle« iz kolekcije De Minicis i Enejeva ploča iz XII veka pre Hrista, imaju osnova za interesovanje koje im je u tom smeru posvetio Tadej Volanski. Ali se ni time ne zatvara krug.

Komparativne lingvističke analize Homerovog dela Ikonomidia i Dankovskog,⁵³ koji savršenom preciznošću izvlače analogije iz helenskog, latinskog i slovenskog jezika, uzbuđujući svojom egzakatnošću i

⁵¹ Vico Giambatista, *Principi di scienza nuova*, 1744.

⁵² Vles kniga, *Došečki Izenbeka*, Hag, 1968.

⁵³ G. Dankovsky, *Homerus Slavicus dialectis cognata lingua*, Vind. 1826.

upućuju na Pelaste u kojima nalaze snažnu slovensku komponentu. Ovo sad pomera pelaški krug na istok, zapad i sever gde će oni ostaviti svoj jezički uticaj i danas veoma prepoznatljiv.

Krugu Dconomidia i Dankovskog indirektno pridružuju se i Milman Pari,⁵⁴ profesor Harvardskog univerziteta, koji je četrdesetih godina vršio istraživanja stila naše narodne poezije, sa ciljem *da uđe u duh pevača koji stvara ep*. Tako je nastala kolekcija Pari na Harvardskom univerzitetu koja je danas najveća zbirka južno slovenskog epskog pesništva u svetu. Ona najbolje islustruje istraživački optimizam i naučnu strogost ovog izuzetnog homerologa, koji je vršio terenska istraživanja i našao da naši pevači (guslari) pevaju pesme dužine Homerovih pesama u kojima je našao Homerove scene, Homerova sredstva i Homerove predmete poezije. Njegov veliki zadatak je bio: *ući u Pevača samog*. Bilo je to zbog Homera. On je pronašao mnogo šta od Homera u Jugoslaviji. Zato će njegov asistent Albert Lord, koji ga je pratio na tim istraživačkim putovanjima po Jugoslaviji, zapisati: »Ovde je (u Jugoslaviji), ako hoćete, bio deo jedne Ilijade, pozadina opsade Troje«.

Pre Milmana Paria ovim problemom bavio se Srbin Milan Budisavljević i postavio osnovne temelje ove teorije u nas i u svetu. Međutim, mrzovoljni epigoni poslušnosti, jalovi interpretatori izandalih

---

A. B. Lord, *Nasleđe Milmana Paria-Latina et Graeca*, Zagreb I, 1985, N. 26, str. 3-16.

teorija, zaobišli su Budisavljevića koji je u stvari pozivao na dalja istraživanja kao na dužnost. Tako je Milman Pari stao na čelo jedne odvažne škole veoma ozbiljno shvaćene u svetu nauke, koja će ne samo lingvistima i teoretičarima pesništva, već i istoričarima, otvoriti široke horizonte saznanja upravo o identitetu ovog sveta ovde, ali će njihova teorija kod nas biti poznati samo retkim istraživačima koji se još neće oglasiti kao nastavljači škole Budisavljevića ili Paria, upravo zbog opasnosti da budu izloženi potcenjivanju od tih istih epigona poslušnosti.

Ikonomidi i Dankovski, Budisavljević i Milman Pari su, dakle, ukazali ne samo na veliko slovensko leksičko blago koje je sadržano u Homerovim spegovima, već i na prave izvore stukture i ritma kojima na svojsvrstan način oživljavaju dramatičnost radnje, što je proizvod jednog duha čije začetke tradicije nalazimo u nesagledivo dubokoj prošlosti, a čijeg smo trajanja svedoci.

Kad su u prvoj polovini II milenijuma Heleni krenuli u potragu za novim prostranstvima, preko Crnog Mora i Balkana mahom i Moravsko-Vardarskom dolinom, susretali su veća i manja balkanska plemena koja su govorila istim jezikom. Dolaskom na područje današnje Grčke suočili su se sa Mikenskom civilizacijom u procvatu. Bio je to njihov susret sa Pelastima čije su istorodnike već imali prilike da upoznaju na svom putu. Susret sa starosedbocima njihove nove domovine svakako ih je

nadahnuo da započnu sa stvaranjem svoje civilizacije koja će nekoliko stoleća docnije doživeti vrhunac svog procvata određujući svetu kategorije mišljenja, suštinu intelektualnih oruđa i načela morala.

Jedna druga civilizacija, latinska, ponikla na Apeninskom poluostrvu od plemena koja su ga naseljavala doneće ceo jedan sistem reda i zakona, mišljenja i eksplicitnog rasuđivanja na čijim će se temeljima rascvetavati nova epoha, sa jezikom koji je bio koncept ujedinjenja sveta.

I jedna i druga civilizacija, dakle, nastaju od onih plemena i naroda koji su naseljavali Balkansko i Apeninsko poluostrvo, Malu Aziju i Mediteran. Bila su to istorodna plemena ili slovenski narodi podcijeni organizaciono, ali ne i duhovno. Mezejci ili Mezapi bili su na Balkanskom poluostrvu, Maloj Aziji i Apeninskom poluostrvu; Japodi ili Japigi, takođe su bili na Balkanskom i Apeninskom poluostrvu. Iliri, Kalabri, osnivači Kalbrije (prema M. Budimiru iz Sandžaka), Veneti, pored Anta jedno od dva najveća slovenska plemena, koje je bilo naseljeno i u Maloj Aziji gde uzima učešća u Trojanskom ratu zajedno sa Dardancima, Brigima i Peoncima, naseljeni i oko srednjeg i donjeg toka Dunava, duž Timoka i Morave, do Vardara, u predelima današnje Rusije, na Baltiku, Engleskoj, Švajcarskoj, Austriji i Severnoj Italiji. Javljaju se ovde i druge velike etničke skupine kao što su Skiti i Saramati, Tračani i njihovi srodnici Dačani, Gali i Kelti koji će, vraćajući se novoizabranom ili prvobitnom ognjištu poneti najviše

duhovne kulture sa slovenskog prostora, o čemu nalazimo potvrde i u njihovom leksičkom fondu.

Ali, ni ovde nije zatvoren krug. Jer, ni pojava grčke, ni pojava latinske civilizacije neće zaustaviti etnički vulkan koji će s vremena na vreme ugrožavati Evropu, Mediteran, vasceli svet. Urođeni nagon za posredovanjem vodice čoveka iz jedne u drugu nesreću. Jedni narodi proganjaće druge da bi i sami bili proganjani. Dolazeći i do zlatnih epoha kada će se rezultatima kreativnog duha svet radovati. I opet će stihija podstaknuta nagonom za posedovanjem razarati delo čoveka i samog čoveka. Krug ni tada neće biti zatvoren. Ali svet se neće suočiti sa istinom da je život moguć samo u otvorenom krugu i vertikalnoj duhovnoj zakonitosti koji vodi jedinstvenom izvoru energije.

Postoji jedan skelet na lokalitetu Lepenski vir koji su arheolozi našli u ležećem položaju kraj ognjišta. Kao da je to bio posledni čuvar domaće vatre. Posle deset hiljada godina njegovog sna, arheolozi su ga probudili kao da su hteli još jednom da suoče svet sa neumitnom istinom. Svetovi se dele i sele, ali se uvek vraćaju svome ognjištu. Stoga i seobe Slovena nisu ništa drugo, do otiskivanje sa svoga ognjišta pod pritiskom nasilja i ponovo vraćanje svom ognjištu kao esencijalnoj energiji opstanka. A doseljavanje Slovena na Balkan u VI i VII veku naše ere potvrda je upravo tog prirodnog nagona za povratkom ognjištu. Ako istorija nema pisanu dokumentaciju da bi prihvatila tu činjenicu, uputno bi bilo da se obrati duboko usnulim skeletima

nekoliko metara ispod zemlje. Tada će svet živeti u svojoj pravoj istoriji ispunjen međusobnim poštovanjem i ljubavlju.

X. TRAGOM SLOVENA, TRAGOM SRBA

Sistematska istraživanja slovenskih naseobina na području Apeninskog poluostrva obavljaju se već preko dvesta godina. Ona su ukazala na neka ključna pitanja kretanja i ukrštanja populacija, iz čega najčešće i proističu problemi etničkog identiteta. Intenzivnija istraživanja slovenskih naseobina na području Apeninskog poluostrva započeta su krajem XIX i početkom XX veka (M. Pucić, G. Ruberstis, P. Volpe, G. Ascoli, A. Rolando, K. Kovačević, V. Makušev, J. Smodlaka, M. Rešetar, G. Glcich, A. Baldachi). Stoga, kad se 1981. g., u Sasariu na Sardiniji pojavila studija Massima Pitau-a »La lingua dei Sardi Nuragici e degli Etrusci« u kojoj je između ostalog dokumentovana nametljiva identičnost između sardinijskog i crnogorskog i makedonskog folklora, iznenađenja skoro da i nije bilo.

Međutim, kad se 1853. g., (dakle, 128 godina pre toga) pojavila obimna studija *Jana Kolara* »*Staroitalija slavjanska*«, koja ni do danas nije podvrgnuta ozbiljnijoj analizi, izvesni naučni krugovi

---

⁵⁵ Posebno interesantne rezultate istraživanja dali su nam Jan Kolar u svojoj obimnoj studiji »*Staroitalia slavjanskaja*, 1853., i A. D. Čertkov u studiji »*O jezike Pelastov, naselivših Italiju i sravnenie jevo s drevneslovenskim*«, Moskva, 1885.

toga doba primili su je sa zaprepašćenjem i odbacili kao plod romantičarskih domišljanja pisca. To upućuje na zaključak da istoriografija nije uvek i u istoj meri bila u situaciji da dosledno primenjuje objektivnu naučnu aparaturu u svojim istraživanjima. Prisustvo Pelasta i Ilira, Mesapa, Japiga i Kalabra, a posebno prisustvo Veneta na području severozapadno od Rima i na severoistoku Apeninskog poluostrva, takođe nije niti u potpunosti niti s nepristrasnom akribijom istraživano. A činjenicu njihove prisutnosti i njihove povezanosti sa slovenskim elementom takođe nije uputno mimoilaziti, na šta je ukazao još čuveni Italijanski antropolog G. Sergi. Jer, i Pelasti i Iliri, Mesagi, Japigi i Kalabrezi i posebno Veneti, koje nalazimo i s ove strane Jadrana, zahtevaju temeljnija istraživanja, upravo u pravcu njihove očigledne povezanosti ili prvih korena praslovenskog elementa, na šta ukazuju ne samo neka novija arheološka istraživanja, već i noviji aspekti metodologije u istraživanju praistorijskih činjenica.

Apeninsko poluostrvo u predhrišćanskoj eri brojnim evropskim i mediteranskim populacijama, činilo je u stvari raskošni mozaik duhovnih ukrštanja najrazličitijih, i u isto vreme srodnih etničkih mentaliteta: Ta je činjenica svakako bila jedan od preashodnih kauzalnih faktora konstituisanja ideja o traganju za jednom novom, integrisanom civilizacijom, koja će se realizovati osnivanjem Rimskog Carstva. Osnivanjem Rimskog Carstva, međutim, u izvesnoj se meri gasi tradicija ostalih etničkih skupina, a uloga jedinog vodećeg katalizatora

svoga što je bit Carstva, preuzima etnička skupina Latina. Raseljene, asimilovane ili uništene, ostale populacije bile su prinuđene na prekid kontinuiteta svoje tradicije. Međutim, tokom vremena, ispostavilo se da nisu uništeni svi tragovi onih etničkih populacija koje su imale dublje korene života i na Apeninskom poluostrvu i šire. Ostaci tih tragova pjedinih etničkih skupina, doduše fragmentarni ili modifikovani osmišljavanjem zahteva nove civilizacije, ipak su sačuvani⁵⁶ često veoma blede, i u dalja vremena što omogućuje izvesne istorijske rekonstrukcije, kako bi se došlo do što potpunije slike života tih etničkih skupina.

Izvesni antropološki, arheološki i lingvistički tragovi upućuju na prisustvo Slovena na Apeninskom poluostrvu još u predhrićanskoj eri. Na slovensku komponentu je nauka ukazivala i kod etničkih skupina Ilira, Veneta, Mezapa, Japiga, Kalabra, Sabina,⁵⁶ kojima je Apeninsko poluostrvo u toj eri bilo pretežno naseljeno, a izvesna istraživanja su ukazala i na tragove slovenskog jezika kod Etruraca, Veneta, i Ilira. Brojni toponimi i hidronimi Apeninskog poluostrva, od kojih su mnogi u upotrebi i danas, upućuju na slovensku leksiku. Izvesne etnološke odlike etničkih skupina Apeninskog poluostrva takođe upućuju na slovenske izvore. Međutim, za dublje praćenje slovenskih tragova na

---

⁵⁶ Jozef Šavli, Matej Bor, *Unsere Vorfahren die Veneter*, Wien, 1988.; R. Pešić, *L Origine della scrittura Etrusca*, Milano, 1985.

Apeninskom poluostrvu neophodna su daleko sistematičnija i svestranija istraživanja od onih koja su vršena u XVIII i XIX veku, a i od radova potonjih istraživača koji su ovim pitanjima prilazili više svojim domišljajima nego egzaktnom metodologijom i interdisciplinarnim postupkom.

Smatra se da je u novoj eri bilo nekoliko talasa doseljavanja Slovena na Apeninske poluostrvo. Neki od tih talasa proizilaze od potiskivanja Slovena prema zapadu od osvajača njihovih prostora, dok su neki plod stalnih komunikacija između jedne i druge obale Jadranskog mora.

Još pre VI veka zabeleženo je prisustvo Slovena u današnjoj Apuliji, u Likaniji i Kalabriji. U VII veku, najezdom Avara izvršen je pritisak na Slovene koji su dotle živeli u Dalmaciji, i oni prelaze na drugu obalu. Dogodilo se to 642. g., kod grada Siponta (danas Manfredonija). Bili su to Neretljani koji su svojim dolaskom započeli bitku protiv Langobarda, ali i pored toga što bitku nisu izgubili u potpunosti, morali su se vratiti natrag. Drugi njihov dolazak zabeležen je 834. g., a 866. g., udružena slovensko-vizantijska ratna flota dolazi kao oslobodilačka sa ciljem da izbací Saracene iz Barija.

U X veku (9126. g.) knez Mihajlo Višević sa svojim trupama prelazi Jadransko more i nastanjuje oblast Gargano, ali miroljubivim putem.⁵⁷ Poznato je

---

⁵⁷ A. Guillou, *La culture Slave dans le catepant d Italie*, Sofia, 1978, str. 167, 267-276.

da su u primorskim mestima Devije, Veste i Varena živeli Srbi. Doseljenici iz Sandžaka, poznati kao kalabrosi (svirači) budući da su osnivači Kalabrije. U to isto vreme dolazi i do organizovanog života Slovena u takozvanim communities (komune, zajednice), fraternities (bratstva) i županije. Ta bratstva, odnosno županije, šire se i na oblast Napuljske Kraljevine, potom oko Barija i Brindizija. I mnoga bratstva sačuvaće svoja nacionalna obeležja dalje kroz vekove, tako da ih, Uprkos asimilacijama, istraživači prepoznaju sve do današnjih dana. Na ovim područjima, dakle, i danas žive potomci bratstva: Milici, Antici, Paštovići, Pešići, Markovići, Vučinići, Anđelići i dr. Oni čuvaju obeležja svoje nacionalne tradicije, svakako ne u potpunosti, ali dovoljno da bi skrenuli pažnju na svoje slovensko poreklo.⁵⁸

Ako imamo u vidu da su Japigi na jugoistoku Apeninskog poluostrva oni isti Japodi koje imamo i na području Like, da su Kalabrezi onaj isti živalj koji nalazimo na području Sandžaka mnogo pre naseljavanja Kalabrije, (jer je upravo naseljavaju ovi iz Sandžaka), a Mesapi istovetni sa plemenima docnije Velike i Male Mezije i dalje, Veneti istog roda sa Venetima na području donjeg Dunava, Timoka, duž Morave do Vardara i preko Crne Gore do Istre, jasno nam je o kom je slovenskom življu

---

⁵⁸ M. Rešetar, *Slovenske kolonije u Italiji*, Dubrovnik, 1907; G. Gelcich, *Colonie Slave nell Italia meridionale*, Split, 1908.

reč i kojim bi putem trebalo da se kreću nova istraživanja. To isto odnosi se i na Pelaste o kojima znamo da su oni na jugu helenizovani nakon dolaska Helena (XVIII vek pre Hrista), a u isto vreme oni na severu slovenizovani i docnije opet asimilovani u zavisnosti od područja na kome su se nalazili (ili gde su izbegli), sa življem koje je bilo nadmoćnije od njih. Pri tome će ostati otvoreno pitanje Etruraca, odnosno Rasena, kojim se nauka bavi već 500 godina odbacujući svaku mogućnost njihove veze sa praslovenima što se u poslednje vreme ipak pokazalo neodrživim.

Međutim, historiografija beleži da je do prvih naseljavanja Slovena u južnu Italiju došlo u XVIII veku. Onome što se dogodilo u VII i IX veku, takođe na jugu Italije, historiografija sada ne pridaje posebnu pažnju kao da se tada radilo o priremenom naseljavanju. Pa ipak, Uprkos toj nedoslednosti iz koje će proizaći docnije kontraverze, lingvistički materijali dokumentuju čvrste osnove za traganja u daleko dublju prošlost. I ne samo lingvistički. Te tragove nalazimo na području nekadašnje Napuljske Kraljevine, u pokrajinama Puglije (Apulija), Abruzzi, Campania, Capitanata u Bariju i Brindiziju, u venetskim pokrajinama severozapadno od Rima i na severu današnje Italije.

Možemo očekivati da će nova historiografska istraživanja pokazati rezultate, ali ako ovom prilikom posvetimo pažnju i ovim dosadašnjim istraživanjima, suočićemo se sa veoma bogatom slovenskom tradicijom na području današnje Italije, što će

svakako biti od značaja i za ta nova istoriografska istraživanja.

M. Rešetar u svojoj studiji »Slovenske kolonije u Italiji« (Srđ, br. 24. Dubrovnik, 1907.) zapisuje samo neka slovenska naselja nedaleko od gradića Termoli: Kruč, Sfilič i Montemitro i u njima ukupno 4802 slovenska žitelja. G. Gelcich u svojoj studiji »Colonie Slave nell Italia meridionale« (Spalato, 1908.) nalazi da je godine 1543, bilo na području srednje Italije 9109 slovenskih žitelja. M. Rešetar opet na području severoistočne Italije ima ih 35000, ali ni Rešetarova ni Gelcicheva studija nisu posvećene ovom području. Njihove studije se bave južnim i srednjim delovima današnje Italije, što je slučaj i sa mnogim drugim istraživačima koji, doduše, i naglašavaju da broj slovenskih žitelja na ovim područjima nije uvek pouzdan i da se oslanjaju uglavnom na onaj broj koji nalaze u trenutku istraživanja. Međutim, ono što je istraživače najviše interesovalo i o čemu su ostavili bogat istraživački materijal odnosi se na poreklo i trajanje tradicije. Naime, istraživači su u prvom redu istraživali zadržavanje slovenskih običaja i jezika. Pa tako M. Rešetar i J. Smodlaka navode da su Sloveni sačuvali svoje običaje (proslava Božića sa badnjakom i ostali praznici) i u priličnoj meri svoj jezik. M. Hraste (Kolo br. 5, Zagreb, 1963.) u mestu Peshici-Garganico nalazi da su Sloveni zadržali svoja imena i prezimena skoro do današnjih dana. Navodi se, takođe, da su Sloveni gradili crkve i slične ustanove u Veneciji, Bariju, Brindiziju i ostalim mestima od

kojih neke i danas postoje. Broj tih institucija je daleko veći, raznovrsniji i rasprostranjeniji u severnom delu Italije, gde su nastanjeni Slovenci. U dovoljnoj meri čuvali su Sloveni i svoj folklor (nošnja, narodne pesme i priče) od čega danas postoje samo bleđi tragovi na jugu i u srednjoj Italiji.

Ali srpska kulturna istorija imala je u pravom smislu svoje žarište u vreme Mletačke Republike i u njenom centru.

Od XV do XIX veka Srbi u Veneciji razvijaju svoju štamparsku i izdavačku delatnost. U tom razdoblju zabeleženo je oko 40 stampara-izdavača slovenske knjige, što predstavlja mrežu zadivljujućih razmera. Srpski pisci koji žive u Veneciji, bliže i dalje od Venecije, afirmacijom svog stvaralaštva doprineli su da Venecija bude žarište srpske kulture toga doba. Među stamparima i izdavačima se posebno ističu Božidar Vuković i Dimitrije Teodosi, a od pisaca Dositej Obradović, Pavle Solarić, Joakim Vujić, inače i pozorišni poslenik u Firenci i profesor francuskog jezika u Trstu. Tu je i Zaharije Orfelin 1786. pokrenuo svoj slavenoserbski magazin, što je značajan datum prvih koraka srpskog novinarstva. Dositej Obradović, Vuk Karadžić, Joakim Vujić, Pavle Solarić, Vićentije Rakić, German Anđelić, Lukian Mušicki, Matija Ban, Josif Rajačić i drugi, koji stalno ili povremeno žive i rade na području od Venecije do Trsta, nosioci su predromatničarske škole u srpskoj književnosti, što je još jedna potvrda veoma intenzivnog kulturnog života Srba na ovom području.

Godine 1751. i srpska kolonija u Trstu izgradnjom svog hrama Sv. Spirodona, a docnije i škole (1772.), počinje svoje veoma široko uobličavanje. Brojna kolonija Srba u Trstu, inače veoma bogatih trgovaca i rodo vlasnika dugo će uživati veliki ugled među građanima ovog grada, koji se nalazio na vrhuncu privredne moći toga doba, tako da su Srbi birani i na istaknute funkcije lokalne vlasti. Tako razvijena zajednica Srba u Trstu osniva i svoju opštinu, 1843. g. i svoju biblioteku.

Istraživač slovenskih nesobina u Italiji M. Smodlaka osniva 1909. g., Slovensku biblioteku u Kruču i time, sada sa već snažnom kolonijom u Trstu nastavlja kulturnu i nacionalnu tradiciju Srba u Italiji. Međutim, u doba Musolinijevog fašizma i rata, rad srpskih jezgara zamire i tek nakon II svetskog rata ponovo u izvesnoj meri oživljava, ali sada već u sasvim izmenjenim okolnostima, koje su, između ostalog, uslovljene i prisustvom ratne emigracije iz Jugoslavije. Srpska crkvena opština prilazi raskolničkoj strani u Americi, a izvestan deo srpskog življa, nalazeći u tome politički čin, odvaja se od srpske crkvene opštine.⁵⁹ Drugug organizovanog života Srba u Trstu nema. U ostalim delovima Italije, takođe. Srpske zajednice na jugu Italije nastavljaju život kao i dotle, asimilišući se, ili individualno negujući svoju tradiciju.

---

⁵⁹ Jednu od najpotpunijih istorija Srba i crkvene opštine u trstu, dao je M. Purković, *Istorija srpske pravoslavne opštine u Trstu*, Trst, 1960.

XI. ZAPIS

Sloveni su jedini narod koji Boga vezuje za zemlju a ne za nebo. Otud i Magna-mater. Dakle, zemlja kao Magna mater. Ona koja daje plodove, ona koja rađa, koja je stalno prisutna, tu sa nama i mi sa njom. Otud je Bog stalno sa nama i u nama. Ne daleko od nas i ne nevidljiv i nečujan. Sve je prožeto njime: biće i bitisanje, logos, suštastvo, struktura. Ono što je kod Indijaca sraddha (nem. Glaubing), vera, verazakon, vorovati, misliti, dakle živeti. Lipa je s,sveto drvo kod Slovena, a drvo je Zapis. Zapis je centar logičke koherentnosti i jedinstva za vertikalno sjedinjavanje duha sa svim svetovima. Zapis dolazi od glagola pisati, zapisivati (schraiben). Drvo zapisuje, drvo je pismo. Čovek mu se klanja. To je njegova sveta dužnost. Drvo, dakle zapis je centar transmisije svega duhovnog jer je u vertikalnoj poziciji, jer je svedimenzionalno. Ono je u centru naseobine. Ono je centar sveta. Prilazi mu se sa poštovanjem i verom. Prinose mu se molitve. Ono je tri sveta. Ono je sve svet. Ono je svetlost jer je u svom neprekidnom propinjanju ka svetlosti, ono je u stalnom dodiru sa svetlošću. Otud je i pismo svetlost i izvor svetlosti.

Drvo niče i izrasta iz zemlje. Zemlja je takođe svetlost jer je svetost. Rastući iz zemlje drvo teži svetlosti. Čini se nebeskoj, ali to je ta svetlost. Drvo je u stalnoj svetlosti koja je postojana. Ono nije

nikada u senci. Naročito ne u sopstvenoj senci. Jer i samo ono je svetlost. Kao i svo bilje. Drvo-Zapis je sveto mesto, hram. Hram je, takođe, pismo. Kao poruka i pouka. Zapis-hram je identifikacija suštine. Svako drvo je sveto drvo. Kondenzuje sva četiri elemeta. Ali drvo-zapis je dato kao stalno emisiona struktura. Emitujući energiju, drvo-zapis je drvo--života. Njegovo sveobuhvatno osmišljavanje.

Drvo-Zapis je imenovano i imenuje. Ono je proces i kvalitet. Ono je ritam. Ono je usmeritelj.

Svojim postojanim prisustvom ono slovi. Otud slovo. Otud zapis. Otud svetost. Kod nekih naroda je to kamen koji takođe ima svoj živi krvotok. Sloveni su svet šume. Njihova staništa su od drveta, njihovi hramovi i, njihove knjige.

Rim, 22. januara 1991.

XII. ZAPIS II

Uzaludno je porediti etrurski jezik sa drugim živim jezicima. Tražiti njegove korene u latinskom ili grčkom, takođe ne obećava pouzdanije rezultate. Bilo je pokušaja sa sanskrtom, sa hetitskim i hebrejskim jezikom, ali tajna etrurskog jezika još uvek ostaje zagonetka. Ovo navodi na zaključak da je etrurski jezik i u svoje vreme bio samo ostatak nekog prajezika. Ili upravo onaj jezik koji su jedino Etrurci prihvatili i sačuvali.

Dosadašnja istraživanja su pokazala da manje-više dolazimo do izvesnih analogija između etrurskog i nekih mrtvih i živih jezika. Ali te sličnosti su još uvek nedovoljne da bi nam otkrile zakone etrurskog jezika.

Neki istraživači nalaze mnoge sličnosti između latinskog, grčkog i sanskrta. I pitaju se, nisu li svi oni potekli iz jednog istog izvora, iz nekog prajezika koji nam je nepoznat. Bliskost nekih mrtvih i živih jezika, takođe navodi na sličan zaključak. Prema tome, mogli bismo postaviti pitanje, nije li etrurski jezik upravo onaj jezik u kome ćemo naći izvore našeg zajedništva, praporekla i istorodnosti.

Ovo nam omogućuje novi pristup etrurskom jeziku. Taj pristup nagoveštava pretpostavke:

1. Etrurski jezik je elitni jezik svoga doba.
2. Etrurski jezik je ostatak prajezika u njegovim sintetičkim oblicima i slojevima značenja.

3. Etrurski jezik sugerije na zaključak da je etrurska civilizacija mnogo starija nego što je to nama danas poznato.

Jer ni grčka ni latinska civilizacija u doba svoga procvata nisu poklonile pažnju etrurskom jeziku, nisu ostavile nikakve tragove o etrurskom jeziku u svojim značajnim zapisima, ne zato što im je taj jezik bio nepoznat, već zato što su nastojale da nametnu izvornost svoje civilizacije. Prema tome, razlikovanje jezika ne počinje od Vavilonske kule, već od genocida nad etrurskom civilizacijom.

Rim, 23. januara, 1991.

XIII. TAJNA POVLENSKOG ZAPISA

PRVA INTERPRETACIJA ZAPISA SA POVLENSKE KUGLE

Brojne kamene ili metalne kugle, nejednakog obima i težine, nepoznatog porekla i namene, pronađene na obroncima Kalifornije, Floride, Arizone, Kostarike, Gvatemale, na Uskršnjim ostrvima i u Indiji, već decenijama privlače pažnju svojom zagonetnošću. Godine 1970., otkrivena je i kamena kugla prečnika oko 1 m. i težine oko 3-4 tone, u potoku podzdom kraj sela Mravinjci u okolini Valjeva, na nadmorskoj visini od preko 1000 m. Otkrivač ovog objekta bio je radnik Milenko Milojević, koji je potvrdio da se slične kugle, ali manjeg obima još mogu naći na obroncima planine Povlen. Tako se i ovo izuzetno otkriće pridružilo već pomenutim zagonetkama u navedenim krajevima sveta. Međutim, kao i ostale kugle u svetu, tako i ova sa Povlena, još čekaju na svestranu naučnu analizu. Ono što Povlensku kuglu izdvaja od ostalih i što je u ovom trenutku čini retkom pojavom u svetu, jeste zapis urezan na njenoj površini.

Urezani zapis sastoji se od više simbola (grafema i brojeva), čije je istraživanje i dalje u toku. Međutim, tri veoma istaknuta znaka, koji se mogu razaznati u celini i golim okom, svojim sadržajem čine izdvojenu celinu i omogućuju

dekodiranje iz koga se mogu dobiti i pouzdaniji zaključci o hronologiji nastanka zapisa. Hronologija nas vodi u daleku prošlost praistorije, na to ukazuju izvesne analogije koje možemo naći u praistorijskom pismu ranih civilizacija. Imajući to u vidu, zaključak nas navodi na vreme datiranja između 10 i 20 hiljada godina stare ere. Ovaj podatak ne inenađuje ukoliko se podsetimo pećinskih zapisa i natpisa nađenih i u Jugoslaviji i širom sveta, čija se hronologija ili podudara sa hronologijom nastanka zapisa na Povlenskoj kugli, ili je još starija. U svakom slučaju, bar zasad, namamo pouzdaniju argumentaciju na kojoj bismo zasnovali zaključak o nešto mlađoj hronologiji, bez obzira na preciznost morfologije i prisustvo brojeva. Nenaviknuti na suočavanje sa činjenicom da je čovek imao instrumente za komunikaciju istovremeno kad i ostalo oruđe za egzistenciju, često zapadamo u nevericu i poricanje takve mogućnosti. Međutim, sve brojnija arheološka otkrića i matematičke ekspertize pećinskih zapisa i natpisa, kao i natpisa na raznovrsnim objektima, uvode nas u jednu novu realnost koja navodi na drugačije posmatranje razvoja ljudske civilizacije.

Veliki doprinos svemu tome svakako je i zapis na Povlenskoj kugli čiju prvu poruku već možemo približno interpretirati. Tri znaka višeslojnog sadržaja upućuju da morfologija ima karakter monograma i ligatura. Ova činjenica, kao što ćemo videti sintetizira u sebi kompleksniji sadžaj osmišljen radnjom i imenovanjem, čime je zadovoljena zakonitost saopštavanja.

Detaljna morfološka analiza nudi izvesne analogije koje su nam od pomoći ne samo u orijentaciji pri određivanju hronologije nastanka Povlenskog zapisa, već i u orijentaciji pri određivanju fonoloških vrednosti. Tako, na primer, znak pod brojem 1 možemo naći i u karijskom pismu, potom lidijskom iberškom, staroslovenskom, sarmatskom i kineskom. Interesantno je da je kao kineski »gatalački tekst, a ne simbol, odnosno grafema, nađen urezan na životinjskoj kosti.

Znak pod brojem 2, javlja se kao petroglif i u severnoj Americi, u karijskom, etiopskom i iberškom pismu, ali i kao petroglif u Val Kamoniki. Italijanski arheolog Emanuel Anati je na osnovu dugogodišnjih istraživanja petroglifa iz Val Kamonike došao do zaključka da ovi petroglifi mogu biti pripisani civilizaciji Kamuna koja je živela 4000 godina stare ere.

Znak pod brojem 3, nalazimo u pismu Sumera, ali i u kritskom linearnom -A pismu. Sva tri znaka imaju analogije i u egipatskom hijeroglifskom pismu. Međutim, za nas su od posebnog značaja analogije koje možemo naći u pećinskim zapisima i natpisima na području Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije, čije je istraživanje u toku. Analizom dosad istraženih pećina u ovim oblastima utvrđen je veliki fond zapisa i natpisa čija se hronologija nastanka kreće između 10 i 20 hiljada godina stare ere.

Polazeći od ovih morfoloških analogija, matematičkom ekspertizom moglo se doći i do

utvrđivanja fonološkog sadržaja pojedinih znakova na Povlenskoj kugli, uzimajući u obzir i poziciju njihovog rasporeda, kao i niti koje povezuje i osmišljava pojedine njihove delove i njih u međusobnom odnosu. Na osnovu toga, izvršeno je dekodiranje teksta čija približna interpretacija može glasiti:

Znak pod brojem 1, imao bi sledeći sadržaj: *sanrasa-nvatsavuj*, što bi moglo imati značenje: *dati-darivati-ujediniti-usredotočiti-susresti se-boriti se*.

Sadržaj znaka pod brojem 2 je sledeći: *gitusi tasati-gtais*, što bi moglo značiti: *uzvišenom pesmom, istinitom rečju*.

Treći znak čita se: *tristis*, što bi moglo imati značenje: *treći* (kako uostalom i stoji), a složenica je od reči *tri* i *stis*, što bi doslovce moglo biti: *po treći put*. Ali, ovde imamo i koren *stis* koji dolazi od glagola *stare*, što znači *stajati, ostati, zadržati se, biti*.

Prema tome, zapis može naći osmišljavanje u recima: *dati-darivati-ujediniti-usredotočiti-susresti se-boriti se-uzvišenom pesmom-istinitom rečju-stajati-ostati-zadržati se-biti*. Do ovog rezultata se došlo, između ostalog, primenom leksičkog fonda indoevropskih jezika i njihovih predhodnika.

Da li ćemo dekodiranjem ostalih simbola, čije je utvrđivanje u toku, još konkretnije osmisliti ovaj sadržaj, uzimajući u obzir i brojeve, koji će za povlensku poruku biti od prevashodnog značaja, ostaje da pokažu dalje ekspertize. Ali, ova prva

delimična interpretacija nas uverava da zapis na Povlenskoj kugli ne bi više mogao biti tajna.

XIV. PISMO IZ CERJA

IDENTIFIKACIJA I INTERPRETACIJA 1992.

Arheološki lokalitet Cerje u blizini Skoplja (Makedonija) ukazuje na tragove svojih prvih stanovnika još u ranoj etapi neolita, koja je hronološki determinisana na 6000 godina pre Hr. Arheolozi su utvrdili da se u ovom naselju život odvijao u šest faza, od ranog neolita do gvozdene doba. Ali i docnije, u istorijskom periodu, život je nastavljen u ovom naselju. Arheolozi nas obaveštavaju i o tome da raspolažu dokumentacijom koja sugerira zaključak i o postojanju svetišta na ovom naselju. Najverovatnije stoga što se smatralo da je taj prostor bio sakralizovan i pre, uočeno je da postoje tragovi svetišta iz doba rimske civilizacije, ali i iz srednjeg veka, kao što je slučaj sa kapelom posvećenom svetoj Braći Kuzmanu i Damjanu.⁶¹ Ovo je od značaja za nas jer, razvijena duhovnost jednog sveta i težnja za manifestacijom te duhovnosti svakako je imala potrebu i za njeno potvrđivanje kroz tokove kojima se kretala.

Međutim, značajan je i ambijent samog naselja u celini. Ono je okruženo dvema rečicama i sa severa

---

Miloš Bilbija - *Cerje neolitsko naselje*, Arheološki pregled, Ljubljana, 26/1985. str. 35 - 36.

zaštićeno brdom koje nosi naziv Belo brdo, što je znak životnosti, ali što istovremeno predstavlja i vertikalnu koja društvenu zajednicu povezuje duhovno sa univerzumom. Interesantno je podsetiti se identičnog oronima nedaleko od Beograda, na arheološkom lokalitetu Vinca čija se hronologija podudara sa hronologijom Cerja. I još nešto. Upravo na lokalitetu Vinca, po kojoj i jedan deo balkanske kulture neolita dobija zajednički naziv, nailazimo na veoma bogat fond pisma urezanog na keramičkim objektima za svakodnevnu upotrebu i votivnim figurama.⁶¹ Ovaj fond je značajan po tome što je dokumentovao prvi, najmlađi sistem pismenosti na ovom području u tako dalekoj prošlosti. Ali taj sistem pisma je značajan i po tome što istorijski prethodi svim do danas poznatim sistemima pisma linearne prirode.

Lokalitet Cerje nas privlači takođe jednim fondom pisma čija vrednost i značaj prevazilaze našu radoznalost za fenomenom pisma u tako dalekoj prošlosti, u prvom redu svojom linearnom prirodom. I dalje, što se upravo na lokalitetu Cerje očigledno manifestuje, pismo ranog neolita potvrđuje se ne kao znak radionica ili znak svojina, ili ne samo tako, već kao znak koji je logički osmišljen povezivanjem u celoviti iskaz, odnosno kao znak koji se reflektuje u zapisu shodno izvesnoj zakonitosti, što znači da,

---

⁶¹ Radivoje Pešić - *L origine della scrittura Etrusca*, Euroannales - Grande Enciclopedia contemporanea - Milano, 1985. str. 325-338.

takođe, proizilazi iz izvesnog sistema.⁶² Pored tragova linearnog pisma, lokalitet Cerje nudi i izvestan fond pisma ideogamske prirode. Ovde, međutim, moramo imati u vidu i činjenicu da su ovo rezultati prve faze istraživanja lokaliteta Cerje. Želeli bismo verovati da će sledeće svestranije faze istraživanja doneti bogatije rezultate upravo u pravcu otkrivanja nove dokumentacije paleopisama. Ali i ova dokumentacija je dovoljna da bismo stekli jasan utisak o uhodanim potezima pisara i svedoči o već formiranom saznanju osmišljavanja morfologije grafema. Daleko od apstraktnog i racionalnog formiranja znaka kao proizvod intuitivne igre pisara, ova dokumentacija potvrđuje upravo ovladavanje veštinom organizacije komponovanja samog znaka i njegovog mesta u poretku. Nemamo dovoljno dokumentacije da u celosti rekonstruišemo sistem pisma iz Cerja, ali nas postojeća dokumentacija upućuje na komparaciju sa već poznatim sistemima pisma u praistoriji. U prvom redu imamo dovoljno indikatora da identifikujemo morfologiju grafema iz Cerja analogijom sa grafemama iz sistema Vinčanskog pisma. Tim pre što su i hronologije ovih lokaliteta podudarne. Ali izvesne analogije nalazimo i u fondu Kritskog i Minojskog pisma.⁶³ I pored toga što ova nastaju

---

⁶² Radivoje Pešić - *Dea di Cerje*, Instituta di studi Orientali, Milano, Bolletino, anno II, No. 4, 1987, p. 7-9

⁶³ Ventris M., Chadwick J. - *Documents in Mjcaen Greek*, Cambridge, 1956.

docnije u poređenju sa vinčanskim pismom i pismom iz Cerja. Imamo analognih primera i u nekim drugim sistemima paleopisma, ali, kao što smo već napomenuli, istorijski svi su oni daleko mlađi od sistema iz koga potiče pismo iz Cerja.

Već smo istakli da u fondu pisma iz Cerja prepoznamo dve prirode pisma - ideogramsko i linearno. Ali nam dokumentacija pisma iz Cerja sugeriše i dva vremenska razdoblja njihovog nastanka. Jedno od tih razdoblja, je, kao što smo pomenuli, epoha neolita, a drugo doseže do epohe bronzne. Na to ukazuje sam materijal na kome je urezano pismo iz Cerja, ali i morfologija pisma. Ovi podaci nude mogućnost zaključka da na lokalitetu Cerje možemo naći i potrebni kontinuitet razvoja pisma, što je još jedna činjenica koja odbacuje svaku slučajnost ili import.

Na keramičkim fragmentima (Tab. III i V) prepoznatljivi su tragovi zapisa koji su nastali elementima iz porodice linearnog pisma. Teško je iz ovih fragmenata doći do definitivnog zaključka o celosti zapisa. Jedan od fragmenata (Tab. V) ostavlja utisak ornamentalnog ukrasa. Doduše i drugi fragment (Tab. III) nije daleko od ovog utiska, ali detaljnija grafološka analiza ipak otkriva linearnu anatomiju grafema koje svojom isprepletenošću sugerišu i upotrebu ligatura.

Grafološka analiza, međutim, daje sledeću situaciju na ovim keramičkim fragmentima:

Keramički fragment sa Tab. III sastoji se od ukupno osam grafema (Tab. IV). Grafema br. 1 (Tab.

IV) sa ovog objekta prepoznatljiva je u umbrijskom, retskom, etrurskom i vinčanskom pismu i ima fonetsku vrednost *T*. Grafema br. 2 je poznata u etrurskom i vinčanskom pismu i ima fonetsku vrednost *U*. Grafemu br. 3 nalazimo u kiparskom pismu gde ima fonetsku vrednost *RO*, međutim, u lepontskom pismu ova grafema ima fonetsku vrednost *Š*, a u Knososu *A*. Grafema br. 4 u vinčanakom pismu ima fonetsku vrednost *A*, ali se sa istom fonetskom vrednošću, nešto modifikovana javlja i u pelaškom i u etrurskom pismu. Grafema br. 5 u pismu *biblosa* ima fonetsku vrednost *K*, u mezapskom *KH*, dok je u etrurskom i vinčanskom pismu njena fonetska vrednost *H*. Grafema br. 6 ima fonetsku vrednost *U* u etrurskom, retskom i vinčanskom pismu. Grafema br. 7 ima fonetsku vrednost *K* u prasabelskom, mezapskom, sikulskom, etrurskom i vinčanskom pismu. Grafema br. 8 ima fonetsku vrednost *R* u pelaškom, sikulskom, prasabelskom i vinčanskom pismu.

Keramički fragment sa Tab. V ima takođe osam grafema. Grafema br. 1 (Tab. VI) sa ovog keramičkog fragmenta ima fonetsku vrednost *GH* u karijskom pismu, *C* i *G* u pelaškom, etrurskom, oskijskom, dok u vinčanskom pismu ima fonetsku vrednost *S* i u izvesnim situacijama *K*. Grafema br. 2 u frigijskom pismu ima fonetsku vrednost *L*, u brahmi pismu *LA*, i u vinčanskom pismu *L*. Istu fonetsku vrednost ima i u mezapskom i nešto modifikovano u falijskom. Grafema br. 3 ima fonetsku vrednost *M* u frigijskom, mezapskom i

vinčanskom pismu, dok je u etrurskom i umbrijskom njena fonetska vrednost *Š* i *ŠČ*. Grafema br. 4 ima fonetsku vrednost *Y* u grčkom pismu. Grafema br. 5 ima fonetsku vrednost *C* u jermenskom pismu, dok je u vinčanskom pismu njena fonetska vrednost *U* ili *V*. Grafema br. 6 ima fonetsku vrednost *L* u etrurskom, umbrijskom, oskijskom i vinčanskom pismu. Grafema br. 7 ima fonetsku vrednost */* i *J* u iberskom pismu. U venetskom i vinčanskom pismu ova grafema ima fonetsku vrednost *C*. Grafema br. 8 ima fonetsku vrednost *L* u feničkom, falijskom i vinčanskom pismu.

I pored toga što bismo matematičkom operacijom proračuna verovatnoće fonetske vrednosti došli do izvesnih rezultata, pokušaj rekonstrukcije ovih zapisa i njihove transliteracije ne bi nas doveli do njihove aproksimativne interpretacije zbog svoje fragmetarnosti. Stoga se u ovom trenutku moramo zaustaviti samo na prepoznavanju grafema, njihovoj morfologiji i traganju za analogijama njihovih fonetskih vrednosti.

Međutim, zapis na votivnoj figuri stilizovane golubice (Tab. I)⁶⁴ nedvosmisleno potvrđuje zapis koji je nastao linearnim pismom. Na dnu ovog objekta urezana je i spirala koja svoje poreklo vodi

---

⁶⁴ U svojoj raspravi *Magna Mater kao pojam i likovni izraz*, Branko Gavella napominje: »Magna Mater živi u ideji univerzalnog duha koji je ikonografski imao lik žene, da bi tek docnije dobio svoj simbol u slici goluba, koji je kao atribut Astarate bio poznat još u ikonografiji stare ere. - Branko Gavella - *Iz dubine vekova*, Zagreb, 1977. str. 305.

iz porodice piktografske prirode pisma i svakako simboliše plodnost, kao i sama ptica kao idol. Ceo zapis na ovom objektu sastoji se od ukupno deset znakova. Tačka ili krug ih povezuje i dopunjuje u različitim pozicijama, što sugerira mogućnost prihvatanja njene prevashodne funkcije u određivanju ili stvaranju posebne fonetske vrednosti određene grafeme. Usvajamo li tačku kao takvu, a ona se nameće upravo kao takva, oslonac za to možemo naći u sanskrtskom pismu devanagari, a docnije i u etrurskom pismu.⁶⁵ Iz ovoga proizilazi da je tačka imala veoma važnu ulogu transformacije fonetske vrednosti grafema u paleopismu.

Drugi objekat (Tab. VII) sa zapisom na lokalitetu Cerje je bronzani pečat. Slične pečate nalazimo i na lokalitetu Starčevo u starčevačkoj kulturi koja se hronološki podudara sa hronologijom lokaliteta Cerje,⁶⁶ ali i u kulturi Mohendži-Daro u Indiji.⁶⁷ Zapis na ovom pečatu je u reljefnoj tehnici postavljen na njegovom dnu i obema vertikalnim stranama. Ovaj zapis sastoji se od ukupno dvadeset grafema linearne prirode (Tab. VIII). Pojedini njegovi znaci se ponavljaju što govori o primeni izvesne zakonitosti ortografije, dok se pojedini znaci u

---

⁶⁵ Radivoje Pešić - *L Origine della scrittura Etrusca*, Euroanales - Grande Enciclopedia contemporanea - Milano, 1985. str. 325-338.

⁶⁶ Vladimir Georgiev - *Pismenite znaci vrhu pečata ot Karanovo*, Arheologia, Sofia, god. XI. br. 1, 1969. str. 10

⁶⁷ I. E. Gelb - *Opit izučenia pisma*, Moskva, 1982, str.93

ponavljanju dopunjuju izvesnim novim elementima, čime se svakako dolazi do njihove nove fonetske vrednosti, što znači da, imamo i upotrebu ligatura.

Zapis na votivnoj figuri urezan je na njenom dnu kružnim tokom oko spirale koja ima centralno mesto (Tab. I). Znak br. 1 (Tab. II) pored linearne konstrukcije svoje strukture ima u svojoj kompoziciji i četiri ravnomerno raspoređene tačke. Ovu grafemu nalazimo u fondu vinčanskog pisma gde nosi fonetsku vrednost *M*. Ona se u tekstu ponavlja još dva puta (br. 4 i br. 8). Grafema br. 2 ima svoju analogiju u feničkom pismu sa fonetskom vrednošću *SIN*. Ali je nalazimo i u vinčanskom pismu gde u jednoj varijanti nosi fonetsku vrednost *T*. Ona se još jedanput ponavlja u tekstu pod br. 9. Grafema br. 3 ima svoju analogiju u karskom pismu sa fonetskom vrednošću *VU*, ali u vinčanskom pismu njena fonetska vrednost je *N*. Ova grafema se ponavlja u tekstu još dva puta pod br. 5 i 6.

Usvajajući mogućnost da primena tačke sugerira potrebu za njenom transformacijom u vokal, u ovom slučaju vokala *A* i */*, uz pomoć vinčanskog pisma omogućeno nam je da dođemo i do logičke transliteracije koja će nam dalje omogućiti interpretaciju teksta. Na osnovu toga ovaj tekst će doslovno glasiti:

MATA - NAMA - NIN

Ako imamo u vidu da objekat predstavlja stilizovanu pticu koja svakako simboliše Magnu mater kao boginju plodnosti, na šta upućuje i spirala urezana na centralnom mestu, koja kao što smo već

izložili, predstavlja simbol plodnosti, i sam sadržaj zapisa nas podseća na semantički sloj reči NIN koji nalazimo u sumerskom vokabularu. To je još očiglednije u primerima sa epitetima koje ona kao gospodarica (boginja) nosi:

NIN - TU, gospodarica rađanja NIN - HURSAG, gospodarica kosmotvorne planine NIN - MAH, uzvišena gospodarica NIN - LIL, gospodarica vazduha Ali i u primerima INANA kao sinonim za boginju IŠTAR, ali i u NINIB, kao gospodaru rata i mira, u NANNAR ili NANNA (mesec) gospodar živome magije i mudrosti, i NABU, ili NEBU, bogu zvezdoznanstva, gospodaru kosmičke odmerenosti.⁶⁸

Dodamo li ovoome MATA, na sanskrtnu MATR (majka), ali i u porodici ostalih indoevropskih jezika za označavanje pojma materinstva, tekst se može interpretirati na sledeći način:

MAJKA NAMA (ili NAŠA) GOSPODARICA
(BOGINJA)

Međutim, sanskrtsko NAMAS nam sugerije dragi sadržaj - NAKLON, POŠTOVANJE, BLAGOSLOV, ili NAMASJA - DOSTOJNO POŠTOVANJA. Prema tome definitivna interpretacija je bliža pravom sadržaju zapisa:

MAJKA DOSTOJNA POŠTOVANJA ili

---

⁶⁸ Marko Višić - *Zakonici drevne Mesopotamije*, Beograd, 1985, str. 21.

BOGINJA MAJKA DOSTOJNA POŠTOVANJA.

Dragi objekat sa zapisom je bronzani pečat (Tab. VII). Njegova centralna poruka nalazi se na dnu. To je u stvari znak za otiskivanje, umnožavanje. Ovaj centralni znak oivičen je cik-cak linijom koja predstavlja traku života, njegovu genezu i evoluciju, što znači da nije slučajna. Kao ukras ona je spontano utkana u kompoziciju radi dopunjavanja i isticanja perceptibilnosti centralnog znaka. Pored toga ona je veoma prihvatljiva i kao uprošćeni uglasti meandar koji je najstariji od svih motiva i vodi poreklo još iz paleolita.⁶⁹ On izražava ideju za produžetak roda i vera između pojedinih naraštaja. On je nastao iz otvorenog i zatvorenog trougla koji su dati kao modeli arhetipa grafeme. Ti elementi sadrže u sebi i grafemu M koja je znak duhovnog otvora horizonta, otvor sveta⁷⁰ ali i centralni (središnji) znak (glas) iz koga se kreće (širi) unazad i unapred, do prozirne zone vidljivosti i čujnosti o čemu nalazimo potvrde u svim savršenim azbukama.

Otvoreni i zatvoreni trougao kao arhetip grafeme nalazimo i u silabario Lepenski vir (7000 god pre Hr.)⁷¹ Ovaj silabarijum sadrži i znak M u

---

⁶⁹ Hemieta Todorova - *Kameno-mednata epoha vo Blgaria*, Sofia, 1986. str. 207

⁷⁰ po Klodelu M je ono što biće crpe iz sebe kao život. Paul Claudel, *Ideogrammes occidentaioc*, Paris 1926, str. 989-90.

⁷¹ Radivoje Pešić - *Sillabario Lepenski vir*, Istituto di studi Orientali, Milano, 1985.

istoj funkciji kao i na pečatu iz Cerja. U frigijskom pismu ovi znaci (grafeme) koji su na Tab. VIII pod br. 1, 2, 3 imaju fonetsku vrednost L, D, M, što je identifikovno i u vinčanskom pismu, inače daleko mlađem od frigijskog.

Centralni zapis na pečatu, dakle, sastoji se od tri znaka. Kao inicijalni oni nude moguć prodor u semantički sadržaj. Grafološka analiza, međutim, daje sledeću situaciju: grafema br. 18 (Tab. VIII) nalazi se u kritskom i minojskom pismu i ima fonetsku vrednost *WE*. (Tab. IX, br. 75). Grafema br. 19 u kritskom pismu ima fonetsku vrednost *DZE*, a grafema br. 20 u pismu biblosa ima fonetsku vrednost *RA*. Polazeći od pretpostavke da je centralni zapis ortografski dat kao monogram, preostaje prepoznavanje sledećeg iskaza:

WE - RA - DZE

Grafema br. 19 ima svoj ekvivalent u vinčanskom pismu i fonetsku vrednost *S* ili alternativno *Z*, a za preostale dve grafeme nemamo ekvivalente u vinčanskom pismu, iz čega se može pretpostaviti da je pismo, koje je upotrebio pisar iz Cerja, na šta ukazuje i vreme u kojem je nastao objekat i zapis, daleko mlađe u odnosu na Vincu i vinčansko pismo i da je morfološki i fonološki moglo biti korenito modifikovano. Stoga bi pokušaj identifikacije ovog zapisa uz pomoć vinčanskog pisma bio moguć jedino uz učešće kritskog i biblos pisma. Na taj način semantički sadržaj zahteva sledeću transliteraciju:

WE - RA - SE

Ova transliteracija, s druge strane, nudi bukvalnu interpretaciju:

VE - vera

RA - svetlost

SE - seme (koren)

I omogućuje sledeću konačnu interpretaciju:

VERA (JE) KOREN SVETLOSTI.

Drugi zapis na ovom objektu nalazi se s obe njegove vertikalne strane. Grafološka analiza ovog zapisa upućuje nas na sledeću situaciju:

Grafema br. 4 (Tab. VIII) ima fonetsku vrednost *N* u mezapskom pismu, u pasabelskom njegova fonetska vrednost je takođe *N*, starosirijsko pismo daje fonetsku vrednost *M* za ovu grafemu, dok u vinčanskom ima takođe fonetsku vrednost *N*.

Grafema br. 5 ima fonetsku vrednost *I* u pelaškom pismu, u venetskom i etrurskom je takođe *I*, dok u vinčanskom pismu ima fonetsku vrednost *I*, ali u izvesnim situacijama i *IJ*.

Grafema br. 6 nahodi se u pismu biblosa i ima fonetsku vrednost *N*, u pismu kharošti ova grafema ima fonetsku vrednost *TVA*, u japanskom hiragana pismu njegova glasovna vrednost je *TE*, ali u vinčanskom pismu postoji jedna varijanta ove grafeme čija je fonetska vrednost *N*.

Grafema br. 7 nahodi se u pelaškom pismu i ima fonetsku vrednost *K* i *Sl*. Istu fonetsku vrednost ima i u venetskom, etrurskom i vinčanskom psimu.

Grafema br. 8 ima fonetsku vrednost *77* u kiparskom pismu, u karijskom ima, takođe, istu fonetsku vrednost, u likijskom pismu ima fonetsku

vrednost *E* i *E A*, a u minojskom nešto modifikovano daje fonetsku vrednost *ZO* (Tab. IX, br. 20). U vinčanskom pismu njena fonetska vrednost je *T*.

Grafema br. 9 ima iste fonetske ekvivalente kao i grafema br. 7 bez elementa koji u vinčanskom pismu daje vokal. U japanskom pismu hiragana ova grafema ima fonetsku vrednost *HI* dok je u vinčanskom, kao što smo već izložili *S*.

Znak. br. 10 je forma u nizu kojim je oivičen pečat, a koja sadrži elemete izložene gore kao modele arhetipa grafeme.

Znak br. 11 analogan znaku br. 5 kao grafemi koja ima glasnovnu vrednost *I*, međutim u vinčanskom pismu se javlja i kao *IJ*.

Grafema br. 12 je identična sa grafemom br. 6. Čini se na prvi pogled da ova grafema svojom morfologijom odstupa u izvesnom smislu od morfologije grafeme pod br. 6, međutim, svojom pozicijom ona ne daje drugu sadržinu, što znači da se to odstupanje javlja samo kao karakteristika stila pisara.

Grafema br. 13 ima fonetsku vrednost *U* u venetskom, etrurskom i vinčanskom pismu.

Grafema br. 14 je analogna grafemi br. 9 i ima istu fonetsku vrednost.

Grafema br. 15 prema svojoj situiranosti u tekstu ima fonetsku vrednost persijsko-aramejskog *L R*. Očigledno je da ona u tekstu na pečatu iz Cerja predstavlja ligaturu i može se čitati kao *LI*. Izvesne varijante ove grafeme sa istom fonetskom vrednošću nalazimo i u fondu vinčanskog pisma.

Grafema br. 16 identična je sa grafemom br.11 i ima fonetsku vrednost *IJ*.

Grafema br. 17 ima istu fonetsku vrednost kao grafema br. 9.

Na osnovu ove grafološke analize i primenom matematičkog zakona verovatnoće, došli smo do sledećeg poretka grafema u ovom tekstu: N-I-N-S-I-T-S-N-U-S-I-L-I-S

Transliteracija iskaza, međutim, može imati sledeći poredak:

NIN - SITS - NUS - IL -IS

Ova transliteracija nas, međutim, ne upućuje na logički zaključak o semantičkoj sadržini teksta, ali pokušaj čitanja s desna na levo, što je i bilo uobičajeno u ortografiji nekih praistorijskih pisama, kao što je to primer sa etrurskim, daje nam sledeći poredak:

SI - LI - SUN - STIS - NIN

U traganju za verodostojno bližom interpretacijom sadržaja pošli smo od izvesnih korena sanskrtskog vokabulara, što je dalo sledeće rezultate: SI - up. SINOTI/ SINUTE/ SINATI/ SINITE, pf. SISAYA; ASAISTI/ ASESTA/ pp. SITA, SINA - povezivati, ujediniti. LI - LINGA, n. - simbol, znak SUN - SUNA - rođeni, rascvetani, radosni STIS - STI, m. pl. - čeljad STI - PA - zaštićujući podanike ili podčinjene NIN - (smo već obrazložili kao) gospodarica, boginja, shodno sumerskom.

U sanskrtu je NIPA - glava, gospodar, ali u slovenskim jezicima NANA je stara, najstarija majka, poštovana majka, što znači vrhovna majka u porodici.

Na osnovu ovako obrazložene analize grafema, njihovog poretka u tekstu, njihove glasovne vrednosti u poretku i tumačenja njihovog korena, ovaj tekst možemo interpretirati sledećim sadržajem:

UJEDINITI (U) ZNAK RADOSTI ČELJAD
(POTOMKE) BOGINJE.

Transliteracija ovog teksta uz pomoć drugih vokabulara ne daje rezultate što u ovom slučaju pokreće na izvestan način lingvistički problem u odnosu na teoriju indoevropske zajednice jezika.

Možda je danas još jedan trenutak koji obavezuje na rekonstrukciju teorije indoevropskih jezika. Problem je veoma važan. Uprkos svemu, jer ne bismo mogli zanemariti činjenicu da je indoevropsko *klewos* - slava, ne samo bitna vrlina, već i karakter i energija. U vinčanskom pismu grafema 5 ima i fonetsku vrednost K, kao što smo to utvrdili i u pismu Cerja. Stoga se ponovo postavlja pitanje da li su slovenski jezici nastali mnogo docnije iz jedne grane indoevropskih jezika, kako nas na to podseća Andre Martine.⁷² Dalja istraživanja praistorijskog pisma će svakako doprineti da se nešto promeni u našim dosadašnjim saznanjima o korenima idoevropskih jezika. To može veoma ozbiljno poljuljati i teoriju o seobama »indoevropljana«, a to

⁷² Andre Martine - *Indoevropski jezik i Indoevropljani*, Novi Sad, 1987. str. 94.

već ugrožava naviknutost na jednu istoriju čija je dokumentovanost do sada više puta dovedena u sumnju.

Ovo nas upozorava i na dosadašnji odnos prema duhovnim tekovinama bliže i dalje praistorije. Ne može se više polaziti od pretpostavke da je duhovnost sveta dalje i bliže praistorije rudimentrana u odnosu na našu. Na to ukazuju veoma složeni sistemi te duhovnosti koja je trajala u težnji za opstankom i osvajanjem određene vizije sveta. Kao naslednici kreativnosti tog duha »prebrzo smo shvatili da smo postali mudri«, kako nas na to podseća Andre Lerua-Guron.⁷³

Potrebno je suočiti se sa još jednim značajnim dokumentom koji nam nudi lokalitet Cerje, sa terakotom Magna Mater, pa shvatiti da je čovek još u ranom neolitu, ovde na Balkanu, bio usmeren i na veoma složene intelektualne i duhovne prodore. Plodovi njegovog istraživanja duha, danas je već izvesno, nisu ostali u zatvorenom krugu na prostranstvu svog nastanka, već su se širili na sve strane sveta. To nam otkriva jednu novu duhovnu geografiju koju više ne možemo mimoilaziti.

Magna Mater iz Cerja, originalna u svom likovnm izrazu i bogata svojim sadržajem, najbolji je izraz jedne folosofske koncepcije života i sveta, koji još ne možemo rekonstruisati uravo zbog našeg

⁷³ Andre Lerua - Guran - *Praistorijski lovci*, Beograd, 1987. str. 135.

defektnog shvatanja praistorijskog sveta. Kao izraz ideje da je zemlja vrhunski princip života, Magna Mater iz Cerja je likovno koncipirana tako da manifestuje zakonitosti na kojima je zasnovan život. Njen kosmogonski i kosmoteistički aspekt manifestacija je višeg stepena saznanja sveta. Drukčije ne bismo mogli da shvatimo njenu suštinsku poruku koja za potomke nije bila uputstvo, već opomena o načinu opstajanja.

Je li moguće u tom slučaju da potomcima ove Magne Mater bude nemoguće ili nepotrebno prodreti i do pisma kao do najviše svetlosti? Kome su oni pisali i zašto, pitaćemo se još. Možda svima, možda i nama. Hoće li naša civilizacija viškog stepena intelektualne energije, visokog stepena tehnološkog instrumentarijuma i visokog stepena samoljublja, smoći snage da pročita te poruke i poruke ostalih pisara paleolita i neolita? Čini se da bi to bila suvišna avantura. Da li?

Nešto se dogodilo sa našom epohom. Naša epoha nas je lišila nekih osnovnih osećanja i znanja. Bila bi to surova istina. Ako je istina.

Cerje
T. I - VIII

Radivoje Pešić
PRVA SISTEMATIZACIJA

Tabla I

Tabla II

1		8	
2		9	
3			
4		10	
5			
6			
7			

Tabla III

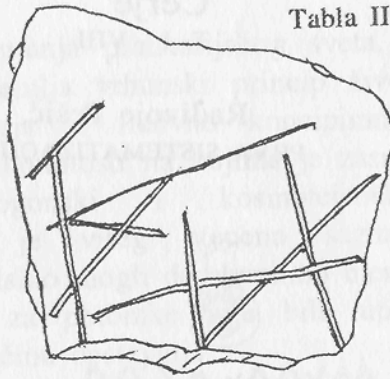

Tabla IV

1	T	5	X
2	X	6	V
3	X	7	K
4	X	8	†

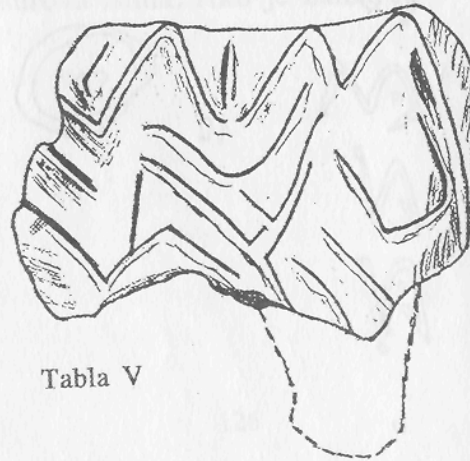

Tabla V

1 <

Tabla VI

5 U

2 ^

6 J

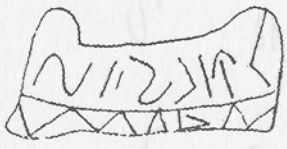
3 M

7 L

4 V

8 L

Tabla VII

1	∧	11		Tabla VIII
2	△	12	∞	
3	∩	13	∩	
4	∪	14	L	
5		15	∩	
6	∪	16		
7	∩	17	(	
8	↑	18	∪	
9	<	19	∩	
10	∩	20	∪	

KAKO POMOĆI EVROPI

XV . NA PRAGU TREĆEG MILENIJUMA CIVILIZACIJA BEZ MILOSTI

Istraživanja istorije bolesti naše civilizacije traju već dugo pa se tako i samo istraživanje pretvara u bolest koja paralizuje njegove težnje još sa polazne tačke. Univerzalni sistemi su napušteni. Prezasićenost artefijelnih znakova dovela je do moždanih trovanja veoma teško izlečivih ili neizlečivih. Svet ne može da pomiri sve svoje snage. Upotreba čula je zakržljala. Funkcija jezika je toliko istrošena, toliko nestvarna da više i ne postoji. Težimo novim oblicima koji još samom težnjom bivaju antioblici jer oblike ne uočavamo oko sebe. Tragamo za supstancijalnim analogijama koje nas uvlače u koncentrične krugove. Davno zastareli modeli škole unakazili su i ono malo preostale energije. Istočna civilizacija doživljava nova duhovna i materijalna razaranja. Zapadna civilizacija tako haotično, tako nakaradno konstruisana ima prevashodni cilj da oduzme dušu čoveku. Isuviše je suženo prostranstvo između istoka i zapada. To prostranstvo je suženo ne u smislu približavanja već u smislu neprepoznavanja. Uzeto je kao pukotina koju bi, eventualno, trebalo popuniti radioaktivnim otpadom Evrope, a ne kao sveta zemlja na kojoj jedino može doći do pomirenja pobesnelih strasti takozvane nove civilizacije ili još

ndefinisanog ali surovo ponuđenog novog poretka sveta.

Svi kontinenti su otkriveni. Moramo se pomiriti sa tom činjenicom. Pusta ostrva ne mogu dugo opstati u svojoj idili jer ih umorni tragači uvlače u asimilaciju sa tom našom, u svakom slučaju, poraženom civilizacijom. Put u kosmos ne obećava novu zemlju. Sve mogućnosti bekstva i izolacije su iscrpene. Preostaje samo novi duhovni kontinent koji je iznad ojađene nade i podnošenja, koji je u istini.

I religije i ideologije su poražene same sobom. Svetu su suvišni posrednici za komunikaciju sa Bogom. Još manju potrebu svet oseća za posrednicima koji će ga otuđivati od Boga. Zagovornici evolucije i revolucija, novih ideologija i ideala, smešni i jadni u isto vreme, seju i dalje svoje jalove viruse kojih se svet gnuša i grčevito kloni. Posednici kapitala i oružja, unakazivši svoju svest nezadrživom pohotom, u svom očaju i pirovanju mogu jedino da unište vasceli svet kome, zasigurno, i ne pripadaju, ali u čijem će uništenju, konačno, naći i svoju sopstvenu smrt.

Može li čovečanstvo i dalje biti izloženo tom brutalnom poniženju, tom svirepom kraju? Je li čovečanstvo zaista toliko nemoćno da se suprotstavi probisvetima i nezalicama koji upravljaju njime? Konačno, zar je čovečanstvo pristalo na tako crnu svoju sudbinu?

Mnoštvo religija i sekti preplavilo je svet unakrst planete. Mnoštvo trgovaca ljudskim dušama nudi spasenje sveta. Seansa mračnjaštva ne posustaje.

Život se već davno odvija u duhovnoj kataklizmi. Energija mržnje na svetu, jednako podhranjivana novim međusobnim zavadama sveta, prouzrokovala je promenu klime. Buđenje vulkana, pomeranja zemljinog tla, pohod smrtonosnih oboljenja ljudskog organizma sveukupne prirode.

Nenavikao da vidi samog sebe čovek je postao ništavilo samom sebi. Rizikujući svoj život on ne nalazi nikakvog osećanja za rizike na koje je osudio svoje naraštaje. Zadojen osećanjem otuđenja on je otuđio sve oko sebe. On nema soju prošlost, on se odriče svoje budućnosti. On živi u trenutku koji nije njegov, u trenutku koji mu nedostaje. On živi u nekom međuvremenu jer je svoje vreme razorio hitajući ka nekom cilju koga nema na vidiku, koga nema ni u svojoj iluziji.

Čovečanstvo je svesno svoje nesreće. I najčešće je uzima samo kao pomodnu realnost. Na svakom koraku vode se razgovori o sudbini sveta, na svakom koraku svi nude rešenja bez obzira na stepen svojih elementarnih znanja. Bezbroj suludih projekcija sveta je nadohvat ruku. Pomahnitala mašinerija destruktivnosti i laži ne zaustavlja rad na ispiranju svesti s jednog na drugi kraj sveta. Proizvedeno je na hiljade moćnika, na hiljade spasilaca. A svet je ipak ostao usamljen i nemoćan u svojoj patnji, usamljen i nemoćan pred sopstvenom konačnom katastrofom.

Sve ponuđene nove utopije vode u nova sve svirepija nasilja. Osvajači tuđih sloboda nameću svoju slobodu u ime tobožnje slobode ličnosti. Tako

nasilnici preuzimaju ulogu oslobodilaca i uvode svet u novi sistem robovanja.

Sve imperije su mrtve samo prividno. Nikada ih nije bilo toliko u svim oblastima života kao u toj našoj civilizaciji danas. I sve imaju iste snove, iste težnje, ista oruđa i oružja kojima svakodnevno obogaljuju svet kako bi ga držali u pokornosti, u strahu i strepnji za svakodnevnicu, u nedoumici za pravo na svoj život.

A život se odvija tako kao da se to tamo nekom drugom događa, kao da će sve to mimoići nas i naše najbliže. Svet ne može upasti u tragičnu ravnodušnost u koju je upao. S druge strane, usamljena traganja za smislom unapred su anatemisana, kao neposlušnost, kao opasna igra i kao bogohuljenje.

Ko su sudije?

Poslužimo se Sokratovim zaključkom »Oni, koje je priroda osudila«.

Može li se nakon svega toga još oklevati. Nije li isuviše kasno za bilo kakav pokušaj otrežnjenja. Može li se ponuditi jedna nova projekcija sveta a da se ne zapadne u još jednu protivurečnost, a da se ne zapadne u šlepu ulicu u koju su zapadale sve dosadašnje projekcije. Može li se u postojećoj konstataciji primetiti onaj uvek prisutni zračak neumitne istine dostojnog opstanka.

Martin Luter je u jednom trenutku svog prosvetljenja zavapio: »Pođimo na Istok, pođimo na izvore!« Ali se na Istok ne može poći sa umišljenom namerom da mu se nametne svoja sloboda jer upravo

je Istok sama sloboda, par lui meme. Na Istoku je prvo lice jednine tvad (ti), a ne mad (ja), jubmad (ti, vi, vas dvoje), a ne asmad (ja, mi, nas dvpje). Može li se svet pomiriti sa tom gramatikom filosofije života i poći na izvore, neizvesno je. Put do istine je težak, ali je ipak jedini. Sve ostalo je bespuće. A svet se nalazi na raskršću beskonačnosti.

Uprkos svemu, i kad bi smo bili spremni, ne možemo podleći agresiji besmisla koja nam nameće skepsu. Jer ta agresija vrši udarce na naličje u kome živimo. Lice istine je s one strane naličja. Nevidljivo je za nas same jer se ne okrećemo prema njemu da bismo ga prepoznali. Neprepoznatljivo je i za agresiju. Ono je odbačeno od nas samih da bismo prihvatili naličje koje je promenljivo, koje jednako menjamo. A jedino na toj drugoj strani možemo biti sami sebi učitelji, sami sebi sudije i gospodari. I odbraniti se od agresije besmisla.

Uskoro će iza nas ostati okean krvi drugog. milenijuma. U tom okeanu potonuli su mnogi svetovi. Za nama će ostati Hirošima i Nagasaki. Ali je pitanje da li će ostati za nama.

Nužno je, u prvom redu, savladati okamenjenu instituciju i osloboditi volju koju su sputali dosadašnji sistemi obrazovanja i vasipitanja. Nužno je suočiti se sa novim kulturama i videti da sve skupa liče jedna na drugu. Kao da su izgovorene sve reči, kao da su obuhvaćene sve dimenzije. Kao da su blokirani svi prostori za razvoj kreativnog duha. Nužno je osloboditi se mehaničkog funkcionisanja svesti.

Protivurečne kulture naše civilizacije poremetile su strukturu biološke memorije. Duhovno i materijalno asimetrične, opterećene jedino brigom o svom dvorištu i svojim mitologijama, gazeći preko leševa one ne mogu da ponude više ništa sem svoje pseudomoralnosti.

Novi naraštaji ne mogu više biti na optuženičkoj klupi. Naša civilizacija nema prava na vreme koje dolazi jer nije imala prava ni na svoje vreme koje je obogaljila, od koga je načinila pustoš. Novi naraštaji imaju pravo na svoju školu, na istraživanje svoje stvaralačke energije, na upotrebu sopstvene svesti. Ta škola će svakako biti bez poslušnika i šarlatana. Nerazbaštinjena od svog identiteta koji se više ne može poistovetiti sa bilo kojim vidom programiranja svetlosti i svetosti.

Jedini korak koji ova civilizacija može da učini na pragu trećeg milenijuma je u oslobađanju od zatočeništva, na koje osuđuju buduće naraštaje. Sve pripreme za doček trećeg milenijuma, osuđuju buduće naraštaje. Sve pripreme za doček trećeg milenijuma, ispostavilo se, bile su pogrešno usmerene. Uostalom, treći milenijum i ne pripada svetlu ove civilizacije. Tuđe vreme se više ne može otimati.

Neizvesno je da li je naša civilizacija kadra da učini taj jedini korak. Ali je izvesno da smo, pre svega i iznad svega upućeni na razumevanje samih sebe. A da bismo razumeli sami sebe nužno je usredsrediti energiju na razumevanje drugih. Tako bismo došli do razumevanja same duše. Potrebno je, dakle, ići do same duše. Ići takođe do duša sveg

sveta, do duša životinja i bilja, do duše materije. Ići do duše svemira.

Jedino nas ovo može povratiti iz sopstvenog izgnanstva. Nas, ovde u Evropi i nas, tamo na drugim kontinentima. Nas u našoj prošlosti i nas pred poslednjim iskušenjem. Ljudske mogućnosti su neograničene, kako je podsećao Šekspir. Ali čovek naše civilizacije konačno mora da shvati da ne može više biti superioran nad prirodom.

XVI. SLOVENSTVO, I MI U NJEMU...

Slovenstvo, i mi u njemu, prolazili kroz veoma tešku fazu svog razvoja naročito poslednjih nekoliko godina. Tih nekoliko godina predstavljaju u stvari presudni trenutak od koga zavisi hoće li i kako slovenska civilizacija uopšte opstati. Realizacija mračnog projekta uništenja slovenske civilizacije traje već dugo sa promenljivim uspehom, ali se čini da je ovom prilikom dostigla svoj najbrutalniji nivo. Razaranje je počelo iznutra obuhvativši sve strukture, sve institucije, prodirući u najdublju prošlost, poricajući je i nametajući očajanje i beznade. Da bi se do tog stanja došlo bilo je potrebno pridobiti veliki broj slovenskih izroda. Lišeni svake moralne komponente, oni su prihvatili ulogu raalizatora tih projekata koji su iz korena uništavali identitet naroda iz koga su i sami ponikli. Zavera anglosaksonske koalicije protiv slovenske civilizacije vuče svoje korene iz dublje prošlosti, ali je ona danas razgolićena kao nikad ranije. Njene sluge su na svakom koraku našeg okruženja prepoznatljive svojom metodologijom degradiranja svake vrednosti slovenske civilizacije. Ti privrženici poniznosti i straha, osvojivši ključne pozicije u svim institucijama društvenog, kulturnog, prosvetnog i naučnog života uspeali su da nametnu takav duhovni sterilitet i kondicioniranje uma, da je teško suprotstaviti im se bez posledica. Zaštićeni plastom oficijelnosti i

zvučnim titualama koje su stekli kao politički podobni, oni i dalje u ime nekakve nove demokratije prljavo obmanjuju narod, ukazujući mu na tobožnje izlaze iz teške situacije u koju su ga zapravo oni uveli, sa namerom da ga tu i ostave kako bi ispunili zavet svojim gospodarima.

Slovenska historiografija XIX veka pokušala je da rasvetli mnoge stranice istorije slovenske civilizacije. Međutim, historiografija XX veka je kategorički odbacila ta istraživanja kao nepouzdana. U stvari, historiografija XX veka prihvatila je takozvanu nordijsku istorijsku školu koja je konstruisala prošlost evropske civilizacije, ukazujući preimućstvo u svemu nordijskim plemenima i narodima. U toj konstruisanoj istoriji, Sloveni nisu zauzimali ni sekundarno mesto u razvoju evropske civilizacije. Tako falsifikovana istorija, međutim, bila je nametnuta i Slovenima kao jedina njihova istorija i sudbina. Sa tom falsifikovanom istorijom manipulišu i danas protagonisti imaginarnog novog svetskog poretka. Ropska poslušnost njihovih .slugu ovde, s druge strane, ne posustaje u svom mračnom pohodu na istinu i to je dovelo do najnovijih stradanja slovenskih naroda, a posebno nas u njima.

I dok s jedne strane imamo falsifikatore i protagoniste tih falsifikata, s druge sgrane imamo gomilu stručno jalovih, koji takođe svojim zapanjujućim neznanjem pokušavaju da unesu pometnju, kako bi se negiranjem svega, uključili u tokove nauke. Služeći se političkim smicalicama, mnogi nosioci naučnih kompetencija kod nas,

sputavaju i dalje svaku novu naučnu misao, svaki novi korak koji nas približava istini, koja nas približava identitetu. Oni su stvorili nepodnošljivu stvaralačku klimu koja je prognala mnogo nadarenog sveta van zemlje. Takve nosioce kulture i nauke, koji su kao politički podobni zauzeli vodeća mesta u ključnim institucijama nauke i kulture, trebalo bi upravo prognati iz tih institucija, ako bismo želeli da se naši prognani umovi vrate svome ognjištu. Ako bismo želeli da imamo nauku i kulturu. I danas su poznate mnoge ličnosti iz tog sveta nauke i kulture koji svoja neznanja i svoju nenadarenost brane preko medijskih institucija ucenama, pretnjama, peticijama, kao u vreme cirkularnih pisama ideoloških komisija, zloupotrebljavajući institucije koje su svojevremeno uzurpirali svojom političkom odanošću režimu. Štete koje nanose te garniture moćnika su neprocenjive za našu nauku i kulturu. Oni su takva bruka za našu nauku i kulturu u svetu, da je teško sprati je u neko dogledno vreme.

Mladim generacijama je nužno pokloniti svako poverenje i preporučiti im da ne slede primer svojih učitelja. To je tragično, ali to je sudbina naših mladih naraštaja u oblasti nauke i kulture, u svim oblastima života. Samo mladi naraštaji izolovani od svojih konzervativnih učitelja mogu doneti novu stvaralačku klimu. To su i potvrdili svojim radom u svetu.

Nova istorijska škola kod nas, nastala je upravo kao nasušna potreba našeg opstanka. Dogmatska škola u nauci, posebno u istoriografiji, za poslednjih pedeset godina dovela je do katastrofalnih

posledica u nauci. Samo opterećena ideološkim i političkim zahtevima trenutka, ta škola je preuzimala ulogu superiornog arbitra u tumačenju istorijskih istina, služeći isključivo vladajućoj ideologiji, a ne nauci. Nova istorijska škola je u potpunosti i definitivno odbacila takvu nauku i posvetila se slobodnom istraživanju i interpretaciji novih istorijskih izvora, osmišljavajući svoju orijentaciju transistorijsku i zasnivajući je na strogo naučnoj zakonitosti.

Rezultati te nove istorijske škole bili su prezentovani na nekoliko naučnih skupova u našoj zemlji, kao i kroz individualni rad pojedinih privrženika ove škole. Ti rezultati su pobudili veliko interesovanje u širim krugovima kod nas, ali i u naučnim krugovima u svetu. To potvrđuju upravo pozivi mnogih univerziteta iz sveta na saradnju. A iz svega toga nastalo je i konstituisanje Slovenskog Instituta u Novom Sadu. Ovaj institut upravo radi na realizaciji velikog projekta istorije slovenske civilizacije pet hiljada godina pre Hrista do današnjih dana. Vrata Slovenskog Instituta su otvorena za sve zainteresovane stručnjake koji se bave istraživanjem slovenske civilizacije. U poslednje vreme to interesovanje je poraslo i kod nas i u svetu. Slovenski Institut već saraduje sa preko osamdeset univerziteta i instituta u svetu. Rad Instituta je naišao na veoma ozbiljan prijem kod mnogih naučnika. Institut, međutim, želi da ukaže poverenje mladim naučnim naraštajima i na tome radi sa puno pažnje.

XVII. NOVI SVETSKI POREDAK I SLOVENSKE INSTITUCIJE

Trebalo je da se dogodi munjevito. Sa savršenom preciznošću, bez predomišljanja. Bilo je mnogo zamora da bi se dopustilo odlagnje. Jer, vreme je odmicalo i ostavljalo za sobom samo zračak nade koji je bio dovoljan da rasplamsa iluzije umornih i lakomih.

Rastajući se od prijatelja, Viktor Šklovski je ovako zapisao svoj vapaj za izgubljenim vremenom: »Evo, prošlo je sedamdeset godina, eksperiment nije izveden. I nije razjašnjeno je li trebalo izvoditi ovaj eksperiment«. Bilo je to u vreme kad je nastajala čuvena kolekcija automobila Leonida Leonovića Brežnjeva. Posle ovoga, Šklovski je verovatno još razmišljao o smislu i besmislu eksperimenata. Ali vreme rastanka se bližilo i ta mudra glava nije dočekala da vidi kako jedan eksperiment zamenjuje drugi. Sada je već sasvim izvesno da je prvi bio neophodan da bi bio izveden drugi.

Šta se u stvari dogodilo? - Rusija je sedamnaeste godine ubila svoga cara. Posle sedamdeset godina istraživači se upinju da otkriju je li to zaista bila Rusija. Rusija je sedamnaeste godine započela razaranje svojih hramova i sedamdeset godina se molila pred ikonama svojih dželata koji su još 1851. i 1852. odbacili svaku mogućnost

sopstvenog organizovanja Slovena u modernu državu. U međuvremenu, te slovenske države su bile razarane nasilnički, varvarski, do potpunog uništenja. Ali nisu mogle biti uništene. Sloveni su od 1945. g., položili milione života da bi se oslobodili i zapadnog i istočnog nasilja. Međutim, krug nije bio zatvoren. Realizacija eksperimenta koja je bila započeta 1917. g., nastavljena je i posle 1945. g. Poredak u koji su ušli Sloveni bio je neophodan da bi im se oduzela duša. I kad se poverovalo da su Sloveni ostali bez svojih ikona i osakaćene duše, igra je nastavljena svom žestinom do definitivnog razaranja slovenske civilizacije.

Podeljena na istočnu i zapadnu, Evropa je tražila nove deobe, ali isključivo tog istočnog dela. U ime demokratskih promena i zaštite ljudskih prava. Bio je to početak novog tragičnog udarca koji će takozvana istočna Evropa doživeti od takozvane zapadne Evrope. Istočna Evropa, dakle, suočila se veoma brzo sa surovim gostoprimstvom zapadne Evrope. Tako su sve iluzije istočne Evrope da će joj zapadna Evropa pružiti ruku bile potpuno raspršene. Istočna Evropa je time bila bačena na kolena i rascepkana, u opštoj konfuziji i nemaštini, pristala je na prve kompromise.

Na pragu svog ujedinjenja, međutim, virus razjedinjenja nagriža i zapadnu Evropu. Hoće li se zapadna Evropa odupreti tom virusu koji joj se vraća kao bumerang. Upotrebom nasilja ona će taj virus možda samo privremeno blokirati, ali je neizvesno da

li će to još više ojačati ideju u njenom razjedinjavanju po modelu istočnoevropskom.

Evropa nije više na raskršću. Evropa je na bespuću. Ali njena sumanuta igra nove gografije ne posustaje. Egocentrična, narcisoidna i agresivna Evropa nastavlja sa komadanjem slovenskog sveta. Čini to providno ali brutalno. Reke krvi nevinih žrtava natapaju prostranstva slovenskih zemalja uz mestiriozno najavljuvanje novog svetskog poretka, čiji su projekti svakako nepoznati i njegovim najvatrenijim protagonistima. Kao da je namerno prepušteno da svet nagađa u čemu se, konačno, sastoji taj novi svetski poredak. U tržišnoj ekonomiji, u demokratskom struktuiranju društva, u zaštiti ljudskih prva i nacionalnih sloboda. Ali sve ove institucije su upravo na zapadu na veoma krhkim nogama. Umesto tržišne ekonomije, zapad je istoku ponudio ropsku poslušnost i glad, umesto demokratskog struktuiranja društva i zaštite ljudskih prva i nacionalnih sloboda, građanske ratove i otuđivanje od svog nacionalnog identiteta.

Kontraverzna u svojim idejama i realizaciji svojih nastojanja, Evropa zavara oči pred istinom i nagoveštava vraćanje preživeloj semantici. Pokušajem buđenja starih imperijalnih ideja Evropa kao da želi da vrati vreme, da ga zaustavi, da ga obmane. A još je Dostojevski jednom prilikom zapisao: »Pre nego što se u savremenoj Evropi pristupi vaskrsavanju ideje o staroj rimskoj monarhiji, ideje o svetskom Cesaru Ujedinitelju koji je Čovekobog, potrebno je savladati i prevazići suprotnu ideju hrišćanskog

svetskog sjedinjenja koja je oličena u bogočoveku«. Velika je to prepreka koju Evropa ne može da savlada. Jer upravo na pragu trećeg milenijuma, uoči svog najavljenog ujedinjenja, Evropa zatvara oči pred srušenim hrišćanskim hramovima, pred tako surovo izraženim deobama hrišćana.

Postoje zakonitosti kojih se svet kloni iz neznanja, a koje su nužnost ako svet ne želi da dođe do najdubljeg ponora. Evropa je istrošila svoje argumente da bi se mogla ujediniti sa raspoloživim mehanizmima. Slovenski svet, s druge strane, ne može da zavoli ponuđenu sudbinu. Slovenski svet nema prava da se odrekne sebe i da propadne uzalud. Ako do ovoga nije došla ni istočna ni zapadna Evropa, to znači da je civilizacija, danas, na pragu tog tako naglašavanog dočeka trećeg milenijuma pred katastrofom. To znači da je duh naše civilizacije potpuno istrošen. Da je u stvari poražen samim sobom.

Uznemirena i preplašena Evropa, i na istoku i na zapadu, morala bi se upitati, ne stoji li iza svega toga još poraznija ideja, nije li čovečanstvo danas dovelo sebe na oštricu brijača tehnološkim uzletom, čije se posledice naziru u raspadu vascele planete Zemlje. Jer ne zaboravimo, radioaktivni otpad zrači punih pet stotina godina i kad je u utrobi majke Zemlje.

Pre pet stotina godina Evropa je otkrivala Ameriku. Danas, pet stotina godina od tog otkrića, nije izvesno da li je Amerika otkrila pravu Evropu. Sasvim je izvesno, međutim, da Evropa, ili bar

slovenska Evropa, ponovo otkriva Ameriku. Jer, upravo je Amerika ponudila takozvani novi svetski poredak, bez ikakvog obrazloženja njegovog sadržaja. S druge strane, taj takozvani zapadni deo Evrope koristeći se snagom svog ekonomskog preimućstva ponudio je toj istočnoj, mahom slovenskoj Evropi *nouvel ordre* koji je, kako su bar dosadašnji rezultati pokazali, suprotnost samom sebi. Demon ironije i ovom prilikom nastoji da zagospodari izmučenom Evropom, koja još nije zaboravila i prebolela svoje rane od poslednje svetske katastrofe. *Novi svetski poredak! Nouvel ordre!*

Sumrak je isuviše gust. Nedorasli zahtevima vremena arbitri pravde, preuzimajući suvereno sva ovlašćenja, nudeći mnogim narodima demokratiju, nude u stvari novo ropstvo i smrt. To bi trebalo otvoreno reći. Zavera sa upotrebom istorije je konačno otkrivena. Lažni moral doživaljava svoj fijasko. Na zapadu i na istoku u istoj meri. Jer povrh svega, jer iznad svega zjapi ozonska rupa. Dolazi vreme velikog obračuna prirode koja je bez krivice kažnjena. Hoće li novi svetski poredak, hoće li *nouvel ordre* ući u taj obračun. Ili će to prepustiti malim narodima već iscrpljenim od nametnutih poredaka.

Sve verbalne komunikacije su paralisane. Govorimo otuđenim jezikom, jezikom, nasilja, jezikom koji je presija nad istinom, koji je skrivanje istine. Mi na istočnoj i mi na zapadnoj strani Evrope. To je ta kob koja je unela smutnju ne samo između tih strana, već i unutar njih.

Postoji u indijskoj tradiciji maksima koja glasi: »Iz lažnog jezika nastaje gnev, iz gneva mržnja, a iz mržnje zločin«. Empirija ove formule poretka stvari je u evropskoj realnosti.

Ispostavilo se, međutim, da je lažni jezik bio dovoljno kadar da pokrene proces kreiranja prošlosti. Nametanjem te artefijelne prošlosti smatralo se da se može nametnuti i nova projekcija sveta. Možda je ta nova projekcija i opšte prihvatljiva za svet, možda je ta nova projekcija i jedina preostala nada za spasenje već unesrećenog sveta. Ali čemu skrivanje. Ne protivureći li to skrivanje ispravnosti i nužnosti novog svetskog poretka. Evropska i svetska javnost su pred poslednjim iskupljenjima koje će biti presudno za sudbinu sveta.

Novi svetski poredak zasnovan na principima makijavelizma ne može naći prave privrženike. Može se očekivati da će on biti izneveren upravo od svojih najglasnijih protagonista. Ne stoga što će oni ponuditi, nove, progresivnije ideje projekcije sveta, već stoga što njihov rušilački duh neće moći da prihvati nikakav red, stoga što je njihov vrhunski ideal zadovoljavanje trenutnih interesa.

Novi svetski poredak gradi se na ruševinama mnogih država. U nastojanju da se osloboditi granica, on surovo nameće nove granice. Iza tih novih granica, međutim eksplicitno se naziru stare preživele imperije. To više ne stvara zabunu. To podgreva otpor. Svet se suočava sa izneverenim principima humanizma i demokratije. I to ruši svaku njegovu nadu. Ali arhitekta novog svetskog poretka sa tajnim

nacrtom projekta nisu spremni na uvažavanje isvesnih suštinskih principa na kojima se jedino i može zasnivati razvoj civilizacija. Čak i kad nailaze na otpor. Čak i kad se suočavaju sa činjenicom da se taj otpor lančano može proširiti na vasceli svet.

Možda je došlo do zabune. Možda je zabluda na drugoj strani. Možda nije reč o novoj utopiji. Pokušajmo da stvari sagledamo bez uzbuđenja. Krenimo u avanturu Uprkos debelim naslagama apstrakcije. Ali kojim putem?

Ispostavilo se da se razaranjem slovenske civilizacije novi svetski poredak izlaže riziku koji može dovesti do katastrofalnih posledica. One su već na vidiku. Jer, slovenski svet nije iscrpljen do te mere da ne može prihvatiti novi svetski poredak. Deo tog slovenskog sveta upravo je prihvatio sve što mu nudi taj novi svetski poredak. Pitanje je jedino koliko je to iskreno prihvatio, koliko je bio primoran da prihvati. Jer, ako jednog dana shvati da je ponovo, po ko zna koji put obmanut, novi svetski poredak može očekivati ne samo svoj sramni poraz, već i dalekosežnije posledice koje će se pogubno odraziti na sudbinu jednog dela, ili vascelog sveta.

Danas se već sa sigurnošću može zaključiti da su ta dva sveta, taj takozvani istočni i taj takozvani zapadni, u istovetnoj zabludi. I jedan i drugi hrle iz jednog u drugi ekstrem. Takozvani istočni svet zavaravajući samog sebe da se oslobodio boljševičke svesti gaji iluziju da već ima u rukama »sve blagodeti« koje je uživao zapadni svet i nemilosrdno pljuje po sebi, po svom identitetu i svojoj slobodi,

što je odraz upravo tipične boljševičke svesti shvatanja morala. A takozvani zapadni svet, gajeći iluziju da uvodi taj novi svetski poredak, koristeći se najekstremnijom boljševičkom metodologijom, umesto u novi svetski poredak ulazi u stvari u neoboljševizam. Kako inače shvatiti krilaticu »Serbien muss sterben« koja kruži Evropom? Kako shvatiti evropsku demokratiju, slobodu ličnosti i slobodu izražavanja misli, kad je evropski informativni sistem sazdan od prljavih laži na račun jednog jedinog napaćenog ali gordog naroda? Imaju li Evropa i svet pravo na istinu? Može li im, novi svetski poredak u ime demokratije ponuditi bar delić istine? Jer, »Serbien muss sterben«, ne znači da je Srbija Kartagina. Uostalom, »Serbien muss sterben« je najbolji izraz sa kakvom slobodom stvaralaštva evropska pera danas potvrđuju demokratičnost društva u kojima žive i stvaraju. Ako su to tekovine nove civilizacije i novog svetskog poretka, sad je već sasvim sigurno, svet opravdano strahuje za svoj opstanak.

Svet slovenske civilizacije koji prekriva prostranstva dva kontinenta sa tradicijom od šest hiljada godina, još je nepoznat i civilizacijama koje ga okružuju i samom sebi. Taj svet je sedamdesetih godina eksperimentisao sa takođe jednim novim poretkom. Zabluda je bila suviše gorka. Sve energije su bile iscrpljene i ušlo se u novu prazninu. Između širokih prostranstava zemlje i neba našao se sam i pobeđen. Osvrnuvši se oko sebe mogao je da vidi jedino da je iza njega ostao jedan eksperiment, a

pred njim drugi. Nije imao više ni Boga, ni cara, ni svoju istoriju, ni svoje pismo. Razoren iznutra, transformišući se u novi sistem, suočio se i sa svojim spoljnim razaranjem. Preostalo mu je jedino odricanje samog sebe. Istrošen, unakaženih snova poricao je sve svoje vrednosti, ne znajući više da nađe put do oslonca na svoje institucije. Bog i car su bili mrtvi, istorija je bila zamagljena, deformisana, njihovo pismo ponuđeno kao tuđa tekovina. Porodica je bila na razvalinama, ljubav prema otadžbini, domovini ili matuški programski je skrenula u apstraktni kosmopolitizam. Vernost domaćem ognjištu bila je usmerena lažnoj kooperativnosti. Zapuštена zemlja bila je usmerena na jalovost. Gradovi su bili dehumanizovani bez svog pravog imena. Ukidanje identiteta trajalo je dugo. Oprobani rušitelji preuzeli su ulogu graditelja.

Delirična intelektualna istoka pridružila se deliričnoj intelektualnoj zapada, koja je takođe bila bez cilja. Na koga se posle toga može osloniti novi svetski poredak? Kako se, posle toga, može zaustaviti svoj revolt?

Možda bi trebalo očekivati da se ljudska mudrost modifikuje i da se vrati zaboravljenim suštinama. Ali još uvek je supremat neznanje. Nove naraštaje očekuju zastarele škole.

Na korak od Evrope slovenska civilizacija nije bila u stanju da Evropi ukaže na svoje institucije, jer ih je i sama odbacivala. Mnogo je nagomilanih predrasuda. Apokaliptička noć Evrope je daleko od

svog osvita dok se ne suoči sa narušenom harmonijom.

Slovenski Svet je ušao u novu patnju umesto da se vrati izvorima koji bi doveli do preobražaja energije. Potrebno je, dakle, oglasiti prošlost zakopanu i zaboravljenu. To međutim, ne podrazumeva obnavljanje starih znakova koji takođe nisu mogli biti dugotrajni jer su proizilazili iz površinskih slojeva svesti. To podrazumeva isključivo one suštine koje su autentičan odraz duhovne vertikale u kojoj je taj svet nastajao. To je jedini odbrambeni mehanizam civilizacije koja je nastajala sa svojim institucijama i koja jedino u duhovnoj simbiozi sa njima može da se usmeri na uzlet duha bez koga nema opstanka ni u jednom poretku.

Vratiti se prošlosti zakopanog i zaboravljenoj, s druge strane, nije skriviti se od budućnosti i nije paralizovati put do budućnosti, već prihvatiti one zakonitosti koje su ostale iza nas, koje smo ostavili iza nas, a koje nisu ni zagonetke ni zamagljeni nagoveštaj zlatnog doba.

Agatirsi su učili zakone pevajući. Civilizacija danas i na nekadašnjem istoku i na nekadašnjem zapadu ne uči zakone, ona ih svakodnevno konstruiše i ruši u isto vreme, da bi ih ponovo konstruisala. Agatirsi su bili božanstveno pleme na Balkanu koje je živelo u harmoniji, kao i balkanski Pelasti koje je Homer opevao takođe kao božanstvene. Na temeljima tih civilizacija izrasla je slovenska civilizacija, ali ona je zapostavila svoje institucije, svoje zakone i znanja.

Akumulirajući u sebi tako dugotrajnu patnju, međutim, slovenska civilizacija danas je u predvečerju svoje renesanse. Buđenje je brutalno, kako smo jednom pomenuli, ali neminovno.

U tom slučaju čovečanstvo se može osloniti samo na one duhovne institucije koje ne otuđuju čoveka od njegove prirode. U tom slučaju čovečanstvo se može osloniti na institucije slobodne volje i novih principa mišljenja. Prihvatiti te institucije, međutim, usvojiti ih, znači promeniti tok saznanja. Nužno je dakle, ne ponoviti krug koji će, kako bar istorija svedoči, poslužiti šokovima budućnosti. Kad Evropa to bude shvatila, svatiće i da su slovenske institucije nerazorive, jer su one i njena tekovina koje se ona ne može odricati.

U tom slučaju nijedna Kartigina ne može više pasti. I nijedna Srbija više ne može umreti. Svaka druga alternativa je poslednja katastrofa današnje civilizacije koja u svojoj strukturi još ima živu civilizaciju paleolita.

XVIII. BUDUĆNOST ISTORIJE ILI KAKO POMOĆI EVROPI

Evropski koncept mondijalizma je izraz teškog raslojavanja svesti jednog društva raspojasane mašte, ubogih snova, nepremostivih prohteva i apsurdnih poduhvata. To su potvrdili surovi događaji koji su proistekli iz tog koncepta. Događaji koji su uznemirili i samu Evropu i svet.

Strmoglavljujući se iz jedne utopije u drugu, pozivajući se pri tom na dominaciju sile, nemoćna da prihvati prirodni tok stvari i istorijsku nužnost, već ostvarenje svoje volje, Evropa je ponudila uvođenje reda kroz katastrofu. Intelektualo umrtvljena ona više ništa ne može da ponudi sa svojim poluleševima. Prepavši se od najezde 50 miliona izbeglica sa istoka, što je sama predvidela, suočena sa svojom košmarnom projekcijom sveta, Evropa je počela da traga za izlazom u ideji da potamani tih 50 miliona i da pritom za taj masakr prebaci odgovornost na svoje žrtve.

Blago je reći da je stanje ozbiljno, ali ga sa dužnom ozbiljnošću Evropa nikad neće ni prihvatiti ni priznati. Evropi bi trebalo neizostavno pomoći.

Nagomilano je mnogo poniženja, mnogo bola i mržnje. Probuđeni su najmračniji nagoni. Ono što razum odbacuje. I na istoku i na zapadu.

Postoji jedno semiotičko iskustvo koje nas približava utehi i razrešenju kad se nađemo pred dilemom - kako da uništimo sebe, ili kako da produžimo život vrste. To semiotičko iskustvo govori da treba ići ne samo do znaka, ne samo ući u znak, već ići i iznad znaka.

Teorija haosa, teorija o kraju istorije je zamagljivanje problema. Reč je o sistemima koji su u stanju kretanja i sistemima čije se ponašanje ne može izraziti linearnim algoritmom. Ali zakone ne možemo pojednostaviti dotle da je moguće primeniti fraktalni sistem na društvene odnose, na ljudsko biće koje po svojoj prirodi pripada svetu harmonije. Jer, ako je kraj istorije samo jednog društvenog poretka, kako da u tom slučaju obrazložimo i kraj geografije koji proizilazi iz kraja istorije. Kraj jednog društvenog poretka ne možemo identifikovati sa krajem istorije, jer svaki poredak nastaje na temeljima ili razvalinama predhodnog poretka. Predhodni poredak, dakle, nije definitivno iščezao već se manje ili više utkao u nadolazeći ili novonastali. Stoga i novonastali ne označava kraj već produžetak. Otud je i besmisleno govoriti o kraju istorije ako se istorija odvija u jednom istom svetu.

Nemoguće je ući u tuđu istoriju, nemoguće je izmeniti morfologiju zaposednutih zemalja bez posledica. Transistorijska istraživanja su pokazala da je mistifikacija svakog novog poretka predrasuda koju je čovečanstvo plaćalo u krvi. To, međutim, ne znači da bi trebalo okameniti procese razvoja civilizacije. Ali svaka promena sa pozivom na samoukidanje

identiteta ima za posledicu jedino slamanje jednog sveta. Iza toga ostaju razvaline, iza toga ostaje pustoš koja ispunjava prazninom iz koje se ne mogu salgedati novi svetovi.

Ne možemo, ni unapred, ni unazad, pomeriti vreme i prostor, niti se zaklanjati ljušturom znaka. Budućnost istorije u velikoj meri zavisi, ne od slobode budućnosti, već od slobode sadašnjosti. Ali se sloboda sadašnjosti ne postiže favorizovanjem sistema sukoba i nasilja, zamenom stvarnog angažmana i verbalnom igrom.

Nepripremljena na zajedništvo Evropa ne može realizovati ujedinjenje retoričkim obrtanjem problema. Zajedništvo podrazumeva podjednake parametre za sve subjekte pozvane u zajednicu.

Model zajedništva, međutim, sa staranjem evropskih država i sitnih slovenskih kneževina, neodrživ je jer je u *suprotnosti sa samom suštinom zajedništva*. Takvo zajedništvo je unapred podelilo svet zajedništva na povlašćene i potčinjene. A zajednica, obično, ne pristaje na kategorije.

Evropa je, nakon raspada socijalističkog poretka imala iluziju da može po svojoj volji raspolagati voljom tog sveta. Taj svet je, s druge strane, takođe imao iluziju da će mu Evropa ispuniti svaku volju. Međusobno razočarenje nije jedina posledica koja proističe iz ovih iluzija. Na pomolu je nova neizvesnost koja može biti rizična za obe strane. Težnja za povratkom razorenom poretku, ili konstruisanje opet novog poretka, koji će kao

suprotnost razorenom i postojećim biti nova opasnost za sudbinu Evrope.

Princip nacionalnih podela unutar slovenskih država i slovenskih naroda Evropa nije bila raspoložena da primeni i na svoje države. Tako je ušla u novu protivurečnost koja otkriva njenu nedobronamernost. Ali se Evropa nije zaustavila samo na tome. Evropski cinizam je doživeo svoj vrhunac kad je Evropa usled tog haosa počela da propoveda evropsko bratstvo.

Evropi bi zaista trebalo pomoći.

Evropa se u prvom redu mora osloboditi političkog i diplomatskog dilentatizma, presije podkulture, pseudonauke i kvaziinteligencije. Evropa mora izvršiti rekonstrukciju sopstvene istorije. Evropa se mora osloboditi teških naslaga svojih propalih edeologija i ciljeva koje ne može ostvariti. Bez paranoičnih istina Evropa bi trebalo da odbije zahteve za poricanje svojih korena. I konačno, Evropa bi trebalo da se oslobodi samoblokade objektivnih informacija o sebi i svetu koji ga okružuje.

Postoji jezik koji iskazuje stvarnost i jezik koji prikriva stvarnost. Stara je istina da je jezik samo ono što iskazuje istinu. Evropski govor je nagao, aprstraktan i agresivan. On prikriva stvarnost. I ne samo što je prikriva. On unakažava stvarnost. Budućnost istorije je u jeziku istine, a ne u vulgarizaciji jezika.

Evropa mora insistirati na znanju, ako insistira na budućnosti. Sve bolesti potiču iz neznanja, sve tragedije su, takođe proizvod neznanja. Evropa tvrdi

da poznaje istoriju Balkana. Ali, kako, kad ni sam Balkan ne poznaje sebe. Međutim, Balkan poznaje svoj kult duboko unutrašnjeg obračunavanja sa samim sobom. Nikada se ideja međusobnog sukoba na Balkanu nije rađala na Balkanu. Balkan je bio i ostao centar ukrštanja mnogih nacija, religija i ideja. Balkan je kolevka i škola Evrope. Ako Evropa dozvoli da to izgubi iz vida, izgubiće svaki oslonac za svoje opstajanje.

Samo pre desetak godina preostali deo još neosakaćene evropske inteligencije pokazao je izuzetno interesovanje da upozna skrivenu civilizaciju na korak od sebe. Bila je to slovenska civilizacija. Evropa je bila smrtno preplašena. I umesto da shvati celokupnost, umesto da shvati stvarnost kako bi mogla da stvori svest koja vodi saznanju, Evropa je poželela da slovensku civilizaciju surovo odbaci kao nestvarnu, Evropa je poželela da se slovenski svet baci na kolena. Ali Evropa mora računati na renesansu slovenske civilizacije koja je na samom svom pragu. Budućnost istorije mora računati između ostalog, upravo na slovenske institucije.

Evropi je neophodna nova škola i nova nauka ako još ima osećanja za odgovornost prema budućnosti. Da li je to moguće na žabokrečini evrocentrizma i evrofanatizma. Potrebno je mnogo naprezanja bez samoljublja, bez prezira i zlobe. Potrebno je uvažavati težnju za novim znanjem kako bi se smogao povratak u duhovnu ravnotežu.

Solidarnost sa napaćenima, humanitarna pomoć napaćenima ne donosi se na ratnim fregatama i

bojevim glavama. To Evropa veoma dobro zna. Ali ne zna da znanje nastaje iz patnje. I umesto da donosi pomoć na vrhovima svojih raketa, svrsishodnije bi bilo da sama potrži pomoć u znanju upravo kod onih kojima ona želi tako širokogrudo i na taj način da pomogne.

Evropski koncept mondijalizma srušio se u Jadranskom moru na očigled celog sveta. Ali još ima nade za utehu. Sve svoje promašaje Evropa će pripisati Jugoslaviji i Srbiji. Ona će i u Jugoslaviji i u Srbiji naći svoje privrženike koji će to potvrditi klečeći pred svojim dželatima i moleći za oprost.

Nešto zaista nije u redu. Mnogo toga nije u redu.

Islamski pesnik Djalal-od-Din Rumija je u XIII veku zapisao: »Ako presečeš atom, naći ćeš u njemu sunce i planete koje se okreću oko njega«. Za Grčku je atom (etimološki) značio ono što se ne može preseći. Indijska teorija atoma, međutim, ukazuje da su sve proizvedene stvari smrtna, a da je večno samo ono što nije proizvedeno, jedino je atom neproizveden stoga je i večan.

Do ovih saznanja se došlo pre fisije atoma. Prema tome, do havarije atomskih centrala ne dolazi samo kao posledica tehnološkog ili ljudskog faktora. Postoji i faktor povratka atoma u svoju večnost. Evropa, međutim, mora računati na još jedan faktor, faktor fanatizma. Stoga je nužno, pre svega i iznad svega, shvatiti da je budućnost istorije u uvažavanju energije nama još nedovoljno poznatih galaksija, tako udaljenih od nas, ali u isto vreme i tako duboko u

nama. Imajući u vidu da Evropa oličena u Evropskoj ekonomskoj zajednici ne pripada samo njoj, potrebno je, u prvom redu zaštititi je od fanatizma. Potrebno je pomoći Evropi bez odlaganja. Prava pomoć uvek doazi sa neočekivane strane i u neočekivanom trenutku.

XIX. INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE SLOVENSKE CIVILIZACIJE

Radivoje Pešić bio je inicijator i jedan od osnivača Instituta za istraživanje slovenske civilizacije. Ovaj Institut, po Pešiću, trebalo je da se zasniva na multidisciplinarnim naučnim istraživanjima, da raspoláže arhivom, bibliotekom kao i da ima svoju sopstvenu informativno-izdavačku delatnost. Institut je osnovan 1990. g. u Novom Sadu. (prim. Red.)

Institut za istraživanje slovenske civilizacije koji je nastao u okviru naučnog skupa »Problemi identiteta - autohtonosti, seobe, ukrštanja« održanog u Prohoru Pčinjskom od 8. do 10. juna 1990. g., iz potrebe slobodnog stvaralačkog rada na istraživanju slovenske civilizacije kao nova istorijska škola, na osnovu prethodnih temeljnih analiza, utvrdio je:

1. Da je slovenska historiografija u prošlom i ovom stoleću, a naročito poslednjih pedeset godina bila pod snažnim uticajem nordijske istorijske škole i programskim pritiskom ili samoopterećenjem ideološkim i političkim zahtevima trenutka u istraživanju i prezentovanju istorijskih činjenica koje su mogle biti prilog svestranijem i naučno zasnovanom rasvetljavanju slovenske civilizacije.

2. Da su mnoge institucije, mahom prosvetnog i naučnog karaktera, onemogućavale ili odricale cilishodnost drugačijeg pristupa, ali i usamljenih istraživačkih napora koji su izlazili iz okrića dogmatskih shvatanja nauke i dnevno-političkih interesa arbitara i jedinih tumača istorijskih istina, a sve u službi vladajuće ideologije i dnevnih političkih interesa na štetu neprekosnovenih istorijskih istina.

3. Smišljenim zanemarivanjem važnosti izvesnog dela istorijskih izvora i građe, indolentnim odnosom prema istraživanju novih izvora i građe, koji bi suštinski izmenili inače artificijelnu sliku istorije, stalnim odlaganjem realizacije jednog ozbiljnijeg istraživačkog programa, nastao je jedan moralni odnos izvesnih nadelžnih naučnih institucija, koji je oslobodio prostor za pojavu anemičnih inskonstruisanih i jalovih teorija, s jedne strane, i pojavu pseudonaučnih, diletantskih hopoteza, s druge strane, što je paralisalo stvaralačko istraživanje, umrtvilo pravi naučni rad i nanelo nenadoknadive štete na području obrazovanja i šireg javnog informisanja.

4. Ovakvo stanje dovelo je do dramatičnih posledica i u nauci i u opštim društvenim i istorijskim tokovima što je bilo eksploatisano u interesu novih političkih i politikantskih projekcija, da bi ponovo paralisalo slobodan naučnoistraživački rad grubim falsifikovanjem istorijskih istina i providnim obećanjima o pristupanju realizaciji novog istraživačkog programa, već poznatih šablonizovanih modela i ovom prilikom isključivo pravo na vreme,

način i dosadašnje naučno-istraživačke snage sa već poznatim naučno-moralnim kvalitetima.

Imajući to u vidu, u novim uslovima demokratskih kretanja i promena, tehnološkog progresa i prisutnosti neopterećenih mlađih generacija kad je svaki pošten napor na naučno-istraživačkom polju dragocen doprinos opštem napretku savremene civilizacije, ovaj Institut je usmerio svoj program u sledeća dva osnovna pravca:

1. Izvršiti temeljnu analizu konstruisanih teorija sa svim poslednicama koje su one proizvele. Učiniti prodor do novih izvora i otkrivanje pravih, naučno utvrđenih ali odbačenih, prikrivenih ili falsifikovanih istina koje bi mogle dati vemiju sliku razvoja slovenske civilizacije.

2. Slobodno istraživanje i prikazivanje novih istorijskih izvora i građa osmišljeno transistorijskom orijentacijom i multidisciplinarnim pristupom uz dužno uvažavanje dosadašnjih rezultata van dogmatskih i dnevno-političkih okrvira, i vrednovanje novih napora svih kategorija zasnovanih na strogo naučnoj zakonitosti u cilju otkrivanja novih svetio sti slovenske civilizacije i pravog značaja njenog doprinosa u razvoju univerzalne civilizacije.

Bogata istorija slovenske civilizacije, koja traje preko pet hiljada godina, nudeći nove istraživačke prodore suočava nauku danas sa veoma složenim iskušenjima i izazovima. Decenijama podvrgavana pseudonaučnim rekonstrukcijama slovenska civilizacija danas je istorijski prisutna osakaćena svojim suštinskim vrednostima u vremenu i prostoru.

Mnoge epohe slovenske civilizacije još su nepoznate, o mnogima se zna tek po nešto, a mnoge se interpretiraju na osnovu iskrivljenih i falsifikovanih činjenica. Takvo stanje u nauci o slovenskom svetu dovelo je do katastrofalnih posledica u razvoju univerzalne civilizacije. Najnovija razaranja koja doživljava slovenska civilizacija danas i ovom prilikom očigledna su prtvrdla zloupotrebe nauke. Iz ovih saznanja nastala je potreba za interdisciplinarnim istraživanjem slovenske civilizacije, zasnovanom na univerzalističkim načelima nauke oslobođene dogmatskih pristupa i umišljenih ciljeva. Slobodno korišćenje svih postojećih izvora i metodološko-istraživačkih instrumenata je važan uslov čije je ispunjenje neophodno. Na tim principima je utemeljen i rad Slovenskog instituta u Novom Sadu, koji je osnovan u Prohoru Pčinjskom 8-10. juna 1990. g., kao nevladina institucija za istraživanje i zaštitu slovenske civilizacije.

STRUKTURNA DELATNOST

Delatnost Instituta odvija se kroz naučno-istraživačka odeljenja sledećih disciplina: arheologija, istorija, religija i filosofija, antropologija, etnologija, književnost i umetnost, lingvistika, paleografija, geologija, biologija, geografija.

Institut raspolaže bibliotekom, arhivom i filmotekom.

Institut ima i naučno informativnu izdavačku delatnost.

Delatnost Instituta odvija se i organizovanjem naučnih skupova, škola iz pojedinih disciplina, kao i arheoloških istraživanja.

XX. O JEZIKU I PISMU

Prve spekulacije o poreklu jezika nastale su još u dalekoj prošlosti. Mnoge je mučilo pitanje, da li je jezik nastao sam po sebi, ili je stvoren, ili kako je to antički svet formulisao, putem "utvrđivanja" (thesei), ili puteni "prirode" (physei).

Poznata je još ona biblijska definicija "U početku bijaše riječ", koju nalazimo u *Jevanđelju po Jovanu*. Dakle, nastanak sveta je neodvojiv od reči. Ali, upotpunimo jasnije ovu definiciju, koju formuliše Jevanđelje po Jovanu, kada je reč o reči: "Sve je kroz nju postalo, i bez nje ništa nije postalo što je postalo." Međutim, spekulacije o jeziku dolaze još iz predhrišćanskog doba. Svete indijske knjige Vede, čija je hronologija nastanka između 25. i 15. veka stare ere, sadrže između ostalog, *himnu Vači* (himnu Reči), u kojoj Vaka (Reč, odnosno boginja Reči, što znači sama Reč kao boginja), podseća da je tvori teljica svega i sudija svemu. Slične definicije naći ćemo i u Upanišadima (9. - 6. vek stare ere).

Interesantna su razmišljanja i kineskih antičkih filozofa od 6. do 5. veka stare ere, Lao Ce-a i Konfučija. Lao Ce u knjizi "*O putu dobročinstva*" (Dao de czin), naime, formuliše da je utvrđivanje imena usko povezano sa Dao-m. *Dao* je realna, ali neodređena stvaralačka snaga, koja predhodi svemu suštinskom (u tom slučaju i bogovima) i nezavisna je od toga jer: "Čovek sledi zakone zemlje. Zemlja sledi

zakone neba. Nebo sledi zakone Dao, a Dao sledi sebe." Shodno tome, jedna strana Dao je bezimena i ne može se izraziti recima. Druga strana poseduje imena, ona je "mati svih stvari". Konfučije, međutim, smatra da reči ne potiču iz nezavisnog Dao, već iz komunikacije između gospodara i podanika, odnosno između naredbodavca i izvršioca naredbe.

Prema grčkoj mitologiji, stvaralac jezika je bog Hermes. Ali, za grčku filosofiju, ovaj mit nije bio naročito popularan.

Sofisti (od 5. - 4. veka stare ere), su smatrali da su svi ljudski zakoni utvrđeni i da proizilaze iz društvenog dogovora. Za Parmenida, stvari nemaju ni svoje rađanje ni kraj. Prema Heraklitu, priroda je stvorila imena, reči, jezik. U vatri kao procesu, prauzročniku zakonodavnoj i razumnoj snazi, leži logos; po njemu, osnov večnog kretanja. On je duša prirode i sama priroda. Prema tome, čovek bi trebalo da se prilagodi logosu, a ne uslovima države i ljudi. Prema tome, jezik je u samoj prirodi. Iz njega izvire i imenovanje (označavanje, znak) i radnja.

O nastanku jezika i o tome kakav je on bio na prvom stupnju svoga razvoja, nauka danas poznaje četki osnovne hipoteze. Doduše, one se odnose samo na postanak, a ne njegovu prirodu. Jedna od tih hipoteza, koju su zastupali Demokrit i Platon, je da je jezik nastao iz podražavanja zvuka, onoga što je predstavljalo prirodu. Druga, takozvana onomatopejska, usklična, koju su zastupali najpre epikurejci, a u nešto složenijem vidu i V. Gumbolt, J. Grim i drugi, oslanja se na proizvod reči (tj.

jezika), kao izraz duševnog stanja čoveka. Treća hipoteza zastupa socijalnu i radnu uslovljenost jezika. U XIX veku, dolazi do takozvane hipoteze instinktivnih krikova iz kojih će nastati reč. Konačno, savremena nauka o jeziku, imajući u vidu sve ove i slične hipoteze, dolazi do zaključka da su u nastanku jezika bila veoma važna dva faktora: biološki (prirodno-istorijski) i sociološki (društveno-istorijski). Prema tome, jezik i misao, nastali su istovremeno i razvijali se u uzajamnom jedinstvu.

U čuvenom dijalogu sa Fedrom, Sokrat se pita koje su osnovne odlike dobrog govora i zaključuje da je "govor vođenje duše uz pomoć logosa", gde se govorom obelodanjuju ali i skrivaju vidovi stvari, te da znanje o govoru istovremeno podrazumeva i poznavanje sličnosti i razlika. Platonov osnovni podsticaj jeste da u ovom dijalogu, naime, uspostavi definiciju istinitog govora koji omogućava spoznaju fundamentalnih pitanja. Mnogo kasnije, sledbenici Čomskog će pokušavati da odgovore na isto pitanje: kako se misao otelovljuje li jeziku i šta sve uz pomoć mišljenja možemo razaznati iz njegove strukture. Početkom XX veka, F. de Sosir utemeljio je osnove savremene lingvistike, a Žak Derida dao svoj doprinos izučavanjima označenog kroz sistem razlika. Maks Miler je primera radi, baveći se mitom, primenio metod jezičko-etimološke analaize i zaključio da je mit uslovljen i dat posredstvom jezika. On tvrdi da jezik ima moć nad mišlju u svakoj mogućoj sferi društvene delatnosti. Jedan drugi proučavalac ovih tema, V. fon Humbolt,

povodom jezika je rekao da "osećanje i delovanje u čoveku zavise isključivo od toga kako mu jezik te predmete prikazuje, istim činom pomoću koga on iz sebe izatkiva jezik, on sebe u njega utkiva i svaki jezik povlači oko naroda kome pripada krug nekog drugog jezika". U raspravi o poreklu jezika, Herder kaže: "Čovek stavljen u stanje razboritosti koja mu je svojstvena i ta razboritost delujući prvi put slobodno, pronašli su jezik." S. Brinton u svome delu o religiji primitivnih naroda, piše da se kod "Eskima čovek sastoji iz tri dela: tela, duše i jezika". Na slično shvatanje podseća nas i More u "Egipatskim misterijama", gde u predstavama fizičkog tela starih Egipćana, sa jedne strane stoji njegovo Ka, a sa druge njegovo ime, kao duhovni dvojnik tela, drugo Ja.

Međutim, bez obzira na to u kojoj ćemo meri prihvatiti ove hipoteze i zaključke, nama se istovremeno nameće složeno pitanje o postanku i karakteru pisma, koje bi trebalo biti pisani ekvivalent reči, odnosno jezika. Izvesni istorijski podaci nam nude nekoliko prvobitnih izvora. Polazeći od njih, razlikujemo i nekoliko vidova pisane reči. Ali, kako je do njih došlo, ili do prvog od njih, još uvek predstavlja pitanje na koje su dati mnogi odgovori. Smatra se da je prvo pismo relativno mlado u odnosu na govor - reč - jezik. Njegov nastanak nauka je videla na početku III milenijuma, ili u poslednjem stoleću IV milenijuma, mada postoje tragovi i pre toga.

Poslednjih pedesetak godina mira u Evropi, koji bi svakako trebalo očuvati, omogućilo je brzi i svestraniji napredak u svim oblastima života, umetnosti i nauke. Samim tim i arheologija je plodotvorno uznapredovala. Nova arheološka otkrića, kako se obično i očekuje, došla su do rezultata koji upotpunjuju predstavu o praistorijskom svetu. Tako je i došlo do izuzetnog interesovanja za pisane tragove praistorijskog čoveka. Na mnogim područjima Evrope, došlo je do otkrića novih petroglifa koji pripadaju paleolitu, ali i ureza na kamenu, keramici i ostalim materijalima iz doba neolita. Još je između dva rata osnivač srpske arheologije, prof. Miloje Vasić, ukazao na tragove pismena koje je otkrio na materijalu sa lokaliteta Vinca.

Međutim, i pored toga što su se neki arheolozi iz naše zemlje i inostranstva interesovali za ovaj izuzetan materijal, neka sistematičnija istraživanja nisu vršena. Ili, ako jesu, ona su se kretala u pravcu Mesopotamije, a ne u pravcu autentične i autohtone duhovne tvorevine na Balkanu. Možda je do toga najviše došlo što je u nauci bilo uvreženo saznanje o piktografiji kao prvoj pismenosti. Međutim, kako je materijal neolitske pismenosti svrstan u sistem, u azbuku, to u ovom slučaju vinčansko pismo menja predstavu o izvorima i kretanju evropske kulture ne sa juga na sever, kako je to do danas bilo poznato, već obrnutim smerom. I ne samo u pravcu sever-jug, već i sever-zapad, sever-istok i sever-sever. To je prvo suočavanje na koje nas navodi vinčansko pismo kao slovno pismo i kao takvo starije od poznatih

sistema i piktografskog i slovnog pisma u Mesopotamiji, Egiptu i Grčkoj. Znači da Evropa nije dobila kulturu iz uvoza, već je ona upravo kolevka kulture koja će se kasnije razviti u žarištima na jugu, istoku i zapadu.

Mnogi se pitaju može li se uopšte govoriti o slovnjoj pismenosti u tako dalekoj prošlosti. Atinski akademici su veoma veliku pažnju posvećivali nastanku i razvoju pisma. Prema njihovim promišljanjima vatra, voda, zemlja i vazduh su četiri načela, odnosno elementi svemira ili slova. Za staru indijsku tradiciju prostor i vreme su povezani kao zvuk i oblik. S tim što je prostor analogan obliku, a vreme zvuku. Prema tome, i sam čovek, ljudski razum i ljudsko osećanje daju *oblik*. Što znači da je čovek *biološki pismen*. Nisu mu potrebni učitelji da bi bio pismen. On je instinktivno, dakle sa čistom sveću, nagoni upućen da se izražava. Da li će to biti tačke ili crte, uspravne ili vodoravne, razbacane ili organizovane u jednu celinu, zavisi od stanja njegovog duha. Ali, on ne može načiniti sliku dok ne krene od jedne tačke, arhetipa, da bi dobio prvi elemenat iz koga tek docnije nastaje struktura. A crtež, piktografsko pismo je gotova struktura kojoj je ' predhodio kretivni proces od elemenata.

Etrurci su azbuku nazivali "elementa", što je značilo jedan sistem nastao od elemenata. Trag'ovi slova u neolitu i paleolitu potvrđuju ovu teoriju o preimućstvu slovnog nad piktografskim pismom koje u suštini ima "hvodsku" prirodu kao sredstvo za tajno sporazumevanje.

U pećini "Ledenjača" kod Maljevine, potom u pećini kod sela Žljeb (severno od Višegrada) i Bratevljici kod Kladnja, pronađeno je celo jedno bogatstvo crteža i ureza. Nedavno su na planini Bugar kod Slunja, takođe otkriveni urezi koji predstavljaju slova. Dosadašnje ekspertize su pokazale da su ovi tragovi pismenosti hronološki determinisani na doba ranog paleolita. Izvesne analogije sa sličnim nalazima u Evropi, a naročito u Peruu, determinišu ovu hronologiju između 100.000 i 150.000 godina pre Hrista. Kod nas ima još oko 300 neistraženih pećina u kojima se naziru tragovi pisma.

Najranije paleopismo se u našoj zemlji može identifikovati na lokalitetu Lepenski Vir, gde je otkriveno jedno bogatstvo svojevrsnog likovnog izraza u kamenim skulpturama, ali i urezi na kamenu i rožini, koji predstavljaju gravire sa aproksimativno naznačenim porukama. Ali, i urezi u kojima identifikujemo morfologiju slova. Na lokalitetu "Cerje" kod sela Govrleva u blizini Skoplja, u Makedoniji, takođe su otkriveni objekti sa natpisima čija morfologija u svakom slučaju predhodi morfologiji kritsko-minojskog pisma. Kod Kruševca, u blizini sela Bele Vode, otkrili smo veliki kamen sa urezima, čija hronologija nije mlađa od 30.000 godina, što su potvrdile analogije sa sličnim nalazima u Francuskoj, Malti, Koreji i Peruu.

Moja sistematizacija Vinčanskog pisma pokrenula je mnoga pitanja, između ostalog: kako je moglo doći do toga da je etrurske pismo imalo izvor u vinčanskom pismu? Vinčansko pismo je dobilo

naziv po najznačajnijem lokalitetu neolitske kulture u našoj zemlji. Ako kulturu neolita zaključujemo sa 3400. godinom pre nove ere, to ne znači da je bila prekinuta i kultura pismenosti u potonjim epohama. Uostalom, postoje tragovi te pismenosti, koji dosežu sve do kraja drugog milenijuma pre nove ere. Etrurci se javljaju početkom drugog milenijuma pre nove ere. Postoji nekoliko teorija o njihovom dolasku, a jedna od njih je podunavska. Ako nam je poznato da ih na početku prvog milenijuma pre nove ere nalazimo na Apeninskom poluostvu, kao već formiranu civilizaciju, sigurno je da je pripremni period tog formiranja, ako su već došli s drugog područja, mogao nositi obeležja civilizacije tog područja. Prema tome, i slovenska pismenost nije nastala od trenutka kada su Ćirilo i Metodije uveli glagoljicu, već daleko pre toga. Glagoljica je samo jedna moderna, za ta vremena, varijanta pisma kojom su se služili Sloveni. To što je Crnorizac Hrabar pisao da su Sloveni pre Cirila i Melodija pisali "crtama i rezama" nije uverljiv dokaz da oni nisu imali svoju pismenost i pre njih. Jer, Sloveni su živeli na ovim prostorima i daleko pre Cirila i Metodija, i daleko pre seoba u koje nas uverava Porfirogenit i dogmatska istoriografija.

Tragovi pisma su veoma značajan faktor u odgonetanju mnogih nenamerno ili namerno zamršenih pitanja u dalekoj prošlosti, pa i docnije. Isak Tejlor, dajući pregled razvoja pismenosti, ne navodi feničansko pismo kao prvo slovno (azbučno) pismo, već navodi pelaško pismo. Pelaško stablo je

veoma razgranate. I tom stablu pripadaju, između ostalih, Iliri i Tračani. Enciklopedista Alijan ističe da je postojala "Ilijada" na jeziku Briga, bliskih srodnika Dardanaca i da je tek 560. g. (po nalogu tiranina Pizistarta) nastalo atinsko izdanje. Brigi i Dardanci takođe pripadaju pelaškom stablu. A koliko je pelaški jezik, blizak, srodan, ili istovetan sa slovenskim, najbolju potvrdu dala su istraživanja Gregorija Dankovskog 1829. g. Prema tome, *pismo otkriva jezik, a jezik pomaže da se otkrije jezički identitet.*

U poslednje vreme aktuelne su teorije o navodnom "ilirskom" poreklu Albanaca. Ta hipoteza ne spada u domen nauke, jer ni jezik, ni ostali tragovi ne povezuju Albance niti sa Ilirima niti sa Tračanima. Albanci vode poreklo od Albana (Afgani) čija je postojbina u Azerbejdžanu, na Kavkazu. Inače, Albanci koji žive u današnjoj Albaniji i ovi koji žive na području Kosova i Metohije prvo svoje pismo dobili su u drugoj polovini XVII veka i ono nosi naziv "Elbasansko pismo". Drugu varijantu pisma dobili su 1840. g. i to im je pismo dao Bjuto Kuke, po kome i dobija naziv. Prema istraživanjima Johanesa Fridriha, ove dve varijante albanskog pisma nastale su od novogrčkih i srpskih slova. Pre ovoga ne postoje nikakvi pisani tragovi o albanskoj pismenosti, a kao što je poznato u nauci, Iliri i Tračani su bili pismeni. Pismo kojim se danas služe Albanci je latinsko i njegova primena počinje od 1908. g. To isto se odnosi i na jezik. Ali, kad nauka ne reaguje pravovremeno i argumentovano, konstrukcije i zbrke dobijaju nekakvo pravo

građanstva, pa unose još veću pometnju, koja često ima i tragične posledice. Jedan od najvećih lingvista današnjice, Francuz Andre Martine, izričito kaže da "albanski jezik nije zabeležen pre XVI veka". I da albanski jezik "vrvi od pozajmica iz slovenskog, turskog, grčkog jezika i romanskih govora, tako da je jedva jedna desetina rečnika u pravom smislu indigena". Posle ovoga je apsurdno zadržavati se na nekakvoj "ilirskoj" hipotezi o poreklu Albanaca.

Postoje mnoge istorijske škole sa raznovrsnim tezama, ali *istorija nije teorija*. Postoje i pisane istorije čija argumentacija se skoro celovito suprotstavlja već raširenim istorijskim saznanjima. Interesantno je da ih moderni historiografi zaobilaze ili omalovažavaju, ne dajući im pri tom odgovarajuću argumentaciju zasnovanu na naučnoj metodologiji. Postoji zabranjena istorijska literatura, zapostavljena i zaboravljena. Postoje istorijska istraživanja koja su shodno tome unapred naučno anatemisana i sigurno je da je to jedan od značajnih uzroka koji proizvodi posledice tragičnih razmera. Istorija Balkana definitivno nije predstavljena u pravom svetlu.

Pisao sam o autohtonosti Slovena na Balkanu i istakao značaj Tripoljske kulture, koja to dokumentuje počev od IV milenijuma pre Hrista. Naime, nađene su zajedničke karakteristike vezane za slovenski svet koji Tripoljska kultura otkriva na veoma širokom prostranstvu od Dnjepra i Dnjestra do Krita. Neki historiografi su taj svet videh kao slovenski svet. To pokazuju i antropološka istraživanja, ali u najnovije vreme i jedan novi metod

koji se sastoji u istraživanju rasprostranjenosti krvnih grupa. Ako svemu tome dodamo pismo i jezik, približićemo se zaključku koji sugerise autohtonost Slovena na Balkanu. Tu bi svakako trebalo uključiti i rasprostranjenost Veneta, upravo na celom području Balkana, o kojima je već potvrđeno da su Sloveni, isto onoliko koliko i Anti. Nedavno su objavljeni rezultati istraživanja venetske istorije i jezika, na kojima su radili Matej Bor i Joško Šavli. Ali su njihova istraživanja obuhvatala samo severozapadni deo Balkana i deo severne Italije. O Venetima na Dunavu, Timoku, Moravi, do izvora Vardara još nemamo potpuniju istorijsku sliku.

Veza između sveta na Balkanu i onoga na Bliskom Istoku postoji još u praistoriji, jer je poznato da mnoga plemena možemo naći rasuta upravo na Apeninskom, Balkanskom i Maloazijskom poluostrvu. Međutim, ono što je poslednjih godina izazvalo poseban interes u nauci jeste arheološki lokalitet Ekrom, u blizini Jerusalima. Na tom lokalitetu utvrđen je filistejski grad visokog nivoa organizovanog života. Pored toga, otkriven je i veliki broj natpisa na keramičkim tablicama koji još uvek predstavljaju zagonetku za istraživače ovog lokaliteta. Imajući u vidu da su Filistejci veoma bliski srodnici Pelastima, a možda i sami Pelasti, naša istraživanja kreću se u tom pravcu. Njihova morfologija pisma u mnogome podseća na pelaško, odnosno vinčansko pismo.

Praistorijski čovek je čiste svesti identifikovan sa prirodom, kao deo prirode. Nivo njegovog

duhovnog života nije nikako na nekakvom nižem ili primitivnom stupnju. On živi u istraživačkoj epohi i upućen je na sebe. On uči, ali u isto vreme je i učitelj sebi. Poruke koje je ostavio o sebi su poruke budućim naraštajima, koje on vidi u svojoj svesti. On ne istražuje istinu jer ona živi u njemu. On svoj život osmišljava samoodbranom od neistine koja vodi uništenju. Takve su i njegove poruke. Čovečanstvo bi trebalo da ih upozna ili prihvati u ime svog opstanka. Moja izučavanja imaju kao polazište istraživanja iz etruskologije, a potom analogije sa znacima vinčanske kulture i sistematizaciju vinčanskog pisma. Ono što neizostavno moram reći, jeste da mi je pri svim ovim proučavanjima od neizrecive pomoći bilo poznavanje sanskrta, ili tačnije, neprestano usavršavanje ovog jezika. Svojim studentima sam se trudio da ukazem na važnost njegovog izučavanja, ne samo iz razloga lične prosvećenosti i mogućnosti nalaženja odgovora na suštinska pitanja koja se nameću, već, i iznad svega, kao nasušnu potrebu onima koji ostaju u domenu lingvističkih istraživanja. Dakle, učiti sanskrt.

XXI. ISTORIJA NEMA SAMO JEDNO LICE

O tome da se ne može biti »izvan zemlje«, o našim kulturnim tekovinama - svojini svetske baštine i zagonetnoj privlačnosti etrurske civilizacije, o seobama Slovena i pelaškom jeziku Homerovom, o istoriji Slovena i Srba na ovim prostorima, mnogo starijoj nego što već stolećima tvrdi historiografija... za »Zavičaj« govori profesor dr. Radivoje Pešić.

Uvaženi izvori, sami vrhovi jednog toka ljudskog saznanja, tvrde da je najstarije pismo ono sumersko, iz trećeg milenijuma pre nove ere.

Koliko je istraživačkog rada, samopouzdanja, pa i lične smelosti potrebno da bi takav sud bio doveden u pitanje, da bi vremenska granica nastanka prvog pisma bila pomerena unazad za 500 - 1000 godina.

Odgovor na ovo pitanje nemamo, ali znamo da je takvim radom, samopouzdanjem i smelošću, takvu tvrdnju izneo je profesor dr Radivoje Pešić (rođen 1931. godine).

Javnost je u Jugoslaviji bila iznenađena, zatečena, kada je dr Pešić izneo takvu tvrdnju, predhodno obrazloženu, i s velikim interesovanjem i uvažavanjem primljenu u stručnim krugovima izvan Jugoslavije.

Iznenadjenje je bilo utoliko veće što ta, unazad pomerena granica pismenosti, neposredno dodiruje geografiju današnjeg jugoslavenskog prostora. Profesor Pešić je, naime, u svojim istraživanjima, tragove najstarijeg ljudskog pisma našao u poznatoj vinčanskoj kulturi, omeđenoj jugoslavenskim Podunavljem.

Već ova činjenica uverljivo pokazuje da za razgovor sa dr Pešićem nisu potrebni nikakvi kolokvijalno shvaćeni povodi. Ako je, pak, do njih nekome stalo, mogu se naći u sledećim, krajnje šturim podacima o istraživačkom radu profesora Pešića: univerzitetski je profesor na Institutu za orijentalne studije u Milanu, generalni sekretar Balkanološkog instituta u Rimu, član je Komiteta za kulturnu saradnju između mediteranskih naroda u Mazzara Dell V atto, predsednik je Međunarodne naučne grupe za ostvarenje novog programa istraživanja etruske civilizacije u Milanu, autor (navedimo najvažnija) dela: »La Poesie des Peuples Balkaniques« »The Balkanological Studies of Giorgio Nurigiani«. »Sillabario Etruscum«, »Ishaupanishada and comments«, »Grammatica della Lingua Serbo-Croata«, »Sillabario Lepenski Vir«, »La Scrittura Vincana«, »L origine della Scrittura Etrusca«, »An Introduction into Reading the Etruscan Language«...

Pošto profesor Pešić već dugo godina živi i radi van Jugoslavije, razgovor počinjemo pitanjem, šta za njega život i rad »izvan zemlje« znače?

ZNAK ZAVIČAJA

Biti daleko od svoje zemlje - kaže dr Pešić - ili još slikovitije rečeno, negde izvan njenih granica, ne znači biti i »izvan zemlje«, koja je u ovom slučaju sva u znaku zavičaja. Taj znak sadrži u sebi nekoliko slojeva koje nazivamo: Zemlja ili Otadžbina, Zavičaj, Poreklo, Sudbina, Identitet. Sa tim znakom se čovek rađa i opstaje. Taj znak je biološki imanentan ljudskom biću. To je neugasivo osećanje u njemu. I što se više čovek fizički udaljava, to se više duhovno približava svojoj zemlji. U tom slučaju on taj znak vidi kao Sveto u sebi i njime nadahnut čini svaki dalji korak kroz život...

- Znak prati čoveka kao senka?

- Čovek i Zavičaj prate jedno drugo bilo gde u svetu. Sustižu se i osmišljavaju svoje postojanje. Jer jedino tako čovek može shvatiti svet oko sebe i svoje mesto u njemu u trenutku kada se otiskuje iz jednog u drugi svet, noseći autentičan duh svoga sveta da bi ga utkao u opštečovečansko. Ono ga drukčije i ne može prihvatiti. Tako se to zbiva u neporemećenim prirodama. Prema tome, sintagma »izvan zemlje«, može se primeniti samo uslovno. Jer, Uprkos svemu, čovek nikada ne može biti ni izvan svoje zemlje ni daleko od njene sudbine: ne može se ni udaljavati ni odricati svog porekla. A poreklo je, u suštini, njegova religija.

- Razmišljajući na tom tragu, kako vidite ulogu Matice iseljenika?

- Matica iseljenika (ili bi je možda trebalo nazvati Zavičajna Matica) ima višestruku ulogu u negovanju tih niti između našeg sveta u svetu i sveta u Zemlji. Kao kulturološka institucija, u prvom redu, Matica ima uzvišenu kosmopolitsku misiju da duh našeg svega predstavi svetu u pravom svetlu i da ono što je nova tekovina savremenog sveta, i naš udeo u njoj, utka u strukturu svoje misije. Tehnologija komunikacija danas je takva da više ništa nije daleko. Stoga i Maticu vidim kao nešto sasvim blisko našem čoveku u svetu. Vidim je kao centar koji prima i daje sva obaveštenja o našem svetu našima u svetu i onima oko njih. Tu svoju plemenitu misiju, međutim, ona bi mogla još bogatije razvijati s obzirom na zahteve našeg vremena i iskustva sličnih institucija drugih naroda.

DUH OTVOREN PREMA SVETU

- *Doprinos li tome projekti poput zbornika o Vuku i Crnjanskom; ili su oni, ipak, usko nacionalni?*

- Ne, ja u tome ne vidim ništa usko nacionalno. Pre svega, radi se o realizovnim projektima koji su nadrasli usko nacionalno upravo svojim univerzalnim dometima, koji zauzimaju dostojno mesto u svetskoj baštini kao doprinos našeg naroda. I ne bi trebalo ostati samo na njima. Zato pojavu zbornika o Vuku i Crnjanskom vidim samo kao prvi korak jednog obimnijeg programa afirmacije naših kulturnih tekovina. A kao što nam je poznato, one nisu malobrojne i nisu usko nacionalne. Naprotiv,

one su izuzetno značajan doprinos razvoju civilizacije. Zašto bismo strepeli od onog čime bismo trebali da se ponosimo i mi i naši naraštaji? Uostalom, reč je o onim tekovinama koje su svojom reputacijom i svojina svetske baštine. Od istorije do nauke i književnosti, od slikarstva i muzike do svih plodova našeg duha. A naš duh se nikada nije zatvarao u usko nacionalne granice. Uvek je bio otvoren prema svetu, jer je taj svet mogao da razume i znao je da se sazivi sa njim. Naš duh se uključivao u svetske tokove svom svojom energijom. Činio je to i onda kada je trebalo podneti žrtve. Taj princip njegove kreativnosti je dokumente van u svetu.

- *Njegovo predstavljanje, dakle, predstavlja i neku vrstu dužnosti?*

- Naneli bismo nepravdu interesovanju naših ljudi u svetu i svetskoj javnosti ako to ne bismo shvatili kao dužnost. To me navodi da u Matici ne vidim samo kulturološku već i naučno- istraživačku instituciju, koja bi preko takvih projekata, organizovanjem naučnih ekskurzija, ili međunarodnih škola zadovoljila te zahteve koji su nasušna poreba ne samo našeg sveta u svetu i sveta koji je profesionalno orijetisan na izučavanje i praćenje naših dostignuća u svim oblastima života, već i šire svetske javnosti za koju nismo ni minorna istorija, ni minorna nauka i kultura, već dostojan doprinos razvoju ljudskog duha vrednovan veoma visoko - bez ikakvih ustupaka.

- *Vi ste univerzitetski profesor u Italiji. Šta kažu Vaša saznanja o duhovnom susretanju stranaca sa našom kulturnom baštinom?*

- U samoj Italiji postoje brojne katedre za slavistiku ili jugoslavistiku, instituti i druge naučno-istraživačke ustanove. Na njima se izučavaju i istražuju naša kultura i jezik. Postoje i periodična izdanja pretežno naučnog karaktera, koja se takođe bave proučavanjem naše kulture i jezika. Kod izdavača se svake godine pojavi po neko delo iz naše književnosti, galerije i koncertne dvorane ukazuju gostoprimstvo našoj likovnoj i muzičkoj umetnosti. Kada se sve to ima u vidu, interesovanje je zadovoljavajuće, ali bi moglo biti još intenzivnije kada bi bilo više prevodilaca sa našeg jezika. Na tome upravo rade italijanske katedre.

- *Vaš rad u Italiji je u velikoj meri obeležen istraživanjem etrurske civilizacije. Zašto Etrurci?*

- Etrurska civilizacija je svojom zagonetnošću oduvek privlačila pažnju istraživača. Svaki istraživač naslućuje da bi istraživanjem etrurske civilizacije došao do izvesnih odgovora na fundamentalna pitanja razvoja civilizacije u celini, ali posebno u Evropi. Zašto Etrurci, pitate? Zato što je njihova civilizacija sinteza izvesnih principa dovedenih do savršenstva i empirijski osmišljenih. Smatralo se da je ta civilizacija pretrpela uticaje onih koji su je okruživali, a u stvari je ona vršila uticaj na duhovni i materijalni razvoj suseda. Potom će je susedi stolicima pokoravati da bi konačno preuzeli tekovine duha etrurske civilizacije i predstavili ih kao svoje.

Taj tragičan ishod borbe Etruraca, ili kako su sami sebe nazivali - Rasena, sa susedima, za svoj dalji opstanak, uneće mnoge zabune i dovesti do zablude mnoge istraživače njihove istorije. Te zablude će se docnije odraziti i na ostale faktore u sagledavanju pravog lica istorije.

- *Zablude su verovatno brojne. Kakve su njihove posledice?*

- Jedna od zabluda svakako je problem jezika Etruraca odnosno Raseni. Problem jezika i problem pisma. Taj problem je proistekao iz problema porekla, a problem poretla iz problema preimućstva. Nastao je tako začarani krug koji se stolicima ponavljao ne služeći istim. Brojne hipoteze padale su u vodu jedna za drugom i ponovo se vraćale svojoj rudimentarnoj ideji konstrukcije. I historiografija je ostala na nivou »ad captandam benevolentiam«, nanoseći nesagledive posledice koje će biti uzrok mnogih nesreća. Takozvana slovenska hipoteza u pristupu i tumačenju istorije etrurske civilizacije kategorički je odbačena i time je bilo paralisano dalje konstruktivno istraživanje. Rasvetljavanja koja su unosili Dankovski, Levaskije, Tejlor, Kolar, Čertkov, Trusman i drugi, deklarativno su prepuštena zaboravu. Etruskologija je na taj način samu sebe dovela u šlepu ulicu. Istraživanja koja sam pre nekoliko godina započeo sa svojim saradnicima, kreću se upravo u smeru izlaska iz te slepe ulice.

VINČANSKO PISMO

- *Šta su sve pokazali dosadašnji rezultati tih istraživanja?*

- Svojom studijom »Sillabario etruscum« skrenuo sam 1980. g., pažnju na podunavski izvor pismenosti, koji će ubrzo nakon toga biti sistematizovan u »Vinčansko pismo«, a ovo povezo sa pismom Pelasta na koje je ukazivao još Isak Tejlor 1899. g. Imajući u vidu rasprostranjenost velike pelaške porodice u Evropi i Maloj Aziji, krug kretanja naroda u II i I milenijumu dobio je na taj način sasvim suprotne, ali logički ispravne smerove. Tako se ne samo etrurska, već i ostale civilizacije javljaju u novom svetlu. To de termini sanje vodi nas zajedničkom izvoru i srodništvu ili, eksplicitnije, jedinstvenoj porodici evropskih i mediteranskih civilizacija. I da nije došlo do unošenja zabuna, da su one ostale na saznanju jedinstva kao na svojoj prominentnoj ideologiji, mnogo je verovatnije da ne bi došlo do onih nesreća do kojih je stolicima dolazilo na tom podneblju. Nova istorija Pelasta, a time i Etruraca, sa detaljnim i produbljenim analizama suštinskih problema, svakako će doprineli tom rasvetljavanju i jednom respektabilnijem odnosu prema istoriji.

- *Zamoliću Vas za konkretizaciju: šta je taj teret zabuna značio, i kako je pritiskao istraživanja o etnogenezi Slovena, saznanja o doseljavanju Srba na*

Balkan, kako je u toj prizmi zabune »rasvetljen« fenomen seoba?

- Kretanja Slovena, njihove seobe, njihova konstituisanja, njihovu istoriju takođe prati ova sudbina. Takozvano doseljavanje Srba na Balkan bez sumnje je najrečitiji primer konstruktivističke metodologije historiografije. Usvajan je jedan tok istorije bez logičkog povezivanja ključnih pitanja. Vodilo je to u ravnodušnost i bez analitičkog obrazloženja bilo zanemareno svako suprotno dokumentovanje činjenica kojima bi trebalo gledati u oči bez ustezanja i predrasuda. Jer kretanja naroda, ili seobe naroda, odvijaju se oduvek, pa i danas, i možda danas mnogo intenzivnije s obzirom na nivo savremenih komunikacija, ali zar to znači da je ikada i jedna zemlja ostala bez svog sveta do poslednjeg svog podanika ili do poslednjih tragova onog što su oni bili?

Oprostićete što Vas pekdam, ali pominjanjem »danas«, nagonite me da upitam kako situirate dolazak albanskih plemena u ove krajeve?

- Predhodni odgovor završio sam pitanjem na koje sledi negativan odgovor. A to pokazuje i najsvežiji primer sa Albancima na Balkanu, čija historiografija bez ikakvih osnova uporno nastoji da nametne ilirsko ili tračansko poreklo svom narodu, zaboravljajući pritom svoju pravu postojbinu na Kavkazu, gde i u današnjem Azerbejdžanu žive njihovi sunarodnici bez ikakvog etnogenetskog opterećenja. Eto do kakvih nesporazuma, zabluda i nesreća može dovesti ta konstruktivistička

metodologija istoriografije. Uostalom, arheologija još nije završena. Ona i ne daje poslednju svoju reč, jer poslednje reči nema ni u arheologiji ni u istoriji. Ali njena nova otkrića sugerišu nove puteve koji nas približavaju novim saznanjima na koja još nismo navikli. Paleografija i paleolingvistika obogaćene su, tako obimnom novom dokumentacijom urezanih zapisa na kamenu i po pećinama kod nas u Srbiji, Bosni, Crnoj Gori i Hrvatskoj, kojima smo posvetili poslednje dve godine istraživanja s obzirom na nagoveštaj iznenađujućih saznanja koja nam nude.

DRUGAČIJA SLIKA SVETA

- *U kom smeru ta saznanja vode?*

- Ova dokumentacija je neoborivi dokaz jedne drukčije slike sveta koja svojim zračenjem otklanja neodržive hipoteze, utopijske programe i eksperimente sa ljudskom svešću. Monumentalna izložba evroazijskog kulturnog nasleđa, koja je prošle godine bila priređena u Veneciji, je samo jedan od tih dokumenata koji stoleća i milenijume arheologije premešta u istoriju. Pa kad se nakon toga i nakon potpunog interpretiranja zapisa urezanih na kamenju budemo vratili Pelastima i Etrurcima, Venetima, Krićanima, Hetitirna, biće nam jasniji i Skiti, Sarmati, Skoloti, Iliri, Tračani i Dardanci, Peonci, Frigi (Brigi) sa svojom Trojom, sa Homerom i njegovim pelaškim jezikom, a samim tim i Sloveni i Srbi čija je istorija na ovim prostorima mnogo starija od one koju nam je ta konstruktivistička istoriografija stolicima nudila.

Ulaskom u novi milenijum dužni smo da svedemo rezultate kretanja civilizacije sa svim usponima i padovima ne samo u ova dva milenijuma, već i u ona dva koja su im predhodila. Jer ćemo samo tako shvatiti koliko je život u istinitoj istoriji i neporaženoj prošlosti od prevashodne važnosti, koliko su Evropa i Mediteran stablo istog korena čije se grane ne bi smele međusobno sukobljavati i lomiti.

- *Vaša istraživanja, to prodiranje do samih izvora civilizacije, uslovljavaju i neku vrstu metodološke novine u razumevanju istorije. Upitao bih Vas, na kraju, kako sami tu metodološku novinu određujete?*

- Ako je to novina, ona bi se sastojala u tome što za osnovu ima i jedan gnoseološki pristup stvarima i pojavama. Ne možemo se više suočavati samo sa jednim licem istorije, kada znamo ili kada bi bilo logično da znamo da postoji i njeno drugo lice. I možda je baš to drugo ono pravo. Postoje i druge dimenzije istorije koje upotpunjuju lik istorije. Dimenzije koje su između onih vidljivih. Kamene knjige, kakva je bila i Povlenska kugla (čiji su urezi uništeni, a da se nismo ni upitali u ime čega), ukazaće nam na put do istine. Upućeni smo, dakle, između ostalog, i na metodologiju anagrama i saznanja o istorodnosti predindoevropskog jezika. Koliko će tome dopineti anagramistička škola, to nije pitanje vremena. Pitanje je to energije potrebne za suočavanja sa onim vertikalnim kosmičkim principima u duhovnom oku koji vode u svetlost gde je sve prepoznatljivo.

(Razgovarao: Slobodan Kljakić)

XXII. POSLEDNJE ISTRAŽIVANJE - JOVANICA

U toku 1991/92. godine, prof. dr Radivoje Pešić je sa grupom suradnika istraživao na lokalitetu Jovanica, u selu Ljutovnica kod Gornjeg Milanovca. U prvoj fazi istraživanja Jovanice otkrivena je vrsta »petosobnog« staništa, jedno centralno sa ulazom okrenutim ka istoku i četiri manja. Paleolitska porodica koja je naseljavala ovo stanište brojala je od 30 do 50 ljudi, a izvesna je da se sinantropova naseobina prostirala i na nekim susednim lokalitetima. Ovom prilikom, pronađeno je oko 70 artefakata, kao i tragovi vatrišta.

Iz dnevnika istraživanja prof. Pešića, izdvajamo nekoliko za ovu priliku interesantnih zapažanja.

18. novembar 1991.

Među 70 nađenih iskopina su četiri lunama kalendara. Ako smo predmete datovali na 160 milenijuma starosti, onda su ovi lunarni kalendar arheološka retkost i u svetskim razmerama. Oni su rukotvorine rane, ašelske epohe starijeg kamenog doba.

Za paleolitskog čoveka ovi lunarni kalendar predstavljaju svojevrsne priručnike. On je njima

beležio plodnost zemlje, životinja, njega samog i uopšte promena koje je zapažao u prirodi.

20. novembar

Interesantan je artefakt pod brojem 26. On iziskuje posebno pažljivo proučavanje. Ovaj kameni kosmički trougao je dimenzija 10x9x7. Na strani A vidljivi su jasni fosilni ostaci zelene boje. Na strani B upisan je lunarni kalendar, koji pod različitim svetlosnim uslovima emituje drugačiju poruku. Ucertane grafeme su veličine 0,5 - 2,5 cm.

Minijaturne slike su ucertane tehnikom urezivanja. Ovo su smisleni potezi koje je načinila ljudska ruka.

21. decembar

Ako geološke, paleološke i paleografske analize potvrde da su četiri od sedamdeset iskopina iz Jovanice zaista svojevrsni astronomski instrumenti, odnosno lunarni kalendar, i da su zaista stari 160 hiljada godina, biće to neoboriv dokaz, da je ljudska vrsta u to doba bila daleko inteligentnija, nego što smo dosad znali o njoj. Čovekov predak pre 160 milenijuma nije bio divljak kakvim ga smatramo.

18. februar

Oruđa nađena na lokalitetu su odnekud doneta. Ili je donet kamen izuzetne tvrdoće, od koga su izrađivani.

Nađeni materijal pripada ašelskoj etapi paleolita, kada je čovek počeo da crta i boji.

U vreme kada je prof. Pešić sa ekipom svojih suradnika istraživao na lokalitetu Jovanica,

Jugoslavija je bila kažnjena strogim sankcijama od strane Međunarodne zajednice... Ne gde u to isto vreme, prof. Pešić je za ovaj lokalitet uspeo da zainteresuje merodavne institucije iz sveta, poput »Muzeja čoveka« iz Kvebeka u Kanadi i Britanskog muzeja iz Londona, gde je gospoda Džil Kuk imenovana šefom komisije Muzeja formirane specijalno za Jovanicu... Podršku nameri, ukoliko se sakupe metode ispitivanja starosti predmeta i potvrde tvrdnje Pešića, najavili su i uticajni krugovi UNESCO-a... itd...

1. januara 1993. godine, profesor Pešić je iznenada umro. Osim dvadesetak najvrednijih artefakata sa iskopavanja, pohranjenih na bezbednom mestu, i monografije pod naslovom »Jovanica - čitanje kamena«, koju priprema izdavačka kuća »Pešić i sinovi«, iz Beograda, čitav projekat oko ovog lokaliteta nije se pomerio ni za pedalj.

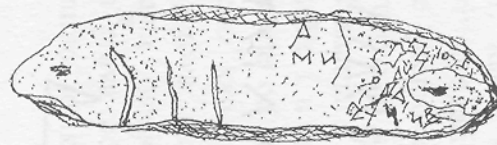
Локалитет Јованица
Србија

Дневник истраживања 1992
Руководилац истраживања:
проф. др. Радивоје Пешинџић

ТАБЛА 17

1: 1

Дужина - 9 см
Ширина - 3 см
Дебљина - 2,5 см

Модел ножића или сврла
моделован као антропоморфна
фигура без значајнијег ретуша
Зидови покушаји резања
калца у води

XXIII. ZAPIS

Besmislena je takozvana narodna mudrost da je »čovjek sam kovač svoje sreće (ili sudbine)«. Sudbina čovjeka je u rukama vlasti. Otud i ništavnost svake ideologije. Ideologije su samo oruđa za što potpuniju potčinjenost čovjeka vlasti. Red ili poredak bi trebalo odvojiti od vlasti, mada su sadržane u svakoj vlasti, ali kao njihovi surrogati. Društvo bez vlasti i/ili bez ideologije ne pretpostavlja anarhiju. Bez vlasti i bez ideologije društvo je upućeno na red ili poredak, a oni su proizvod znanja.

Čovjek je sazdan od mašte i u mašti. Mašta je to, međutim, što mu se uskraćuje od najranijih dana. Ono što će mu biti dopušteno kao mašta, čini od njega potrebnu ličnost. I njegova mašta nije više njegova. Prava njegova mašta ostaje skrivena u njemu. Samim tim i njegova prava ličnost. On ima programiranu misao, programiran jezik, programiran radius kretanja.

A kada te prate u nameri da otkriju tvoju tajnu (ti tajne nemaš), kada te izazivaju da zbog toga iskališ bes, ne preo staje ništa drugo nego da ih sažaljevaš. Ali i to je nedovoljno za njihovo zadovoljenje.

Svesni svega što su činili da te ugroze, ne zato što si im smetao, već zato što je jednostavno na tebe došao red ili što su te izabrali onako, bez reda

LOKALITET JOVANICA
IZ DNEVNIKA ISTRAŽIVANJA
R. PEŠIĆ - PRVA SISTEMATIZACIJA

T. I - E2

13V 4X<Δ

U I < Γ

T. II - E3

Ш Λ Χ Δ Ν V

T. III - E5

1HIN IYΛΛΛ4IX4VH V

Λ I Λ Λ I Δ M

T. IV - E7

Λ Δ X K

Δ X <

IIIK IY I4VXCJ

T. V - E10

13111VXXIU111KXTY

(jer je sve u njima bez reda), nastavljajući da konstruišu sumnju, oni zapravo nastoje da opravdaju svoj prvobitni postupak kao ispravan. Ali ne samo to. Njima nedostaju područja rada, jer su im ograničena. Oni ne smeju napadati prave prestupnike, sumnjati u sumnjive. A moraju imati sumnjive. To je razlog stradanja nevinih.

Oni smišljaju namračnije zaplete, u koje se do te mere uživljavaju, da im se oni nijednog trenutka ne učine lažnim. Tako zarađuju svoj hleb i donose radost svojoj deci, koja i ne sanjaju da uživaju blagodeti života sazdanih od patnje nedužnih. Svoj zločin prenose oni na svoju decu da ga sa njima podele, jer ga ne mogu sami nositi. Ali ih i to ne umiruje jer su svesni da ostala deca rastu bez zločina. Tada se okome na razaranje porodica i u tome nalaze ličnu satisfakciju. Ipak su ogorčeni na nekoga, na nešto. Mozak je nepotreban da bi se sve više ulazilo u zločin.

Ne treba im tvoje sažaljenje, već voj bes, kao potvrda da se tobom uspešno bave. Tvoju tajnu s lakoćom konstruišu, neprestano je dograđujući.

Ti ostaješ bez tajne i bez svedoka.

SADRŽAJ

Predgovor / J. V. Miroljubov:	
Prodor u tamu praistorije	5
ZAVERA PORICANJA	11
I. Geometrija ili empirija	13
II. Čovek praistorije poznavao je slovo	15
III. Autentična pismenost Podunavlja	22
IV. Energija zablude	29
V. Zavera poticanja	37
VI. Catena mundi	50
VII. Tragom autohtonosti Slovena na Balkanu	55
VIII. Vreme koje nedostaje	66
IX. Seobe ili geometrija identiteta	76
X. Tragom Slovena, tragom Srba	92
XI. Zapis	101
XII. Zapis II	103
XIII. Tajna Povelenskog zapisa	105
XIV. Pismo iz Cerja	110
KAKO POMOĆI EVROPI	127
XV. Na pragu trećeg milenijuma	129
XVI. Slovenstvo i mi u njemu	136
XVII. Novi svetski poredak	140
XVIII. Budućnost istorije	151
XIX. Slovenski institut	158
XX. O jeziku i pismu	163
XXI. Istorija nema samo jedno lice	175
XXII. Poslednje istraživanje - Jovanica	186
XXIII. Zapis	189

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

930 . 85 (497)

Пешић, Радивоје

Optužujem ćutanje : zavera poricanja kako
pomoći Evropi: (zapisi i predavanja 1982 - 1992) /
Radivoje Pešić : (prevod na engleski Olivera Popović
) . - (2 . dopunjeno izd .) . - Beograd : Pešić i sinovi.
2001 (Beograd : Sava Print). - 190, 128 str. ; 20 cm.
- (Biblioteka Tragom Slovena ; knj. 14)

Nasl. str. preštampanog engl. teksta: I Accuse the
Silence. - Tiraž 500. - Str. 5 - 7 : Prodor u tamu
praistorije sistem Vinčanskog pisma Radivoja
Pešića ili novi organon / Johana Vaiders
Mirolubof.

ISBN 86-7540-003-9

940. 1 (=81) 003.315(100)

а) Цивилизација - Балканске државе ц) Словени -
Историја д) Винчанско писмо
ID=91578124

RADIVOJE PEŠIĆ
**I ACCUSE
THE SILENCE**

DENIAL PLOT

HOW TO HELP EUROPE

PEŠIĆ I SINOVI

ISBN: 96-7540-003-9

Radivoje Pešić

**I ACCUSE THE
SILENCE**

**DENIAL PLOT
HOW TO HELP EUROPE
LECTURES AND NOTES
1982 - 1992**

**Pešić i sinovi
Beograd, 2001**

This issue was translated by:
OLIVERA POPOVIĆ

Publisher. PEŠIĆ
& SINOVI

Address: Dušanova 25, 11000 Beograd, Yugoslavia
tel/fax: 0117 183-666 e-
mail: dimitri@drenik.net

Editor - in - Chief:
VESNA PEŠIĆ

Art & Layot:
DIMITRI VLADIMIR

Computer formsetting:
Studio HOBIT

Printed by:
Atelier SAVA

Cover:

Statuettes from Lepenski Vir site, Yugoslavia (6000-7000
B.C.); fragments of the Vincha script

Copyright by Pešić i sinovi
All rights reserved.

ISBN 86 - 7540 - 003 - 9

I accuse the silence
Let the river flow down its way,
but let it not destroy my home. Escape
shall not be my defense
I have nowhere to go
This soil is my own.

BREAKTHROUGH INTO THE PREHISTORICAL DARKNESS SYSTEM OF THE VINCHA ALPHABET BY RADIVOJE PESHICH OR THE NEW ORGANON

Problems ensuing from the researches carried out by Radivoje Peshich and the theories discovered on their basis enter into yet, for us, unknown and delicate spheres. Eight thousand years after its origin he succeeded to discover for us the very system of the Vincha alphabet (1980) to be followed by yet another one (1985), that of Lepenski Vir, nonetheless than ten thousand years after its origin. Needless to say these discoveries only sufficed to cause our heads to spin. Professor Peshich offered something more; he offered us the universal genesis of the alphabet. According to his theory, man, as a human being, is biologically literate. Drawing subjects, as a means of communication, was not his very first act, as the drawing, according to Peshich, is a final structure. Prehistoric man, of a very clear mind, started from elements. This explains Peshich's formula: archetypal, creative, formative, all these encompassed in the structure as a whole. But, in the same way as the Indian grammarian Panini from the IV century B.C. searched for zero phoneme, Professor Radivoje Peshich explained today his search for zero grapheme. This prompted his conclusion "at the beginning there was a letter", and not the drawing (a pictogram), hieroglyph or ideogram. Alike the Chinese philosopher Fo Hi who discovered the Chinese alphabet on the back of a dragon three thousand

wings of a butterfly *Antomeris Janus* from Ecuador, to be recognized later in the systems of many archaic alphabets (Vincha, Veneti, Hittite, Etruscan, Proto-Indian, Phoenician, Cyprian).

Through the discovery of the Vincha alphabet system, R. Peshich reveals to us the concealed parameters of the inner structure of a particle. The discovery of the Lepenski Vir alphabet, the morphology of which can be found in nearly all archaic alphabet systems seems to copy the cosmic reflected forms that are to be accepted in no other form but as axioms only.

The first impressions acquired from these researches show the courage and high degree of education and culture of the researcher. The further analysis discovers the extraordinary breakthrough of the researcher into the so-called darkness of prehistory. He succeeded to extend our knowledge of history and civilization much deeper into the unknown past, he changed geographic regions of genesis of early civilizations achievements, of directions of their development and intersections and he imposed new principles of speculation and comprehension. And what is very important, he revealed the extraordinary Slav civilization of the far past. This civilization has forever been at our reach, but our predominance always was Babylon, Egypt, India and China. The mystic element, as we call it, in that civilization, defined by Mr. Peshich as the ideal unity, becomes to us today, the fascinating knowledge of the quintessential spiritual structures.

In his "Treatise on the Alphabet", published in 1986, Mr. Peshich draws us much nearer to his own philosophy, but only marginally at that. We believe he did it on purpose to stir all our spiritual mechanisms up to those levels we have not been accustomed to. In the world bereft of hope, in the

world of disgust and estrangement, bereft of love and belief, he seemed to induce us into a new religion.

At the end, enriched by cozy fatigue, confused, stunned by our poor knowledge, but comforted and encouraged, we start asking ourselves whether this was the case of transfer of Princeton gnosis to Europe, if there it ever was revived at all, even anonymously, as we have been informed by Raymond Riye. In any case, if Peshich's research and theories could, by any chance, be connected to neognosticism, then, this could be its new dimension. Or, is Peshich's new organon splashed upon us to that extent, that we are yet not able to pull ourselves together to grasp it as a whole.

Johanna Veiders - Miroljubov
Aachen

I. AT THE THRESHOLD OF THE THIRD MILLENNIUM CIVILIZATION WITHOUT MERCY

Research into the history of the illnesses of our civilization has lasted as long to convert itself into a kind of illness itself paralyzing its tendencies from the very start. The universal systems have been abandoned. The saturation of the artificial signs led to brain poisoning of the hardly curable or the incurable. The world cannot reconcile all its forces. The use of senses has been stunted. The language function is as exhausted and unreal as to the point of stopping to exist. We tend to create new forms that convert themselves into their very opposites as we fail to recognize the forms proper at all. We search for substantial analogues that, on their part, suck us into concentric circles. The obsolete school models mutilated even the tiniest particle of energy left to us. The East civilization experiences new spiritual and material destructions. On the other hand, the West civilization, construed in a chaotic, even distorted way, sets upon to destroy the human spirit. The space between the East and the West has been drastically cut down. The very aim was not to draw them together, but to make them mutually even less recognizable. The space has been considered a precipice, to be, by chance, filled up with the European radioactive waste, and not a sacred soil on which reconciliation could only be achieved of outraged passions of the so called new civilization and, up to now not even defined, but cruelly introduced, new world order.

All the continents have been discovered. This is a fact. Even deserted islands cannot for long enjoy their idyllic

peace; the weary explorers have pushed them into assimilation with our civilization, which, in any case, shows to be a defeated one. Journey into Cosmos does not promise a discovery of a new land. All means of escape and isolation have been exhausted. What is only left to us is a new spiritual continent standing above our frustrated hopes and sufferings, which shows to be the truth itself.

Both, the religions and ideologies have defeated themselves proper. The world does not need a mediator for his communication with God. And even less does it need any mediator to alienate it from God. The patrons of evolution and revolutions, of new ideologies and ideals, ridiculous and poorly as they might be, keep spreading even further their fruitless viruses rejected with repugnance and fierceness by the world. Poisoning their own conscience with overwhelming lust, possessors of overall capital and arms, could only, in their own despair and joviality, destroy the whole world, to which they did not belong at all, and thus, in its destruction, meet, at last, their own death.

Is it possible for Mankind to be exposed even further to such a brutal and cruel end? Is Mankind really so weak not to be able to withstand the vagabonds and ignoramuses who rule it? Finally, has Mankind acquiesced to such a grim fate?

A great number of various religions and religious sects have overflowed our planet. The equal numbers of vendors of human souls offer salvation of the world. Bigotry keeps spreading and does not quiver at all. Spiritual cataclysm has for long encompassed our lives. Energy stemming from overall hate, constantly fed by new mutual clashes of nations, has caused the change of climate, eruption of volcanoes, movements of soil, mortal diseases of human organism, of the whole structure of nature.

Unaccustomed to see himself for what he really was, man realized now how low he had fallen. Risking his own life, he rejected all thoughts of risks he had condemned his future generations to. Thriving on the feeling of alienation, he keeps alienating everything near his reach. He did not have a past; he denounced his future. He lived in somebody else's time, in a moment that is missing. He lived in a kind of interim time, having destructed his own time, scurrying to an aim yet not appearing on the horizon, not e^en in his illusions.

Mankind is aware of its own disaster. Most often, it considers it only a fashionable reality. Discourses on the fate of the world have been heard on every corner, and what's more, everybody offers solution no matter what degree of their elementary knowledge. Great many ludicrous projections of the world have been at hand. The raging machinery of destruction and lies has not stopped to whitewash the conscience of men no matter in which part of the world they live. Thousands of men came to power, and as many volunteer to save the world. In spite of this, world remained alone and powerless hi its suffering, alone and powerless in front of its final catastrophe.

All new Utopias offered, led to greater and crueller violence. The conquerors of foreign freedoms impose their own liberty in the name of the so-called personal liberty. Thus, conquerors take over the role of liberators and lead the world into a new system of slavery.

All empires are dead only provisionally, never have there been as many in all fields of our lives, as there were in our present civilization. And all of them have the same dreams, the same tendencies, means and arms daily to smite the world in order to keep it obedient, in fear and anxiety for

its sheer everyday existence, and alarmed for its own right to live.

And life is rolling on in the fashion that everything that is happening, always happens to somebody else, as if all this will evade our next of kin and us. More tragic indifference than this could not have overcome the world. On the other hand, lonesome search for quintessence of life has beforehand been anathematized as disobedience, as a dangerous charade and a blasphemy.

Who might the judges be?

Let's exploit Socrates' conclusion: "those, condemned by nature".

After all this, can we hesitate more? Is it not too late to try to sober up? Can we offer a new projection of the world and by doing so not to trap ourselves in yet another contradiction, in another blind street where all the other projections up to now have ended? Can we notice the ever-present ray of relentless truth of worthy survival in the existing constellation?

In a moment of his illumination, Martin Luther cried: "Let's go to the East, find our origins!" But, you cannot go to the East with a purpose to impose your own liberty, as the East itself is the liberty proper, *par lui meme*. In the East, the first person of singular is *tad* (you), not *mad* (I), *juba* (you, both of you), not *as mad* (I, we, both of us). It is quite questionable whether the world can come to terms with this kind of grammar of life philosophy and set out to find its origins. Path leading to the truth is very toilsome, but nevertheless, unique at that. Everything else is meaningless. And the world has reached its crossroad to eternity.

In spite of all this, even if we were ready, we must withstand the aggression of stupidity that, on its part, forces skepticism upon us. For, this very aggression keeps

smothering the reverse side of our living. The face of truth is on the other side of the reverse. It is invisible to ourselves alone, as we fail to turn towards it to recognize it. It is unrecognizable even for the aggression itself, We have rejected it to embrace the changeable reverse, which, again, we keep changing constantly. But only on this other side can we become our own teachers, be our own judges and our own masters. And withstand the aggression of the meaningless.

Very soon, the blood ocean of the second millennium will remain behind our backs. Many civilizations had been drowned in it. Hiroshima and Nagasaki are the past for us. But the question is, will they remain behind?

First, it is very important to conquer the petrified institution as such, and liberate the will restricted by existing education systems. It is imperative to face new cultures and comprehend that all of them are alike. As if all words were said, all dimensions encompassed. As if all areas for development of creative spirit were blocked. It is imperative to free ourselves from mechanical functioning of mind.

The structure of biological memory was disrupted by contradictory cultures of our civilization. Spiritually and materially asymmetrical, preoccupied for their own yards and mythologies only, threading over corpses, they could not offer anything else but their pseudo-morality

New generations cannot be put to trial anymore. Our civilization has no rights to the forthcoming time, as it did not have rights to its own time, having destroyed it entirely and having left complete chaos behind. New generations have rights to their own education, to the research of their own creative energies, to the use of their own minds. Their educational systems will be bereft of blind obedience and charlatans. It will keep its identity that could not, in any way, be identified with any form of light and sanctity programming.

The only step for this civilization on the threshold of the third millennium is to liberate the future generations of all possible restraints. All preparations to welcome the third millennium, as it came out, were erroneously directed. Anyway, the third millennium does not belong to the world of this civilization. Somebody else's time cannot be usurped.

It is disputable whether our civilization is able to make this unique step. First and above all, it is evident and even imperative, to comprehend us alone. To be able to do this it is necessary to direct our energy towards comprehension of others. In this way, we could achieve comprehension of the very soul. It is necessary to reach the soul itself, to comprehend the soul of the whole world, of the animals and the plants, of the matter proper, to understand the soul of the universe.

This is the only way to free us from our own exile. Both us here in Europe and us there on the other continents; us in our past and us at the threshold of our last temptation. Shakespeare stressed that human possibilities were unlimited. The man of our civilization, however, must finally grasp that he cannot any longer be superior of nature.

II. GEOMETRY OR EMPIRICISM

We have been taught by tradition that forms surround us. Plato points out that the knowledge of geometric figures in their final form is embodied in the humans themselves. What is left, therefore, is the ability to recognize and awake up the feelings of facing ourselves with forms. As Galileo warns, nature speaks a language of mathematics, the letters of which are, circles, triangles and other mathematical figures.

The old tradition considered harmony, rhythm, analogy, proportion and number to be the proto-forms. Accordingly, universe is composed of sphere, harmony, rhythm, number and letter. By observing universe, the academicians of Athens established the universe to be composed of four elements: fire, water, earth and air. According to such a speculation of theirs, these were proto-forms of everything, or the letters.

Did the man of ancient prehistory know the laws of geometry? Traces left to us confirm he had been faced with forms; he had ability to recognize them and to give them empirical meaning.

First of all, searching for sites to live on, he achieved *evocatio* by help of the animals: they were the ones to point out the sites suitable for his sanctuaries or places to live on, which for him were also sacred places; his choice was led by space configuration semantics. He found in it a kind of attachment to fulfill him with enthusiasm and to create his own world able to identify him in all the cosmic spheres.

When choosing his sites, as shown to us by archaeological documentation, the prehistoric man had obviously been forced to mark his first point and the space around it in the form of a circle creating thus the first

contours of his geometry. The structures ensuing from the further process thereof acquired different symmetric forms. These will cause new changes, that is to say, they will bring to a change of configuration representing nothing less but the primary aspect of nature. This can be found in old Chinese tradition, as well as in contemporary physics.

Observing all this he most probably saw the repetition of world creation, he saw his own world center. In fact, it was another of his discoveries and definitions of forms, that is to say, of his geometry.

He showed his sense and need for symmetry not only through the choice of sites and construction of his abode but also through the internal architecture of such an abode. He confirmed this sense by creation of his own feelings and by cognition of the whole world. It is therefore quite natural he was prompted to recognize forms and give empirical meanings to his own written signs, which in fact represent the overall proto-form of the alphabet.

PREHISTORICAL MAN KNEW THE LETTER

If we take into account most recent fundamental scientific discovery that water possesses memory, many faraway times and their civilizations have been retained for sure in the memory of the Danube. During all these eons, historically known or to us still inaccessible, the Danube, by the power of its energy, embodying a sacred way of survival, offered motherly shelter both to natives and passers by. Inspired by this sacred energy, fireplaces of many civilizations survived for very long at his banks and through its spiritual power threw light onto eras and worlds to come.

The earliest civilizations of the old continent, the so-called sunset countries, rose and flourished at its banks, but the Danube scurried towards the east, towards the source of light and truth, as if showing to the world advantages of such a direction.

The first appearance of a script preceding all the up to now known letter systems occurred during the Neolithic period, from the VI to the IV millennia BC, across the very wide expanses between the Black and the Adriatic Seas, the Carpathians and Crete. The richest treasury pertaining to this first appearance was discovered in the Middle Danube Basin at the monumental archaeological site of Vincha, near Belgrade, deriving its name there from. But Vincha is not the only archaeological site on the Balkans, which faces the present civilization with such a rich treasury of literacy of a world often considered a world of primitive spiritual life. The Vincha literacy expanded by space and time, by nearly unimaginable dimensions and exerted influence by all

characteristics of its morphology, pictographic, ideographic and letter fashion, to the literacy development of civilizations to come.

The Panonian Plane, the south banks of which are splashed by the waters of the enchanting Danube, represents one more treasury of literacy. The archaeological sites of Starchevo, Gomolava, Donja Banjevina and Vatin are the very proof of its plentitude.

From the Eolithic Age, characterized by Starchevo culture - ca. 6000 years B.C.- through the Vincha culture up to the Late Bronze Age, which comprises as well the Vatin group up to 1400 years B.C., the paleo-script of the Panonian Plane confirmed the development continuity of the Vincha script.

The early traces of this script were preserved in synthesized messages and spiritual laws incised on ceramic objects for everyday use or on testamentary figures expressing spiritual mechanics of the prehistoric world.

Today, we are amazed at the refined morphological precision of the prehistoric man in those inscriptions as well as at the great consistency of his spiritual identification with the script. A great number of these documents, on the other hand, confirm the vast distribution of his literacy, prompting a conclusion that it had not been a privilege of the chosen, but the spiritual need of far wider circles.

Many civilizations, moving across the Balkan Peninsula, could not resist falling under the influence of this spiritual expression. They took over the sanctity of the letter as the most sanctimonious form from which the world of clear mind originates and keeps existing, adapting themselves to its principles, or adapting them to their energy of spirit.

The Panonian syllabary was long in use as the only textbook of literacy of the old Europe and as the only source

for syllabaries of the Eurasian civilizations to come. It draws us nearer to times, which should not be underestimated. And this is not all. It seems, as if the syllabary tests our readiness to receive its messages clearly and correctly, the contents of which we are to discover shortly.

The prehistoric man, of free spirit, formulated his ideas and images with his script. Feelings of void and loneliness are foreign to him; he does not alienate himself socially but he tends towards community and communal intellectual communication. He does not separate himself either from his future or his past and he does not represent a so-called "floating world". On the contrary, conscious of his past he respects it; he is grateful for all the gains of that past; he lives with it, as it has been present in his everyday life. This was confirmed not only by the manner of burial and the very burial site, which he shares with his living area, but also by his living principles of three time levels belonging to him in the same way he belonged to them. The prehistoric man is a man of powerful emotions and a just attitude towards community, nature and himself. He does not change the world by his way of life and working activity, which is not only a constant struggle for mere survival. He discovers world around him and in himself. He also has his desires and dreams. That is because he is a man. According to the opinion of some researchers, however, that man does not belong to the historical, but mythological conscience. Due to such opinion, recent civilizations have an indifferent attitude towards the spiritual heritage of the prehistoric man. It results, however, that the boundary between historical and mythological keeps disappearing from day to day. The old civilizations, quite ignored by the recent ones, cause more and more headaches to civilizations with high-level technologies by offering some of

their essential existential solutions, which have yet been out of reach to the latter.

The prehistoric man left traces of his experience and confirmed thus not to have been the so-called "floating world". It was, by all means, his attitude towards the future, his responsibility towards the future, to which he belonged, as we have already said, to the same extent as he had belonged to his own as well as the past times.

The inscriptions left by the prehistoric world on the cave walls, stone slabs, ceramic objects or on wood, do not represent only history of the prehistoric man's life, but also the order of such living as well as necessity of such an order. Their messages, therefore, are not discoveries of secrets of such an order, which were to have been instructions for future eras, but rather a warning for the manner of life and reasoning between which they had, by all means, put a sign of equality. In this way, they had shown us their connection to the future.

How much the later civilizations succeeded to enlighten their presence in their own times, by belonging to the future, is best confirmed by their inability to understand the language and the script of their own ancient predecessors. Some ill-humored researchers exploring individual research disciplines of the past were not only confused by any thought of a possible existence of a script in the ancient prehistory, but were to such an extent self-confident and self-centered to decline coolly even the existence of such a possibility.

Accordingly, who is literate and who is illiterate? Is it the one without knowledge of writing or the one without knowledge of reading?

Today, there is a huge documentation of archaic inscriptions. They ensued from several script families. Their earlier traces go to the IV millennium BC. The most recent archaeological, spelaeon and grammatical researches, however,

pushed the literacy of men to a very deep past up to 250,000 years back. This is in no way any kind of sensationalism; it is a moral act of conscientious researchers, who had long ago cognized, the script, as his spiritual manifestation, to be biologically tied to the man.

The documentation of the archaic script in the Balkans, particularly on the territory of Yugoslavia, changed many historical and geographical notions of the development and expansion of the script. What is more important, the said documentation confirms the existence of the linear, that is, of the alphabetic script as far as the VI and the VII millennia BC, lasting to the present times.

Man wrote a letter and a number without any hesitation in the deep past still inapprehensible and inaccessible to us. This means, times passed were not indigent.

Man lived in the vertical spiritual order of things in the ancient past, ready to face and conquer all mysteries of life he had come across, but he did nothing to conquer them as he lived as the very part thereof, in a general order of ideal unity. He had left to the future eras, in his written messages, all his experience with a presentiment, perhaps, of the future unbalance of pure structure. Whether the suicidal atomic civilization will be able to reach the level of prehistoric man's literacy to discover the real, perhaps, rescuing content of his messages will only depend upon our remaining spiritual energy.

Respect of the alphabet, as the sanctuary of unspoken secrets, was characteristic of syncretism. For Francesco d'Asisia, every written paper was sanctity, as the letters were sanctimonious. Man of the ancient prehistory wrote the letter. The archaeological documentation convinces us it to have

been for him a sanctimonious act opening new historical expanses.

The constant divisions of the world, self-centering, escape from the order of the natural development of false well-being, certify the walk on the edge of a precipice and certify only the escape from the truth into hopelessness due to the use of alienated language, a language of mechanical communication, which suppresses in man the exalting feelings of love and joys of living in a community and in mutual understanding. Shall we indulge in the savagery of unbridled elements leading to undisputable and final catastrophe displayed daily in our vision of the broken sky or shall we accept the trace of hope at the threshold of the third millennium offering to us to face our adverse side from the preceding era, with all the messages of spiritual experience? We are left with the true language and pure letter, the only exalted and sanctimonious truth there is in front of which we should bow and which is the only one to enable us to live and give an empirical meaning to our identity.

IV. THE AUTHENTIC LITERACY OF THE MIDDLE DANUBE BASIN

On almost forty archaeological sites across the Balkans an abundant treasury of written records not only testified of a high level of literacy attained in the Neolithic period, but also confirmed the high level of consciousness of that world. All this offered sufficient possibilities to view this ancient world in its true light and to reject old prejudices and false constructions of its spiritual stuntedness. By disregard of the most sanctimonious heritage of that ancient world, the world of literacy, that world was deprived of its rightful part of a torchbearer of literacy, which was taken to another part of the world where a completely different civilization flourished, a civilization which put forth the material over the spiritual, or at least put a sign of equality between them.

The history confirmed that the change of conceptions meant at the same time appropriations of civilizations' heritages. This was the case with the Balkan's ravished civilization. For almost ten thousand years world has been unable to cope with its own projections.

Up to 1980, the ample literacy fund from the Neolithic period in the Balkans was inadequately categorized only as vague hints of a script with the aim to renounce the script as a heritage to other civilizations. From that date on, the material has been researched as the authentic literacy of civilizations inhabiting the Middle Danube Basin, which transmitted this tradition in the course of time up to the present days, expanding it to all the four sides of the world.

In 1987, in Milan, the system of the script was presented and interpreted on the basis of documentation and

named Vincha script after the most copious excavation site. From that very moment, the Vincha script as a character script, originating from the VI millennium, entered into encyclopedias and became the subject researched at the European universities. This caused the change and adjustment of the existing chronology and development of the script as follows:

1. Proto-script of Lepenski Vir (8000-6000 B.C.)
2. Vincha script (5300-3200 B.C.)
3. Sumerian script in Mesopotamia (3100 B.C. - 75 AD.)
4. Proto-Elamitic script (between 3000 and 2000 B.C.)
5. Proto-Indic script (ca.2200 B.C.)
6. Chinese script (from 1300 B.C. to the present times)
7. Egyptian script (3000 B.C. - 400 A.D.)
8. Cretan script (2000-1200 B.C.)
9. Hittite script (1600-777 B.C.)

The former chronology given by the American grammarian LE.Gelb had to give way to the new one without resentment. All kinds of surmisable, construed and arbitrary inferences were defeated by the veracity of documentation. The Vincha script originated and lasted within its own system and the Etruscans had rightfully named the system of the script as *elements (elements)* meaning *alphabet*.

The Slavs, mutually estranged, opposed and humiliated, have only now clearly cognized, why the history of their civilization had been so long screened and falsified and why they themselves had to use falsification originals to create their own history. All this is an additional factor helping the Slavs this time not to postpone their waking up.

The history of the Slavs was written by the non-Slavs. Here I want to point out to the so-called Nordic (German) historical school, ignoring immensely the Slav civilization, offering more a projection instead of the truth, more a creation instead of cognition. It is a history serving the eternal policy of higher races, with a strong tendency to underestimate achievements of the Slav civilization in all the fields of their spiritual and material activities. The mentioned historical school refuses to acknowledge the mention of the Slavs in the ancient history, in spite of an abundant source on the Slav civilization to be found with Herodotus. When numbering the tribes of Scythians, Thraceans, Illyrians, Peonians, Daradanians, Mesapy, Yapodi, Sarmatians, Pelagonians, Dacians... he never mentioned them by the name of Slavs. The later researches, however, especially the archaeological discoveries in the region between the rivers the Dnepr and the Dnestr, known as the Tripolje culture shall prove they were Slav tribes, for the population living in those regions and consisting mainly of Slav tribes, migrated across the Balkans as far as Crete. It is obvious, the Tripolje culture is not the only factor for the science to conclude that the Slavs occupied the vast expanses on the line Dnepr-Dnestr-Balkan-Crete three thousand years ago. The discoveries of the blood groups by the French archaeologist Luis Carpentier, beside the anthropological researches, supported the above mentioned. In science, the Middle Danube Basin as the cradle of literacy is known as - the linear script. It appeared first on the archaeological site of Lepenski Vir and then in Vincha. "The peoples of the book", the Slavs, wrote on wood in the pre-Cyrillic era, they did incise letter on wood. Many messages and prayers remained recorded on the birch slabs and later collected into a book. During the Roman civilization, this book shall be named "codex", that is to say "a wooden book". This book for the

Slavs is not only a wooden book; it is the spiritual law in the real sense of the word

The research of the American linguist Morris Swadesh is very illustrative. During the fifties of the twentieth century, he introduced his linguistic research methodology, later to be accepted in the science as grammatology. He asserted that the German language had separated from the Slav language five thousand years before Christ and this assertion has been accepted by other world linguists. Later researches confirmed the close relations of the Slav and the German languages, the best proof of it were the Lusatians (Sorbs, Wends) living in the German region. Tacitus map from the first century A. D. showing location of Slav tribes within the confines of the contemporary Germany, is one proof more. The Slav tribes living in these regions resisted assimilation up to the eighth and the ninth centuries A. D. with the exception of the Lusatians who succeeded to survive. The Study by Xaver Marme from 1874 researches their life, customs, religion and literacy.

During the 19th century great number of researchers tried to enlighten many dark moments of the Slav history. *But, the new historiography rejected the research results of this age, failing to offer any argumentative facts for such an act.*

Our historiography maintains the Slavs to have come to the Balkans in the sixth and seventh centuries A. D. This we have been taught from the old times. It is the first information given to pupils at school. We know only what others have told us. Our science has failed to make even one step further. Our historiography maintains the Slavs to be illiterate up to the ninth century A. D., when at the same time the Arabian travelling writers call them "peoples of the book". When one hears our historians to assert that the Slavs settled

over here only in the sixth and the seventh centuries A. D., while the researches point out to a civilization as old as three thousand years before Christ, one cannot but conclude that somebody had falsified *on purpose* all this or held information back in order to prove *the backwardness* of the Slav civilization as compared to other nations of Europe. And what is more, they refer to the civilization as having settled on *somebody else's regions*, which implies no more and no less that, they were *the occupying one!* The complex of the eternal wanderers and newcomers *has obviously been purposefully programmed and imposed.* Our generations live with this complex over centuries. *Living in the false history is really the cause of many misunderstandings and mutual conflicts in the large Slav civilization.*

Majority surrenders to the minority, and vice versa, thus, many analogues in linguistics were the result of the fact that the world spoke a universal language. And the science, instead of researching the language unity of the Slav formation, followed somebody's dictation to list the Slav languages into the Indo-European languages, i.e. Indo-Germanic, which appeared much later. The theory of the Indo-European languages is only a screen behind which the politicians wanted to hide the real values of the Slav civilization. Together with the mission of Cyril and Methodius, two very successful programs were created to hide the truth about a large civilization.

In May 1991, at a meeting of archaeologists in Florence, the English archaeologist Colin Renfrew said that the archaeology very often served the political aims. "When the oil crisis hit the West, the archaeology invented the theory of chaos and catastrophe. Very often, archaeology serves the current politics by not disclosing some of the archaeological achievements". Instead of a comment, I could answer this as

follows: Lepenski Vir would not have been discovered, if the hydroelectric station of Djerdap had not been built. Our archaeologist discovered the site in Chelarevo near Novi Sad with two lines of graves. In one line, Avars were buried, in the other the Slavs. Our archaeologists researched the graves of the Avars and the Hazars, for the contents therein - jewelry for instance. The bulldozers of the Chelarevo brick factory destroyed the Slav graves because they were empty. This very fact is self-explaining and proves that the Slavs were not plunderers and did not adorn themselves with jewelry, but that they were peaceful farmers. Unfortunately, the traces of their skeletons disappeared as the documents of their existence.

But I am convinced the era of the Slavs is coming. For seven decades, the Slav civilization has been living under a heavy pressure, and the world, having accumulated sufferings for so long, could achieve its renaissance for that reason only. Such are the orders of things. The West wanted to throw the East on its knees without any knowledge of the Slavdom. The Slavdom does not bear humiliations and failure, the Balkans as well. The West has forgotten the other name for the Balkans - Catena Mundi (the chain of the world). The world superficially calls the Balkans a powder keg, unconscious of the fact that the balance of the world will be destroyed if only one link in the chain is broken and that the unrest in the Balkans would cause unrest in the whole of Europe. If that happens, all its dreams of unity will disappear forever. Finally, Sioran formulated it in the most beautiful way by saying: "Only the peoples of the Balkans can solve the spiritual and material crisis the West world is heading to, regardless of the overall technical development. That world is tired and without a compass. The West has to turn towards the East, by all means, for the Sun also appears in the East.

V. THE ENERGY OF DECEPTION

Aboriginals, meaning "from origin", "of origin" (from Latin - ab origin), inhabited the Australian continent 40,000 years ago, we are informed by Josephine Flood.¹ Using the well known scheme, Aboriginals are not considered the autochthon population of the country, which they, however, consider their one and only forefathers' land from the beginning of time. Such a supposition may have served the Europeans, constantly in search for foreign regions to conquer, to colonize them as "the primitive savages". It has remained unknown, and, of course, quite unnecessary to explain where they came from.

IMPRESSION OF FOREFATHERS' SOUL

If migrations have been pointed out to be the key historical moment, which most often, is referred to as the departure point for explanations of historical past or the past considered not to have historical background, it is of utmost importance to emphasize the two central points designating the departure and arrival points, "the forefathers' land" and "the new homeland of ethnic groups", which "migrate" in such large numbers, travelling large distances in unknown directions. Two skeletons or to be more precise, fragments of two skeletons, dated back to 26,000 years B.C., one robust, the other one gracious, sufficed to reach a conclusion of two worlds, the native and the migrated ones. Accordingly, Aboriginals are the migrated ones. It is well known the

¹ Josephine Flood, *Archaeology of the dreamtime*, Sidney, 1983

generous Europeans put them into reservations and they were honored with the same fate of the Indians after the discovery of America. They would probably not migrate again from their "new" homeland.

Kath Walker, of Aboriginal origin, who dedicated many of her poems to the soul of this stopped civilization, established however an comprehension diagram of the Aboriginal community representing their "social space" and "social time" by a system of concentric circles named by her "Me circles". The said "life circle" does not represent only the mechanism of living order but also of survival. It is, at the same time, the key of movements and migrations of peoples, considered by historiography as being a convention. According to Kath Walker's system, community movement is caused by their tendency towards ecological equilibrium. That is to say, when living sources of one territory were exhausted, the group moved to another place and that went on until the group returned to the departure point several years later, after the cycle had been completed.²

The rules of such an order were drawn not only on their bodies but also on small stones put at burial into the grave, by the body of the dead, with incisions of a sign which represented the soul impression of the dead, hence the name "soul stones". The same kind of "soul stones" were discovered in the Mas d'Asil cave at Ariege, the chronology of which was determined to ca. 10,000 years. Red ocher was used for incision of, to us as yet, unknown script, which may not represent only the "soul impression of the forefathers", but also may represent a system of a linear script to be found elsewhere in the world on other archaeological sites. One of

---

V. R. Cabo, World model in traditional comprehensions of hunters and collectors, The Paper read at the XII International Congress of Anthropologists and Ethnological Science. Zagreb, 1988

these sites is found near the village Bele Vode (White Waters) in the vicinity of the town Krushevac, with linear signs incised in stones, the morphology of which is identical to the morphology of Mas d'Asil and that found on the Canary Islands. Examples of the like archaic literacy are found in the caves of Bugar mountain near Slunj, in the Ledenjacha cave (Ice cave) near the village of Badanj, hi Bosnia and Herzegovina. If conscientiousness of history is arisen by the script, then we need new, this time more profound, penetration into the past in order to extend the historical tune and expand historical space to defend ourselves from the feeling of anxiety, nausea and misconception.

MIDDLE DANUBE BASIN IN THE CENTER OF EUROPEAN CIVILIZATION

The system of concentric circles offered by Kath Walker as one of the models for logic comprehension of the so-called migrations is analogue to the Newton's electromagnetic field and the latter to the linguistic vector of civilization. The vertical aspiring upwards means tendency towards the sublime, the vertical downwards, the tendency towards the material. The interrelation of these verticals influences the development of civilizations and the causality of their survival. This attitude represents the only way to perceive other cultures appearing in the Middle Danube Basin, the epicentral region of the early European civilization. Reduction to stereotype of the approach to material traces of early civilization cultures and exclusion of interdisciplinary research methodology, jeopardized not only own minute predispositions of researchers, reduced to mere registration of found objects and the chronological classification thereof, but also the exalted ambitions more complexly to envisage an

entire world of the past, very complex and transcendently cognizant in its spirituality. If we are able to perceive the obvious, then the discovery proper of the script moved both geographic and historical boundaries of expansion and duration of a civilization, which will enlighten, by its energy, epochs to come.

But the circle is not closed here, as the vertical, in the spiritual eye of the Middle Danube Basin's world, 9,000 years away from us, empirically cognizant in everything representing life manifestation, is not a religion from the present classical point of view, but an ideal unity, a pure structure, the nearest notion to which is the Sanskrit *shradha*, the German equivalent of which is *glaubig* (believing), in our language it is expressed by our compound *vera-zakon* (faith-law). These are the relations of logic coherence and unity, in which that world lived, and of which it informs us simply through its messages. But its messages do not reach our perception, as we do not believe in its script, which we reject in spite of our inability to decipher it. We are looking for its script and its messages in a faraway Mesopotamia and Egypt, on the Far and the Near East, the very countries where its later followers lived.

In this way, the descendants of the Middle Danube Basin banished their own ancestors from their already poor knowledge.

EVEN HERODOTUS DID NOT KNOW

It exists nothing contrary to the truth or alike the truth, says the Indie tradition. The truth, in essence, is not so sad. Old Indie people learned the truth by chanting their Vedas, their spiritual and social laws. The peoples of *Agatyrsi* who lived in the VI century B.C. on their vast "land of gold"

« from the rivers Morish and the Tarnish up to Sremska Mitrovica (Sirmium) learned their laws in the same way, by chanting. To chant (sing) means to search for the rhythm of nature, to equate with its sound harmony that faces the truth.

The Islamic soldiers invaded for thousand years Indie border, but India succeeded to keep its geography. Over two hundred years European Indologists try to discover the forefather's land of Indie peoples, but with meager results. Even Herodotus did not know the origin of Agatyrsi, and only guessed the Etruscans to have come to the Apennines from Lydia as Tyrsens. The Etruscans called themselves Rashni, Raseni or Rasi. If they were Tyrsens, Tyrsi, it did not necessarily mean Herodotus had been obliged to connect them with Agatyrsi in order to discover the origin of either of them, so much so, as Agatyrsi could have reminded him, in his own language, not on the barbaric one, that they also have an attribute *aga-agia* meaning *sanctimonious (holly)*. Herodotus did not know the Etruscan language, though at the time, no definite genocide of Etruscans had been carried out. He could have informed himself in much closer detail about their language in direct contacts when visiting the Apennine Peninsula. There were still their books written in Vincha script. This fact shocked immensely some of our contemporaries, who had outright rejected, first, the grounds of Vincha script and afterwards any connections between the Vincha and Etruscan Civilizations, due to the enormous time span between the appearance of the two worlds, emphasizing that Vincha Culture appeared between the VI and the IV millennia, while the Etruscan civilization reached its peak at the beginning of the I millennium. One keeps forgetting the traces of Vincha script expanded as far as the end of the II millennium, while the beginning of the Etruscan civilization

flourish was shifted to a deeper past, on the basis of the most recent archaeological researches.

It is still obvious the circle has yet not been closed. The old civilizations point to a somewhat different geography comparing to the one they have been drawn into.

THE COMPLEX OF NEWCOMERS FORCED UPON SLAVS

The Armenian historian Moses von Chorene from the V century A.D. wrote, "Thracian country was represented by five smaller regions and a large one inhabited by seven Slav tribes." The said Thracian country encompassed the present Balkan geography. The historiography, however, mentions the Slavs on the Balkans only in the VI or the VII centuries. For 1,400 years, the complex of newcomers has been forced upon the Slavs in a way that they themselves did not know whence they had come from, how long they could stay there where they were presently and whereto should they return, if such a case occurred? Over 2,000 years, Slavs have been subjected to divisions and migrations by skilful manipulations of various religions and ideologies, by falsification of their history and geography, by underestimating and neglecting even the exact axioms of Isaac Newton's electromagnetic field or the system of concentric circles of Kath Walker, all with the aim to renounce their autochthony and submit them to colonization.

Much, much deeper penetration into the past discovers documented argumentation, basically changing the picture of Slav historical past, but not only up to the V century, as mentioned by Chorene, though the historiography denies even that.

Messages of old civilizations, however, have been rejected without even being read, but we should suppose if

read, they could have warned us against a very brutal awakening up.

There is a thought by Arnold Toynby, not even new or original, but correct as a whole because it has been logical. It says: "The further we look into the past the less have we proof for complacency and detachment."

Even this statement cannot convince us the closure of the circle is possible. If the research of history does not at the same time mean the research of historiography, then it would have been, once more, only one-sided observance of facts. Historiography is not called for to create past according to the needs of a present moment, but to discern it and show it in its authenticity. We have been taught by the supreme ethnic principle of the Indie tradition to be obliged to extend our feeling of gratitude to the past, of respect to the present, and of obligation to the future. It is not certain how much the world has grown up to this unique principle. In spite of everything, these other exits were only illusions leading into anarchy, hatred and crime.

On February 17*, 1600 A.D., Giordano Bruno was executed after eight years of imprisonment because he wanted to prove existence of eternity. A thousand years before, sacred books of India and Tibet as well as "Vishnupurana" documented the same maxim.

The circle was not closed even with the execution of Giordano Bruno.

In these dramatic moments, while the experiment with the Slavs keeps lasting, what is only left to us but to express anxiety: Oh, my Lord, how cruel, how mortal the ignorance can be!

VI. THE DENIAL PLOT

In the southwest part of the present Russia, five thousand years B.C. a so-called "Kurgan people" were localized. Kurgans, after which this peoples got its name, represent tombs with inner partitions and stone roofs covered with earth. The rich and mighty are supposed to be buried in them due to abundant finds of luxurious treasures and a lot of young women and servants' skeletons. The deceased, who obviously was the master, went to his eternal rest together with his life companions and servants as well as with a good deal of his earthly goods. All this shows the social structure of the said population, which, judging after facts, had a patriarchal character and consequently the male pantheon, on one hand, and of certain material well being which probably created peaceful and settled life of the community, on the other. Their masonry techniques were the closest to those of the Mycenaeans and the Etruscans. It is, however, not known what instigated this population to change its way of life. The only certain fact is that the first migration wave started ca. 4200 B.C. and reached the present Greece, the second one ca. 3300 B.C. simultaneously with the expansion of Megalites along the shores of the Atlantic and the Northern Sea. The mentioned second wave started from the rivers the Dnepr and the Dnestr, that is to say, from the center of the so-called Tripolje culture, which had left traces of a script and which, as documented by science, had all the characteristics of the Slav civilization expanding as far as Crete. The second wave swept over the present region of the Balkans on its way to Crete, as confirmed by the Tripolje culture, expanding over the Apennine Peninsula to the west up to the rivers the Rhine, the Elba and the Wisla and further on to the Scandinavia. The

third wave was noted ca. 2800 B.C. expanding towards Czech and Spain as well as another one expanding towards the southeast to Mesopotamia and Iran.

It is not quite sure what kind of reaction the Kurgan people evoked with the natives of the conquered vast regions, but the fact that they never returned to their forefathers land points out to some kind of mutual adjustment between the newcomers and the natives. In the second millennium, the Hittites as well left their old ancestors land moving towards the south and became the ruling power in the Asia Minor. Another population migrated from the regions of the present Poland and the Carpathian, over the present-day zone of the Balkan Peninsula reaching the present Greece, simultaneously capturing the west shores of the Asia Minor. They were the Hellenes or the Greeks, faced with an already developed civilization of the Pelasgi on the newly inhabited territory.

In this fashion, the expansion of the so-called Indo-Europeans began, named by P.Giles *Wirosi* meaning a man, humans, peoples, compared to the Sanskrit *Vira*, Latin *Vir*, Germanic *Wer* and the old Irish *Per*. These Indo-Europeans spoke the same or very similar unique language until then-language community disintegrated into Vedic, Old Persian, Avestan and Greek, Gothic and other Germanic languages, to Latin, Celtic, Baltic, Armenian, Hittite and Tocharian.

The beginning of the Indo-European theory is connected with the appearance in 1816 of Franz Bopp's work comparing Sanskrit, Greek, Latin, Old Persian and Germanic languages with the aim to establish the "primary status". There had been certain attempts even before Bopp, which were not to be neglected. In 1767, the French missionary Coerdoux, made a memorandum for the French Institute in which he had pointed out the close relations of Sanskrit and Latin. Instigated by Leibnitz, P. S. Palas printed in Petersburg

between 1787 and 1798 the Lexicon (Vocabulary) of 285 words in 200 different languages of Europe and Asia. The second edition of the Lexicon was amended by Teodor Jankovich-Mirijevski in 1790-1791 by inclusion of 80 languages more, some of them from regions of Africa and America. On February 2nd, 1786 Sir William Jones gave a paper at the assembly of the Asian Society in which he, inter alia, said: "Sanskrit is more perfect than Greek, more exuberant than Latin and more sophisticated from both, but in its verb roots and grammar forms is as close to them, that it can, by no means, be accidental. Its closeness is as great that any philologist, after careful researching, could not but be convinced they stemmed from a mutual source which may not exist any more..." However, does this source really, not exist any more?

Herodotus, who lived in the V century B.C. and wrote his History, mentioned as well the Pelasgi to be the oldest inhabitants of the Balkans and the Asia Minor. The Pelasgi had their own language considered by philologists not to be an Indo-European one. Herodotus did not know their language, neither did he know Etruscan but he wrote of them as being the Tyrsens who had come from Lydia in Asia Minor. Dionysius Halicarnassus³ stated that Etruscans had originated from the Pelasgi. Strabon from the Pont did not know the Etruscan language and he even mentioned that it had not been known which language the Etruscans used, as no traces thereof were found in his time. He lived in the I century B.C. as well as Titus Livius, rhetor and writer who lived in its first half and who stated, on the basis of his predecessors' sources and as a witness himself, that the town of Cere during his lifetime was, in fact, a school town where the Roman young

³ Dionysius Halicarnassus (*Antiquitates romanae*. Lipsiae 1905)

men acquired high education in philosophy, literature and rhetoric in the Etruscan language. And all of this happened during the lifetime of Strabon. The Pelasgi family included the Bryggis as well, the first neighbors of the Dardanians with whom, together with the Venetis, they jointly set out to the Trojan wars. In Asia Minor, the Bryggis were known as the Phryggis or the Phrygians. Herodotus mentioned them in his History, but failed to state their language, which in fact was the same as that of the Pelasgi. Judging after many facts poiyhistor (a universal scholar) Alian knew their language as he had informed us that the Iliad and Odyssey had been written in the Phrygian language, but after the order by Pejistrat the Tyrant in the VI century B. C., the original version was adjusted to the spirit of the Greek language. Plato in Cratylus also stated that many Greek words originated from Phrygian. In this way, these great works of the world literature have become heritage of the Greek civilization.

The language of the Scythians is thought to be a mixture of Indo-European with Mongolian and Finno-Ugric. The similar conclusions have been known for the languages of the Sarmatians and the Budins (Sarmatian Budins). Both the Scythians and the Sarmatians knew the vast expanses of the Balkan Peninsula. We do not know the Sarmatian language, but we do know the Sarmatian script to be identical in its morphology with our Vincha script.⁴ The monogram of the Pelasgi deity Domatros was written hi the Sarmatian script, to be taken over from the Pelasgi by the Cretans before the XVIII century B.C. Milan Budimir informed us, "the main masculine deity has an archaic cult in the Epiric settlement of

⁴ The Vincha script, R. Peshich, Editor Peshich and Sons, Beograd, 1995

Dodoni with specific priests and monks of non-Greek origin." A possibility of relation exists between the old Balkan, pre-Greek, that is to say, the Pelasgi htonic deity Do-dona, Domatros that is, Dios with Dazbog, because consequently, the secondary form for Daz-bog is Da-bog (God who gives). In the translation of Giorgio Hamartola, the writer of the Short Chronicle in the XI century, the name of Dazbog is interpreted as the Greek word Ilios. Dazbog is a Slav deity. It is the God of fertility, the God offering riches. In Serbian narratives, Daibog is also Dabog. He is God, the only master of earth and heaven. But he is also the God of the Sun. Sun in Greek is Ilios, in Doric, alios. The inner semantics is clear - something giving light, something shining. If we try to read it from right to left, it will be quite clear to the Slavs, not only that it is Slavophobe, but that it also has identical semantic contents. The Pelasgi has the same semantics though; you get Belasgi by alteration of P into B, meaning bright, enlightened, shining. We have already discussed the further etymology of this ethnonym, all that is bright is sacred and all that is sacred is worth to be worshiped because only the sacred is worshiped, not named and marked. The interpretation of some etymologists that the name of the Slavs is derived from Sciavi, the Latin word for slaves, is therefore, quite inconvincible. Slavs have their Dazbog, God of the Sun; consequently, their ethnonym is derived there from and presents their civilization of light. By identifying Domatros with Dazbog, we are able to identify the line of their expansion from the Middle Danube Basin to the south towards Crete and on the north towards the steppes as well as to identify the ethnic relations of the Sarmatians and the Scythians with the Slavs. This was confirmed by Ptolemy

⁵ M. Budimir, From the Balkan Sources, p.260, Ed. SKZ, 1969

(Claudius Ptolemaeus), when he stated "Sarmatae populi Zirbi". In this way, the deity of Domatros, the monogram of which was left to us by the Vincha and the Sarmatian peoples, had disclosed the facts, which shall have been confirmed much later by the archaeological material of the Tripolje culture, of the expansion of the Slav civilization in the earliest epochs of their development from the region between the rivers the Dnepr and the Dnestr, over the Balkans to as far as Crete.

The followers of the Indo-European theory, alike the ancient historiographers, however, saw a completely different picture. One of the most renown among them, Andre Martinet⁶ literally says: "Slav languages, covering a vast expanse are derived relatively late from one form of the Indo-European spoken on the north-west of the present Ukraine at the beginning of our era."

Does this mean the Slavs did not have their own language until the beginning of our era? Or, they used some other languages and only at the beginning of our era, they acquiesced to embrace the Slavic language as their own. The Slav civilization must have been very young judging by the hitherto mentioned. Andre Martinet and other Indo-Europeans were not the first ones to rejuvenate it. Much earlier, the Thessalonian brothers, Cyril and Methodius, as quoted both by Slavic and non-Slavic historiographies, brought first literacy to the Slavs in the IX century A.D. Accordingly, the Slavs had no own language up to the I millennium A.D. and no literacy and books up to the IX century A.D. Why do then the Persian and Syrian travelling writers call the Slav peoples, the peoples of the book? We keep asking ourselves what prompted the

⁶ Andre Martinet, Des steppes aux oceans, Paris, 1986

oriental writers to call the Slavs, the peoples of the book, if they had been illiterate.

Up to the X century A.D., the Byzantine writers inform us of homelands of numerous Slav tribes and larger communities across the vast expanses of the old European and Asian continents. In this way, we have learned that the Slav family tree encompasses Illyrians and Thracians, Venetis and Antis, Dacians and Geths (or Goths), Neuris (Neustrian), Tribalis, Mezians, Dardanians, Bryggis, Peonians and others. We have learned as well that the Slavs had been named Goths under certain circumstances. Averincev informs us of that semiotic operation of the change of name: "The Greeks and both the Slavs and the Armenians from Asia Minor, who spoke Greek, but had not been to Italy nor cared much for the Latin peoples, changed their names into "Romeyes" as they all had been bearers of cesarean statesmanship. They all were Romans."

In connection with the Slav presence on the Balkans, both the Slavic and non-Slavic historiography offered documentation left behind by Constantine Porphyrogenitus according to which, as already widely known, there were no traces of the Slavs on the Balkans prior to the VI century A.D. Porphyrogenitus, however, did not look into details. He failed to state which Slavs he referred to. Was this only a new wave or was it the first wave of migration and settlement? Were these Slavs returning to the fireplaces of their forefathers? The Armenian chronographer Moses von Chorene, preceding Porphyrogenitus for whole five centuries, points out that seven Slav tribes lived in five regions in Thrace during his lifetime and according to his own sources in much deeper past as well.

Thrace, as it is known, is situated on the Balkan Peninsula, but it is not known what kind of justification the

contemporary historiographers had used to underestimate and reject the quotes of the Armenian writer, nor it is equally known which arguments had served the historiographers of the modern era to neglect and reject the quotes of the Gothic writer Jornandes, preceding Porphyrogenitus as well for whole five hundred years, who wrote of the Antis and the Venetis as two largest Slav tribes. They were not only the Venetis found in Paphlagonia and in the north of the present Italy, Austria, Switzerland, up to the Baltic, but also the same Venetis inhabiting prior to the Trojan wars and there after, the regions of the Middle Danube Basin, those along the rivers the Timok and the Morava up to the fountainhead of the river Vardar and there from across the present Montenegro to the north part of the eastern shores of the Adriatic.

Predecessors of Constantine Porphyrogenitus had exactly and explicitly pointed out to vast expanses where the Slav tribes lived both as natives and migrating tribes, circling from their forefathers lands to their new homelands, always returning to the departure points, according to the concentric circles law. Notwithstanding all the aforesaid, both the Slavic and non-Slavic historiographies drew strict borders of their settlements, taking Porphyrogenitus as the basic argument for their present conclusions and, instead of trying to clear up blurred historical periods, they only contributed towards their greater blotting by offering a concept of created past.

Accordingly, the eschatological construction of history gave way to the hypocritical and false one in order to render absurd and underrate the new archaeological documentation and even add new contents and meanings, which existed only in imagination, but did support the theory of construction based on a kind of ideological or political advantage. This resulted in two basic directions in historiography: the so-called dogmatic, in exclusive service of the emperor and the

master, and the so-called heretical searching for the truth in spite of the will of the emperor and the master. The first wrote headless history, the other one lost its head for writing history. The heretics explored the universal idea of the world; the dogmatists partitioned the universality of the idea with a tendency of alienation and mutual confrontation, but all in the name of the universal. The heretics were beheaded, the dogmatists, though headless, enjoyed a long lasting life.

So it happened, that many Slav tribes became opponents, and through the haze of madness, annulled the history in the name of history itself, due to the false identity imposed on them, inter alia, by history writers, as well.

The family was the central spiritual and social institution of the Slavs. The Slav chronicle written on birch bark slabs, dedicated to the God Veles, known as The Veles Book,⁷ 7 speaks thereof. Historians, who worked as researchers of this chronicle state the book had been read during christening as a special ritual of receiving a new member into community, as well as, during the marriage ceremony, when a new family was formed. The Slav community was not destroyed only by outer factors, but by the Slav world itself. Its destruction lasted through centuries. Due to the hard as granite Slav spiritual construction, it had to last as long. The Slav world has been living these last seventy years on its debris. It seems, however, the adventure with the experiment has come to its end.

Both the Slav language and the Slav script have been considered the central spiritual Slav institution of primary importance for their social institution as well. The followers of the Indo-European theory discover, as already mentioned, the

---

⁷ The Veles Book, Translation and Comments, Peshich and Sons, Beograd,

Slav language only at the beginning of our millennium. The most recent researches, however, carried out in America during the fifties (of the 20th century) by Morris Swadesh, the founder of a new discipline called Glottochronology, stated that the German language family had separated from the Slav language family as far as 5,000 years ago. How could this separation have occurred if Slavs and their language had not existed at all? How is it possible that "the Slav languages are derived relatively late from one form of the Indo-European spoken in the northwest of the present Ukraine" when 6,000 years ago the Slavs had seven vocal sounds in their vocal system, reflecting the harmony of a language culture. Consequently, should the Indo-European language theory offered to us during the Nazi period as Indo-Germanic not have been subjected to a strict revision? Presenting the aforesaid as a scientific problem, we cannot but doubt whether the Indo-European theory is only a linguistic problem?

During the forties of this century (20th), it was established and supported by documentation that the Slavs had their literacy long before Cyril and Methodius. Part of this documentation is in Vatican and is accessible to all paleographic and paleo-linguistic researches. Paleographers, linguists and historiographers, however, do not budge from their thesis on Slav illiteracy before Cyril and Methodius, offering their thesis as a scientific truth underestimating in a quite unscientific manner every effort to correct a mistaken conception which had had very negative impact on the spiritual development of the Slavs. The appearance of the Vincha script scared immensely only some of the Belgrade linguists and archaeologists who found themselves in an awkward position as they had come to some kind of fame, but only within our own science. It is to be pointed out that the very Vincha script system encompassed seven vocals and

total of 27 phonetic values of the elementa (alphabet) being in compliance with the sound harmony and with 27 layers in one tone, representing the harmony law, which cannot be contested in spite of efforts to conceal, at all costs, the perilous ignorance. The Vincha script consists of 27 sound values of its graphemes, concurring with the same number of 27 in both the Etruscan and the Slav elementas (alphabets), the proves of which can be found in numerous Etruscan as well as Slav written monuments, The Veles Book being one of them.

In spite of everything discussed hitherto, one cannot but feel a certain kind of pessimism. With due excuse for this digression, we shall quote a few words by the knight of Ravel, from the 18th century who says:

"God died before he has finished his deed. He had the most beautiful plans and the largest means. He used the majority of his means, such as, the way to erect scaffoldings in order to build. But, in the middle of this effort he died...Consequently, everything has been created, but to what aim? We have been created with an aim, but we do not have a clue thereof. We resemble a clock without a dialing hand, the toothed wheels of which, with its own incorporated intelligence, will keep on rotating until exhaustion, failing to understand the whole purpose thereof, but constantly reminding themselves in the process: "I rotate, it means, I have an aim."

When the Greeks conquered the present territory of Greece and the Asia Minor, they found the Pelasgi civilization, which was assimilated partly by them, and partly by the Slavs. The Greeks did not only assimilate the Pelasgi, they also pulled down their Pelasgion. When they realized time was running out on them, they renewed the Pelasgi Olympic calendar and set out to build the Parthenon. The Parthenon had been built over many hundreds of years as time

had erased remembrance on the dialing hand representing, in fact, the Pelasgion itself.

The Slavs had also been left without a dialing hand. The toothed wheels get exhausted. Parts of the Slav family, as the central spiritual and social institution, had been broken on its debris. They even had a law forbidding existence of a family as a social community.

The reconstruction of the Pelasgion and return to the seven vocals system, may enable the mankind to understand that its existence depends on its return to the pure letter and number and to the truthful language, because, we are obliged prior to anything else, to bow to the sign religion regardless of whether we have or do not have power to do so. If behind debris of a Slav family imperceptibly sprouts a brambleberry or primulaceae there is hope for our future generations, which we did not have any moral right to deprive of time for their own light. They will encounter the lies we inherited, to which we acquiesced and in which we shall disappear.

VII. CATENA MUNDI

The early European civilizations with their epicenter in the Middle Danube Basin expanded their circle towards the south and the north, but always along the vertical line tending towards the east-west, being in complete concordance with the natural movement direction due to the order of harmonious rhythm of spiritual mechanism from which they stemmed and through which they lasted or even have been lasting ever since, unperceived by the eye of the modern technology and spiritual instrumentation.

The tendency of the east west has, however, an opposite direction, being the ever-inexorable tendency towards the source of light. This confirms the early European civilizations to have stuck to their dormant equilibrium in pursuit of the sense of living and existence, as they represented the existential equilibrium proper on which unity of their structure, as the universal survival principle was based. Neither did the civilizations have come out of their dormant equilibrium, nor entered into it, but, nevertheless, disturbance had occurred and, inter alia, threw into oblivion the early European civilizations, excluding thus their impact on the development of later generations, which would oppose this disturbance by renewal of disregarded orders of things or by introduction of new models. The new models have, however, neither renewed to a sufficient extent the disregarded order of things, nor based their projections on right foundations. It may have been only an illusion to be able to conquer the unconquerable time and space, but in any case, it is a consequence of the disregarded orders of things. New projections demanded radical changes, which meant erasement of past traces, as the new concepts collided with the heritage.

The past was given new contents and new sense. In a word, the past was created in spite of the fact that its reality could not have been an essential hindrance in implementation of new projections concepts. Consequently, the breakthrough to the very roots of the Slav civilization was paralyzed. It was concealed behind imprecise interpretations of ethnic regions across Europe in the writings of ancient historiographers and thereafter by the Indo-European linguistic theory as well as the theory on the belated Slav literacy. The geographic maps of Europe were marked, inter alia, with less known or unknown tribes, less known or unknown ethnic formations, situated in a kind of transitory fashion on the European soil, often without origin or fate.

The new world was represented by chosen ethnic formations often with qualities usurped from the ethnic formations left out by the choice. All ethnic formations inhabiting Europe at the time of creation of the new world, willingly or not, took direct or indirect part in its creation. The role of the Slav civilization was screened once again and geography acquired once more different forms, not concurring with the real picture of the world. This will bring about catastrophic consequences in the further development of the now, already new, European civilization. They will be recurring in very near time intervals, which could simultaneously be both a message and a moral.

The Middle Danube Basin, as the source and center of the European and Slav civilizations, draws out the line, the east west, or the west east. Old name for the Danube was Istar, from Etruscan *histrion* or *ister*, or according to Roman grammarians, from Illyrian *istra*, there from comes Istra (terra rossa) from red soil on which Istra is situated in the north of the Adriatic. The inhabitants of Lepenski Vir on the Danube, 7000 years B.C. covered the floors of their abodes with red

soil. The Canaanites, who lived in the Syrian-Palestinian region at the end of the third millennium B.C., are known by red soil. The Greek equivalent for red soil is Phoenicia. Stefan Byzantine and Eustathius, however, mention the name of *Mataos*, meaning *Mother*, for the Istar - the Danube. If we take into consideration length of its flow at the banks of which several ethnic formations found their motherly abode, the origin of its name is self-sufficient.

During the lifetime of Strabon and Ptolemy, the geographic maps of Europe showed a mountain ridge stretching uninterruptedly from the Black Sea to the Alps. During the Renaissance, the ridge was called *Catena Mundi*. Its east part, not far from Istanbul was called Hemus. The real name for the classic Hemus was Balkan as discovered in the last century (19th). In spite of the fact that the geographers (A. Zeune, 1808) mistook the central for the eastern ridge, this part of Europe, connected by the mountain ridge from the Black Sea to the Alps, is called the Balkan Peninsula. On the east of the Balkan Peninsula is Asia Minor encompassing Anatolia and on the west is the Apennine Peninsula. The etymology of Anatolia (Anadolia) runs as follows: Anadolu stems from *ana* another and *dolu* - a lot, many, meaning a lot of mothers, or the country of a lot of mothers. The etymology of Balkan has identical content, *balk* - means a meeting place, a beehive, and *ani* - mothers. Hence, it means a meeting place of mothers. The etymology of the Apennine Peninsula comes from *ape* - meaning a bee, from Latin *Apis*, the same as the Egyptian deity (the bull), worshiped by the Slavs as a symbol of energy and light and *nini* - from Greek children i.e. a beehive in which bees (mothers) live with their children.

From the earliest history, the three peninsulas were the real beehives of tribes and nations of same origin or of

kindred people. The oldest were the Pelasgi, the historical presence of which across the regions of the present Balkans, Asia Minor and Apennine Peninsula was documented. The others were: Thracians and Illyrians, Mesapy and Mezians, Yapodi Yapigi, Pelagonians and Peonians, Dardanians and Bryggis i.e. Phryggis (Phrygians), Enetoi, Vendis i.e. Venetis to be found in Paphlagonia in Asia Minor, across the present Balkans in the Middle Danube Basin, along the rivers the Timok and the Morava up to the Vardar and further on across the north of Italy, the present Switzerland, Austria and Germany up to the Baltics, proved by science to be the Slavs.

Later on, these vast expanses will be covered by Rome, Greece and Byzantium as representatives of a new civilization. But they neither came to empty territories nor did they create heritage of a new civilization without the world, which had its homeland in these regions. The spirit of that world is built in into the foundations of these new civilizations and what is of primary importance, that very spirit outlived all of them. It is of utmost importance to say it openly.

All efforts on the part of various religions and ideologies to alienate this world, to divide it into smaller communities, to force their divisions and migrations in order easy to conquer it definitively, both materially and spiritually, could not deprive them of their origins. The past and the sources cannot be annulled either by rejection of historical facts, by changes of geography or by introduction of new social systems. Many brute forces were destroyed right here in these regions, across this *chain of the world (catena mundi)* for the function of a chain is not only to connect, but also to terminate the violent passions. Rupture of only one link causes rupture of the whole chain, as confirmed by history. Bearing this in mind, the Balkans, being the crossroad and treasury of

earliest European civilizations, as if at this moment, by its geographic situation and its fate, obliges the representatives of the new European civilization, the primary aim of which is community of nations, to appreciate the up to now disregarded survival principles of previous civilizations as well as the principle that only the energy accumulated in past decades could bring about true spiritual and material recovery. One must, even now, not forget that the literacy as a light sprung up right from the Balkan soil. And that represents one of the greatest heritages of the civilized Mankind.

VIII. TRACES OF SLAV AUTOCHTHONY ON THE BALKANS

The finds of cultures discovered on Neolithic sites from Crete to Thessaly, across the Vardar and Kosovo regions, along the river Morava and the Middle Danube Basins and further up to the north, up to the rivers the Dnepr and the Dnestr encompassing Tripolje culture as well, are mutually affiliated and, consequently, suggesting affinity of ethnic formations. Ancient historiographers, however, most often are very controversial in their information concerning ethnic formations that inhabited these vast expanses of land. Some hints, though vague and uncertain, could be found with some of them. The hazy suppositions by Herodotus about tribes and ethnic formations, more or less far away from his possible perception, caused a series of contradictions and unreliabilities, thus causing his contemporaries and later historiographers to double these suspicions instead of to clear them up and offer necessary reconstructions. As a result, truth had to be surrendered to the time and searched for in the only true historic archives, in the bowels of the earth. This was the only reliable documentation left over as an inviolable testimony of the very far past.

When the Englishman Arthur Evans discovered Cretan-Minoan civilization (1900/04), the historiography had to push the beginnings of the Hellenic civilization much further into the past and face itself with a civilization, named by historiographers, pre-Greek. The question: who were the real representatives of the said civilization, has remained yet unanswered. The Pelasgi ethnic areas, as mentioned by Homer and Herodotus, covering next to Crete and Mycenae, regions

of the west part of the Asia Minor, across the whole of the Balkan Peninsula up to the Apennine Peninsula, were connected to the Thracians according to B. Georgiev,⁸ to the Illyrians according to Locher-Hutterbach,⁹ while in their later period, when the definite assimilation took place, Milan Budimir connected one part of the Pelasgi to the Hellenes and the other part to the Slavs. In his comparative study: *Homerus Slavicis dialectis cognate lingua* (1829) Gregorius Dankowsky, supported by documents, discusses Homer's Pelasgi language as a substratum of Slav languages. The encyclopedist Alian was the one to point out to the existence of the Iliad in the language of the Bryggis (Bryggians or Phrygians) close relations of the Dardanians. Bearing this in mind the Iliad had existed prior to 560 year B.C. when the Pejistrat the Tyrant ordered its new edition in the Greek language.

The Armenian writer, Moses von Chorene, from the V century A.D. wrote Thrace had consisted of five smaller states and a larger one inhabited by seven Slav tribes.

The Veneti ethnic formation, mentioned as well by Homer and Herodotus about the II millennium, is to be found in Asia Minor along the river Helis in Paphlagonia and by the Ponte's shores, between the Black and the Caspian Seas, in Russia, and there from to the Baltic Sea. Further, we find the Venetis in Norick, in upper Tyrol, up to the Boden Lake, named after them *Lacum veneticus*, then in the Krajina (part of present Croatia) and along the Adriatic. Appian¹⁰ finds the Venetis in the Middle and Lower Danube Basins, while, according to related sources, Contzen¹ finds them along the

---

⁸ L'etnogenese paleobalkanique d'apres les donnees linguistique, Sofia, 1971

⁹ Die Pelasger, Wien, 1960

⁰ Bellum Mithrid. 1,5

¹ Die Veneter, 1875

river Timok, the river Morava to the river Vardar and from there, across the whole of present Kosovo and Sandzak, up to the Montenegrin seaside. The Gothic historiographer Jornandes from the VI century A.D. wrote in his work *Getica* "that the numerous Veneti tribe calls itself Sclavini and Anti" and that during his lifetime they were named "Veneti, Anti, Sclavini". In the same work, he explicitly wrote: "Scriptores aequivalenter modo Venedos, modo Venetas ac Vindos scripserunt, sesub hoc nomine semper Vindos seu Sclavos intellexerunt".

Polibiy considers the Venetis to belong to one of the Illyrian branches. By doing so he indirectly connects the Venetis with the Pelasgi, while Hellenic, Myrsal and Plutarch connect the Etruscans i.e. Rasens with the Pelasgi. If we take into account the climate of the Apennine Peninsula, its nearness and close mutual communications between the Etruscans and the Venetis, nearly identical script and related languages, this component should, by all means, be taken into consideration.

In his study "The Greeks and the Pelasgi" (Beograd, 1950) Milan Budimir, supporting by documents, points out to one of the oldest Indo-European substratum on the Balkans, the Pelasgi, as he named them, and this is, as we have already mentioned, in accordance with statements and hints of preceding historiographers. Budimir concludes, that the Thracians, Illyrians and Macedonians developed from the said substratum. At this point it would be opportune to remember the findings of the renown French historiographer Cyprien Robert disclosed in his voluminous study *Le monde Slave I, II* (Paris, 1852). Robert fails to make distinction between the Illyrians and the Slavs and speaks of the latter to stem, like the Hellenes, from the Pelasgi body, both by the language and the culture.

Herodotus writes that the Venetis and the Illyrians were in the neighborhood with the Dardanians and the Macedonians, but does not know anything about their affiliation, for, why would otherwise these Venetis, together with the Peonians and the Bryggis (Phrygians) join the Dardanians and set jointly out to Troy to take part in the Trojan wars. Strabon and Appian find the Dardanians and the Illyrians affiliated, while Polibiy makes distinctions between them.

There is no basis whatsoever to identify *dardanos* as "a man of dark hair" as quite convincingly suggested by the linguist August Pick. *Dardan* cannot either be connected to *Dardhus*, meaning a pear in the Albanian vocabulary. *Dada* means a *bee* in the so-called pre-Greek, which we would closely define as Pelasgi. But that is only the first layer of identification. *Dardhya* in Sanskrit means *stability, steadiness, force, power*. The deity *Turan* with the Etruscans means *one giving gifts (daritelj, dariteljica in Serbian)* both in masculine and feminine senses. Old Slav *daronosie* is Greek *doropsoria*, meaning bringing of gifts. Accordingly, from the compound *Dardan, Dardania, Dardaneli* we get the Slav *da-dat (give, given), dar-doneo (gift-brought) or dar-dao-nama (gift given to us) or dar-doneli (gift brought by)* being in accordance with the Pelasgi *darda (a bee)*, the one giving a gift, that is to say, *dariteljica (she-giver of gifts)* alike the Etruscan *turan (or dardan)*. All this has been reflected in many Slav anthroponyms (Bogdan, Vojdan, Gordan, Jordan, Lordan, Prodan, Slob(o)dan, etc.). Sanskrit discovers the whole essence of *dara-darivanja-daronosia (gift-giving of gifts-bringing of gifts)* as an ethic category of stability, steadiness and power from which *dar* (the gift) accrues as such. Accordingly, *ras* stems from *ars* (there from *Arsava* between Panphilia, Capadokia and Cyprus) and belongs to the Pelasgi

toponymia in which one should search for the Etruscan *Rashni, Rashani, Raseni* or for the Serbian *Razi, Rasi, Rashani* (as Serbs were called at one time). This is analogue to the ethnonym *Sarmat*, which demands an anagrammatical identification *rasmat*. A wild cat (*ris*) is an Etruscan deity, named by them *ras*. It is a similar deity to the one held in the hand by Gilgamesh on the well-known relief. At this point, we should keep in mind the Lydian town of Sard and the most recent researches of Massimo Pitau¹² that the Etruscans came to Italy from Sardinia in the XV or the XIV century B.C. The Pelasgi hydronym *Prasijas* for the present-day Lake of Dojran comes into this category having in its root *ras*. Accordingly, *Sarmat, Sarmatians, Sarmatia or Rasmat* is nothing else but the ancestors' land of the Rasians or *matushka Ras (mother of the Rasians)* as the Russians would put it (from Sanskrit *matr-mother*). Domatros is the great Pelasgi deity, accepted by neighboring tribes, but the Sarmatians where the only ones to write its name with their exuberant script, no doubt originating from Vincha, due to its identity with it.

Nestor Kievski, in his Annals from the XII century AD., writes that the Slavs inhabited the regions along the Danube and that they kept their own names even when migrating, accepting also the names of places they had moved to. Those inhabiting the Morava region became the Moravians, the others the Czechs. Some of the Slavs called themselves white Croatians, the others Serbs. According to Nestor, land of the Slavs ancestors was situated on the borders of the Middle and Lower Danube Basins and in the Panonian Plane.

---

¹² Massimo Pitau, *La lingua dei Sardi Nuragici e degli Etruschi*, Sassari, 1981

During the lifetime of Herodotus, however, the Slavs were known only in ethnic formations as the Venetis, Illyrians, Thracians, Scythians, Antis, Neuris or Dardanians, Bryggis, Dalmatians, Peoncians, Mezians, Yapodi, etc. They all were connected, to a lesser or greater extent, by the name of the Pelasgi, suggesting a synonym for the Slavs. According to Gilbert Muray¹³ *pelas* could be interpreted by: closely related, next of kin, to be a neighbor to someone, sociable, friendly, but this interpretation fails to have foundations enough for closer etymology. If, however, we accept the usual transition of P into B, Pelasgi (Pelast in Serbian) will become Belasgi (Belast, meaning whitely in Serbian). The Pelasgi were called by ancient nations white Gods or the primal inhabitants of the Levant, being the ancient name for old Phoenicia. Accordingly, if we care to accept the meaning of Pelasgi's word *pleistoi*, a name for the ascetics who lived in the Middle Danube Basin and worshiped Helios cult and therefore had been *shiny* or *enlightened*, the etymology brings us to the concept of light, that is to say, to *luminescent-gleaming-radiant*. If radiant is identified with holy, then everything represents existence in the name of holiness. In Sanskrit, light is *satyasam-satyam-truth*, and *sam - to be* (to be in the light, i.e. to be in the truth), all that is holy demands *respect, honor, worship*. The dialectics of the concept moves up the line." *light - holiness - worship*. This is a more logic way of etymology for the Pelasgi.

Pre-Indo-European or Yaphet phase in the Slav development encompasses the Illyrians, Thracians, Scythians and Sarmatians and already mentioned Etruscans as well as Kimerians (Kineris or Iberis - Kymberis), which M.

¹³ The Rise of the Greek Epic, London, 1907

Budimir,¹⁴ interpreting the term *sebar* (the older form *simb/e/ro*), identifies with later Serbian Slavs.

Mavro Orbini¹⁵ follows the phetic theory and he finds the ethno geneses of the Slavs in ethnic formations of: the Sarmatians, Scythians, Vendis (Venetis), Antis, Sirbis (Serbs), Shwedis, Finns, Prussians, Vandalis, Burgundis, Ghoties, Polomis, Bohemians, Bulgarians, Illyrians, Thracians etc. Not many paid sufficient attention to Marko Orbini's theory nor was it sufficiently verified to be rejected, but, any way, a fact remains of the Slav traces in the past to be found up to the present days in all regions mentioned by Orbini, from Finland, Sweden, Norway, Denmark and the Netherlands up to England, Germany, Austria and Italy. In addition to Nestor Kievski's Annals and the history of *The Slav Kingdom* by Marko Orbini, the deep past of the Slav history was disclosed in the so-called *Isenbeck's slabs*, parts of the text of which were deciphered and published for the first time in 1954-1959 in San Francisco, edited by A. A. Kura and J. Miroljubov. The complete edition of this unusual document of the Slav history under the title of *The Veles Book* appeared in ten volumes with a translation into Ukrainian, edited by M. Skripnik in the Hag in 1967. An unknown writer wrote on these slabs in a pre-Cyrillic script the Slav history from 650 B.C up to the IX or X centuries AD. on the basis of which one may presume it was written in the IX or X centuries. The newly discovered unusual chronicle of the Slavs sets in motion basic questions of the Slav ethno genesis and the Slav history drawing the attention of scientific circles to the mention of the Slavs hi the epoch before Christ on the vast

¹⁴ From the Balkan Sources, Beograd, 1969

¹⁵ The Kingdom of the Slavs, 1601

expanses of the European and on one part of the Asian continents.

The great researcher of the Slav history, Pavel Joseph Schaffarick,¹⁶ has had no doubts whatsoever of the autochthonism of the Slavs on the Balkans. On the basis of documents, he rejected any credibility of Porphyrogenitus's information concerning the professed migration of the Slavs and their settlement on the Balkan Peninsula in the VII century. Schaffarick rejects categorically the credibility of Porphyrogenitus's information and explains its "intricacy" as purposeful, in order to implement its "political apology". The history of research into the problems of the Slavs' origin faced such and similar apologies of current politics before and after Schaffarick. Political apologies can in no way be accepted as the history, but only as some other kind of "history".

New archaeological discoveries during the 19th and 20th centuries offered a profuse documentation definitively rejecting all doubts, intricacies and history charades. The archaeological, ethnological, semiological and linguistic researches of our century (20th) represent the new lights of the history, refusing to close any more its eyes in front of the facts. The so-called Panslavism, arisen not as a pressure over history, but as a protection from Pannordism in history, caused a vacuum of considerations and indulgences in front of the fundamental facts. It seems this was the essential purpose of such a challenge.

The archaeological researches of V. V. Hvojka¹⁷ in the regions along the rivers the Dnepr and the Dnestr discovered plentiful cultural finds from the Neolithic, known

⁶ Slovenski starozitnosti, Praha, 1837

⁷ Drevnie obitateli, Kiev, 1913

in archaeology as Tripolje culture. On the basis of a wide analysis of the finds pertaining to this culture, made by Hvojka and later by Rudenko, T.S. Pesak, M.M. Gerasimov, F.K. Chernish and B.V. Gornung, a conclusion had been reached that the culture pertained to a native agricultural nation, "which could have been non other but our forefathers Pre-Slavs (or Proto-Slavs), which preceded and survived on our terrain up to now all the known movements and invasions of other foreign tribes, and the descendants of which have succeeded to keep under their reign the vast regions of their forefathers to these present days." The renowned archaeologist Hvojka, in his further conclusions, points out, inter alia, that the beginning of the Tripolje culture could be dated to 3500 B.C. By the general type of their real monuments and by the basis of their social structure established thereon, this culture is most closely connected with the cultures in the Middle Danube Basin, with that on the whole territory of the Balkan Peninsula, in Thessaly and with the oldest cultural center of the Mediterranean - with Mycenae and Crete, and in the east with Asia Minor. All this prompted many archaeologists to mark the Tripolje culture as pre-Mycenaean.

Having in mind all this documentation and very rich cultural finds on Neolithic sites in Yugoslavia (Lepenski Vir, Starchevo, Vincha, etc.), on sites in Hungary, Romania and Bulgaria, we have no foundation to doubt the affiliation or affinity of those finds on such vast territories, regardless of some mild differences in style. The very early appearance of literacy (Vinch script) and its widespread testifies of the high level of cultivation of this cultural area, which could have easily been the foundation on which the Crete-Minoan civilization flourished. The Middle Danube Basin, particularly the part on the border of the Middle and the South ones, being the cradle of literacy, which was widespread,

systematized and in constant everyday use, shows the consciousness that turned this heritage of human spirit into holiness. It was a result of common thoughts, common ideals and common tendencies. Anthropological researches across these regions showed the common features of that world which knew to use fertility of its soil to express its creative energy.

The great Pelasgi tree grew out of that fertile soil and its branches reached the shores of the Mediterranean, the Caspian, the Baltic, the North and the Tyrrhenian Seas. This is confirmed by the rich documentation in the archives of the earth bowels. The history cannot find more credible documentation than that.

DC. THE MISSING TIME

In old Slav texts the Bible is simply, but not accidentally, named - the Book. Both the letter and the epistem are called by the Slavs a book, representing both a script and an epistle.

The holly tree is called the Record by the Slavs, originating from the verb to record down, write down. Accordingly, tree and script are interrelated and their mutual relation is sacred. The very name of the Slav ethnonym is identified with the letter, i.e. with the logos. The semantic reflections encompass the multi-level sign, the designator and the designated; the letter, with the Slavs, is simultaneously a grapheme, a phoneme and a lexeme. The letter is a graphic and a sound sign, the letter is a synonym for a word, for a speech, for an epistem and, therefore, for the book as well. And the book is the symbol of "revelation".

In *The Eulogy to Cyril the Philosopher* it says, inter alia, "the Slav clan lived in ignorance and in the darkness of sin. By the grace and love of men of our Lord Jesus Christ a shepherd and a teacher was sent to them..." In *The Life of Constantine Cyril*, however, it was quoted that Constantine Cyril had found in Herson "the Gospel and the Book of Psalms (Psalter) written in Slav characters and had met a man speaking that language and by conversing with him, he learned great many of words". The controversy of the two conclusions is more than obvious. Nevertheless, let us recall for a moment the mission of the saint brothers Cyril and Methodius. They were renowned Byzantine intellectuals and as such had taken part in the state and clerical affairs of the Byzantine. Chosen by the emperor Michael and the patriarch Photios, after the invitation of the duke Rastislav, they set of to

the Moravian Slavs in 863 A.D. in order to create a script, literary language and the Book, i.e. the translation of the New Testament, as Rastislav, allegedly, had not been able to establish his state and church without a script. It would have been "as if writing on the water", it has been quoted Constantine to have said on that occasion.

However, the Slavs have not been writing on the water even prior to this point, but "laid their thoughts upon wood", as recorded by the writer of "The story of Igor's people" ("Slovo o polku Igorovu"). And maybe not only upon wood, but also upon stone and earth (ceramics), as pointed out by some sources, upon the earth, which for the Slavs meant Magna Mater (the Great Mother)", it was the most profound Christian revelation, not only in the Russian, but also in the overall world culture". Up to now, to be a Christian has been considered to love the heaven, and heaven only - and turn away one's head from the earth and everything pertaining to the earth. In this very case we have faced ourselves with Christianity, not as a negation and treason of the earth - but Christianity that meant the greatest love for the earth, that meant, "Do love the earth". This warning of Mereskowski will help us also later closer to observe directions of the Slav civilization development, the Slav migrations and the Slav attachment to the soil, to the native land, to the principle never to seize upon foreign land, to the principle of sacred obligation to guard their own land.

In the Scandinavian sources, we find the *nine* script named *Vends Runir* (*Vendic Runes*). This script is a product of the Slav script system as documented by many archaeological finds. It is obvious that the very name has the Slav root, as *runa* (*the rune*), *runja* means a furrow, a groove, while *ruti* (*or riti- Serbian riti as well*) means to furrow, to cut in, to engrave. The morphology of this script's system is,

inter alia, closely related to the script system we had introduced in 1985 as the Vincha Script, named thus in view of the plentitude of archaeological material of the Vincha culture.

On a rock in Cremniza region in Hungary, at the estuary of the river Vaga into the Turoch, at the border to Slovachia, there is an inscription from the III century A.D. written in the rune script as follows: "Pr(i)ehah (v) Simion ot Porane (,) zrumih Kremenitu te Turu i vena (g) rada i be gode Turu dveeste osamdeset". (I came to Simion from Porane, saw (visited) Kremenitu and Tur and came to town and stayed in Tur in 280.AD.).

This inscription is neither the oldest nor the only evidence of the Slav language and the Slav literacy prior to the appearance of Cyril and Methodius. There are also numerous other proofs, investigated or not investigated, confirming that, "the Slav clan did not live in ignorance and in the darkness of sin", as the writer of the Eulogy to Cyril the Philosopher wrote down.

In 847 A. D. Hrabanus Maurus (776-856), who was the archbishop of Mainz wrote a work on a script¹⁸ in which he informed of letters he had found with the Philosopher Etick, who was a Scythian by origin. It has been known that this Etick was a Slav, born in Istria and that he had invented, in the first half of the IV century, a letter system of the Slav script that had nothing in common with the later Glagol (Glagolica). Etick had acquired great esteem also by his work on Cosmography, later translated by St. Hieronimus.

In 1617, Giacomo Grimaldi recorded in his catalogue, under No.52, an icon of the apostles Peter and Paul, which

---

¹⁸ De inventione linguarum ab hebrae usque Theodiscam et notis antiquis

was dated back to the first centuries of Christianity and which was kept up to the VI century A.D. in one of the altars of St. Peter's church in Rome when it was transferred into the relic division. The names of St. Peter and Paul on this icon were written down in the Slav script. There is one more icon from the same period kept in the same place with an inscription also written down in the Slav script and orthography as follows: *Obraz gospodnji na ubrus* (The impression of our Lord on canvas).

The science has not dedicated sufficient attention to these proofs of the Slav language and literacy. And these are not the only ones.

The Arabian writer Ibn-Nedim from the X century A.D. wrote to have seen personally the slabs with inscriptions in the Slav script, while the Persian historian Fahr ad-din Muburakshah Marvarudi pointed out that, "The Hazar script originated from the Slav one". In his "History of the Hazars", Horezma Fahr-edin wrote, the Hazars set off to conquer Caucasus at the beginning of the VIII century, when they took over the Asov's and a part of the Black Sea seashores, as well as 22 letters from the Slavs, which they took use of. All this happened in the VIII century, and we all know, the VIII century precedes the IX.

The Babylonian Talmudists call the Hazar script *Asura*. All documents, on the basis of which The Bible's Book of Life was compiled, were written in this script. As related by the emperor Artaxerax Mnemon, the Tora was written in 395 AD., after the translation of these documents from the language of *Asura* into the Halledian language, by Halledian script, as Horezma Fahr-edin wrote further, asking himself whether the Hazars had taken over the script from the Slavs much earlier.

From another source, we learned that the Polish king Boleslav the Courageous took over Kiev in 1018 A.D. At the occasion, he destroyed or took along many important documents, the pre-Christian annals "The Great Annals" ("*Velikoe letopisanie*") and the Bible in manuscript representing the translation by the translators from Heroson, dating back to the times of St. Jaroslav. It is not certain whether this was the same Bible mentioned by Horezma Fahr-edin, but, in any case, the destruction of a whole library and archives of the Desjatinska church in Kiev represented a great loss of evidence to corroborate the existence of the pre-Christian Slav civilization.

It is, however, quite certain that Boleslav the Courageous by this act could not have destroyed all pre-Christian and early Christian traces of the Slav civilization, which had covered an extensive geographic latitude, particularly if we take into consideration that there were many tribes not known to have belonged to the great Slav family and that they used to keep the heritage of their forefathers as sacred objects, transmitting this testament from one to another generation.

It is known the Bible was written in the Canaanitic language. The Canaanites represented a group of peoples who lived in the south and the east of the Syrian-Palestinian region from the end of the III millennium B.C. They are thought to have been of Semitic origin, but "they had assimilated some Mediterranean elements from the seaside and suffered strong influence of Egyptian thought and mode of expression". The etymology of their ethnonym is derived from *Hanaan or canaan*, interpreted by some to mean *one living in a plain*. Some etymologists have interpreted the ethnonym *Pelasgi* as an equivalent of *one living in a plain*. But, there is another explanation for the etymology of the Canaanites documented

as *Hanaan or canaan*, that is to say *ones dyeing with henna or people of the red soil*. The Greek equivalent for *Hanaan or canaan*, as a red soil, is Phoenicia. There are no philological data connecting these Canaanites with the later Hebrews. These Canaanites are related by language with the Philistines. The fact that both the Canaanites and Philistines are very closely related by language with the Pelasgi opens new scopes for further research. If, at this point, we recall the historical fact that the Greeks took over the script from the Phoenicians in the IX century B.C., and that the Phoenicians had a consonant script in the XI century B.C., derived from the proto-Phoenician syllable script from the XVI century B.C., and having in scope the grapheme morphology from 1980 and the first systematization of the Vincha script in 1985, we have, on the basis of documents, linked the path of the linear script from the north to the south, and not, vice versa, from the south to the north, as the script science had it up to now. Accordingly, the Greeks could have taken over the script from the Phoenicians or from the Canaanites, latter considered by them to be Phoenicians or to have had the attribute of Phoenicia, which meant "red soil" as already mentioned, but we maintain that the path of the linear script set off on its journey from the Middle Danube Basin. We must not, at that, forget, the floors of all the abodes in Lepenski Vir were of red color, that is to say, of red soil.

All the afore mentioned prompts us to point out to yet another reinvestigation of the Bible, printed in London in 1850 in Canaanitic language, this edition offering plentitude of lexical material very close to the Slav language. If we take into consideration the lexical affinity between the Pelasgi and the Slav, derived not only from the toponymy from Bosphorus to Gibraltar, but also from the phonetic law, already documented by the science, the circle has been closing again

in the geographic latitude of the Slav tribes and the Slav peoples, the earliest spiritual center of which had been here on the Balkans.

Certain suppositions existed on the relation between the Gothic and the Slav scripts and the translation of the Bible by the Gothic episcopo Ulfila, the creator of the Gothic script and the Bible translation into Gothic in the IV century A.D., but, at present, we cannot indulge into the reliability of the arguments motivating these suppositions. Ludvig Tubero and Halcocondil may have contributed to such suppositions as they wrote that the Serbs had been named the Goths by both the Greeks and the Romans. They had, however, found sources for these suppositions with the Roman historiographer Ammianus Marcellinus, ca. 330-400 A.D. who continued Tacitus's History, by his own work *Rerum gestarum libri XXXI* of which only the last books (14-31), encompassing the epoch from 353 to 378 A.D., have been saved. Ammianus Marcellinus described the invasion of those Goths to the regions of the rivers the Volga, the Wisla and the Danube having named them Shervinghi (i.e. Servinghi) the same as they called themselves and their language. They had reached also the river Elba, called by them the Laba, so that their neighbors called them Polaby, mentioned as well in Nestor's Annals. They were powerful peoples expanding far away from the river Rhine and the borders of the old Saxony. The ancient Saxons called them Tervinghi and their territory Tervinghen, as they used T instead of S in personal names. The Greeks and the Romans called Ammianus' Shervinghis Goths in order not to pronounce their real name of the Slavs, the Sciavis, which meant *the slaves*, due to the fact that these Shervinghis, Servinghis, Tervinghis or Goths ruled a whole hundred years from 270 up to 370 A.D. under the leadership of Theodor Velimirovich who would change his name into

Theodoric or Theodoricus, or completely Germanize it to Didrich or Odoaker, when later he shall have come to the regions of the present Germany. In German written sources this Odoaker, who built a temple in Ravenna and castles in Germany, was known as Theoderich, i.e. the German king Odowaker.

These historical facts partly coincide with the very damaged text known as the *Gothic slabs* from the Slav document dedicated to the God Veles, in science known as *The Veles Book*. The Veles Book represents a chronicle written in the Slav script and language on the slabs, describing the history of the Slavs from 650 B.C. up to the IX century AD. The existence of this very rare document was first announced in Belgrade in 1923, while the first pages of the transcribed text were published in 1957 in the magazine "Zar-ptica" (Fire-Bird) in San Francisco; the first scientific lectures were submitted at the International Congress of the Slavists in Sofia (Sergei Lesnoi Paramonov) and at the IX International Congress of the Slavists in Kiev in 1983 (Luiza Sotnikova). Up to now parts of the manuscript or the integral translation with comments were published in America, England, the Netherlands, France, Sweden and Australia, while in 1962, The Research Center for research of this manuscript was founded in the Hag, but last year (in 1990) it was moved to Aachen.¹⁹

At this moment, "The Veles Book" represents the oldest document of the Slavs' written history, offering an extensive scope of the development and migrations of the Slav tribes and of their role in history. Describing the vast expanses occupied by the Slavs from their earliest history and their forefathers land, which was searched for both by the

¹⁹From 1990

ancient and the historiographers of more modern times, very often, in wrong places, due to identification of some geographical notions with the ethnic ones, this unknown writer discloses in the slab No. 7-a: "our country is there where our blood fell. Our fathers know it well, so do also our enemies", warning us that the Slavs did not accept love towards the soil as an existential principle only with the Christianity, as pointed out by Mereshkowski, but much earlier in their deeper past, and that it represented the central spiritual institution and the central spiritual energy not allowing man to alienate himself from his nature, as it was the very nature itself. Accordingly, all the causes of divisions, migrations and conflicts can be found in the distorted nature, in the collapse of these principles.

"The Veles Book" makes us face another essential principle of the Slav civilization development, the social organizations principle. The unknown writer or writers of "The Veles Book" point out the family as the principal center of life of a community, emphasizing that, for the Slavs, the clan, the family, from which everything stems and to which everything tends, which is the basic point of activity and of joy of life, represents the highest ideal, the most sacred object.

Considering this, "The Veles Book" on the basis of documents rejects the pseudoscientific theory by Marx and Engels of the incompetence of the Slav peoples for social organization, which they proffered to the world on the pages of the New York Tribune in 1851 and 1852.

The only social organization respected by the Slavs was the family, not because they were incompetent for more complex social structures, which they also used to have during history, but because they were conscious only of the God as a master who made no divisions and differences among them, who did not submit them to lies, but elevated them to the

truth. This dramatic conviction is the greatest heritage of the Slav civilization as a contribution to the universal civilization. "The Veles Book" is written in the Slav script and in the Slav language. According to the researches of Sergei Paramonov, the language is in fact Guzulian dialect vanished long ago.

X. MIGRATIONS OR THE GEOMETRY OF IDENTITY

The Titans and Giants are mentioned by Strabon to be the oldest inhabitants from the Black to the Adriatic Seas. He gave the Titans an ethnic name of Pelagonians.^M A. Pick considered the Peonians and the Pelagonians the closest relatives of the *PeJasgi*.²¹ The very name stems from the same root and their etymological and ethnic meanings are the same. *The Peonia* is considered to stem from the name of the God *Pean*, mentioned by Homer as the healer of the Gods²² *Pean* means as well a victorious Thracian hymn (in the Slav lexicology it comes from the verb *pevati* - sing). *Panonia* stems also from the same root. A Greek inscription in the Louvre contains a dedication: *To Poen, the God the Bright*²³ correlating with our etymology of the *Pelasgi* (*Pelast-svetli*) *Pelasgi-radiant*. Accordingly, we have *light-holiness-worship*.²⁴ M. Budimir used to have similar etymology: (*Pelasti-belasti-bljestavi*) *Pelasgi-whitely-luminescent* (due to alteration of *p* into *ft*).²⁵ It has been known the Peonians to be worshippers of solar cult, later found with the Slavs as well.

²⁰ Strabon, De Geographia - V 2, 4, VII 281, 337, 338

²¹ A. Pick, Griechische Ortsnamen, 1909

²² Homer, Odyssey - XIX

²³ Dain A., Inscriptions grecques du Musee du Louvre, Paris, 1933, N. 19

²⁴ Radivoje Peshich, On the scent of Slavic autochthony in the Balkans Homeland, Beograd, 1989, p.77-79

²⁵ Milan Budimir, Ancient Times and the Pelasgi, Beograd, 1950 - p. 85

Pelasgi is considered one of the oldest Greek heroes, after whom the Pelasgi were named. Apolodor²⁶ names him "son of the soil", in one word "a Giant", complying with Strabon's conclusion. The Egyptian written monuments mention the Pelasgi as sea peoples. They name them *Pulasti*. In the Sanskrit *sat - to be, satjam - truth*. It simultaneously means *light*, correlating with our etymology of the Pelasgi (Pelasti).²⁷ The Assyrian written monuments direct us to the names of Philistine and Palestine to be derived from them.

Agni is the God of fire in the Vedic pantheon. In the Pelasgi vocabulary, *ogon* is also fire (in the Slav languages: *oganj, ogin*). Thus, everything is in the sign of light: *the Sun - fire - the Sun as a great fire*. The worship of the cult as well as the ethnonym came accordingly.

Homer, Hecatei²⁸ and later Herodotus²⁹ pointed out that the Pelasgi were the powerful and ramifying old Balkanic tree, the branches of which expanded profusely and reached vast expanses of Europe and the Mediterranean. Numerous related and heterogeneous populations stemmed from them. The formulations of M. Budimir and V. Georgiev,³⁰ otherwise excellent connoisseurs of the old Balkan populations, that the Pelasgi could be accepted as an ethnic formation going by the attribute Illyrian and Thracian, were, therefore, quite inadequate. They were in symbiosis with the Illyrians and the Thracians, but they both were the Pelasgi, and not vice versa.

---

²⁶ Apolodor, Chronicle-Fragments, 19. The same as H. Ritter et L. Preuller, Historia 1838

²⁷ Radivoje Peshich, ibidem

²⁸ Hecatei, History, I, II

²⁹ Herodotus, History, I, II, IV, IX

³⁰ Vladimir I. Georgiev, Introduzione alla Storia della Lingua Indoeuropea, Roma, 1966

The Illyrians and the Thracians were the branches of the great Pelasgi tree.

The Pelasgi lived in a symbiosis with the Dardanians, Peonians and Phrygians. The Athenians and the Driopis, the contemporaries of the Moans, Cauconians, Teucris and Curetis belonged to them. Their group encompasses the Lychian Lydian, Etruscan and Carschian languages, but not only the languages. Numerous affinities point out to them to be again the branches of the great Pelasgi tree. Many tribes and many ethnic formations have been connected to the Pelasgi tradition. The cult of the deity Damatra, i.e. Demetra, as the supreme deity of the ancient religion of an agricultural society, and the Pelasgi were the first or among the first agricultural peoples in Europe in the III millennium, expanded from Crete up to Sarmatia. The Sarmatians had even a unique monogram of Damatra, very skillfully arranged from the Vincha graphemes, taken over from the heirs of the Vincha script.³¹ When the famous Russian archaeologist V.V. Hvoika³² discovered eighty years ago, on the basis of the archaeological documentation of the Tripolje culture, an affiliated or identical ethnic formation on a very large area, expanding from the rivers the Dnepr and the Dnestr to Crete, it could not have been any speculation, as the afore mentioned had been confirmed by later archaeological, anthropological, ethnological and linguistic researches of which we have been informed, inter alia, by T. S. Pasek, I. K. Sveshnikov, M. M. Gerasimov, G. Child, V. I. Danilenko and others.

The linguistic researches, defined as far as the last century (19th) by Ekonomidi and Dankowski, complement fully the conclusions of the Tripolje researchers, and more recently

---

³¹ Radivoje Peshich, L'origine della scrittura Etrusca, Grande Enciclopedia Contemporanea, Milan, 1985, p.325-338

³² B. A. Hvoika, Drevnie obitateli, Kiev, 1913

were authoritatively confirmed by the researches of M. Budimir and V. Georgiev. The recent researches, however, expand the area much further from Crete up to the Egyptian empire in the south and to the Israeli tribes in the east. This has been documented by the most elementary researches of the Philistine town of Ekron near Jerusalem, particularly by the texts inscribed on ceramic slabs pointing to the morphology of the script, known in the Pelasgi area as the Vincha script, as well as to the language, taking into account the affiliation between the Pelasgian, Philistine and the Canaanitic, in which the Bible was written.³³

The Pelasgi were extraordinary agricultural people, skillful builders and architects, the same as their relatives or their likes, the Philistines and the Etruscans who will have lent to the Egyptians and the Greeks the elements of their autochthon architecture, and not taken over from them as some Etruscologists would have it. The Pelasgi erected walls around Acropolis for defense, as well as the Pelasgion, which will be destroyed by the Hellenes; the latter will build their Parthenon only five hundred or thousand years later. The Pelasgi gave the world the script and not the Phoenicians,³⁴ as disclosed by Isaac Taylor in 1899. According to the grammarian and rhetor G. Marius Victoria (from the IV century AD.), either Euandr or Hercules had brought literacy to Italy from the Pelasgi, but the opinions differ. At present, it is quite certain this script had used to be in use as far as the VI millennium as a character script and not as an ideographic script as quite unconvincingly stated by Maria Gimbutas.³⁵

---

³³ Seymour Gitin and Trad Dothan, *The Rise and Fall of Ekron of the Philistines*, *Biblical Archaeologist*, Jerusalem, 1987, p. 1197-222

³⁴ Isaac Taylor, *The Alphabet*, London, 1883, vol. II, p. 124-207

³⁵ M. Gimbutas, *Bronze Age Cultures in Central and Eastern Europe*, Mouton, The Hague, 1965. Particularly in the Study:

The Pelasgi gave the world the medicine terminology as well, as V. A. Vorobiev informed us in detail in 1987.³⁶ They have left their onomasticon and toponymy across Europe, a good deal of which has survived up to the present times. They had given the world Odysseus who, after the Likofron³⁷ from the Halkide on Euhebia, represents the synonym for the Pelasgi king Nanos, the founder of the later Etruscan Cortona on the Apennine Peninsula. Plutarch confirmed this data as well in his *Romul's Biography*?* the same as did Hellanic from the Lesbos, who talked of the Pelasgi as the predecessors of the Etruscans on the Apennine Peninsula. The Pelasgi gave the world Pythagoras, but he will very long represent only a mythological past for this new world, having confused even Robert Graves, a constant explorer after the truth of the old civilizations.³⁹ When the historiography faces itself with the riddles of the past, it very often either rejects them completely or introduces them as mythology, hi spite of irrefutable argumentation offered. Anyway, the boundaries between the mythological and the historical started slowly to melt obliging the historiography to take a much broader and more responsible approach to the said mythological source, which opens the circles.

Ideograms and Symbolic Design on Ritual Objects of Old Europe (Neolithic and Calcolithic South-East Europe) - Essays on Archaeology presented by Stuart Piggot, London, 1976, p. 78-96. The same with: Colin Renfrew, *Before Civilization*, London 1973, p. 101-109 and 192-195

³⁶ V. A. Vorobiev, *Indoeuropeiskoe i neindoeuropeiskoe v greceskoi medicinskoi terminologii* - *Anticnaja Balkanistika*, Moskva, 1987, p. 16-19

³⁷ Likofron, Kasandra (Aleksandra)

³⁸ Plutarch, *Romul's Biography*, N. Sad, 1989

³⁹ Robert Graves, *The Greek Mythology*, Beograd, 1987, p. 29-31

One of the greatest authorities in the comparative linguistics, F. N. Fink, declared the Basque language the definite continuation of the older Iberian language. The Basques live even today in Spain and the southwest France. Georgian i.e. Grusian is also acknowledged as the continuation of the Iberian language. The Georgian language belongs to the group of the Caucasian languages into which Fink has put the Basque language as well.⁴⁰

Nomads living on the Chukchen Peninsula in the farthest northeast region of Asia, speak a language very similar to the Basque. A. Bragin finds analogues of the Basque with the Georgian i.e. Grusian, but with the Japanese as well. The Japanese is related to the Georgian through its Tungusic component.

But the circle does not close yet, as we find the idioms of the Lakandonjan tribe from the Peten region in Guatemala to be analogue with the Basque idioms. In Tula, in Mexico, the Indian tribe Otomi speaks an old Japanese dialect.

In his researches published in 1986 in La Paz, Carlos Freire comes to conclusions that not only linguistic but also folklore Georgian analogues exist at present with the tribes Quechua in Portugal and Aymara in Spain.⁴¹ On the other hand, V. Georgiev finds affiliation between the Hittite, Etruscan and Thracian languages.⁴² We can find very serious traces of the Hittite language with Adigeans on the Caucasus who left us enchanting legends of the Narts being very similar to primal inhabitants in the region of Lika (Yugoslavia - but

---

⁴⁰ According to quotations: Oto Muck, *Alles ueber Atlantis*, Wien, 1976, p. 158-164

⁴¹ Carlos Freire, *Quechua y Aymara-Portuges-Espanol - Un estudios constrativo*, La Paz, 1986

⁴² Vladimir I. Georgiev, *Deneshnoto sostojanie na trakologijata-Arheologia*, Sofia, 1972, N. 4

now, Croatia) in the caves of which we can find their colossal skeletons as well as traces of an ancient script chronologically determined into 150,000 years B.C.

The American linguist M. Swadesh, the founder of glottochronology in the fifties, informs us that the Slav and German languages parted 4,000 or 5,200 years ago.⁴³ The written historical sources confirm the credibility of this information. The most important of it all is the fact that this information prompts us to make further, more extensive search after the Slavs in the deep past, in the VI and the V millennia, and not in the second half of the second millennium, as B. A. Ribakov recommends.⁴⁴

The offered mythology and inconvincible conclusion of missing written sources, often pointed out at the mention of the Slavs and their migrations, seemed to have closed the Pelasgi circle. The same was concluded for that of the Basque's. It seemed to have been closed at the line: Mexico, Portugal, Spain, France and Georgia, Chukchen and Japan. It would have been, however, only drawing in of its pale contours behind which other directions intertwined. One of these directions sets off from the civilizations of Starchevo and the Middle Danube Basin. The first one between 5400 and 4200 B.C., characterized by small statues and seals found at the Cerje site of the village of Govrlev near Skopje, with traces of a script, being a predecessor of the Crete-Minoan literacy,⁴⁵ the second one between the V and the IV millennia.

---

⁴³ Morris Swadesh, *Toward Greater Accuracy in Lexicostatistic Dating*, *International Journal of American Linguistics*, Baltimore, 21-1955, p. 121-137

⁴⁴ BA. Ribakov, *Jezičestvo drevnih Slovena*, Moskva, 1981, p. 214-230

⁴⁵ Radivoje Peshich, *Dea da Cerie*, *Institute di studi orientali*, Milano, *Bolletino-anno II*, N. 4, 1987, p. 7-11

One of the greatest authorities in the comparative linguistics, F. N. Fink, declared the Basque language the definite continuation of the older Iberian language. The Basques live even today in Spain and the southwest France. Georgian i.e. Grusian is also acknowledged as the continuation of the Iberian language. The Georgian language belongs to the group of the Caucasian languages into which Fink has put the Basque language as well.⁴⁰

Nomads living on the Chukchen Peninsula in the farthest northeast region of Asia, speak a language very similar to the Basque. A. Bragin finds analogues of the Basque with the Georgian i.e. Grusian, but with the Japanese as well. The Japanese is related to the Georgian through its Tungusic component.

But the circle does not close yet, as we find the idioms of the Lakandonjan tribe from the Peten region in Guatemala to be analogue with the Basque idioms. In Tula, in Mexico, the Indian tribe Otomi speaks an old Japanese dialect.

In his researches published in 1986 in La Paz, Carlos Freire comes to conclusions that not only linguistic but also folklore Georgian analogues exist at present with the tribes Quechua in Portugal and Aymara in Spain.⁴¹ On the other hand, V. Georgiev finds affiliation between the Hittite, Etruscan and Thracian languages.⁴² We can find very serious traces of the Hittite language with Adigeans on the Caucasus who left us enchanting legends of the Narts being very similar to primal inhabitants in the region of Lika (Yugoslavia - but

---

⁴⁰ According to quotations: Oto Muck, *Alles ueber Atlantis*, Wien, 1976, p. 158-164

⁴¹ Carlos Freire, *Quechua y Aymara-Portuges-Espanol - Un estudios constrativo*, La Paz, 1986

⁴² Vladimir I. Georgiev, *Deneshnoto sostojanie na trakologiatia-Arheologia*, Sofia, 1972, N. 4

now, Croatia) in the caves of which we can find their colossal skeletons as well as traces of an ancient script chronologically determined into 150,000 years B.C.

The American linguist M. Swadesh, the founder of glottochronology in the fifties, informs us that the Slav and German languages parted 4,000 or 5,200 years ago.⁴³ The written historical sources confirm the credibility of this information. The most important of it all is the fact that this information prompts us to make further, more extensive search after the Slavs in the deep past, in the VI and the V millennia, and not in the second half of the second millennium, as B. A. Ribakov recommends.⁴⁴

The offered mythology and inconvincible conclusion of missing written sources, often pointed out at the mention of the Slavs and their migrations, seemed to have closed the Pelasgi circle. The same was concluded for that of the Basque's. It seemed to have been closed at the line: Mexico, Portugal, Spain, France and Georgia, Chukchen and Japan. It would have been, however, only drawing in of its pale contours behind which other directions intertwined. One of these directions sets off from the civilizations of Starchevo and the Middle Danube Basin. The first one between 5400 and 4200 B. C., characterized by small statues and seals found at the Cerje site of the village of Govrlev near Skopje, with traces of a script, being a predecessor of the Crete-Minoan literacy;⁴⁵ the second one between the V and the IV millennia.

---

⁴³ Morris Swadesh, *Toward Greater Accuracy in Lexicostatistic Dating*, *International Journal of American Linguistics*, Baltimore, 21-1955, p. 121-137

⁴⁴ B.A. Ribakov, *Jezichestvo drevnih Slovena*, Moskva, 1981, p. 214-230

⁴⁵ Radivoje Peshich, *Dea da Cerie*, Instituto di studi orientali, Milano, *Bolletino-anno II*, N. 4, 1987, p. 7-11

The both of them influenced the development of cultures in Italy and Ukraine. The peoples from the Middle Danube Basin reached the present Germany, the Netherlands and France 4,000 years ago and introduced agriculture to the natives. Thus, the civilization of Resens or Rasens (3300-2200) developed north of the Alps (and not only north) and the Nordic civilization (3300-1800) in the south Scandinavia and North Germany. The Vincha culture, however, very powerful for its literacy, covering the vast expanses of the Balkan Peninsula, being the crossroad of the east and the west, the north and the south, across which many events and worlds will have come to pass, shall present literacy to these worlds as the greatest light to enlighten the vast expanses of their new homelands.

The rich script documentation of the Balkan Neolithic sites will surpass all the existing theories on the origin of the script in the south, and present the character script stemming from its own system and chronologically determined prior to all the other script families in Egypt, Mesopotamia, Anatolia and Greece. The line of the Vincha script is deeply incised to mark the birth of a civilization expanding further to the south and the north, to the east and the west. The Stone Age with no knowledge of the limits of human communications, left its traces directly on the stone and ceramics, not only because the stone has the scent of human soul accruing from the layers of pure mind, but also because it wants to leave the impression of its consciousness, to leave the reflection of its spirit as a prayer or a message of its identity; or as a warning and a moral to the future generations and epochs.⁴⁶

In 1850, Theodor Mommsen published terracotta with an inscription, kept in the De Mincis collection in Fermo,

⁴⁶ Radivoje Peshich, *Sillabario Etruscum*, Arezzo, 1980

which originates from the IV century B.C.⁴⁷ In 1854, analyzing this inscription, Tadei Volanski pointed out its origin from the Greek script designating a dedication that literally meant *Ierakleos Sklabenos*. He translated this inscription literally as: To Herakles the Slav, and emphasized this to be the oldest riddle concerning the mention of the Slavs on the Apennine Peninsula.⁴⁸ The same year he established that the tombstone of Aeneas from the XII century B.C., discovered in 1846 at Crecenta, was written in the Etruscan script, but in the Slav language.⁴⁹

There is a huge statue of a bearded God in Louvre, probably of Gilgamesh, who was also named Herakles, but the Assyrian one. This particular Hercules, i.e. Gilgamesh, holds a wild cat in his right hand.⁵⁰ The wild cat is *ras* in Etruscan, hence one of the sources of their true name: Rasi, Raseni, Rashni or Rashani, which they emphasized in particular by the protection sign on their ships in the form of a wild cat (*ras*). Homer mentioned the emperor Res in Troy, but there were Rases in the north of India. Here we would like to point out to the name of Razi (Rasi, Rashani) for the Serbs and to the ancient Ras, which came from the Dardanian *Ars*, as we have been informed by M. Budimir. The name of the state Arsava in the Asia Minor stems probably hence.

Giambatista Vico⁵¹ wrote that all nations used to have their own Heracles and pointed out that Varon, the most famous explorer of the ancient times succeeded to number 40

---

⁴⁷ Theodor Mommsen, *Die Unteritalienischen Dialekte*, Leipzig, 1950, p. 333 (Tab.2)

⁴⁸ Tadei Volanskij, *Pamjatniki pismenosti Slovan do rozdetstva Hristovoga*, Moskva, 1854, p. 3 (tab. I, I b)

⁴⁹ *Ibidem*, p. 20 (tab.VII)

⁵⁰ L. Robert, *Rev. Archeologic*, Paris, 1933, VI-XII, p. 121-147

⁵¹ Vico Giambattista, *Principi di scienza nuova*, 1744

of them. There is a Heraklea, Herakleopolis between Memphis and Abidos, but there is as well Herson (also identified with Hera's son) the town where the saint brothers Cyril and Methodius met, maybe for the first time, with the then existing Slav script. This was not a script of dashes and lines as put by Blackfriar Hrabar, for, compared to the morphology of the Glagol characters, the Slav runes may have reminded him of them. This was the script, in which The Veles Book ⁵² was written and that had happened at the same time when the saint Slav brothers set off to introduce their new script designated to the Slav world.

Hence, this "Slav Heracles" from the De Minicis collection and the Aeneas' tombstone from the XII century B.C. gave foot for interest dedicated to them by Tadei Volanski. But, even this does not close the circle.

The comparative linguistic analyses of Homer's work made by Ekonomidi and Dankowski,⁵³ who draw with perfect accuracy analogues from the Hellenic, the Latin and the Slav languages, inspire by its precision and point to the Pelasgi and in them they find a strong Slav component. This new cognizance moves the Pelasgi circle further to the east, the west and the north, where they will have left their linguistic influence, very recognizable even today.

Millman Parry,⁵⁴ professor of the Harvard University, joins indirectly the circle of Ekonomidi and Dankowski by his research, during the forties, of the style of our folk poetry with the aim *to grasp the spirit of the poet creating an epic*. Subsequently, the Parry collection at the Harvard University

⁵² Vies kniga, Doshcechki Izenbeka, The Hague, 1968

⁵³ Gregorius Dankowsky. *Homerus-Slavicus dialectis cognata lingua*, Vind.1826

⁵⁴ Albert Bates Lord, *The Heritage of Millman Parry - Latina et Greca*, Zagreb 1, 1985, N. 26, p. 3-16

came into existence, representing the largest collection of the South-Slavs epic poetry in the world today. The collection is the best illustration of the researchful optimism and scientific precision of this extraordinary Homerologist who made field researches and had discovered that our chanters or fiddlers (guslari - ones playing gusle (fiddle) - a Serbian string instrument) chanted epics of Homer's length, in which he had found Homer's scenes, Homer's style and Homer's poetic subjects. His great task was: to *embody the chanter himself*. He did all this because of Homer. He found in Yugoslavia a lot of Homer's. His assistant, Albert Lord, who accompanied him on these research journeys to Yugoslavia, recorded down therefore: "Here (in Yugoslavia), as you like it, there was a part of an Iliad, the background of the siege of Troy".

Prior to Millman Parry, a Serb, Milan Budisavljevich, engaged in this problem and set the foundations of this theory, at home and abroad. Ill-humored epigones of obedience, barren interpreters of worn-out theories, have not paid any attention to Budisavljevich, who, hi reality, called for further researches as a token of moral duty. Millman Parry had thus stood at the head of a very courageous school, embraced very seriously in the world of science, which would open, not only to the linguists and theoreticians of poetry, but to the historians as well, wide horizons of knowledge of the identity of this world over here, but their theory would be known at home only to the rare researchers who would lack courage to pronounce themselves the continuers of Budisavljevich's or Parry's school, for fear to be subjected to the underestimation of the afore mentioned epigones of obedience.

Ekonomidi and Dankowski, Budisavljevich and Millman Parry, pointed out not only to the large Slav lexicology treasure encompassed in Homer's epics, but also to the real sources of structure and rhythm that enliven the

dramatics of the plot in a unique manner, this being a product of a spirit, the beginnings of tradition of which we find in the unfathomable past and the duration of which we are witnesses ourselves.

In the first half of the II millennium, when the Hellenes set off in search of new territories, across the Black Sea and the Balkans, mainly through the Morava and the Vardar Valleys, they used to meet larger and smaller Balkan tribes speaking the same language. On arrival to the territory of the present Greece, they faced themselves with the flourishing Mycenaean civilization. Here, they encountered with the Pelasgi, the relatives of which they had already met on their way thither. The encounter with the natives of their new homeland inspired them to start their own civilization, which would achieve, several centuries later, its flourishing peak, determining the categories of thought, heart of the matter of intellectual instrumentations and moral principles.

Another civilization, the Latin, originating from the tribes inhabiting the Apennine Peninsula, will introduce a whole system of order and law, of opinion and of explicit reasoning, on the foundations of which new epoch will be flourishing, with a language representing a concept of world union.

The both civilizations originate from the tribes and peoples inhabiting the Balkan and the Apennine Peninsulas, Asia Minor and the Mediterranean. They were tribes of same origin or Slav peoples divided by organization, not by spirit. The Mezians or the Mesapy lived on the Balkan and Apennine Peninsulas and Asia Minor; the Yapodi or the Yapigi lived on the Balkan and Apennine Peninsulas as well; the Illyrians, the Calabrians, the founders of Calabria (according to M. Budimir from Sandzak-Yugoslavia), the Venetis, with the Antis one of the two largest Slav tribes,

which inhabited Asia Minor as well and together with the Dardanians, the Bryggis and the Peonians, took part in the Trojan wars, inhabited the Middle and the Lower Danube Basins, territories along the rivers the Timok and the Morava up to the Vardar, they lived also in the regions of the present Russia, on the Baltic, in England, Switzerland, Austria and North Italy. Other large ethnic formations are found there also, such as the Scythians and the Sarmatians, the Thracians and their relatives the Dacians, Galis and Celts, which will, on their way back, either to the newly chosen homelands or to their original abodes, take along most of the Slav spiritual culture as evident from their lexical funds.

But, even here, the circle has not been closed. Neither the appearance of the Greek or the Latin civilizations will stop the ethnic volcano that will, from time to time, threaten Europe, the Mediterranean and the whole world. The innate instinct for possession will lead men from one disaster to another. One nation shall persecute another, only to find out to be persecuted by the third one. The world shall witness golden epochs as well and enjoy the results of the creative spirit. Then again, chaos, prompted by the possession impulse, shall destroy the human work and the man himself. The circle will not have been closed even then. The world does not want to face the truth that life is possible only in an open circle and vertical spiritual order leading to a unique source of energy.

At the Lepenski Vir site, archaeologists had found a skeleton in a lying position by the fireplace. He looked as if he had been the last keeper of the home fire. The archaeologists had woken him up after ten thousand years of sleep as if having wanted to face the world with the inexorable truth. Worlds divide and migrate, but they always return to their fireplaces. The migrations of the Slavs are,

therefore, nothing else but the departure from their fireplaces under pressure of violence, and repeated return to them as the essential survival energy. The migration of the Slavs to the Balkans in the VI and the VII century is the direct confirmation of that natural impulse to return to own fireplace. If history does not have the written documentation to confirm this fact, it would have been very opportune to consult the skeletons lying in their deep sleep several meters under the ground. The world would then live in its real history, filled with mutual respect and love.

XI. UPON THE TRACE OF THE SLAVS, UPON THE TRACE OF THE SERBS

The systematic researches of Slav settlements upon the Apennine Peninsula have been carried out over two hundred years. They have pointed to the key questions of movement and intercross of populations, being the most often source of problems of ethnic identity.⁵⁵ The researches of the Slav settlements upon the Apennine Peninsula had been more intensified at the end of the XIX and at the beginning of the XX centuries, (M. Pucich, G. Ruberstis, P. Volpe, G. Ascoli, A. Rolando, K. Kovachevich, V. Makushev, J. Smodlaka, M. Reshetar, G. Gelcich, A. Baldachi). In 1981, therefore, when the study by Massimo Pitau "La lingua dei Sardi Nuragici e degli Etrusci" ("The language of the Nuragian Sardinians and the Etruscans") appeared in Sassari in Sardinia, in which, inter alia, the obvious identity between the Sardinian, Montenegrin and Macedonian folklore was documented, nobody seemed much surprised.

In 1853, (128 years prior to that event), however, when the voluminous study "Staroitalia slavjanska" (The Slav Old Italy) by Jan Kolar appeared, which has not been subjected to any serious analysis up to the present days, some

---

⁵⁵ In his voluminous study "Staroitalia slavjanska" (The Slav Old Italy), in 1853, Jan Kolar offered particularly interesting research results, as well as Aleksandar Dimitrievich Chertkov in his study "O jezike pelastov, naselivshih Italiju, i sravnenie jevo s drevneslovenskim" (On the language of Pelasgi, settled in Italia and as compared to the ancient Slav language) Moskva, 1885

scientific circles of that period received it with amazement and rejected it as a fruit of romantic speculations of the writer. This prompts a conclusion that the historiography has not always and to a same extent been able consistently to apply the objective scientific apparatus in its researches. The presence of the Pelasgi and the Illyrians, Mesapy, Yapigi and Calabrians, and particularly the presence of the Venetis in the region northwest from Rome and in the northeast of the Apennine Peninsula have neither been completely nor with impartial attention researched. It is not opportune to skip over the fact of their presence and their connection with the Slav element, as pointed out by the famous Italian anthropologist G. Sergi. The Pelasgi, Illyrians, Mesapy, Yapigi, Calabrians and in particular the Venetis, found also on this side of the Adriatic, demand much thorough research into their obvious connections and first roots of the proto-Slav element, to which not only some new archaeological researches point out, but also the more recent aspects of the research methodology of prehistoric facts.

In the pre-Christian era, the numerous European and Mediterranean populations in the Apennine Peninsula represented, in fact, a sumptuous mosaic of spiritual intercrossing of most different, and at the same time, related ethnic mentalities. This fact was surely one of the primary factors to prompt the idea of a search for a new, integrated civilization, which was achieved by foundation of the Roman Empire. The foundation of the Roman Empire, however, quenched to a certain extent the tradition of other ethnic formations, while the part of the only leading catalyst was taken by ethnic formation of the Latins. Other populations, having been displaced, assimilated or destroyed, were forced to discontinuation of their traditions. It was established in time that not all the traces were destroyed of those ethnic

populations that had had deeper roots in the Apennine Peninsula and wider. Remnants of the traces of these individual ethnic formations, though fragmentary or modified by the demands of the new civilization, have been preserved, often not very clearly, for the future times, thus enabling historical reconstruction in order to get a more complete picture of the life of these ethnic formations.

Certain anthropological, archaeological and linguistic traces point out to the presence of the Slavs on the Apennine Peninsula as far as the pre-Christian era. Science had pointed out to the Slav component in the ethnic formations of the Illyrians, Venetis, Mesapy, Yapigi, Calabrians, Sabins,⁵⁶ inhabiting the Apennine Peninsula at that time and certain researches point out to the traces of the Slav language with the Etruscans, Venetis and Illyrians. Numerous toponyms and hydronyms of the Apennine Peninsula, of which many have been in use even today, point out to the Slav lexicology. To the Slav sources point out as well certain ethnological distinctions of the ethnic formations on the Apennine Peninsula. For a more profound investigation of the Slav traces on the Apennine Peninsula far more systematical and more thorough researches are necessary compared to those made in the XVIII and the XIX centuries, as well as to those made by later researchers who had approached these problems more by their own speculations than by exact methodology and interdisciplinary procedure.

It is of general opinion that several waves of Slav migrations to the Apennine Peninsula in the new era had occurred. Some of these waves were the consequence of thrusting the Slavs towards the West by the conquerors of

---

⁵⁶ Jozef Schavli-Matej Bor, *Unsere Vorfahren die Veneter*, Wien, 1988, Radivoje Peshich, *L'origine della scrittura Etrusca*, Milano, 1985

their territories, while the others were the result of consistent communications between the both shores of the Adriatic.

The presence of the Slavs in the present Puglie, Licania and Calabria was recorded even prior to the VI century A.D. In the VII century, the Avar invasion forced the Slavs who lived in Dalmatia to cross to the other shore of the Adriatic. This happened in 642 A.D. at the town of Sipont (the present Manfredonia). These Slavs were Neretljani (who lived along the river Neretva) and they, at arrival to the Apennine Peninsula, started battle against Langobards, but they had to return back, though they had not been defeated completely. Their second arrival was recorded in 834 A.D., while in 866 A.D. the united Slav-Byzantine war fleet came to drive out Saracens from Bari.

In the X century (926 A.D.), the duke Mihajlo Vishevich crossed the Adriatic Sea in peace and settled in the region of Gargano.⁵⁷ It is known the Serbs lived in the seaside places of Devie, Veste and Varena. The newcomers from Sandzak, known as calabroses (instrument players) were the founders of Calabria. At the same time, the life of the Slavs was organized into communities, fraternities and tribal states. These fraternities i.e. tribal states, expanded to the region of the Naples kingdom, and later on around Bari and Brindisi. Many fraternities will keep their national characteristics through centuries to come, recognizable, in spite of assimilations, to the researchers up to these days. In these regions, hence, even today live the descendants of fraternities of Milich, Antich, Pashtrovich, Peshich, Markovich, Vuchinich, Andjelich, and others. They have kept their

⁵⁷ A. Guillou, *La culture slave dans le catepant d'Italie*, Sofia, 1978, p. 167, 267-276

national traditions, not as a whole of course, but sufficiently enough to draw attention to their Slav origin.⁵⁸

If we take into consideration that the Yapigi in the southeast of the Apennine Peninsula are the same Yapodi living in the region of Lika, that the Calabreses are the same people found in Sandzak much prior to their settlement in Calabria (as they had moved from Sandzak and settled in Calabria), that Mesapy are identical with the tribes of the later Great and Small Mesia, and further on, that the Venetis are identical with the Venetis in the Middle Danube Basin, along the rivers the Timok, the Morava up to the Vardar and across Montenegro up to Istria, it becomes quite clear which Slav peoples we are talking about and consequently, which direction the new researches should take. All the aforementioned concerns the Pelasgi as well, of which we know that those living in the south were Hellenized after the arrival of the Hellenes (XVIII century B.C.), while those in the north were Slavonicized to be assimilated later on by the conquerors, dependent of the region where they lived (or to which they moved). The question of the Etruscans, i.e. Rasens, shall remain open at that, in spite of the fact that the science has been engaged over 500 years in the solution of this enigma, rejecting any possibility whatsoever of their connection with the proto-Slavs, but there are signs this attitude has been changing lately.

The historiography records, however, the first settlements of the Slavs to the southern Italy to have occurred only in the XVIII century A.D. The historiography does not pay any attention to the events happened in the VII and the IX centuries in the south of Italy, as if it had been only a

⁵⁸ M. Reshetar, *Slav colonies in Italy*, Dubrovnik, 1907, G. Gelchich, *Colonie Slave nell'Italia meridionale*. Split, 1908

temporary settlement. In spite of this inconsistency, which will be the cause of later controversies, the linguistic material documented a firm basis for continuation of a search into the far deeper past; and not only the linguistic material at that. We find these traces in the regions of the former Naples Kingdom, in provinces of Puglie, Abruzzi, Campania, Capitanata in Bari and Brindisi, in the Veneti provinces northwest of Rome and in the north of the present Italy.

We expect to get results from the new historiographical research, but if at this occasion we pay attention to the researches made up to now, we shall face ourselves with the profuse Slav tradition on the territory of the present Italy, being of importance for these new historiographical researches.

M. Reshetar in his study "The Slav Colonies in Italy" (Srdj, No. 24, Dubrovnik, 1907) records only some of the Slav settlements not far from the small town of Termoli: Kruch, Sfilich and Montemitro finding in them 4,802 Slav inhabitants. G. Gelcich, in his study "Colonie Slave nell Italia meridionale" (Slav colonies in the Mediterranean Italy - Spalato, 1908) recorded 9,109 Slav inhabitants in 1543 in the regions of central Italy. M. Reshetar recorded 35,000 Slav inhabitants in the regions of the northeast Italy. Neither Reshetar's nor Gelcich's studies were dedicated to the study of this region. Their studies were dedicated to the research of the south and central parts of the present Italy, which is the case with many other researchers, who do point out, however, that the number of the Slav inhabitants is not always certain and that they usually accept the number they find at the time of their research. But what all the researchers were interested in was the origin and duration of the tradition of which they had left abundant research material. The researchers investigated in the first place the survival of the Slav customs

and language. Thus, both M. Reshetar and J. Smodlaka write that the Slavs had kept their customs (celebration of the Christmas with the dry oak branch burnt hi the fireplace, and other Saints days) and to a certain extent their language. M. Hraste (Kolo No. 5, Zagreb, 1963) finds the Slavs, in the place of Peshici-Garganico, to have kept both their names and forenames nearly up to the present days. It was also mentioned that the Slavs had built their churches and similar institutions in Venice, Bari, Brindisi and other places, of which some exist even today. The number of these institutions is far greater, more diverse and wider distributed in the northern part of Italy, where the Slovenians were settled. Slavs have kept their folklore to a sufficient extent (folklore costumes, national epics and stories) of which only pale traces exist in the south and central Italy.

The Serb cultural history had its boom center in the right sense of the word during the Venice Republic in its capital.

From the XV to the XIX centuries, the Serbs develop their printing and editing activities in Venice. Around 40 printers-editors were recorded during this time range, representing a net of amazing scope. The Serbian writers living in Venice or in its surroundings, through affirmation of their work had made Venice the boom center of the Serbian culture of that period. Bozidar Vukovich and Dimitrije Teodosi were the most renowned among the printers and editors, while among the writers they were Dositej Obradovich, Pavle Solarich, and Joakim Vujich, active in theater in Florence and as a professor of the French language in Trieste. In 1768, Zaharije Orfelin started to edit his Slav-Serbian Magazine, representing an important date in the early development of Serbian journalism. Dositej Obradovich, Vuk Karadzich, Joakim Vujich, Pavle Solarich, Vicentije Rakich,

German Andjelich, Lukian Mushicki, Matija Ban, Josif Rajachich and others, living permanently or temporarily in the region from Venice to Trieste, are the representatives of the pre-romantic school in the Serbian literature, being one more confirmation of the very intensive cultural life of the Serbs within this region.

In 1751, by erection of the St. Spiridon church, and later on, in 1772, of the school, the Serbian colony had started its full development. The large Serb colony in Trieste represented by very rich tradesmen and ship builders for a long time shall enjoy great renown among the citizens of this town, at the peak of its economic power at the time, so that the Serbs also were elected to high functions of the local authorities. In 1843, the already very developed Serb community of Trieste founded its own municipality and its library

In 1909, the researcher of Slav settlements in Italy, M. Smodlaka, founded the Slav library in Kruch, and thus he continued, together with the powerful colony in Trieste, the cultural and national tradition of the Serbs in Italy. During the period of Mussolini's fascism and the war, however, the activity of the Serbian centers died out to be revived to a certain extent after the II World War, but under very changed circumstances due to, inter alia, the presence of the war emigration from Yugoslavia. The Serbian ecclesiastical municipality joined the schismatic American church and a part of the Serbian population, considering it a political act, separated from them.⁵⁹ There is no other kind of organized life of Serbs in Trieste as well as in other parts of Italy. The

Serbian communities in the south of Italy continue their manner of life as hitherto, either assimilating or individually keeping their tradition.

---

⁵⁹ Miodrag Al. Purkovich gave one of the most complete histories of Serbs and the ecclesiastical municipality in Trieste, *History of the Serbian Orthodox Ecclesiastical municipality in Trieste*, Trieste, 1960

XII. SLAVDOM AND WE IN IT...

Slavdom, and we in it, has been undergoing a very difficult phase in the course of our development, particularly during these last years. These several years represent the crucial moment on which the survival of the Slav civilization depends. The implementation of the monstrous project to destroy the Slav civilization has been lasting very long with varied success, but this time, it seems, it has reached its most brutal point. The destruction has begun from within, embracing all structures and all institutions, reaching to the deepest past, denying it and forcing upon us despair and hopelessness. In order to achieve this aim it was necessary to win over a great number of Slav turncoats. Stripped from any moral component, they accepted to head these projects, uprooting the identity of the peoples they themselves belonged to. The plot of the Anglo-Saxon coalition against the Slav civilization draws its roots from a much deeper past, but today, it has been stripped naked as never hitherto. Their lackeys are recognizable on every corner of our surroundings by their methodology of degradation of all the Slav civilization values. Having taken all the key positions in all the institutions of social, cultural, educational and scientific fields, the spineless addicts to humiliation and fear, succeeded to impose on others the kind of spiritual sterility and conditioning of mind nearly impossible to oppose without grave consequences. Protected by a mask of officiality and imposing titles acquired as politically suitable, they continued abominably to cheat the nation in the name of some kind of new democracy, pointing out to the so-called exits out of the difficult situation, in fact, having been dragged into it by

them, with the one and only aim to leave them stuck where they were, as having had promised to their masters.

The Slav historiography of the XIX century tried to enlighten many pages of the Slav civilization history. The historiography of the XX century, however, categorically rejected those researches as unreliable. In fact, the historiography of the XX century accepted the so-called Nordic historical school, which construed the past of the European civilization, giving advantage to the Nordic tribes and peoples in everything. In such a construed history, the Slavs have not been given even the secondary place in the development of the European civilization. The history, falsified in this manner, has consequently been imposed on the Slavs themselves as their own, one and only, history and fate. The protagonists of the imaginary new world order, even today, manipulate with this false history. Their lackeys over here, on the other hand, obediently oppose the truth causing the most recent sufferings of the Slav peoples and particularly those of ours.

While, on one hand, we have forgers and protagonists of the forgers, on the other, we have a large number of barren professionals trying to create confusion with their abominable ignorance and, by negation of everything, incorporate themselves into the streams of science. Resorting to the political trickeries, many advocates of science at home quench every new scientific thought, every new step to approach the truth, which draws us nearer to our identity. They have created unbearable creative climate, which banished many talented people out of the country. If we really want these talented people to come back to their homeland, all we have to do is to expel from the leading posts in the key cultural and scientific institutions, all the advocates of such a culture and science, who grabbed these posts for only quality they

had, their political suitability. This has to be done if we really want to have science and culture. Even today, many prominent personalities belonging to that scientific and cultural world defend their ignorance and lack of talents through the media institutions by extortions, menaces and petitions, as it was the case at the time of circular letters of ideological commissions, abusing these institutions, which they had usurped at the time on the basis of their loyalty to the regime. Damages made to our science and culture by these powerful groups was immeasurable. They brought about an enormous shame to our science and culture and it would take long to make it right again.

It is necessary to grant every confidence to young generation, recommending to them not to follow in the footsteps of their teachers. This is tragic, but such is the fate of our young generation in the fields of science and culture, practically in all the fields of life. Only the young generation, isolated from their conservative teachers will be able to bring about new creative climate. They have confirmed it by then-work abroad.

The new historical school at home has been established as the basic need of our survival. During the last fifty years, the dogmatic school in science, particularly in historiography, had catastrophic consequences upon the science. Burdened only by the ideological and political demands of the moment, that school took over the part of the superior arbiter in interpretation of historical truth, serving exclusively to the ruling ideology, not the science itself. The new historical school has completely and definitively rejected such a science and dedicated itself to a free research and interpretation of new historical sources, giving its orientation a transhistorical meaning based on strict scientific laws.

The results of this new historical school were presented at several scientific meetings in our country as well as through the individual work of some followers of this school. These results evoked great interest within the wider circles at home as well as within the scientific circles abroad. This has been confirmed by invitations for cooperation by many universities in the world. The constitution of the Slavonic Institute in Novi Sad was a result of all afore mentioned. This Institute is at hand engaged on the implementation of a great project of the history of the Slav civilization from 5000 years B.C. to the present day. The Slavonic Institute is open to all professionals engaged in research of the Slav civilization. Lately, this interest has augmented both at home and abroad. The Slavonic Institute already cooperates with over eighty universities and institutes in the world. Many scientists think very highly of the work of the Institute. The Institute wants to engage young scientists and is doing its best to get its aim.

XIII. THE NEW WORLD ORDER AND THE SLAV INSTITUTIONS

It should have happened swiftly, with perfect precision, without any change of mind. Too much work has been put into it to let any rescheduling now. Time was passing by, leaving behind only a small ray of hope sufficient to light up illusions of the tired and avaricious.

Parting from his friend, Victor Schklovski recorded his lament after the lost time in this manner: "Seventy years have already passed and the experiment has never been made. And it has not been cleared up whether this experiment should have ever been made." All this was happening at the time of production of the famous car collection of Leonid Leonovich Breznjev. Afterwards, Schklovski probably never stopped thinking of the sense and senselessness of an experiment. But, time of the parting approached and this clever man had not lived to see the change of one experiment for another. Now, it has been quite clear that the first one was necessary to make way for the other.

What had really happened? - In 1917, Russia killed its own emperor. Seventy years later, researchers keep trying hard to find out whether Russia really did it. In 1917, Russia set off to destroy its temples only to pray seventy years in front of the icons of their executors, which had rejected as far back as 1851 and 1852 any possibility of Slav organization into a modern state. In the meantime, these Slav countries have been forcefully and in a barbarous manner destroyed. But they could not have been destroyed. From 1945, the Slavs lost millions of lives in order to free themselves from both western and eastern oppressions. The circle, however, has not

yet been closed. The implementation of the experiment, started in 1917, has been continued even after 1945. The political system imposed on the Slavs was necessary in order to wrench out their souls. When the Slavs were thought to have remained without their icons and with smothered souls, the charade has been continued with even stronger severity until the definitive destruction of the Slav civilization.

Divided into the East and the West, Europe demanded new divisions, but exclusively of the Eastern part. This all was, of course, done in the name of democratic changes and protection of human rights. This was only the beginning of a new tragic blow of the so-called Western Europe upon the so-called Eastern Europe. The East Europe, consequently, very quickly faced the cruel hospitality of the West Europe. In this way, all the illusions of the East Europe, of the West Europe's helping hand had completely disappeared. All this caused the East Europe to find itself on its knees, split, in general confusion and in want, and conceding to the first compromises.

At the threshold of its union, however, the splitting virus nibbles at the West Europe as well. Will the West Europe withstand the virus hitting at it as a boomerang? This virus can be only temporarily blocked by use of violence, but it is not at all certain whether this will even more strengthen the idea on its division according to the East European model.

Europe does not find itself at the crossroad any more. Europe has come to a dead end. But its ludicrous play with new geography seems not to have an end. Egocentric, narcissistic and aggressive, Europe keeps continuing to chop the Slav world. It does it transparently, but brutally. Rivers of blood of innocent victims flood the regions of the Slav countries together with the mysterious announcement of the new world order, the projects of which are probably unknown

even to their most vehement protagonists. As if it was on purpose left to the world to keep guessing what this new world order really consisted of? Was it of the market economy, of the democratic structuralization of the society, of the protection of human rights and national freedoms? But all these institutions are on very breakable legs in the West proper. Instead of market economy, the West had offered to the East, the slave obedience and hunger, instead of democratic structuralization of the society and protection of human rights and national freedoms, the civil wars and turning backs to own national identity.

Controversial in its ideas and implementation of its plans, Europe closes its eyes in front of the truth and suggests return to the outlived semantics. By trying to evoke old imperial ideas, it seems as if Europe wants to turn the clock back, to stop it and to deceive it. It was Dostoevski who once said: "Before anybody in the modern Europe resurrects the idea of the old Roman Empire, of the idea of the Emperor the Uniter who is the Homo-God, it is necessary to overcome the opposite idea of the Christian world unity personified in the Godlike-Man". It is too great a hindrance, which Europe is not able to overcome. Right at the threshold of the third millennium, at the eave of its announced union, Europe closes its eyes before the destroyed Christian temples, before such cruelly expressed divisions of the Christians.

There are orders of things, which the world rejects because of ignorance, but which are the imperative need lest the world wants to fall into the deepest possible abyss. Europe has exhausted all its arguments to be able to achieve union with the mechanisms now at hand. The Slav world, on the other hand, cannot accept the offered fate. The Slav world has no right to denounce itself and to vanish in vain. If both the West and the East Europe have not grasped this fact, then it

really means that the civilization of today faces catastrophe at the threshold of the so euphorically welcomed third millennium. This is to say that the spirit of our civilization is completely worn out, that, in fact, it was defeated by itself proper.

Upset and frightened Europe, both in the East and in the West, should ask itself whether behind this all stood even more disastrous an idea, whether the mankind had brought itself today on the edge of a razor by its technological progress, the consequences of which have been discerned in the destruction of the Planet Earth. We must not forget at that, that the radioactive waste radiates for whole five hundred years, even having been buried in the bowels of the Mother Earth.

Five hundred years ago, Europe discovered America. Today, five hundred years since that discovery, it has not been certain whether America had discovered the real Europe. It is, however, altogether indisputable that Europe, or at least the Slav Europe, has been discovering America again. For, America is the one to offer the so-called new world order without any explanation of its contents whatsoever. On the other hand, the so-called western part of Europe, on the basis of its economic advantage, offered to the eastern, mainly Slav Europe, *nouvel ordre* (new order), which has been the very opposition to itself, as shown by the present results. The demon of irony keeps trying this time again to become the master over the suffering Europe, which has yet not forgotten nor heeled its wounds from the last world catastrophe. *The new world order! Nouvel ordre!*

The darkness is much too thick. Taking upon them all the sovereign authorizations, and offering democracy to many nations, the arbiters of justice, no match to the demands of Time, offer, in fact, new slavery and death. This should be

said openly. The plot with the use of history has finally been discovered. The false moral has lived to see its fiasco, to the same extent both in the West and in the East. For, firstly, there is a huge ozonic hole above all of us. The final settlement of scores with Nature, punished for no reason whatsoever, has come. Will the new world order, will this nouvel ordre accept this settlement? Or, will it leave it to the smaller nations, already exhausted by the imposed orders, to come to terms with it?

All the verbal communications have been paralyzed. We speak in an alienated language, the language of violence, language that exerts pressure upon the truth, which hides the truth. Here we mean us in the eastern and us in the western side of Europe. The omen is the one to have brought chaos not only between them, but also within them.

In Indie tradition there is a maxim as follows: "false language bears wrath, wrath bears hate, and hate bears crime". The empiricism of this formula of the order of things reflects itself in European reality.

It has been established, however, that the false language had sufficed to set in motion the process of invention of the past. By imposing such an artificial past, it has been considered possible to impose a new projection of the world. Perhaps, this new projection may have been generally acceptable to the world; it may as well be that this new projection has been the only hope remained to save the already suffering world. But, why beat about the bush? Does this screening not contradict the correctness and necessity of the new world order? Both the European and the world public have found themselves in front of the last redemption that will be of crucial importance for the fate of the world.

The new world order, based upon Machiavelism, cannot find loyal followers. It could be expected its most loud

protagonists to be the ones to fail it. Not that they would offer new, more progressive ideas of the world projection, but because their destructive spirit could not accept any orderliness, and because their supreme ideal was to satisfy their immediate interests.

The new world order is being built on the debris of many states. In its effort to create a world without boundaries, it cruelly imposes new borders. Behind these new borders, however, the old outlived empires could be explicitly discerned. And this does not confuse anybody anymore. This provokes resistance. The world has been faced with the betrayed principles of humanism and democracy. Consequently, this destroys all its hopes. But the architects of the new world order, with their secret project outline, have not been ready to respect some of the essential principles on which the civilization development can only be based; even if they face resistance; even if they have been faced with the fact that this resistance could be triggered *in a* chain-like manner all over the world.

Confusion may have occurred. Deception may have been on the other side. It may not have been a question of a new Utopia. Let us try and envisage things without any alarm. Let us set off into an adventure in spite of thick layers of abstraction. But, which direction to take?

It has been established, the new world order, by destruction of the Slav civilization, could face a risk with catastrophic consequences. They could even be discerned. The Slav world has not been exhausted to that extent not to be able to accept the new world order. Part of the Slav world has accepted the whole package offered by the new world order. The only question is to what extent acceptance was sincere or imposed upon. If, however, they soon realize to have been deceived for who knows how many times, the new

world order could expect not only to be shamefully defeated but could face also far fetching consequences, which would disastrously reflect themselves on the fate of a part, or of the whole world.

Today one can with certainty conclude that both these worlds, the so-called Eastern and the so-called Western, have been living in identical delusions. Both of them jump from one to the other extreme. Deluding themselves to have been liberated from the Bolshevik consciousness, the so-called Eastern world lives in an illusion to have acquired "all the benefits" enjoyed by the Western World and keeps mercilessly spitting upon self, its identity and its freedom, reflecting thus the typical Bolshevik consciousness of cognition of the morals. Living in the illusion to have been introducing the new world order, by using the most extreme Bolshevik methodology, the so-called Western world creates, in fact, neobolshevism instead of a new world order. How can one otherwise understand the slogan *Serbien muss sterben* (*Serbia must die*) circling round Europe? How to understand the European democracy, personal freedom and freedom of speech when the European informative system is based on dirty lies on the account of a suffering, but proud nation? Do Europe and the world have right to the truth? Can the new world order, in the name of democracy, offer them at least a small part of the truth? For, *Serbien muss sterben* does not mean Serbia is Carthage. In any way, *Serbien muss sterben* reflects in the most characteristic way the creative freedom of the European authors and journalists confirming the democratization of the society they live and create in. If this is the heritage of the new civilization and the new world order, then it is quite clear today, the fear of the world for its own survival is completely justified.

The Slav civilization encompassing the vast expanses of two continents with its tradition of six thousand years is yet neither known to the surrounding civilizations nor to themselves proper. For seventy years, that world kept carrying out an experiment with another new world order. Deception was much too bitter. With all energies exhausted, it entered a new void. It found itself on its knees, alone between heaven and earth. Turning around, it could only see an experiment left behind, another waiting in front. It remained devoid of God, of its emperor, of its history and of its script. Destructed within, transforming itself into a new system, it faced as well its exterior destruction. Renouncement of the very serf was the only remaining thing to do. Exhausted, its dreams distorted, that world revoked all its values unable to find its way to the hold of its institutions. God and the emperor were dead, history hazed and deformed, their own script offered as somebody else's heritage. Family was in shambles, love for fatherland, for homeland or *matushki* (*motherland*) was purposefully channeled into cosmopolitanism. Loyalty to homeland was directed towards false cooperation. The neglected country was directed toward bareness. Cities were dehumanized, having no real names. Canceling of identity lasted for very long. Proved destroyers took over the part of the builders.

Delirious intellectuals of the East joined the delirious intellectuals of the West, both aimlessly roaming. Where can the new world order find its support? How to curb the revolt after all this?

It may well be expected the human wisdom to be modified and to return to the forgotten subject matters. But ignorance holds supremacy yet. New generations have been offered obliterate schools.

Only a step away from Europe, the Slav civilization failed to impose on Europe its own institutions for simple reason, it rejected them *itself*. Too many prejudices have been piled up. The apocalyptic night of Europe is still very far from its dawn, until it faces the violated harmony.

The Slav world met with new sufferings instead of returning to its sources, which would have instigated transformation of energy. It is, therefore, necessary to revive the buried and long forgotten past. It does not necessarily mean restoration of old signs, which also could not have been long lasting, as they had stemmed out of the superficial layers of consciousness. It does explicitly mean the subject matters as the authentic reflections of the spiritual vertical in which that world has been created. It represents the only defensive mechanism of a civilization, which was growing together with its institutions and which could, only in the mutual symbiosis with them, achieve spiritual exaltation, for without it there is no survival in any social order.

On the other hand, return to the buried and forgotten past does not mean hiding from the future, or paralyzing the way towards the future, but acceptance of the orders left behind, which are neither riddles or hazed prediction of a golden age.

Agatyrsi learned their laws by chanting. The civilization of today, both in the then East and the then West, has not learned its laws; everyday it construes and breaks them simultaneously, only to reconstruct them again. Agatyrsi were a heavenly tribe in the Balkans living in harmony, the same as the Balkan Pelasgi, celebrated by Homer as heavenly as well. The Slav civilization grew on the foundations of these civilizations, but it neglected its own institutions, its laws and its knowledge.

However, by accumulating such a long lasting suffering, the Slav civilization finds itself today at the eve of its renaissance. As we already have mentioned, the waking is brutal, but imminent.

In such a case, Mankind can lean only on the spiritual institutions not alienating man from his nature. Consequently, Mankind can lean on the institution of free will and new principles of opinion. To accept and adopt these institutions, however, means to change the flow of cognition. It is, therefore, of utmost importance not to repeat the circle, which would, as the history already witnessed, serve the shocks of the future. Once Europe cognized this all, it would comprehend the Slav institutions to be indestructible, for the latter happened to be its heritage as well, which it cannot deny.

In such a case, no one Carthage more could fall. And no one Serbia more could die any more. Any other alternative would represent the last catastrophe of the present atomic civilization, which has, in its own structure, a live Paleolithic civilization.

XIV. THE FUTURE OF HISTORY OR HOW TO HELP EUROPE

The European concept of Mondialism discloses exasperating disintegration of a society of dissipating imagination, poor dreams, insurmountable demands and absurd exploits. This concept resulted in the barbarous events, which shocked both Europe and the world.

Plunging from one to another Utopia, leaning in the process on the domination of crude power, unable to accept the natural order of things and the historical necessity, but only its own will, Europe offered implementation of order through catastrophe. Intellectually dead, Europe, with its semi-carcasses, has nothing to offer any more. The invasion of fifty million of refugees from the East, as already predicted by itself, frightened Europe to death and left alone, with its own chaotic projection of the world, Europe set off to find the exit out of it all in the idea of extermination of all the fifty million of them and simultaneously to put the blame for the massacre on its victims proper.

It would be putting it lightly to say that the situation was very serious, but Europe shall never either accept or confess it with due seriousness. Europe should be unavoidably helped.

Too much humiliation, too much sufferings and hates have been piled up. The most sinister instincts have been aroused; all that that reason rejects, both in the East and in the West.

A semiotic experience exists, which draws us nearer to consolation and to solutions when we happen to find ourselves in a dilemma - how to destroy ourselves or how to

prolong life of the species. This semiotic experience makes us understand to go not only to the sign, not only to enter within the sign, but also to go even above the sign.

Theory of the chaos, theory of the end of history represents only hazing of the problem. We talk here of the systems in the moving phase and the systems the behavior of which cannot be expressed by linear algorithm. The laws cannot be simplified to that extent to enable application of fractional system to social relations, to a human being belonging by its nature to the world of harmony. For, if only one social system meets its end, how do we explain in such a case the end of geography, which stems out of the end of history? The end of a social system cannot be identified with the end of history, for each system stems out of the foundations or debris of the former one. The former system had not definitively disappeared; it has been woven to a greater or lesser extent into the forthcoming or the newly constituted one. Consequently, the newly constituted system does not represent the end but only the continuation. It is absurd therefore to speak of the end of history if history concerns the one and the same world.

It is quite impossible to become a part of somebody else's history; it is impossible to change the morphology of the conquered countries without any consequences. Transhistorical researches have proved that mystification of every new political system becomes a prejudice paid in blood by the mankind. This, however, does not mean, the civilization development process should be petrified. The collapse of one world is the consequence of each call for self-denial of own identity. Only shambles and chaos are left behind, fulfilling everything with void from which one cannot envisage new worlds. We cannot move time and space neither forward nor backwards, nor can we hide behind the shell of

the sign. The future of history depends largely not on the freedom of the future, but on the freedom of the present. The freedom of the present, however, cannot be achieved by favoring the system of clashes and violence, by avoiding of real engagements and by verbal trickeries.

Ill prepared to survive within a community Europe cannot implement union by rhetoric twisting of problems. Life within a community implies the identical parameters for all the subjects invited into the community.

By creation of European states and the tiny Slav dukedoms, the model of community has become unmaintainable *as opposed to the very subject matter of the community*. Such a kind of community has in advance divided the community world to the privileged and subjugated ones. The community usually does not accept such categories.

After the downfall of the socialistic system, Europe lived in an illusion to be able to dispose of the will of that world on its own account. On the other hand, that world lived as well in the illusion that Europe will comply with all its wishes. The mutual disappointments are not the only consequence of these illusions. A new uncertainty hi sight could be risky for both sides. The same is to be said of the tendency to return to the destroyed system or to construe yet another new system, which will represent, as opposed to the destroyed and existing ones, a new danger for Europe's fate.

Europe refused to apply to its own states the principle of national divisions existing within the Slav states and nations. It entangled itself into a new contradiction, revealing thus its ill will. But, Europe has not stopped there. The European cynicism achieved its climax when Europe, in the midst of this chaos, started to preach European goodwill.

Europe really needs urgent help.

As its primary task, Europe has to undertake to rid itself of political and diplomatic dilettantisms, of pressures of its subcultures, of pseudo-science and quasi-intelligence. Europe has to reconstruct its own history. Europe has to get rid of the heavy layers of its failed ideologies and unfulfilled aims. Europe should reject demands for denial of its roots, even without paranoiac truth. And finally, Europe should get rid of its self-blockade of objective information on itself and on the surrounding world.

There is a manner of speech to express reality as well as the manner of speech to screen the reality. Ancient truth is that language expresses only the truth. The European language is abrupt, abstract and aggressive. It screens the reality. It does not only screen it, it disfigures it. The future of history is in the language of truth, not in the vulgarization of the language.

If Europe pleads for a future, it has to insist to acquire knowledge. All illnesses stem from ignorance and all tragedies are products of ignorance. Europe claims to know the history of the Balkans. But how so, when the Balkans proper seems not to know itself. The Balkans, however, knows its own cult of deep inner squaring of own accounts. The idea of mutual clashes has never been born in the Balkans. The Balkans has been and has remained the center of the crossings of many nations, religions and ideas. The Balkans is the cradle and the school of Europe. If Europe permits to lose this fact from its sight, it risks losing every support for its survival.

Only some ten years ago, the remaining part of a still healthy European intelligence had shown particular interest to get to know the hidden civilization only a step away from them. It was the Slav civilization. Europe had been frightened to death. And instead of grasping the totality of it all, of

grasping the reality in order to create consciousness leading towards cognition, Europe cruelly rejected the Slav civilization as unreal. Europe wished to throw the Slav world to its knees. But Europe has to count with the renaissance of the Slav civilization, which is at its threshold. The future of history has to count, inter alia, right with the Slav institutions.

If Europe has a sense of responsibility towards the future, then it needs new school and new science. Could this really be feasible having in mind the kind of existing Euro centrism and Euro fanaticism? This would call for immense effort devoid of selfishness, of despise and malice. Tendency towards new knowledge should be respected in order to find strength enough to achieve again the spiritual balance.

Solidarity with the ailing, the humanitarian help to the ailing cannot be brought on war-ships and by warheads. Europe knows it only too well. But it seems not to know that knowledge grows out of suffering. Instead of bringing help on top of its rockets, it would have been more appropriate to seek help in knowledge right from those it wanted so open-heartedly and in this way to help.

The European concept of Mondialism crushed down into the Adriatic Sea in front of the eyes of the whole world. But there is still hope for consolation. Europe shall impute to Yugoslavia and Serbia all its failures. Europe shall find even in Yugoslavia and Serbia its collaborators who will confirm this by falling on their knees in front of their executors pleading for forgiveness.

Something here is not in order. A lot of things here are not in order.

In the XIII century A.D., the Islamic poet Djalal-od-Din Rumia wrote down: "If you split the atom in two, you will find the sun and the planets revolving around it". For Greece, the atom (etymologically) meant something not to be

able to be split. Indie theory of the atom, however, meant that all the things made or produced were mortal, and that the eternal is only that not made or produced, only the atom is not produced, therefore it is eternal".

These cognitions were made before the fission of atom was made possible. Consequently, hazards of atomic stations are not only the consequences of technological and human factors. There is also the factor of return of the atom into its eternity. Europe has, however, to count with one factor more, the fanaticism factor. First and above all, it is necessary, therefore, to comprehend that the future of history lies in cognition of energies of, to us yet not sufficiently known galaxies, so far away from us, but at the same time so deeply incorporated into us. Having in mind that Europe, represented by the European Economic Community, does not belong only to itself proper, it is of utmost importance to protect it from fanaticism. It is necessary to help Europe without delay. The first aid always comes from unexpected direction and in an unexpected moment.

XV. THE RECORD

The Slavs are the only peoples connecting God with earth, not with heaven. Consequently they have *Magna-mater*, that is to say, they have earth as *Magna mater*. It is the one giving fruits, the bearing one, the ever-present one, one with us and we with it. Hence is God constantly with us and within us, neither far from us nor invisible or inaudible. Everything is interwoven with God: being and existence, logos, subject matter and structure. The people of India have *sraddha* (German *Glauben*), faith, and faith law, to believe, to think, in one word, to live. The linden is the sacred tree with the Slavs, and a tree is The Record. The Record is the center of coherence and unity for vertical union of the spirit with other worlds. The Record comes from the verb to record down, to write (German *schreiben*). The tree records; the tree is the script. Man bows to it. It is his sacred duty. The tree, id est, The Record, is the center of transmission of all that is spiritual, being in the vertical position, as it is multi-dimensional. It is put in the center of a settlement. It has become the center of the world. It is approached with respect and faith. People pray in front of it. It represents three worlds; it is the whole world. It is the light, as it constantly tends towards the light and is constantly in touch with the light. Hence, the script is the light and the source of light.

Tree grows out of the earth. The earth represents the light as well, for it is sacred. Growing out of the earth, tree tends towards the light. It seems it tends towards the heavenly light, but it is the same light. Tree is in the constant light, and the light is everlasting. It is never in the shade and particularly not in its own shade. It is the very light itself, as are all the plants. The Tree-Record is a sacred place, a

temple. The temple is also a script, as a message and a moral. Record-temple is the identification of the subject matter. Every tree is sacred. It condenses all the four elements. But the tree-record is given as a constant emanating structure. By emitting energy, the tree-record became the life tree, its all-encompassing cogitation.

The Tree-Record is denominated and it denominates. It is a process and a quality. It is a rhythm. It is a designator.

By its constant presence it speaks; hence the letter and the record, as well as sanctity. With some nations, a stone also has its own blood system. The Slavs are the peoples of the forest. Their settlements are of wood, as are their temples and their books.

XVI. ON LANGUAGE AND SCRIPT

First speculations concerning the origin of a language arose as far as the deep past. The question, whether the language appeared spontaneously or whether it was created, has intrigued many, or whether it appeared by way of "consolidation" (thesei) or by way of "nature" (physei), as had been formulated by the ancient world.

The Biblical definition "In the beginning was the Word" found in The Gospel according to Saint John is very famous. Therefore, the creation of the world cannot be separated from the word. We want to clear up even more the said definition, formulated by The Gospel according to Saint John, when it speaks about words: "All things were made by him; and without him was not any thing made that was made". The speculations on the language, however, originate as far as the pre-Christian era. The sacred Indie books Vedas, the chronology of which was dated back between the 25th and the 15th centuries B. C. contain inter alia *the hymn to the Vaka* (the Word Hymn) in which the Vaka (Word, i.e. the Word Goddess, the Word proper implying to be the Goddess) reminds to be the creator of all that exists and the judge of everything that exists. Very similar definitions are to be found as well in a group of late Vedic metaphysical treatises - the Upanishad (9th - 6th centuries B. C.).

We find the deductions of Chinese and ancient philosophers Lao-Ce and Confucius (Kong Zi) between the 6th and 5th centuries B. C. of great interests. In his book "On benefaction", Lao Ce (Dao de Czin) states the establishment of names was closely connected to Dao. *Dao* is real, but indeterminable creative power, preceding everything essential (in this case the Gods) and is completely independent, for:

"Man follows the laws of the earth. The earth follows the laws of heaven. Heaven follows laws of Dao, and Dao follows itself". Consequently, one side of Dao is nameless and cannot be expressed by words. The other one possesses names; it is "the mother of all things". Confucius, however, thinks words do not stem from the independent Dao, but from communication between the master and the subordinates, i.e. between the one giving orders and the executors of such orders.

According to the Greek mythology, the creator of the language is the God Hermes. For the Greek philosophy, however, this myth has not been particularly popular.

The Sophists (from the 5th to the 4th centuries B. C.) considered the human laws to be established and to stem from the social agreement. For Parmenidas, things have neither the beginning nor the end. According to Heraclitus, nature created names, words and language. Logos lies in fire as a process, which is the proto-cause of legal and reasoning power. According to him, logos is the base of eternal movement. It is the soul of nature and the nature proper. Accordingly, man should adjust to the logos, not to the conditions of a state and men. Consequently, language is in the very nature. Appellation (designation, sign) and action stem out of it.

The science knows today four basic hypotheses on the origin of language and on what it was in its first phase of development. We have to admit these hypotheses to refer only to its origin, not to its nature. One of these hypotheses, represented by Democritus and Plato maintains the language to have appeared out of imitation of sound, of all that represented nature. The second, the so-called onomatopoeic, exclamative one, first represented by the Epicureans, and in somewhat more complex sense, by V. Humbolt, J. Grimm and others, leans upon the product of words (i.e. the language) as

the expression of spiritual state of men. The third hypothesis denotes social and active conditions of the language. In the XIX century appeared the so-called hypothesis of instinctive cries out of which word originated. Finally, having in mind all these and similar hypotheses, the contemporary science concludes that two factors played an important role in the origin of the language: the biological (natural-historical) and the sociological (socio-historical) ones. Hence, language and thought appeared simultaneously and developed in mutual unity.

In the famous dialogue with Phedra, Socrates questions the basic characteristics of good speech concluding "the speech leads soul by help of logos", where the speech discloses and as well hides points of view, consequently, knowledge of speech simultaneously means discernment of similarities and differences. Plato's basic intention in this dialogue is, to establish definition of true speech to enable cognition of fundamental problems. Much later, the followers of Noah Chomsky shall try to answer the same question: how is thought embodied in the language and how much can we discern out of its structure by help of thinking. At the beginning of the XX century, F. de Saussure established the foundation of the contemporary linguistics and Jacques Derrida contributed to the study of the designated through the difference system. Studying myth, Max Muller applied, for example's sake, the method of the language and etymological analyses and concluded that the myth was conditioned and given by means of the language. He asserts the language has power over thought in all the spheres of social activities. Another connoisseur of these subjects, V. von Humbolt, discussing language said "that feelings and actions in a man depend exclusively on how subjects are presented to him by the language. He weaves the language out of himself in the

same way the language is woven into him and every language makes a circle of another language around the nation it belongs to." In the treatise on the origin of language, Herder says: "Man with his innate common sense, acting freely for the first time, discovered language". In his work on religion of primitive peoples, S. Brinton wrote "that Eskimos consider man to be made of three parts: a body, a soul and a language." More, in "The Egyptian mysteries" reminds us of similar comprehensions, where in images of physical body of ancient Egyptians, on one side stands his Ka, and on the other his name being his spiritual body twin, his alter ego.

Regardless of the extent of acceptability of these hypotheses and conclusions, we are at the same time facing the complex question of origin and character of script, which should be the written equivalent of words, i.e. of language. Certain historical data offer several primeval sources. Taking them as departure points, we can discern several forms of written words. But how had man accomplished them, or the first of them, still represents a question to which many answers have been given. The first script is considered very young as compared to the speech - word - language. The science discerns its appearance at the beginning of the III millennium or in the last century of the IV millennium B.C., though even earlier traces exist as well.

The last fifty years or so of peace in Europe, which should be kept by all means, enabled fast and versatile progress in all the spheres of life, art and science. The archaeology has made fruitful progress accordingly. As expected, the new archaeological discoveries achieved results completing our image of prehistoric world. This instigated exceptional interest for written traces of the prehistoric man. In many regions of Europe new petroglyphs pertaining to the Paleolithic, as well as incisions on stone, ceramics and other

materials from the period of Neolithic were discovered. As far back as the years between the two World Wars in the 20th century, the founder of the Serbian archaeology, prof. Miloje Vasich, pointed out to the traces of script he had discovered on the material from the Vincha site.

Though a number of archaeologists from our country and abroad showed interest for this exceptional material, no systematic research was carried out. If any interest for research was shown at all, it was directed to Mesopotamia, and not to the authentic and autochthon spiritual creation on the Balkans. This may have been caused by the enrooted cognition in the science of pictography as the first literacy. When the material pertaining to the Neolithic literacy was classified into a system, an alphabet, and called the Vincha script, it changed the concept of the sources and movement of the European culture, not from the south towards the north, as asserted up to now, but in the opposite direction. It did not expand only from the north to the south, but also from the north to the west, from the north to the east and from the north to the north. The Vincha script, as a character script, appeared earlier than other known systems, both pictographic and character scripts in Mesopotamia, Egypt and Greece. It means Europe did not import its culture; Europe is the cradle of culture, which shall later develop in the centers in the south, in the east and in the west.

Many wonder whether even a possibility of character literacy could have existed in such a deep past. The Athenian Academicians dedicated great attention to the appearance and development of the script. According to their deductions fire, water, earth and air were four principles i.e. elements of the universe or the letters. For the old Indie tradition, space and time were interrelated in the same way, as were sound and form. Consequently, space is analogue to the form and time to

sound. As a result, man himself, human reason and human feelings create *form*, meaning, *man is biologically literate*. He does not need teachers to be literate. He is instigated by his impulse to express himself instinctively, that is, by his clear mind. It will depend on the state of his spirit whether he will express himself by points or dashes, vertical or horizontal ones, scattered or organized into one whole. He cannot draw a picture, however, if he in the process does not start from an only point, an archetype, in order to acquire the first element out of which a structure arises later. A drawing, a pictographic script represents a finished structure preceded by a creative process made of elements.

The Etruscans called the alphabet "elementa", meaning a system accrued from elements. The traces of letters in the Neolithic and the Paleolithic confirm this theory of precedence of the character over pictographic script, which in essence has "Hvodic" nature as a means of secret communication.

A whole treasury of drawings and incisions were discovered in the ice cave "Ledenjacha" near Maljevina, then in a cave near the village Zljeb (north of Vishegrad) and in Bratevljica near Kladanj. Very recently, incisions representing letters were found near Slunj on the mountain of Bugar. All expertises carried out up to now prove the traces of literacy to be chronologically determined in the early period of Paleolithic. Certain analogues with similar finds in Europe, particularly those in Peru, determine this chronology between 100,000 and 150,000 years B. C. There are ca. 300 unexplored caves in our country with traces of script.

In our country, the earliest Paleolithic script was identified on the site of Lepenski Vir where a whole treasury of stone sculptures of unique artistic expression was found, as well as incisions on stone and bone, representing engravings with approximately designated messages and incisions in

which we were able to identify the morphology of letters. On the "Cerje site, at the village of Govrleva near Skopje in Macedonia, objects with incisions were found, the morphology of which precedes, by all means, the morphology of the Crete-Minoan script. In the vicinity of the village of Bele Vode, at Krushevac, we have discovered a huge rock with incisions, the chronology of which is not younger than 30,000 years, confirmed by analogues with similar sites in France, Malta, Korea and Peru.

My systematization of the Vincha script raised many questions, inter alia: how to explain the source of the Etruscan script to be in the Vincha script? The Vincha script acquired its name after the most important site of the Neolithic culture in our country. If the Neolithic culture ended in 3400 B. C, it does not necessarily mean that the literacy culture was interrupted in the later epochs. In any way, traces of that literacy, reaching up to the end of the second millennium B. C. exist. The Etruscans appeared at the beginning of the second millennium B. C. There are several theories on their arrival, one of which is from the Middle Danube Basin. If it is widely known that we find them on the Apennine Peninsula as already established civilization, at the beginning of the first millennium, it is obvious the first stages of their settlement, under presumption they came from another region, must have had characteristics of the civilization of the previous region. Consequently, the Slav literacy had not appeared at the time Cyril and Methodius introduced the Glagol script, but far earlier. The Glagol script was only a modern variant, for those times, of a script used by the Slavs up to that moment. The fact that the Blackfriar Hrabar recorded the Slavs to have written by "lines and dashes" is no convincing proof they had not have their own literacy even prior to those lines and dashes. For, the Slavs lived in these regions long before the

arrival of Cyril and Methodius and long before the migrations, of which Porphyrogenitus and the dogmatic historiography have tried to convince us.

Traces of script are very important factor in resolving many unintentional or deliberate complex problems of the far past or of even earlier times. In his survey of the literacy development, Isaac Taylor lists the Pelasgi script as the first character (letter, alphabetic) script, and not the Phoenician script. The Pelasgi tree is very ramified. The Illyrians and the Thracians, inter alia, belong to that tree. The encyclopedian Alian points out to existence of "Iliad" in the language of the Bryggis, close relatives of the Dardanians, and that the Athenian edition appeared only in 560 B. C. (at the order by Pejistrat the Tyrant). Both the Bryggis and the Dardanians belong to the Pelasgi tree. The researches of Gregorius Dankowsky in 1829 are the best confirmation to what extent is the Pelasgi language related, affiliated or identical with the Slav language. Consequently, *the script discloses the language, and the language helps to discover the language identity.*

Lately, the theories of the alleged "Illyrian" origin of the Albanians are widely discussed. The said hypothesis does not fall within the domain of science, for neither the language nor the other traces connect the Albanians with the Illyrians or the Thracians. The Albanians originate from Albans (Afghani) the homeland of which is Azerbaijan on Caucasus. The Albanians living in to-days Albania, as well as the ones living in Kosovo and Metohija, acquired their first script in the second half of the XVII century under the name of "The Elbasan script". In 1840, Bjuto Kuke introduced the second script variant, named after him. These two variants of the Albanian script, according to the researches carried out by Johannes Friedrich, consist of Neo-Greek and Serbian letters. No traces of Albanian literacy prior to these dates exist, and

in the science, it is widely known that the Illyrians and the Thracians were literate. The script used today by the Albanians is the Latin script introduced in 1908. The same applies to the language. When the science fails to react immediately with right arguments, constructions and confusions come to life causing even greater embarrassment, often with tragic consequences. The French, Andre Martine, one of the greatest linguists of our times, expressly states, "that the Albanian language has not been recorded prior to the XVI century and that it exuberates with loan words from the Slav, Turkish, Greek and Romanian languages with only one tenth of indigenous words". It is absurd to dwell on a certain "Illyrian" hypothesis on the origin of the Albanians, after all these facts.

There are many historical schools with diverse theses, but *history is no theory*. There are written histories as well, the argumentative documentation of which opposes as a whole the already accepted historical cognitions. One should wonder why many modern historiographers fail to consult them or why do they underestimate them completely, without offering in return any justifiable argumentation based on the scientific methodology. There is also forbidden historical literature, neglected and forgotten. There are historical researches anathematized from the start and it is certainly one of the causes of consequences of tragic scopes. The history of the Balkans has not been represented definitively in its right light. I wrote about the autochthony of the Slavs on the Balkans and emphasized the importance of the Tripolje culture as documented by the material from the site starting from the IV millennium B. C. The common characteristics, related to the Slav world, which the Tripolje culture discloses, have been found on very vast expanses, from the rivers the Dneestr and the Dnepr up to Crete. Some of the historiographers

considered them Slavs. This was confirmed by anthropological researches, and in the most recent times, by a new method of research into the distribution of blood groups. If to all this, language and script are added, we shall come close to the conclusion suggesting the autochthony of the Slavs in the Balkans. The Venetis should also be included as they were distributed all over the Balkan region. It has been already confirmed that both Venetis as well as Antis were Slavs. Matej Bor and Josko Shavli published recently results of their researches of the history and the language of the Venetis. Their researches were restricted to the northeastern part of the Balkans and on the northern part of Italy. More complete historical survey of the Venetis having lived in the valleys around the rivers of the Danube, the Timok, and the Morava, up to the fountainhead of the Vardar have yet not been made.

Connections between the Balkans and the Near East existed as far as prehistory, as confirmed by many tribes found on the Apennine, the Balkan and the Asia Minor Peninsulas. During the last years, particular interest in the science was roused by the archaeological site of Ekron near Jerusalem. A Philistine town was discovered, which showed an organized way of living on a high level. Great number of inscriptions on ceramic tables was found, which represent still a riddle for the researchers of this site. Having in mind that the Philistines were very close relations of the Pelasgi, or maybe the Pelasgi themselves, we have directed our research towards that direction. The morphology of their script reminds immensely of the Pelasgi i.e. of the Vincha script.

The prehistoric man, with his clear mind, was identified with nature, as a part of the nature. Level of his spiritual life could by no means be considered as being on a lower or primitive level. He lives in a researching epoch and is directed to himself. He keeps learning, being at the same

time teacher to himself. Messages left about him are the messages to the future generations, which he had seen in his mind. He does not search for the truth, as it lives within him. He defends his life from lies, which lead towards destruction, the same as he does with his messages. Mankind should cognize them and accept them in the name of its survival.

The starting points of my studies are the researches in Etruscanology, followed by analogues with the Vincha culture signs and the systematization of the Vincha script. Here I have to emphasize the enormous help I had had in 'my researches from my knowledge of Sanskrit or, more exactly, from the constant improvement in that language. I tried to point out to my students the importance of the study of Sanskrit, not only for reasons of personal learning and possibilities of finding answers to forthcoming essential questions, but, above all, as an indispensable need to those remaining within the field of linguistic researches. Hence, learn Sanskrit.

CONTENTS

<i>Preface by J. V. MiroľuboH</i>	5
I. At the threshold of the third millennium - Civilization without mercy	9
II. Geometry or empiricism	15
III. Prehistorical man knew the letter	17
IV. The authentic literacy of the middle Danube basin	23
V. The energy of deception	29
VI. The denial plot	36
VII. Catena mundi	48
VIII. Traces of Slav autochthony on the Balkans	53
IX. The missing time	63
X. Migrations or the geometry of identity	73
XI. Upon the trace of the Slavs, upon the trace of the Serbs	87
XII. Slavdom and we in it...	96
XIII. The new world order and the Slav institutions	100
XIV. The future of history, or how to help Europe	110
XV. The record	116
XVI. On language and script	118